

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Yıl 8 / Sayı 103 / 15 Haziran 1990 / 2.50 DM

TC'nin bütün yalan ve demagojilerine rağmen kurtuluş savaşımızın yükselişi sürüyor

- Haruna-Gêrê'de sömürgeci-faşist Türk ordusunun vahşi katliamı
- Gêrê katliamına ARGK'den cevap: Botan'daki çarpışmalarda en az 80 sömürgeci düşman askeri öldürüldü
- Mardin'de özel savaş güçlerine darbe: İdil-Cehennem Deresi'nde 1 subay ve 4 asker, Mazıdağı'nda 4 çete öldürüldü
- Dersim-Ovacık'ta ARGK ile düşman güçleri arasında çarpışma
- Kerboran (Dargeçit)'da Kürdistan kadınının görkemli direnişi
- Sömürgeci Irak ordu güçleriyle çarpışma: ARGK gerillaları faşist Saddam'ın 7 askerini öldürdü
- Özel timler Muş'taki Kürt mültecilerine ateş açtı: 4 ölü
- Ağrı ve Kars'ta gerilla eylemleri ve yoğun köy toplantıları
- Erzurum-Şenkaya'da ARGK gerillaları yola barikat kurdu
- Gercüş'te ARGK'nin köy toplantıları halkı bilinçlendiriyor
- Diyarbakır-Lice'de iki işbirlikçi ölümle cezalandırıldı
- Cizre-Hewlêr'de 4 vatan haini hak ettikleri cevabı ölümlerde buldu
- Hakkari'de azılı ajan ve halk düşmanı Osman Demir öldürüldü
- Beytüşşebap'ta 4 işbirlikçi çete cezasını ölümlerle buldu
- Van-Çatak'ta hain Sadun Ağa çetelerine ARGK gerillalarının sadırısı
- Muş'ta sömürgecilerin işbirlikçisi Sırrı Sakık'a darbe vuruldu
- Antep-Araban ve Maraş-Pazarcık'ta ajanlar peşpeşe cezalandırılıyor
- İstanbul'da MİT elemanları ve işkencecilerden hesap soruluyor

HABERLERİ 3-6. SAYFALARDA

Düsseldorf Mahkemesi'nde Alman polisi Kürdistanlı tutsaklara saldırdı

"Biz burada varoldukça, 'Bijî PKK' seslerinin burada yükselmesini hiç kimse engelleyemez"

Selahattin Erdem

"Burada sergilenen rezalet karşısında bağırarak değil, suskun kalmak suçtur"

A. Haydar Kaytan

"Bizi kırabilir ama asla bükemezsiniz"

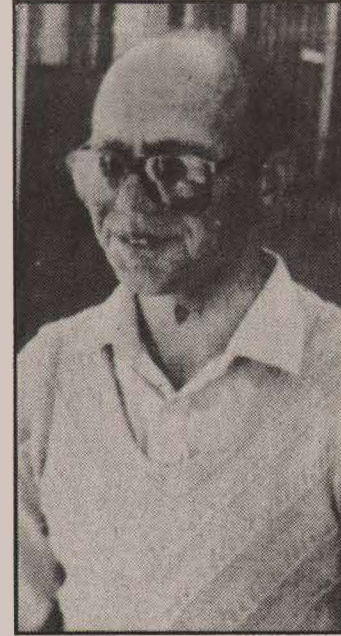
Meral Kızır

Yazısı 9. sayfada

CİZRE HALK AYAKLANMASI KİTLESEL İLK DURUŞMA DAVASI SAVUNMASI

Yazısı 7. sayfada

İsmail Beşikçi ile röportaj:

"Nusaybin'deki, Cizre'deki, ve öteki Kürt şehirlerindeki olaylar Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin çok büyük aşamalar kaydettiğini göstermektedir. "...Kürt sorunu var olduğu sürece, Türkiye'de demokrasinin korunması, gelişip kökleşmesi mümkün değildir."

Yazısı 16-17. sayfalarda

Kürdistanlı yurtseverlerin Avrupa'da kitlesel eylemleri

● İsviçre Parlamentosu önünde kitlesel protesto eylemi yapıldı

● Devrim şehitlerini anma toplantıları

● Dayanışma, protesto ve gösteriler

● YXK (Yekitiya Xortên Şoreşgerên Welatparêzên

Kurdistan) "Mayıs Ayı Şehitlerini

Anma Futbol

Turnuvası" düzenledi

Yazısı 10-11. sayfalarda

SÖMÜRGEÇİLERİN BELGELERİNDEN KASAPLAR DERESİ VAHŞETİ

Türk sömürgecileri bu vahşetin hesabını verecektir

Yazısı 15. sayfada

Olof Palme cinayeti soruşturmasında SAPO-MİT işbirliği: Ali Çetiner'in ajanlığı bir daha belgelendi

Yazısı 20. sayfada

Lozan Kürt Sempozyumu:

"KÜRDİSTAN SORUNU PKK DIŞINDA TARTIŞILAMAZ!"

27-28-29 Nisan 1990 tarihleri arasında Lozan'da bir Kürt Sempozyumu gerçekleştirildi. Üç gün süren sempozyuma birçok örgüt ve parti, tanınmış bilim adamları, gazeteciler, milletvekilleri, belediye başkanları, avukatlar, yazarlar, kültürel ve sosyal kurum ve kuruluşların temsilcileri katıldılar.

24 Temmuz 1923 tarihinde İsviçre'de imzalanan Lozan Antlaşması'nda Kürdistan halkının kendi kaderini tayin etme

hakka reddedilerek, Kürdistan dört parçaya bölünmüş ve uluslararası sömürge statüsüne alınmıştı. Lozan Antlaşması insanlık tarihine bir cinayet antlaşması, Kürdistan'ın jenosidlerle tarih sahnesinden silinmesi kararı olarak geçmiştir. Bu antlaşmanın yapıldığı Lozan kentinde 67 yıl sonra gerçekleştirilen Lozan Kürt Sempozyumu hem tarihi ve hem de güncel konumu itibarı ile önem arz etmektedir.

Devamı 18. sayfada

Adım adım Kürdistan.....	12. sayfada
Okuyucu mektupları	13. sayfada
Cezaevinden mektuplar.....	14. sayfada
Dünya haberleri.....	22. sayfada
Kültür-Sanat-Edebiyat	23. sayfada

Çok genç yaşta militan olma derinliğine ulaşan bir yoldaş

Battal EVSEN

Partimiz PKK'nin düşüncesinin filizlenmeye başladığı yıllarda genç bir yürek ve beyin onunla ilişkiye geçer. İlk harcı koyanların içinde yer alır. Bütün duygu, düşünce, yetenek ve ruhunu bu tarihi olaya katar. Büyük çöküşü yaşar ve yaşatır. Eser büyüdükçe, o da büyür ve giderek halklaşan bir yüceliğe ulaşır. Bütün ruhuyla halk eylemliğimizde yücelen bu genç insanı bazı yönleriyle de olsa, tanıtmak, tekrardan o yılların atmosferine gitmeyi ve bugüne nasıl gelindiğini, bu gencecik insanların çabalarını, azimlerini, özlemlerini, yaşadıkları coşku ve gösterdikleri cesareti tekrar tekrar gözönüne getirmeyi zorunlu kılar. Çünkü bu genç insanlar bütün yönleri ile tanınmazlarsa PKK hiç tanınmaz, anlaşılamaz.

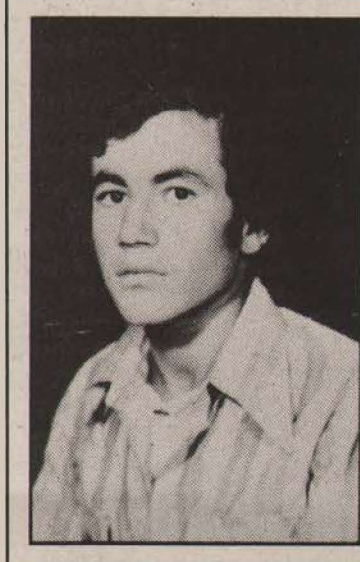
Bu kısa yazı kapsamında bir genç militanı anlatmaya çalışacağım.

Battal yoldaş, 1960 yılında Pazarcık'ın Musolar (Payamlıbağ) köyünde dünyaya geldi. Kendisi dokuz kardeşten yedincisidir. Ailesi çiftçilik yapar ve yörenin ölçülerine göre orta-halli bir ailedir. **Battal yoldaş**, ilkokulu kendi köyünde bitirdikten sonra Pazarcık'ta ortaokulu okudu. Bu yıllarda okul saatleri dışında ve sömestr tatillerinde arasıra abisinin dükkanında çalışır. Bu yıllarda dikkat çeken özellikleri vardı. Henüz çocuk yaşta olmasına rağmen olgundu. Sessiz, sakin, çevre ile ilişkilerinde seviyeli ve dürüst davranırdı. Laubali ilişkilerden kaçınan bir tutumun sahibiydi. **Battal yoldaş**ta bu ağırbaşlılık çevre tarafından sevilip sayılmasına neden olurdu.

1977'de Hareketimizle ilişkiye geçen **Battal yoldaş**, daha önce HK'ye sempati duymaktaydı. Fakat HK ile ilişkileri hem çok yeni, hem de zayıftı. Pazarcık alanında hareketimizle ilk ilişkiye geçenlerdendi. Hızla gelişerek ilk öncüler içinde yer aldı. Okuduğu ortaokulda yürüttüğü örgütsel-pratik faaliyetlerle kısa sürede önemli gelişmeler sağladı. Bu çalışmalarıyla gençliğini önderi oldu.

Battal yoldaşın bu çalışmalarını faşist okul idaresi ve sömürgeci yetkililerin gözünden kaçırmadı. 1977'de ortaokul 3. sınıfta iken okulla ilişkisi kesildi ve sürgüne gönderildi. Suruç'ta okula devam eden **Battal yoldaş**, burada da faaliyetlerini ara vermeden sürdürdü. Bundan dolayı yeniden okuldan sürgün edildi. Bunun sonucunda **Battal yoldaş**, yeniden Pazarcık'a döndü ve liseyi burada bitirdi.

Pazarcık'a dönen **Battal yoldaş**, faaliyetlerini daha da arttırarak yürüttü. Kapsamlı çalışmalara yönelen **Battal yoldaş**,

1978'de bir ihbar sonucu yakalandı. Yakalanırken üzerinde bulunan tabanca düşmanın eline geçti. Düşman cellatlarının bütün vahşi işkencelerine rağmen O sadece yakalanan tabancanın kendisine ait olduğunu kabul etti ve düşmana hiçbir örgütsel sır vermedi. Bu yüzden sadece tabanca bulundurmak "suçu"ndan yargılandı ve 6 ay cezaevinde yattı.

Cezaevinden çıkan **Battal yoldaş**, daha da pişmiş, olgunlaşmış ve çelikleşmiş olarak faaliyetlere yeniden başladı. Yerel temsilcilik görevini üstlenerek aktif bir çalışmaya girdi. Çalışmalarının en çok yoğunlaştığı saha öğrenci gençlik çevresiydi. Özellikle TC'nin öğrenci- gençlik içinde geliştirmeye çalıştığı yoz ve lümpen ilişkilere karşı aktif mücadele yürüttü. Eğitim çalışmaları onlarca gencin militanlaşmasında önemli rol oynadı. Ayrıca seminerler verdi. Bu faaliyetleriyle ulusal kurtuluş düşüncelerinin kitleler içinde yayılması ve taban bulmasını sağladı. Böylece Parti faaliyetlerinin Pazarcık'ta gelişip kökleşmesinde **Battal yoldaş**ın emeğinin payı büyük oldu.

Alanda alevi-sünni çelişkisi yoğundur. Bu çelişkiye dayanan sosyal-şoven güçler aleviliği örgütler, diğer yönüyle sivil faşistler sünnetliğine dayanarak Türklüğü geliştirmeye çalışmışlardır. Bu her iki kesim de kurtuluş mücadelemize karşı soldan ve sağdan bir pratik mücadele verdi. **Battal yoldaş**, mücadelesini salt Pazarcıkla sınırlı tutmadı. Antep-Malatya hattında da faaliyetlere katıldı. Özellikle Antep'te faşistlere karşı yürütülen mücadelede aktif yer aldı. Pazarcık ve Antep'te birçok eylem örgütledi ve kendisi de bizzat içinde yer aldı.

Düşmanın kolluk kuvvetleri 1979 yılında **Kemal PİR** yoldaşı Pazarcık'ta esir aldılar. **Battal yoldaş** bir grup arkadaşı ile birlikte karakoldan **Kemal yoldaş**ı kaçırma planlarını geliştirdi. Karakola düzenlenen kaçırma operasyonu başarıyla gerçekleştirildi. Fakat **Kemal yoldaş** eylemden çok kısa bir süre önce tutuklanmak üzere karakoldan gizlice götürüldüğünden istenen sonuca ulaşamadı. Böylece **Kemal yoldaş**ın esareti devam etti.

Bu yıllarda faşistlere karşı düzenlenen yığınla silahlı eylemde **Battal yoldaş** etkin rol oynadı ve çoğunda da bizzat yer aldı. Pazarcık Ülkü Ocakları'nın bombalanması eylemini gerçekleştirerek faşist odaklara etkin

bir darbe indirdi. Yine, Pazarcık'ta faşist odaklaşmanın başını çeken bir öğretmen cezalandırılması eylemini gerçekleştirdi. Özellikle bu iki eylem Pazarcık'ta faşist örgütlenmenin belini kırdı ve bundan sonra faşistler alanda tutunamayarak dağıldılar.

Battal yoldaş, sosyal-şovenizme karşı verilen mücadelede öndeydi. Bu mücadelesini ideolojik-politik bütün yönleriyle veriyordu. Faaliyetleri sosyal-şoven güçlerin gözünden kaçmadığından, bu güçlerin yoldaşımıza yönelik saldırıları da olur ve nitekim bir saldırıda **Battal yoldaş**ın kafası sosyal-şovenlerce kırılır.

Battal yoldaş, yoğun bir örgütsel ve pratik mücadele içinde iken bir ihbar sonucu tutuklandı. Tutuklanırken takvim yapıları 1980'i gösteriyordu. Tutuklanma gerekçesi, **Battal yoldaş**ın üzerinde Parti Kuruluş Bildirgesi'nin ele geçirilmesidir. Ayrıca çeşitli bombalama ve cezalandırma eylemlerine katıldığı ihbarları da yapılmıştır.

Düşman, yoldaşımızın ruhu-inancını teslim almak amacıyla birbuçuk aylık işkence maratonu başlattı. Fiziki ve psikolojik işkence türlerinin tümü yoldaşımızın üzerinde denendi. Elektrik şoku, çıplak halde buzlu suya batırma, Filistin askısı... Fakat düşmanın bütün vahşiyane işkencelerine rağmen **Battal yoldaş** Partiyeye duyduğu derin bağlılık ve inancından hiçbir taviz vermedi. Tam tersine, bu değerler O'nun gözünde daha da büyüyen yücelti. Bu temelde **Battal yoldaş** güçlü bir direnişin sahibi oldu.

İşkenceyle sonuç alamayan düşman, O'nu zindana koydu. Maraş va Adana cezaevlerinde on ay aşkın bir süre esaret hayatı yaşadı. Buradaki tavrı da insanlık ve devrimciliğin onurunu yükseltici bir tutumdur. **Battal yoldaş** bir yandan koşullararası ilişkileri sürdürürken, diğer yandan canlı ve coşkulu bir ortamın doğmasında etkindi. Eğitim çalışmalarının yürütülmesinde büyük çabası vardı. Kendisi de bir grubun eğitim çalışmasını yürütüyordu. Devrimin temel sorunlarını ve çözümünü kavratmada yetenekliydi. Yine cezaevinde bulunan diğer sol güçlerin insanlarıyla sürekli tartıştı. Kürdistan devriminin kaçınılmazlığı ve PKK'nin oynadığı tarihsel rolün tavizsiz savunucusuydu. Özellikle sözü edilen sol güçlerin ideoloji ve politikalarındaki çarpıklığı çok iyi ortaya koyuyordu. **Battal yoldaş**ın

bu çalışmaları cezaevinin devrimin bir okulu haline getirilmesinde önemli bir rol oynadı.

Battal yoldaş, zindanlarda düşmanı daha iyi tanımış olarak dışarı çıktı. Dolayısıyla TC'ye karşı savaşında daha canlı ve atak olduğu bir sürece girdi. Yaptığı bir konuşmada; "Biz bugüne kadar ne dostu biliyorduk ne de düşmanı. Partimizin çıkışıyla düşmanı daha iyi bildik. Biz bundan çok şanslıyız. Partimizin bize verdiği bu geniş nimetlerden yararlanmazsak, bizden namerdi yoktur" diyerek Partiyeye bağlılığını çok net ortaya koyuyordu. Ayrıca bu konuşmasında bütün Kürdistan halkının kurtuluş mücadelesine katılmaktan başka seçeneğinin olmadığını vurgulayıp katılım çağrısını yineliyordu.

Cezaevinden TC'den intikam alma duyguları iyice bilenecek çıkan **Battal yoldaş**, hemen sıcak savaşın içinde kendini buldu. Faaliyetlerinin ağırlıklı yönünü kırsal kesime verdi. Yoldaşlarıyla birlikte köylülük içinde çalışmalarını hızlandırdı.

Kürdistan'da yükselen bağımsızlık mücadelesi karşısında yığınım eşliğine gelen TC, bütün gücünü toplayarak son hamlesini 12 Eylül sömürgeci-faşist darbesiyle yaptı. Düşmanın bu saldırısını önceden değerlendiren Partimiz PKK, tarihi geri çekilme dönemini başlatmıştı. 12 Eylül karşı-devrim hareketi ardından **Battal yoldaş** 15-20 kadar yoldaşıyla birlikte tamamen kırsal kesime çekildi. Artık yeni bir döneme girilmişti. Bu dönemin en belirgin özelliği, her şeyin en uçta yaşanmasıydı. İyile kötü, güzelle çirkin ve beyazla kara netleşmişti. TC, her türlü vahşeti uygulayarak döneme teslimiyet ve ihaneti dayatıp yığınım egemen hale getirmek istemekteydi. Böylece halkımızda uyanan bağımsızlık ve özgürlük talebini katletmek istiyordu. Bunun boş çıkarıp etkisiz kılmak için de devrimimizin yılmaz savaşçısı PKK'nin kadro ve militanları direnişi dayattılar. İşte bunların seçkin temsilcilerinden biri de **Battal yoldaş**ı.

Kırsal kesime çekilen **Battal yoldaş**ın gurubunun partiyeye ilişkisi koptu. İlişkiyi yeniden kurmak için grup, çalışmalar yürüttü. Bunun için Adıyaman'a geçti. Fakat araziye yabancı oluşu ve yapılan ihbarların sonucu grup Adıyaman'da fazla kalamayarak tekrar Pazarcık'a döndü.

TC halka saldırıyor, yaygın tutuklamalara girişiyordu. Kit-

leler sindirilmeye çalışılmaktaydı. Dolayısıyla grubun kitle ile varolan ilişkileri de daralmıştı. Bu özellikler grubun çalışmalarını daha da ağırlaştırmaktaydı. Ayrıca düşman gruba kadar uzanmayı da başarmış. Sızdırdığı ajanlarıyla grupta teslimiyet ve ihaneti geliştirmeye çalışıyordu. Yine bu ajanları vasıtasıyla grubu tümünden imhayı planlamaktaydı. Düşmanın grup içindeki bu çalışmalarına bir de açlık susuzluk ve Partiyeye ilişkisizlik de eklendiğinde birliği korumak oldukça zorlaşmıştı. Teslimiyet eğilimi gruba da yansıtılmıştı. Kurye olarak gönderilenler istisnasız tutuklanıyor, bu da grup üzerinde olumsuz etki yaratıyordu.

Bu olumsuz gidişati erkenden tespit edip gerekli önlemlerin alınmasının başında gelenlerden biri **Battal yoldaş** oldu. Yapılan soruşturmalarda düşman ajanı olan bir albay ve bir yüzbaşı açığa çıkarıldı. Bu iki unsur ölümle cezalandırıldı. Gerek bu unsurların açığa çıkarılmasında, gerek soruşturmalarda ve gerekse infazlarında **Battal yoldaş**ın çabaları belirgin oldu.

Bu ajanların açığa çıkarılıp cezalandırılmaları grup üzerinde psikolojik doping etkisi gösterdi. Böylece grubun birliği pekişirken TC'ye karşı savaşma azmi daha da yükseldi. Böylece düşmanın grup üzerindeki karşı-devrimci çalışmalarını önemli oranda boşa çıkarıldı. Ancak dönem zorluklarını bütün yönleriyle dayatıyordu. TC, halka ve Partiyeye karşı açtığı savaşın dozajını her geçen gün arttırıyordu. En önemlisi de, grup Partiyeye bir türlü ilişkiye geçememekteydi. Zaten en büyük zorluk da buradan gelmekteydi. Partinin yönlendirmesinden yoksunluk grubun hareket sahasını daraltmaktaydı. Bütün bu zorluklara doğa ve kış koşullarını da eklemek gerekir.

Battal yoldaş bu zorlukları yemede grubun cesaret ve moral kaynağıydı. Bir gün, yakalanan bir arkadaş hakkında bilgi almak için, uzun namlulu silahını bırakıp sadece tabancasıyla gruptan ayrıldı **Battal yoldaş**. Önce şehit **Besey ANUŞ** yoldaşın evine uğradı. Fakat burdan gerekli bilgiyi alamadı. Aç ve susuz olarak buradan ayrılarak Abdullahovası köyüne yöneldi. Köyün yakınında çobanla karşılaştı. Çobanı tanıdığından, kendisi sürünün yanında kaldı ve onu köyeye gönderdi. Çoban köyeye yurtseveri çağırarak, ayrıca yurtsevere yiyecek getirmesini söyleyecekti.

Yurtsever yiyeceklerle birlikte **Battal yoldaş**ın yanına geldiğinde ikisi bir kayalığın altına otururlar. Günlerdir aç olan **Battal yoldaş**, bir yandan yemek yer diğer yandan yurtseverden bilgi alır. Fakat daha önceden ihbar yapıldığından, düşmanın kolluk kuvvetleri çevreyi sarar. Düşmanın "teslim ol" çağrısına **Battal yoldaş**, tabancasını çekerek ateşle karşılık verir. Tabancasıyla uzun süre çatışmayı büyük bir kararlılıkla sürdürür. Son mermisine kadar savaşan **Battal yoldaş**, 6 Şubat 1981'de şehadetiyle PKK'nin ölümsüzler kervanına katıldı.

- PKK şehitleri ölümsüzdür!

Paris, Aubervilliers'den bir grup arkadaşı

TC'nin bütün yalan ve demagojilerine rağmen kurtuluş savaşımızın yükselişi sürüyor

Ulusal kurtuluş savaşımız yükselişini sürdürüyor. TC, kararnameyle sömürgeci savaşı tırmandırmaya çalıştı. Özellikle halka yönelik katliamlar geliştirerek korkutup sindirmeye ağırlık verdi. Yine halkımız arasında husumet tohumlarını ekerek kendi içinde de çatıştırıp güçsüz düşürmeye çalıştı. Bunkdaki amaç halk ile Sömürgeci Vali ilişkisini kesmektir, yığdığı yüzbinlerce asker, özel tim, çete, polis gücüyle de gerillayı ezip sonuca gitmeye çalıştı. Ayrıca Kürdistan'ı dünyadan tecrit ederek yaptığı barbarlıkları gizleyecekti. Bunun için de Sömürgeci Vali tek basın "muhabiri" haline getirildi. Bütün haberler bu kaynaktan alınıyor. Bu kaynak dışında haber almak ve yayımlamak kesinlikle yasaktır. Aksini yapanlar ise şiddetle cezalandırılıyor.

Muhabir Hayri Kozakçioğlu olunca, verilecek haber ve yorumlar özel savaşın "başarı"sını bol bol işlerken, kurtuluş savaşımızın ise "bittiği"ni işleyecektir. Nitekim yapılan da bu oldu. Bu temelde Kürdistan'a bir sis perdesi indirilip dışarıdan hiçbir şeyin görünmemesi istendi. Tabii verilen haberler de özel savaşın lehine oldukça abartılı ve yalana dayalı oldu. Yine günlerce, yer yer haftalarca süren çarpışmalar ya hiç verilmedi, ya da çok sayıda gerillanın kayıplarından söz edildi. Dolayısıyla Kürdistan'da yürütülmeye çalışılan kırım savaşının demagojik propaganda savaşıyla da tamamlanmasına olağanüstü bir gayret gösterildi. Fakat özel savaşın bütün bu çabaları kurtuluş savaşımızın yükselişini gizlemeye yetmedi. Gerillanın her vuruşu Kürdistan ve dünyaya yankılandı. Halkımızın her başkaldırısı yerkürede ses verdi. Bunlar sömürgeci savaşın bütün taktiklerini parçalayarak ilerici insanlığa ulaştı, her zamankinden daha çok insanlığın desteğini aldı.

Sömürgeci Vali Hayri Kozakçioğlu yaptığı son basın toplantısında kendini sonuna kadar zorlayarak, savaşı çarpıtıp açıklamalar yapsa da yine de gelişmenin yönünü yakalamak fazla zor olmamaktadır. Sömürgeci Vali 1987'den bu yana 1500 çarpışmanın meydana geldiğini 497 timin şu anda operasyon halinde olduğunu ve Haziran ayı içinde 39 yerde operasyonların sürdürüldüğüne işaret etti. Yine koruculara ayda 10,5 milyar Lira ödediklerini açıklarken, 1990'ın ilk beş ayında 190 gerillanın ölü veya yaralı yakalandığını da iddia etti. Tabii kendi kayıplarına hiç yer vermedi.

Sömürgeci Vali özel savaşın çıkarlarını esas alan bu açıklamaları ile gerçekleri tahrif etse de, günde en az bir çarpışmanın meydana geldiğini itiraf ediyor. Bu sayılar sadece "Olağanüstü Hal" bölgesindeki eylemleri kapsamaktadır. Kürdistan geneline vurulursa, ARGK güçlerinin savaş üstünlüğü ve çarpışma sayısı yükseliş gösteriyor. Açık ki devletlerin savaşlarında bile hergüne bir çarpışma düşmez. Bu da TC'nin ne kadar büyük bir savaş gerçekliğiyle karşı karşıya olduğunu gösterir. Bu kurtuluş savaşımızdaki büyümeyi de ortaya koymaktadır. Açık ki çarpışmaların gerçek sayıları ve düşman kayıpları

açıklansa TC'nin perişan hali daha iyi görülecektir. TC, modern araçlarla donanmış yüzbinlerce kişilik gücüne rağmen gerillaların her gün eylem koyduklarını itiraf ediyorsa bu, özel savaş güçlerinin hareketsizlik, çaresizlik ve tükenmişliğinin kabul edilmesi anlamına gelir. Buna karşın ARGK'nin güçlülüğü ve üstünlüğünü açıklar.

Yine Sömürgeci Vali savaşımızı Vietnam kurtuluş savaşıyla da kıyaslayarak kendi kayıplarının ABD'nin, Vietnam'daki kayıplarından az olduğunu vurguladı. Bu da iki şeyin daha itiraf edilmesidir. Birincisi, PKK'nin önderlik ettiği kurtuluş savaşının TC tarafından dolaylı olarak kabul edilmesidir. Çünkü Vietnam'da bir kurtuluş savaşının verilip kazanıldığını dünya alem biliyor. Böyle bir kıyaslama, Kürdistan'daki kurtuluş savaşının Vietnam'dakine benzediğinin kabulüdür. İkinci yön ise, Vietnam'daki zaferle sonuçlanmış bir devrimdir. Dolayısıyla ABD'nin kayıplarının TC'ninkinden çok olması doğaldır. Kürdistan devrimi ise henüz gençlik dönemini aşmış olgunluk dönemine yeni girmiştir. Kesin zaferi kazanmaya, yani Türk sömürgeciliğini ülkemizden kovmaya doğru henüz yol almaktadır. Devrimin ta kesin zaferine kadar TC'nin kayıpları ABD'nin Vietnam'daki kayıplarını bir kaç sefer katlayacak güçte olacaktır. Sömürgeci Vali bu sonu iyi gördüğünden, bunları söyleyerek yüreğine soğuk su serpmektedir. Yani sonlarının çok amansız olacağını bilincindedir. Çünkü, bin yıllık Türk egemenlik sisteminin suçları çok barıktır. Bunların tümünün hesabının sorulacağını farkındadır, sayın vali.

Mevcut durumda özel savaş çıkmazlarını, yığdıkları o kadar askeri çapul sürüleriyle kurtuluş savaşımızla baş edemediklerini, yani güçleri takviye etme ihtiyacı duyduklarını, bunun içinde karakol yapımına öncelik vereceklerini de itiraf ediyor Sömürgeci Vali. "Her şeyin başında güvenlik gelir. Kim alınrsa alın, bu konuda altyapı noksanlığı vardır. Bunlar da karakollardır. 1990'da karakol yapımına hız vereceğiz" (Hayri Kozakçioğlu, Cumhuriyet, 9 Haziran 1990) diyerek özel savaş güçlerinin gerilla karşısında zorlandıklarını kabul ediyor. Bu yüzden de yeni sömürgeci güçlerin savaş alanında konumlandırılması planlanıyor. Bu da tek bir durumu ispatlar; Kürdistan'da özel savaş güçleri bütün yönleriyle aşılmış, kurtuluş savaşımız hızlı bir yükseliş yaşıyor. Bu yüzden TC yeni güçlere ihtiyaç duyuyor.

Kurtuluş savaşımız Türk ekonomisini de iflaza sürüklemiştir. Salt çetelere ayda 10,5 milyar Lira veriliyor. Buna yüzbinlerce kişilik ordu gücü, karakol ve yol yapımlarının masrafları, Kürdistan'daki bütün memurlara çift maaş ödemesi ve diğer ödemeler katılırsa, aylık özel savaş giderleri trilyonlara ulaşılıyor. Bu Türk ekonomisini de sürekli kemiren, onu tüketip daraltan bir özelliktir. Giderek Türk ekonomisi özel savaş finansine edemez duruma yaklaşıyor. TC bir de bu yönüyle darbeleniyor. Yoksulluk sürekli artıyor. İşçilere ve me-

murlara maaş ödeyemez duruma geliyor. Örneğin, Kürdistan'da Hakkari başta olmak üzere, bazı kentlerde işçiler aylardır maaş alamıyorlar. Zaten yoksulluk içinde olan kitleler, bir de maaş alamayınca aç kalıyorlar. Türkiye ve Kürdistan'da durum böyledir. Aç kalan halklar bu yönüyle de devletle karşı karşıya geliyorlar. Çelişkiler şiddetlenip çatışmaya dönüşüyor. Şimdiden yüzbinlerce işçi toplu iş sözleşmelerini beklemekte; fakat ekonomik ve sosyal hakları devlet tarafından gaspedilmektedir. Bu yüzden de işçiler greve hazırlanıyor. Doğal olarak ekonomik grevler politize olup siyasal hedeflere yöneliyorlar. Türk rejimi bu yönden de hızla darbeleniyor ve aşıyor.

Her gün Kürdistan batağında eriyen TC, sorunu salt askeri yönden çözemeyeceğini biliyor. Bu yüzden de sözde siyasal çözümler geliştirerek hazin sonucu kurtarma telaşına düşmüştür. Bugünlerde bütün burjuva partileri oluşturdukları komisyonlarla siyasal çözüm modelleri araştırıyorlar. Dünyadaki diğer sömürgeci devletlerin modellerini inceliyorlar. Tabii bu modeller içinde İngiliz sömürgeciliğinin çözümleri başta ele alınıyor. Bu çalışmaların kısmi oranda basına da sızdırıldı. 3 Haziran tarihli Nokta dergisi ANAP, SHP ve DYP'nin ne düşündüklerine sayfalarında yer verdi. Bütün bu sömürgeci partilerin vardıkları sonuçlar ortaktır. Bunlar özet olarak şöyledir; Kürtçe serbest bırakılacak, mahkemelerde Kürtçe tercüman bulundurulacak, ilk ve orta dereceli okullarda Kürtçe öğretilecek, Kürtçe yayın yapacak TV ve radyo istasyonu kurulacak, bölge bakanlığı kurulacak.

Açık ki, TC'nin bu yaklaşımı inkarcılığın ve sömürgeciliğin değişik şekilde tezahürüdür. Sonuç almaları da mümkün değildir. Çünkü bu konuda oldukça geç kaldılar. Halkımız bağımsızlık ve özgürlüğü kazanmak için kurtuluş savaşı veriyor. Daha dün Cizre'de, Nusaybin'de ve diğer kentlerde yüzbinler "Biji PKK", "Biji Serok APO" sloganlarıyla ayaklandı. Aynı anda 5000'in üzerinde insanımız kararnamesi protesto etmek için açık grevi yaptı. Halk, sömürgeci yasaları ve kurumları tanımıyor, uymuyor ve itaatsizlik gösteriyor. Bu temelde Serhildan süreklilik kazanmış, çeşitli eylemlerle yükselişini sürdürüyor. Dolayısıyla PKK ve Kürdistan halkına rağmen sömürgecilerin çözüm diye her türlü dayatması ulusal kurtuluş cephesine çarparak parçalanıyor, yerle bir ediliyor.

Uluslararası alanda da TC sıkışmıştır. Kürdistan'da uyguladığı sömürgeci terör deşifre oluyor. Kürdistan sorunu uluslararası kuruluşların da önemli gündem maddelerinden biridir. Halkımızın savaş ve kurtuluş gerçekliği daha iyi anlaşılıyor ve destek giderek artıyor. Bu temelde dünyada da TC karşıtı bir cephe oluşumu şekilleniyor. Halkımızın meşru temsilcileri olarak PKK ve ERNK kabul görüyor, TC reddediliyor. Böylece diplomatik sahada da TC'nin etrafındaki çember giderek daralıyor. Zaten bu yüzden TC, Kürdistan'da vahşi

katliamlar yaparak Partimize yüklemeye çalışıyor. Yalnız bunlarda hemen deşifre edilip TC'nin aleyhine dönüşüyor.

Geline noktada TC'nin bütün çırpınırları boşa çıkıyor. Her gün biraz daha Kürdistan'ı terk etmeye doğru gidiyor. Kürdistan'ın büyük bölümünde fiili olarak halk PKK-ERNK ve ARGK'nin yönlendirmesi altındadır. Bu güçlerden aldığı emir ve talimatlarla halk direniş ve eyleme geçiyor. Bu siyasal anlamda TC'nin tükenişidir. O ancak karakollarla varlığını sürdürmeye çalışıyor. Bu gücü de işlevini önemli oranda yitirmiştir. Gelişmeler tamamen halkımızın lehinedir. Yalnız burada önemli olan daha çok fedakarlık, özveri ve çaba göstererek zafere yürümeştir. Bu her Kürdistanlının en temel görevidir.

TC'nin yeni bir barbarlığı; Gêrê (Çevrimli)'de kontralar katliam yaptı

9'u 10 Haziran'a bağlayan gece Türk kontraları çoğu çocuk ve kadın olmak üzere 27 Kürdistanlıyı alçakça katlettiler. Katliam Eruh'un Basa köyüne bağlı Gêrê (Çevrimli) mezrasında yapıldı.

Sömürgeciler, gerilla kılığında girmiş kontralar eliyle gerçekleştirdiği saldırıyla savunmasız masum insanların katledilmesini Partimiz PKK'ye maletmeye çalıştı.

TC'nin açıklamalarına göre, katledilenlerden 5'i erkek diğer 22 kişi de çocuk ve kadındır. Katliam gecesi saat 23 sıralarında köye baskın düzenleyen kontralar, 13 masum insanı kurşuna dizdiler ve ardından saldırıya geçip evleri ateşe verdiler. Ateşe verilen evlerin içinde bulunan ve dışarı çıkması önlenen çocuk ve kadınlar diri diri yandı.

Katliam önceden planlanarak, zamanlamada da uluslararası kuruluşlarda Kürdistan sorununun tartışıldığı ve 28 Mart sömürgeci kararnamenin teşhir edildiği bir döneme denk getirildi. Nitekim yapılan katliamın çapı çok daha büyük planlanmıştır. Bu planda köyü tümünden imha edip haritadan silme hedeflenmiştir. Önceden köy yollarına benzin dökülmüştür. Köye en yakın benzinlik 90 kilometre uzaktadır. Buradan benzin getirip köy yoluna dökmenin tekniğine ancak TC sahiptir. Zaten benzini getirip dökende TC'ye bağlı özel savaş güçleridir. Yine katliamı yapan bazı kontraların üzerinde beyaz elbiselerin olduğunu köylüler görmüşlerdir. Gerillaların beyaz elbise giymedikleri biliniyor. Çünkü beyaz elbise araziye uygun değildir ve kolay fark edilir. Bu veriler dahi katliamın Türk barbarlığının yeni bir ürünü olduğunu ortaya koymaya yeterlidir.

Katliam planına göre köy ağır silahlarla taranırken yollardaki benzin de tutuşturulacaktır. Böylece bütün köyü yok edeceklerdir. Ve bu vahşet de halkımızın temsilcisi PKK'ye mal edilerek bir taşla iki kuş vurulmuş olacaktır. Yani bu katliamla hem halkımız sindirilmeye çalışıla-

cak, hem de PKK uluslararası "terörist" olarak gösterilecektir. Nitekim son dönemlerde Kürdistan'da halkımızı katliamlarla tehdit eden GÖK (Güneydoğu'nun Ölümsüz Korucuları) imzalı bildiriler dağıtılıyor, evlere atılıyor. Bu provokasyon bildirileri halkımızı sindirmeyi ve kurtuluş savaşımıza destek vermelerini, katliamlarını engellemeyi amaçlıyor. Ayrıca kitle katliamları yapmanın zeminini hazırlıyor. Gêrê (Çevrimli) katliamı bunun bir parçası olarak gerçekleştirildi.

Neden bu katliam Gêrê'de yapıldı? Gêrê köyü Haruna muntıkasında Basa köyüne bağlı bir mezradır. Mezra olmasına rağmen büyük bir köy nüfusuna sahiptir. Şimdi Şırnak'a bağlanan Haruna muntıkası bölgede nüfusun en çok yoğunlaştığı yerdir. Kaba bir aşiret birliğine sahip olan Haruna'nın en büyük iki yerleşim birimi Fındık bucağı ve Basa köyüdür. Bölgenin çete grubunun başında bulunan Baho Ağa (Bahattin Aktuğ), 15 Ağustos 1984 Atılımına kadar sömürgecilerce vur emriyle aranan bir mahkumdur. Bu tarihten sonra Mihemedê Hessam (Mehmet Tolgaç) vasıtasıyla çeteciliği kabul edilince silahla donatılır ve sömürgecilerin bölgedeki gözbeği durumuna gelir.

Bu hain ve çetesi, 5 Mayıs 1985'te Bedrettin TİMURTAŞ, Hasan CABADEK, Ali KAYA, Mehmet SEVİLGEN, Ali SEVİLGEN ve Nuri... yoldaşların katledilmelerinde yer alırlar. 1985'in 30 Haziran'ında ise Hanım YAVERKAYA, Hasan... ve Fadıl TUNÇ yoldaşların katledilmeleri yine bu çetenin işbirliği ile gerçekleşti. Baho, kız kaçıran, hayvan kaçıran, ürün ve ev yakar, köylüleri sürer ve en son Mayıs ve Haziran 1989'da yurtsever köylü Mehmet ESENDEMİR, Ömer SAVUN, Hüseyin DEMİRTAŞ ve Osman ESENDEMİR'i katleder. Bunlardan Mehmet ESENDEMİR; katledildikten sonra yakılır. (Uluslararası Af Örgütü, Mart 1990 raporundan.)

Gerillalarla ilişkileri olan Gêrê köylülerinin kendi aralarında anlaşmazlık ve kan davası vardır. Aralık 1989'da 5 kişilik gerilla grubu sorunu çözmek için köye gider. Köydeki hainler, Baho çetesiyle anlaşılır ve 5 savaşıyı komplo sonucu katleddiler.

Hain Baho'nun bütün uğraşlarına rağmen köylüler çeteciliği kabul etmez ve silah almayı reddederler. Sadece Baho'ya bağlı 2 aile çeteleştirilmiştir. Baho çetesi sürekli köylülere saldırılır. Fakat sömürgeciler, buna rağmen besledikleri emellerine ulaşamazlar. Genelde olduğu gibi Gêrê köylüleri de kurtuluş savaşına sahip çıkarlar. Artık TC'nin yapacağı bir şey kalmadığından katliam planlar ve uygular. Katliamda özellikle PKK lehine açıkta propaganda yapan ve 2 çocuğunu ARGK'ye hazırlayan bir ailenin birincil elden hedef seçilmesi TC'nin yönelimini ele vermektedir.

Katliam yeri olarak Gêrê köyünün seçilmesi devrimci savaşımızın en fazla yoğunlaştığı, halkın en çok militanlaştığı bir yer olmasındandır. Bu yüzden Şır-

nak il yapılarak özel savaş kargahı haline getirildi. Bunu sömürgeci özel savaş yetkilileri de teslim etmek zorunda kalıyorlar. Sömürgeci Vali Hayri Kozakçıoğlu yaptığı basın toplantısında 1989'dan bu yana meydana gelen çarpışmalardan %41'inin Şırnak'ın sınırları içinde yaşandığını belirtti. Sonra devamla; "Bu da gösteriyor ki, buradaki vatandaşlarımızın huzurlu ve güven içinde olmadıkları için Şırnak'a önce güvenlik hizmetinin getirilmesi gerekiyor" (Cumhuriyet, 9 Haziran 1990) demektedir. Böylelikle de özel savaşın bu alana ilişkin planı deşifre edilmektedir.

Gêrê katliamı Türk savaşının Şırnak'a yönelik planının bir sonucudur. Bununla kitleler sindirilerek gerillaya bağı koparılacak istenmektedir. Bunun için çoluk-çocuk demeden vahşice davranılmıştır. Katliamda bazı korucuların vurulması ile katliam TC'nin yaptığı kamufle edilmek istenmiştir. Hedef seçilen köylüler yurtseverlerdir. Arından bir kaç hain bulunup onlara katliamı "PKK yaptı" dertirilerek TC "aklanmaya" çalışacaktır. Fakat bu sefer de TC, suçlarını gizleyememiştir. Şırnak'tan gerilla komutanlığının iletildiği açıklamada, Gêrê köyündeki hainlere yönelik bir gerilla saldırısının olmadığını açıkladı.

Oldukça ilginçtir; TC, "PKK'nin katliamı" nı görüntülemek için can atan gazetecilerden hiçbirini bölgeye bırakmıyor, yasaklıyor. Kendi televizyonunda sadece bir cesedi "gerilla" diye teşhir ediyor. Diğer görüntülere hiç yer vermiyor. Daha önce Kasım 1989'de Sêtê (İkiyaka)'da, Nisan 1990'da Hilal köyünde ve diğer yaptığı birçok katliamı da gerillaya mal etmeye çalıştı. Bunları haftalarca resimli olarak televizyon ve gazetelerde işledi. Bu katliamı işlememesinin nedeni, gerillaların elinde bulunan silahlardan farklı silahların kullanılması olabilir. Ki bunlar içinde kimyasal silahların kullanılması olasılığı büyüktür. TC, kendi suç aletlerini gizleyemediğinden katliam resimlerini yayınlamıyor. TC'nin bu katliama girişmesinin bir diğer nedeni de 1990 baharıyla halkımızın Serhildan'ı başlatmasıdır. Bu, devrimci savaşımızın kitlesele ve halklaşmış boyutunu iyice açığa çıkardı. Artık TC, "birkaç tane eşkiya ve bölücüdür" deyip uluslararası sahada kendini temize çıkaramıyor. Özellikle bu sahada da sıkışmış durumdadır. Uluslararası arenada hızlı bir teşhir ve tecriti yaşıyor TC.

ABD'de etkin olan ve emperyalizmin çıkarlarını savunan **The Washington Post** gazetesinde Jonathan Randal imzasıyla yayınlanan bir yazıda; "Hükümetin PKK terörüne karşı uyguladığı taktiklerin siyasi açıdan geri teptiği" vurgulandıktan sonra, "Bir düzineyi aşkın kasaba ve şehirlerde Kürt kültürel kimliğinin tanınması talebiyle yapılan hükümet aleyhtarları gösterilere yol açtı. Batılı analistler PKK'nin köylerde dışardan yardıma ihtiyaç duyamayacak kadar kök saldığını görüşüne yer verildi. Ayrıca "Türk yetkililerinin ayaklanmanın Adana, Ankara, İzmir ve İstanbul gibi büyük kentlere yayılmasından endişe ettikleri" ne de (Aktaran Cumhuriyet, 3 Haziran 1990) yer verildi.

Buradan da mücadelemizin uluslararası sahada prestijinin ol-

dukça arttığı çok iyi anlaşılacaktır. Artık PKK'nin "terörist" olmadığı, bir halkın en insani haklarının savunucusu ve öncüsü olduğu dünyada da anlaşılacak durumdur. Bu gerçekliğe en yakın tanıklık edenin de Türkiye halkı olduğu, faşist rejimden kurtulmak için halk ayaklanmamızdan aldığı cesaretle onunda ayaklanacağı korkusu TC ve emperyalizmi sarmıştır. Böylesine halklaşan bir hareketi "terörist" olarak göstermek mümkün değildir. Tam tersine, gerçek terörist olan TC'nin Kürdistan'da uyguladığı devlet terörü şimdi çok daha iyi görülmektedir. Giderek dünyada da TC, terörist bir devlet olarak tanınmaya başlanmıştır.

Kürdistan'daki halk ayaklanmasına TC'nin verdiği cevap 413 ya da 424 Sayılı Kanun Kuvvetinde Kararname oldu. Bununla Kürdistan tamamen dünyaya kapatılmak istendi. Fakat halk savaşımızın gerçekliği buna rağmen dünyaya yansımaları sürdürdü. Kürdistan dünyanın ilgi odağı haline geldi. TC, bunu kabullenemedi. Ankara'da bulunan Danimarkalı, Finlandiyalı ve Norveçli 3 diplomat, Siirt'e yaptıkları bir ziyaret esnasında gözaltına alınıp 2,5 saat tutulduktan sonra Kürdistan'ın dışına çıkarılarak, Ankara'ya gönderildiler. Yine Nusaybin'deki açlık grevcilerini ziyaret eden iki yabancı gazeteci de 2 saat gözaltında tutulduktan sonra Kürdistan'ın dışına çıkarıldılar.

1990 baharıyla birlikte Kürdistan sorunu ve Türk devletinin soykırım politikası uluslararası

öldüren" olarak gösterip kendi teröristliğini gizleyip gelişmeleri lehine çevirecek! Nitekim hemen gizli ve resmi kanallarla katliam haberini Kopenhag'a ulaştırdı. Türk heyeti sözcüsü Bülent Akarcalı gürültülü bir açıklama yaptı. Fakat bu açıklamaya pek inanan olmadı. Bu oyun tutmayınca bu sefer ilerici maskeli sömürgeci uzman Mümtaz Soysal'a basın toplantısı yaptırıldı. Yalnız basın toplantısında da TC, beklediği sonucu elde edemedi. Çünkü yalana dayalı bir senaryo düzenlemiştir. Bu yalanlarına TC, kimseyi inandırmadı.

Barbar Türk devletinin 413 ya da 424 sayılı sömürgeci kararnameye rağmen Kürdistan devrimi gelişimini sürdürüyor. Kararname siyasi ve askeri yönleriyle hem de kısa bir zaman diliminde aşıldı. İçte ve dışta TC büyük bir çıkmazla karşı karşıya geldi. Uluslararası TC'nin teröristliği görülmeye başlandı. Dolayısıyla TC, her sahada oldukça sıkıştı. Bundan kurtulmanın yollarından biri olarak, Gêrê katliamını yapıp Partimizin üzerine atarak çıkış yolu aramaya koyuldu. Fakat amacına ulaşamadı. Partimiz PKK, Türk rejiminin vahşet planını deşifre etti. Kokuşmuş rejimin masum ve savunmasız insanlarımızı acımasızca katletmesi ortaya serildi. TC'nin acımasızlığı, canılığı, yalancılığı ve sahtekarlığı bütün insanlığın gözleri önündedir. Kurtuluş savaşımız yükseldikçe TC'nin insanlık karşıtı yüzü ve çağdışılığı ilerici insanlık tarafından görülerek, ona nefret

platformların en temel konularından birini teşkil etmeye başlamıştır. 16 Mayıs 1990 tarihinde Avrupa Parlamentosu, TC'nin aleyhine Kürdistan'daki şoven politikası ve insan hakları ihlallerinden ötürü bir karar aldı. 5-11 Mayıs günlerinde de içinde parlamenterlerinde bulunduğu 6 kişilik FAC heyeti Kürdistan'a gezi düzenledi. Heyet, dönüştü, TC'ye yönelik ekonomik, askeri yaptırım ve turizm boykotu çağrısı yaptı. Yine Kopenhag'da yapılan AGİK (Avrupa Güvenlik İşbirliği Konferansı)'nda Kürdistan sorunu çeşitli boyutlarda gündeme geldi. Türk devlet terörizmi öneimli yönleriyle açığa çıktı. Özellikle bu konferansta TC, teşhir ve tecrit olurken bir sorumluluk altına girip iyice sıkıştı. İşte bu sıkışıklığı aşmak için Gêrê katliamını gerçekleştirdi. Yani katliam zamanlamasını uluslararası bu gelişmelere denk düşürdü. Bununla sözde PKK'yi "terörist, çoluk çocuk ve kadın

artmaktadır. Böylece Türk rejimi uluslararası sahada hızla teşhir ve tecrit olmaktadır. Bu katliamlarla tecrit sürecini daha da çabuklaştırmaktadır.

Halkımız açısından TC'nin durumu çok nettir. Gêrê katliamı ilk olmadığı gibi son da değildir. Halkımız, tarihinde bu katliamları çok yaşadı. Fakat geçmişte zayıftı. Önderlikten yoksundu. Bu yüzden de Türk egemenlerine gerekli cevabı veremiyordu. Ama bugün güçsüz düşen, çaresiz düşen halkımız değil, TC'dir. Zaten katliam yapması da tükenmişlikten doğan acizlikten bir sonucudur. Bu vahşi katliamlarını da Partimize maletmek sahtekarlığına girmesi, TC'nin halkımızın daha çok nefretini üstünde toplamasına neden oluyor. Bu da sömürgeci savaşın, PKK önderliğinde halkımızın yükselttiği kurtuluş savaşının karşısında tutunamamasına yol açıyor. Dolayısıyla TC'nin yaptığı her katliama ulusal kurtuluş savaşı büyütüle-

rek cevap veriliyor. Ta ki TC'nin sonu hüsranlı bitince ye kadar karşılığı, böylece olacaktır.

Gêrê (Çevrimli) katliamının intikamı alındı:

En az 80 düşman askeri öldürüldü

Düşman, canice yaptığı ve PKK'ye yüklemeye çalıştığı Gêrê (Çevrimli) katliamını gerekçe göstererek büyük bir operasyon başlattı.

10 Haziran'da başlayan operasyona binlerce asker, özel tim elemanı ve çete birlikleri katıldı. Haruna mıntıkasında -Fındık-Basa köyü civarı- operasyonlar yaygınlaştırılarak Çiyayê Reş (Şeyhomer Dağı), Gabar (Küpele), Çırav (Yassı Dağ) ve Dereler mıntıkasına kadar uzatıldı. Düşmanın bu geniş ve kapsamlı operasyonlarına ARGK gerillaları güçlü karşılık veriyorlar.

Gerillaların düşman operasyonlarına attığı pusularda büyük muharebeler yaşanıyor. Özellikle 10, 11 ve 12 Haziran günlerinde yaygın çarpışmalar oldu. Savaş alanlarının inisiyatifi gerillalar elinde tutuyor ve düşman güçleri perişan vaziyettedirler. Yalnız bir günde Şırnak'ın 6-7 yerinde sömürgecilerle büyük çarpışmalar oldu. Çarpışmaların tümünde düşmana ağır kayıplar veriliyor. Kesin tespit edilen düşman kayıpları Karadağ ve Haruna mıntıkasında 5 asker, Şırnak bölgesinde ise 1 subay ve 4 askerdir. Yine Türk gazetelerinin yazdığına göre, Elmadağı bölgesinde 4 özel tim elemanı öldürüldü, 3'ü de yaralandı. Fakat düşman kayıplarının bu kadar az olması mümkün değil. Zira 3 helikopter Siirt'e savaş alanından sürekli ölü ve yaralı taşımıştır. Sadece Siirt devlet hastahanesine taşınan ve yurtseverlerin tespit ettiği ölü ve yaralı sayısı 20'nin üzerindedir. Bunlara Şırnak'a kaldırılanlar dahil değildir. Aslında düşman kayıplarında doğruya yakın rakam en az 80 düşman askeri ve çetesinin öldürüldüğüdür. Bu rakam bölge muhabirlerimiz ve yurtseverlerin verdiği sayılarla doğrulanmaktadır.

Sömürgeciler 2 gerillanın da şehit düştüğünü açıkladılar. Fakat şimdiye kadar bu haber doğrulanmamıştır. Kaldı ki doğru olsa da sömürgecilerin büyük umut bağladığı ve bizzat bakanlar ile ordu komutanlarının denetiminde yaptıkları askeri operasyonların mevcut sonucu kendileri açısından hezimetidir.

Düşmanın hezimetini sadece askeri değil, siyasi açıdan da oldu. Zira halkın ve yabancı güçlerin dikkatini Botan'daki hareketlerine çevirdiler. Buna karşın vardıkları sonuç büyük bir yenilgidir. Umutları tam bir umutsuzluğa dönüştü. Kurtuluş savaşımız ise askeri başarısını içte ve dışta siyasi başarıyla sürdürüyor. Kurtuluş güçlerimiz TC'yi askeri olarak güçten düşürürken, siyasi anlamda Gêrê katliamının hesabını anında sorarak prestijini güçlendirdi. Halkımızın savaşçı kazanma azmini daha da bileli. Dökülen her damla kanın intikamının mutlaka alınacağını bir kez daha gösterildi. Bu da halka güven ve azim kazandırmayı pekiştirirken düşman güçleri büyük bir umutsuzluğa kapıldı. Yine uluslararası

kamuoyu nezdinde Gêrê katliamının TC tarafından yapıldığının deşifre edilmesi ile düşman burada da köşeye sıkıştırıldı. Sonuç olarak Gêrê katliamının hesabı TC'den sorulmuş, kazanan PKK önderliğindeki halkımızın olmuştur.

Mardin'de özel savaş güçlerine ölümcül darbe

İdil-Kerboran arasında bir mıntıkada ARGK gerillaları ile düşman güçleri arasında büyük bir çarpışma meydana geldi. 4 Haziran günü Nevala Hespistê (Cehennem Deresi) yakınlarında TC tarafından karakol haline getirilen Werzik (Bostancı) köyünün Birka Kalê mıntıkasında meydana gelen çarpışmada düşman ağır kayıplar verdi. ARGK gerillalarının üstün bir savaş kabiliyeti gösterdiği çarpışmada, 1 subay ve 4 asker öldürüldü, 2 özel tim elemanı ile 2 asker de yaralandı. Çarpışmada 2 gerilla da şehit düştü.

Çarpışma özel savaş güçlerinin kurduğu pusuya gerillaların saldırısı sonucu çıktı. Avlanmaya giderken avlanan düşman kurdurulanlaştı. Yaralı ele geçirdiği gerillalardan birine hunharca işkenceler yaparak katletti. Arından bu şehidimiz ile şehit düşen diğer bir gerillanın bedenlerini parçaladı, alınlarına iki askeri çivi çaktı. Cesetler üstüne giden gazeteciler, gördükleri manzara karşısında dehşete düştüler. Fakat gazetecilerden hiç biri bu barbarlığı haber haline getirmeye cesaret edemedi. Sadece gördüklerini etraflarına fısıldamakla yetindiler. Düşmanın şehit cesetlerine vahşice saldırısı halkta nefret uyandırdı.

Şehit düşen 2 savaşçıdan biri Bekwan (Belen), diğeri de Dılan köyündendir.

Öte yandan Mardin'in Mazıdağı ilçesine bağlı Cezvat (Eroğlu) köyünün Athca mıntıkasında gerillalarla çeteler arasında bir çarpışma oldu. 4 Haziran'da gerçekleşen çarpışma gerillaların çetelere saldırısıyla başladı. Çarpışmada 9 köy korucusu ağır yaralandı. Bunlar Diyarbakır Devlet Hastane'sine götürülürken 4'ü yolda öldü.

Gerilla saldırısında kahraman ARGK savaşçısı **Ahmet TURATUTUK (Botan)** yoldaş şehit düştü.

Cezvat köyü, köy koruculuk sistemi yönünde bölgede en ileri çıkan yerlerden biri olarak tanınır. Bu eylemle, birçok cinayete karışmış olan bu çete grubunun dağıtılması bölge halkını sevince boğdu. Ayrıca **Botan** yoldaş yörede halk tarafından tanınan ve sevilen biridir. Şehit düşmesi, halkta sömürgecilerden ve hainlerden hesap sorma arzusunu daha da güçlendirdi. Bu eylemle bir kez daha gösterilmiştir ki, ne pahasına olursa olsun, Kürdistan'da sömürgeciliğe ve çeteciliğe yaşam hakkı tanınmayacaktır.

Ovacık'ta çarpışma

Dersim'in Ovacık ilçesi yakınlarında 3 Haziran günü büyük bir çarpışma yaşandı. Çarpışmanın meydana geliş tarzı ve sonuçları konusunda ayrıntılı bilgi alınamamakla beraber, çarpışmada gerillaların üstün bir savaş gücü ortaya koydukları ve düşman kayıplarının çok olduğu bildirilmektedir.

Kerboran'da Kürdistan kadınının görkemli direnişi

Mardin'e bağlı Kerboran (Darçit) ilçesinde halkın başkaldırısı devam ediyor. 413 ve 424 nolu sömürgeci kararnamele ve cezaevlerinde bulunan savaş esirleri üzerindeki baskıları protesto amacıyla büyük çoğunlu-

ğunu kadınların oluşturduğu kitle, 31 Mayıs günü oturma eylemine başladı. Bunun üzerine özel timler kitleye saldırdı. Bu saldırı sonucu 23'ü bayan olmak üzere 26 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanlar Mardin Tugayı'na götürülerek işkenceye alındılar.

Halk, düşmanın bu saldırılarını protesto etti. 7'den 70'e bütün Kerboranlılardan oluşan büyük bir kitle ilçe tugayına yürüdü ve gözaltına alınanların derhal serbest bırakılmasını istedi. Ardından Kerboran esnafı 3 gün kepenk kapattı. Bunun üzerine düşman bütün esnafları ilçe tugayında toplayıp tehdit etti. Fakat esnaf, bu tehditlerin hiçbirine aldırmayıp eylemini kararlıca sürdürdü.

Midyat Cumhuriyet Savcılığı'na sevk edilen 26 yurtseverden 11 bayan tutuklandı ve geriye kalan 15'i de serbest bırakıldı.

Haklarında tutuklanma kararı alınan 11 bayanın adları ve yaşları şöyledir:

Felek Çelebi (32), Kadriye Çelebi (20), Kerime Çelebi (30), Fehime Seyhan (16), Tebriye Seyhan (20), Saliha Aslan (14), Türkan Aslan (20), Fatma Demir (30), Gülbahar Doğan (20), Surcan Dilek (20), ve Hanife Kapalıgöz (15).

11 bayanın tutuklanması zaten sömürgecilere büyük bir kin besleyen Kerboran halkını eyleme geçirmiş durumdadır. Halktaki nefret patlamaya hazır büyük bir volkanu andırmaktadır. Bütün Kürt ulusal değerlerini benliğinde somutlaştıran Kürdistan kadını, Türk sömürgeciliğine karşı eyleme geçmiş, başkaldırının pratik öncüsü olmuştur. Kadınlarımızın bu kahramanca tavrı Kürdistan insanını eyleme kaldırmada güçlü bir kaldıraç rolü oynamaktadır. Kürdistan'da kadını kazanmak bütün aile fertlerini kazanmak anlamına gelmektedir. Bu da Kürdistan'da başlanacak en zor görevlerden biridir. Ulusal bağımsızlık savaşımız zor olan bu görevi de başardı.

Ulusal değerlerimizin temsilcisi olan Kürdistan kadını davaya kazanıldı. Nusaybin'de başlayıp Kürdistan geneline yayılan Serhildan'da etkin yer aldı. Son Kerboran eylemiyle de Kürdistan kadını kurtuluş eylemini daha ileri bir düzeye çıkardı. Kadınlarımızın sömürgecilik tarafından iyice köreltilen ve çarpıtılan düşünce ufku kurtuluş savaşımızla açılmış bulunmaktadır. Bugün kadınlarımız düşünüyor, üretiyor ve TC'ye karşı en kahramanca

rasyonlarında hem Kuzey, hem de Güney Kürdistan'dan çeteleri bol bol kullanıyorlar. Güney Kürdistan'dan düşman operasyonlarına katılanlar ve onlara kalavuzluk edenler genellikle I-KDP'lilerdir. Bunların başında Dr. Sait gelmektedir. Bu hain uzun yıllar I-KDP'nin yönetim kurulu üyesiydi. I-KDP'nin örgütlenme bölümlerinden Lak-2'nin yöneticilerinden biriydi. Şemdinli'ye yakın Licneya-Heyatê'nin sorumluluğunu yaptı ve sürekli olarak Türk sömürgeci komutanlarıyla ilişki içinde oldu. 1985-1987 arasında birkaç ARGK savaşçısının katledilmesinde yada yaralı olarak Türk sömürgecilerine teslim edilmesinde doğrudan yer aldı. Bu hain 1988 Eylül'ünde TC'ye sığındı. Bu defa mülteci kamplarında ajanlık çalışmalarını yürüttü. Sömürgeciler, bu haini kamptan alarak doğrudan milis başı olarak kullandılar.

Bu şekilde sömürgecilere ajanlık ve milislik yapan diğer iki hain de, Zaxo komitesinin yöneticilerinden olan Zerewan ve Zaxo'da I-KDP'nin karakol yöneticisi Selman Sindi'dir. Bu iki unsur da hem mültecilerin Irak'a geri dönmelerini örgütleyiyorlar, hem de düşman birliklerinin Uludere ve Çukurca'ya yakın Güney Kürdistan alanlarındaki operasyonlarında doğrudan yer alıyorlar.

Saddam güçlerinin halen I-KDP'ye bağlı çeteler ve Türk birliklerinin desteği ile yürüttüğü operasyonlarda 1990 kışı boyunca ARGK gerillaları ile bir dizi çarpışma meydana geldi. Bu çarpışmalarda toplam 13 ARGK gerillası esir düştü. Esir gerillaların akıbeti konusunda henüz bir haber alınmış değil.

Kamuoyuna henüz yeni açıkladığımız bu olaylar, iki sonucu net göstermektedir. Birincisi, Türk devlet yetkililerinin "Irak, PKK'yi destekliyor." iddiasının açıkca demagoji olduğu ortaya çıkıyor. Çünkü, iki rejim ve askeri güçleri 1984'ten beri PKK'ye karşı fiili bir işbirliği içinde dirler. İkincisi, I-KDP'nin oynadığı roldür. I-KDP sadece işbirlikçi politikayla yetinmeyerek bugün TC'ye fiili milislik yapmaktadır. Mülteciğin bedeli böyle ödeniyor olsa gerek.

TC, Muş'daki Kürt mültecileri faşist Saddam'a teslim etmeye hazırlanıyor

2 Haziran, Cumartesi günü Muş mülteci kampında özel timin estirdiği terör üzerine kitlesel gösteri oldu. Aldığımız habere göre, bir esir kampını andıran mülteci kampında askerler, kadınlara sarkıntılık ettiler. Kamp esirlerinden biri de sarkıntılık eden askeri dövdü. Bunun üzerine olaylar büyüdü. Mülteciler toplu halde gündüz saat 11'de valiliğe doğru yürüdüler. İsteklerini sıraladılar. Bu istekler arasında; kamptan çıkma ve dolaşma hakkının verilmesi, Irak'a zorla gönderilmekten vazgeçilmesi, ajanlaştırmaya son verilmesi, kamptaki kötü yaşam koşullarının düzeltilmesi, yapılan yardımların kendilerine verilmesi, baskılara son verilmesi ve asker hakaretlerinin durdurulması var.

Özel timler valiliğe yürüyen kitlenin yolunu kestiler ve üzerlerine ateş ettiler. En az 15 kişi kurşun darbeleriyle yere yıkıldı. Bunlardan 4'ünün öldüğü ve 9'u-

nun ağır yaralandığı telefonla bildirildi. Haberi bildiren Muş muhabirimiz, olay günü Muş'ta olduğunu, ölü sayısının tam belli olmadığını, fakat kesinlikle ölenler olduğunu, durumun anlaşılmasını için kampın kuşatmaya alındığını ve gazetecilerin dahil, kimsenin kampa bırakılmadığını söyledi.

Yine gerek muhabirimiz ve gerekse doğrudan mültecilerden gelen mektuplardan öğrendiğimize göre, Türk devleti, 1990 yılı sonlarına kadar tüm mültecileri Irak devletine teslim etme kararına varmış bulunuyor. Bu durum Türk burjuva gazetelerine de yansdı (Cumhuriyet). Bu amaçla Saddam yönetimi çıkardığı biçimsel affin süresini uzattı. Türk devleti de Yozgat'ta yapmayı düşündüğü yeni mülteci kampı planından vazgeçti.

Zaten son iki yıldır, gerek zorla, gerekse arada gidip gelen çoğu eski I-KDP'li olan ajanların çabasıyla mülteciler grup grup Irak'a yollanıyorlar.

Gazetemiz Berxwedan, daha ilk günde TC'nin mültecileri savaştan koparmak ve azar azar yok etmek amacıyla kabul ettiğini yazmıştı. Bugün bu değerlendirmemiz tümüyle doğrulanmıştır.

Ağrı'da gerilla faaliyeti yaygınlaşıyor

3 Haziran'da Ağrı'nın Doğubeyazıt ilçesine bağlı Çiftlik köyünde ARGK gerillaları toplantı yaptılar. Ardından da köy ilkokulunu yaktılar. Eylemden önce çocukları okulun bahçesine toplayan gerillalar, onlara sömürgeci eğitimin asimilasyoncu karakterini anlattılar. Yapılan konuşmaları ve okulun yakılması eylemini coşkuyla karşılayan öğrenciler gerillaları sloganlarla uğurladılar.

Ayrıca Ağrı ve Kars'ta yaygın köy toplantıları yapılmaktadır. Bu toplantılarda çetecilik, ajanlık ve muhbirlik teşhir edilmekte, köylülerden ARGK'ye destek olmaları istenmektedir. Toplantı sonuçları bölgede büyük bir siyasal örgütsel gelişme yaratmıştır. Gerilla faaliyetleri halkla bütünleşmiş, özellikle köylü gençlikten gerillaya katılmaların arttığı bildirilmektedir.

Erzurum-Şenkaya: Gerilla eylemliliği güçleniyor

1 Haziran'da Erzurum'un Şenkaya ilçesinin Akşar-Göle karayolu bir süre gerillalarca trafiğe kapatıldı. ARGK gerillaları gelip-geçen araçları durdurarak yolcuları indirip kimlik kontrolü yaptılar. Böylece biriken kalabalık kitleye propaganda yapıldı ve bildiri dağıtıldı.

Yine Şenkaya'nın Özyurt Yayla köyünde ARGK gerillaları 5 Haziran'da toplantı yaptılar. Toplantıda çeteciliğin teşhirinin yanısıra sömürgecilerin yeraltı ve yerüstü zenginlik kaynaklarımızı nasıl talan ettikleri izah edildi. Ardından gerillalar köyün yakınında bulunan Türkiye Orman İşletmeleri'ne ait tonlarca tomruk ve 1 aracı yaktılar. Ayrıca tomrukları bekleyen 2 bekçinin silahına da gerillalarca el konuldu.

Erzurum bölgesi TC açısından önemli bir alan. TC, özellikle şehir merkezinde bulunan Türk

nüfusunu faşistleştirerek kendini güvenceye almaya çalışıyor. Buraya dayanarak kuzeyde devrimci savaşımızın gelişimini provoke edebileceğini hesaplıyor. Burayı Kuzey-Güney çelişkinin kızıştırılabileceği bir merkez olarak ele alıyor. Bunun için, Erzurum'a büyük askeri güçler yağmıştır. 3. Ordu'nun merkez karargahı Erzincan'da olsa da görevi Erzurum'da konumlandırılmıştır. Bu özelliğiyle de Erzurum özel savaşın bir karargahı durumundadır. TC'nin bu yönlü karşı-devrim çalışmaları on yıllar öncesine dayanır. Açık ki bu sömürgeci çalışmalar belli oranda ürünlerini de verdi. Bu alanda Türk-Kürt çelişkinin yarattığı ve Türk şovenizmini kışkırtarak sınırda olsa bir kitle tabanı ortaya çıkardı. TC, bu duruma bakarak Erzurum'da gerilla savaşının taban bulup gelişmeyeceğini düşünüyordu. Dolayısıyla TC'nin Kürdistan'da kendisini en fazla güvencede hissettiği bölge Erzurum olmaktadır. Fakat devrimci savaşımız burada da sömürgeci zırhı deldi. Kitlelerle huzla bütünleşen gerilla TC'yi canevinden vurdu. TC'nin, "gerilla giremez" dediği alana ARGK gerillaları girdi ve burada da bir savaş cephesi açılmış oldu. Sömürgeciler iyi bilsin ki, her karış Kürdistan toprağında direniş fişkırtıyor ve artık Kürdistan'ın TC için bir mezar olduğu daha da kanıtlanıyor.

Gercüş'ta yapılan köy toplantıları halkı bilinçlendiriyor

8-10 Haziran günleri arasında ARGK gerillaları Mardin'in Gercüş ilçesine bağlı köylerde yoğun toplantılar yaptılar. Bu büyük toplantıların ilki Kehniye Mezin köyünde gerçekleşti. Gerillalar toplantı sonrası düşmanın operasyon yapabileceğini hesaba katarak köy civarına pusus atıldılar. Fakat düşman toplantının haberi aldığı halde aynı gün köye gelmeye cesaret edemedi.

Diğer iki toplantı da Dicle nehrine yakın Defnê ve Esê köylerinde yapıldı. Toplantılar sonrası, düşmana bilgi sızdıran her iki köyün muhtarını soruşturmak için gerillalar birlikte götürdüler. Muhtarlar sömürgecilerle bir daha işbirliği yapmayacaklarına dair söz vermeleri üzerine salıverildiler.

Bu toplantılarda çetecilik ve ajanlık teşhir edilirken, düşmanın yeni taktikleri üzerinde duruldu. Savaşımızın geldiği aşamada TC'yi çıkmaza soktuğu ve artık TC'nin Kürdistan'da yaşamının mümkün olmadığı, ülkemizi terketmek zorunda olduğu vurgulandı. Böylesi bir dönemde ulusal kurtuluş mücadelesine sahip çıkma, destekleme ve güçlendirmenin her Kürdistanlının vatan borcu olduğu vurgulanarak mücadeleye katılma çağrısı yapıldı.

Öte yandan aynı mntıkada bulunan Giraxilê köyü civarında çetelere ait bir dolmuş yakılarak imha edildi.

Yine Gercüş'ün Hebisbin mntıkasında düşman bir aya yaklaşan bir süredir aralıksız askeri operasyonlar sürdürüyor. Bu operasyonlar hakkında ayrıntılı bilgi alınmasa da gerilla saldırıları karşısında düşmanın büyük zayıflatılarda olduğu bildirilmektedir.

Lice'de 2 işbirlikçi cezalandırıldı

3 Haziran günü Diyarbakır'ın Lice ilçesine bağlı Yolaçtı köyünde 2 ajan ölümle cezalandırıldı. ARGK gerillalarının cezalandırıldığı iki hain uzun yıllardır TC'ye işbirlikçilik yapıp, sürekli düşmana istihbarat topluyorlardı. Çeşitli defalar uyarılmalarına rağmen işbirlikçiliğe devam ettiler. Bu yüzden bu 2 unsurun cezalandırılması halkta coşku yarattı. Cezalandırılan iki hain-Hasan Beyaz ve Rahime Beyaz'dır.

Cizre'de hainlere darbe: 4 çete öldürüldü

Cizre'nin Hewlêr köyünde 4 işbirlikçi ölümle cezalandırıldı. 3 Haziran'da gerçekleşen eylemde gerillalar, uzun dönemdir TC'ye uşaklık yapan, ihbarcılığı geliştiren 4 haini etkisiz hale getirdikten sonra kurşuna dizdiler. Eylem köylüler üzerinde büyük etki yaptı, köy gençliğini ARGK'ye katılma yolunda teşvik etti. Bunun sonucunda gerillaya yeni katılımlar gerçekleşti.

Gerillaların kanına giren ajan Osman Demir cezalandırıldı

2 Haziran günü ARGK gerillaları 1 haini ölümle cezalandırdılar. Cezalandırma eylemi Hak-kari'ye bağlı Güzareş (Cevizli) köyünden olan ajan Osman Demir'e yönelik gerçekleştirildi. Bu ajanın bir arabada yol aldığı ihbarını alan gerillalar, arabayı durdurup bu unsuru dışarı çıkardılar ve cezasını yüzüne okuduktan sonra kurşuna dizerek infazi gerçekleştirdiler.

Ajan Osman Demir'in suçu; yıllardır yörede düşman adına faaliyet yürütmek, yurtseverleri ve gerillaları ihbar etmektir. 1985'te de 3 kişilik gerilla grubunu düşman pususuna düşürdü. Çıkan çarpışmada gerillalardan 1'i şehit olurken diğer iki gerilla da biri ağır yaralı olarak üzere esir düştü. Böylece savaşçıların kanına da giren bu unsur, cezalandırılarak, işlediği suçların cezasını canıyla ödemiş oldu. Bu eylem bir kez daha göstermiştir ki Kürdistan'da işlenen hiçbir suç cezasız kalmayacaktır.

Halk milisleri 4 çeteyi ölümle cezalandırdı

9 Haziran günü Uludere-Beytüşşebap karayoluna pusu kuran halk milisleri 4 çeteyi ölümle cezalandırdılar. İçinde 4 çeteyi taşıyan bir aracı durdurarak çeteleri indiren milisler, cezalarını yüzlerine okuduktan sonra ölümle cezalandırdılar. Cezalandırılan çeteler, Nisan ayında Komata muntikasında gerçekleştirilen katliamda yer almışlardı. Bu katliam dışında da düşman güçlerinin yürüttüğü özel savaşın gönüllü işbirlikçiliğini yapmaktaydılar. Cezalandırılan 4 çeteden 3'ü Jirkîli, 1'i de Kaşurîlere mensuptur. Daha önce de halk milislerince Jirkî çetelerinin önu kesilmiş, cezalandırılanlar olmuştu.

Bu eylemle gerçekleştiren ulusal kurtuluş milisleri, eylem sonrası ARGK'ye katıldılar. Eylem-

min de gösterdiği gibi; ARGK'ye katılan halkımızın genç evlatları düşman güçlerine darbeler vurarak katılmaktadırlar. Dolayısıyla Kürdistan'da yaşam tü-müyle sömürgecilerden ve hainlerden hesap sormadır. Bu düzeyde ulusal kurtuluş sorunlarına sahiplik eden bir halkın, esaret ve kölelik ortamında tutulması mümkün değildir. Bunun için TC, Kürdistan'da halkımızın saldırılarına muhataptır, bin yıllık suçlarının hesabını tek tek vermek durumunda kalmaktadır.

Çatak'ta çetecilik çözülüyor

ARGK gerillaları 4 Haziran'da Sadun Ağa çetelerinin ve düşman askerlerinin üstlendiği Çatak'ın Alêkan (Sırmalı) köyüne büyük bir saldırı düzenlediler. Dört saat kadar süren çarpışma sonucu en az 4 çete öldürüldü, 2'si de ağır yaralandı. Saldırıda düşman askerlerinden 1'i çavuş olmak üzere 5'i vuruldu. Ancak bu askerlerin ölüp ölmedikleri belirlenemedi. Saldırıda 1 savaştığı da şehit düştü.

Saldırıda ölümcül darbe alan düşman, can havliyle şehidimizin cesedine saldırdı. Cesedi parçaladı, kol ve kafayı gövdesinden ayırdılar. Düşmanın bu vahşi saldırısı halkta büyük bir nefret uyandırdı. TC, son dönemlerde ölümlerimizin cesetlerine saldırarak sadist duygularını tatmin etmeye çalışıyor. Bununla halka gözdağı vermeyi, korkutmayı ve sindirmeyi amaçlıyor. Fakat bu haber ve sadist saldırılar halkta ters etkiler yaratıyor. Halk, sömürgecilerin bu vahşetini görüp yaşadıkça TC'ye olan kin ve öfkesi daha da artıyor. Ona karşı savaşmanın soyluluğunu, yüceliğini, erdemlerini daha iyi görüyor. Dolayısıyla bu saldırılar halkımızın ERNK ve ARGK bayrakları altında saflarını iyice sıklaştırması sonucunu ortaya çıkarıyor.

Haziran ayı başlarında Çatak'ın Andiçen köyü Hamomusu Dağı mevkiinde çetelerle birlikte operasyon yapan özel savaş birlikleri ile ARGK gerillaları arasında büyük bir çarpışma oldu. Uzun süre devam eden çarpışmada düşmana ağır kayıplar verildi. İlk alınan bilgilere göre, iki çete de öldürüldü. Düşmanın yürüttüğü bu operasyon ARGK gerillalarının engeline çarparak boşa çıktı.

Öte taraftan hava komando takviyeli TC'nin özel savaş güçleri Kato Dağı'na yığınak yapmayı sürdürüyorlar. Gerillalar düşmanın bu yığınağına karşı saldırılar düzenliyor. Çıkan çarpışmalarda düşman güçlerinin ağır zayıf olduğu bildiriliyor. Özellikle gerillaların vur-kaç taktiğine sık sık başvurduğu ve özel savaş güçlerinin bunlar karşısında etkisiz kaldığı, inisiyatifsiz olduğu bildirilmektedir. Dolayısıyla düşman, operasyon yapamamakta, yaptığı operasyonların da kendi aleyhine dönüşmesini önleyememekte ve ağır kayıplar almaktadır. Böylece binlerce düşman askeri etkisiz bir durumu yaşamakta ve operasyonları boşa çıkmaktadır.

Özellikle çetecilik, aldığı darbeler sonucu varlık dahi gösterememektedir. 2000'e yakın silah dağıttığı halde, köy korucuları atıl haldedir. Gerilla saldırılarına karşı birakalım TC'ye yardımcı olmaları, kendilerini savunamaz durumdadırlar. Mustafa Zeydan'ın evine yapılan saldırı,

Van ve Hakari'de sömürgecilerin en büyük kozu olan Sadun Ağa'nın ininde gerilla saldırısına uğraması ve her gün onlarca çetenin cezalandırılması koruculuk sistemini felce uğratmıştır. Çete başları ve çeteler büyük bir korku ve paniği yaşamaktadırlar. Bu durumda çeteler özel savaş güçlerine fazla destek vermedikleri gibi, bu güçler tarafından gerilla saldırıları karşısında korunmaya alınmak zorunda kalmaktadır. Çetelerden büyük oranda yoksun kalan düşman güçleri de Kürdistan'daki arazide hareket edememekte ve büyük bir çıkmazı yaşamaktadırlar. Bu çıkmazını kapatabilmek için TC, kalabalık asker sayısına ve silahlarına dayanarak kendini güçlü göstermeye çalışmaktadır. Fakat halkımız düşmanın çaresizlik ve çıkmazını iyi görmekte, yorumlayabilmektedir. Bu temelde düşmanın kaçınılmaz yenilgisini görmekte ve savaşıp kazanma azmi kuvvetlenmektedir.

Muş merkezinde hainin oteli bombalandı

5 Haziran'ı 6 Haziran'a bağlayan gece Muş merkezinde bulunan, SHP İl Başkanı, ajan Sırrı Sakık'a ait Zengök oteli bombalandı. ARGK gerillalarının bombalanan otel kullanılamaz duruma geldi.

Oteli bombalanan hain, 1985 kışında Sason'da şehit düşen Adife Sakık yoldaşın babasıdır. O dönemde bu hain, "bir teröristin babası olmayacağını" söyleyerek cenazeyi almayı reddetmişti. Bu hain bölgede sömürgecilerin dayandığı büyük bir kompardordur. 1989'da SHP-MİT ortak operasyonunda yer almış, tespit edilen çok sayıda yurtseverin Muş SHP teşkilatından atılmasına ve tutuklanmasına neden oldu.

Bombalanan otel, ayrıca Muş'ta sömürgecilerin MİT askeri ve siyasi yetkililerinin toplantılar yaptıkları bir karargah durumundadır.

Ömrünü sömürgecilere uşaklığa adayan bu hain, daha önce de gerillaların saldırılarına uğramış, fakat her seferinde pis canını kurtarmıştı. Ancak er-geç işlediği suçların hesabını verecektir.

Araban'da 2 azılı ajan öldürüldü

Antep'in Araban ilçesine bağlı Gümüşpınar köyü muhtarı Fevzi Özkan, gerillalar tarafından evinden çıkarılıp kurşuna dizilerek ölümle cezalandırıldı. Cezalandırma eylemi 8 Haziran 1990 günü gerçekleşti.

Cezalandırılan muhtar, Mayıs ayı sonlarında gerillalarla konuştukları, onlara eklemek verdikleri ve yerlerini söylemedikleri gerekçesiyle köy çobanlarının gözaltına alınıp işkence görmelelerine yol açmış, bununla da yetinmeyerek gerillaları pusuya düşürmek için geliştirilen operasyonlara ortak olmuştu. Bu hain, aynı zamanda köyü ve çevresinde ajan-muhbir ağını da örgütleyordu.

Bölgede ajan-muhbir yapıyı temizlemek için eylemler geliştiren ARGK gerillaları, 10 Haziran günü de Aşağı Karavaiz köyünde imamlık yapan ajan Ahmet Kabiloğlu'nu ölümle cezalandırdılar.

Her iki cezalandırma eylemi

de köy toplantılarında gerçekleştirildi. Toplantılarda çetecilik ve ajanlık teşhir edildi ve köylülerin onayı alındıktan sonra bu iki ajan cezalandırıldı. Dolayısıyla köylüler üzerinde cezalandırılmaların etkisi olumlu oldu.

Bu bölgede gerillalar küçük birimler halinde hareket ediyor. Köylerde yaygın toplantılar yapıyor, düşmanın gizli ajan faaliyetinin elemanları açığa çıkarılıyor ve bu toplantılarda kitleler nezdinde teşhir edildikten sonra cezalandırılıyorlar. Bu yolla ajanlar temizlenip kitleler mücadeleye bağlanırken, sömürgeciler de ise büyük telaşa yol açmaktadır. Böylece özel savaşın taktikleri işlevsiz kalmakta, yaptıkları operasyonlar başarısız olup boşa çıkmaktadır.

Pazarcık'ta kelle avcısı Aliyê Bozik cezalandırıldı

Maraş'ın Pazarcık ilçesinde halk arasında Aliyê Bozik olarak tanınan kelle avcısı, ajan Ali Aksoy ölümle cezalandırıldı. Eylemi ARGK'ye bağlı bir intikam timi 5 Haziran gecesi Tetirli köyü yakınlarında gerçekleştirdi. Bu eylem ülke genelinde kelle avcılarını temizleme hareketinin bir parçası olarak gerçekleştirildi. Halk düşmanı, hain Aliyê Bozik'in ölümle cezalandırılması halkta coşku yarattı.

Yine, Haziran ayının ikinci haftasında Pazarcık bölgesinde bir ajana ait benzinlik, çalışan işçiler dışarı çıkıldıktan sonra gerillalarca yakılmak suretiyle tahrip edildi.

İzmir-PKK davası karara bağlandı

İzmir-PKK davası sonuçlandı. Uzun süredir devam eden davada 9'u tutuklu toplam 30 kişi yargılanıyordu. İzmir DGM'de yapılan yargılamada iddianamede yer alan "suçlar", İzmir PKK sorumlusu olmak ve çeşitli bombalama eylemlerine katılmak tarzında düzenlenmiştir.

12 Haziran tarihinde karara bağlanan davada; Şeyhmus Poyraz'a 28 yıl 2 ay, İbrahim Özmen'e 27 yıl 10 ay, Zahir Dinler'e 15 yıl, Mahmut Akyol'a 15 yıl, Mahmut Ali Orak'a 14 yıl 11 ay, Mahsum Özer'e 13 yıl, Bayram Yüksel, Abdullah Aca ve Fatım Aksoy'a 10'ar yıl, Abdurrahman Türk'e 3 yıl ceza verilirken, 20

kişi de beraat etti.

Verilen "cezalara" bakıldığında TC'nin yaklaşımı tamamen siyasaldır. TC, PKK militanlarını ve Kürdistanlı yurtseverleri yargılamakta kendi sömürgeci yasalarındaki ölçülere bile uymuyor. Bu ölçülerin ön gördüğü cezaları kat kat aşan cezalar veriyor. Bu da mahkemelerini bile özel savaşın hizmetinde kullanmasından kaynaklanıyor. Uzun yılları alan cezaları Kürdistanlılara yağdırarak yıldırıma çalışıyor. Yine insanlarımızı zindanlarda tutarak aklı sıra mücadelemize desteklerini kesiyor. Ama TC şunu iyi bilsin ki; mücadelemiz milyonlara mal olmuştur. Bütün servetini cezaevleri yapmaya ayırsa da milyonları alacak hapis-hane yapamaz, buna gücü de yetmez. Kaldı ki zindanlar artık halkımız için korkutucu değil. Onlar direnişin ve onurun kaleleridir. Bu silah da düşmanın elinden alınmış, halkımıza mal edilmiştir. Dolayısıyla burada da kazanan mücadelemizdir.

Adana'da 9 yurtsever gözaltına alındı

Adana'da polisin yaptığı bir operasyonda 9 devrimci ve yurtsever gözaltına alındı. Haziran ayının ikinci haftasında yapılan operasyonda gözaltına alınma gerekçesi, PKK'nin propagandasını yaparak taraftar toplamak ve maddi gelir sağlamak.

Gözaltına alınan devrimci ve yurtseverler şunlardır: Tefvik İpek, Feras Aslan, Mehmet Dal, Ahmet Akan, Kemal Özer, Emin Taş, Arif Ertaş, Aydın Kılvan ve Abdullah Faktaş.

İstanbul'da bir albay ve bir polis cezalandırıldı

12 Eylül faşist rejiminin 2 azılı militanı İstanbul'da cezalandırıldı. Bunlardan biri emekli albay Dursun Aksentir. Bu halk düşmanı 1981-86 yılları arasında faşist askeri mahkemelerde hakimlik ve savcılık görevlerini yürüttü. Bu mahkemelerin nitelikleri biliniyor. Bu unsur devrimcilerin savunma haklarını ellerinden zorla aldı. Faşist cuntadan aldığı direktifler doğrultusunda düzmece iddianameler hazırladı, bunlara dayanarak devrimcilere cezalar yağdırdı. Bu yolla Türkiye devrimci-demokratik hareketinin darbelenmesinde önemli rol oynadı.

Halka karşı işlediği bu suçlarının cezasını 12 Haziran günü devrimcilerin kurşunlarına hedef olarak canıyla ödedi.

Cezalandırılan diğer devrim ve halk düşmanı, işkenceci emekli polis Muhsin Bodur'dur. O da 12 Eylül faşist cuntasının suçlarına ileri düzeyde katılan biridir. İstanbul siyasi şubede işkence masasında görev yaptı. Yüzlerce devrimci, demokrat ve ilericiye en ağır işkenceleri bizzat yaptı. İşkencelerde bazılarını katletti, birçoğunu da sakat bıraktı. Bu hain de 13 Haziran günü evinden çıkarken 16 kurşuna hedef olup suçlarının cezasını yaşamıyla ödedi.

Bu son iki cezalandırma eylemi, bir kez daha göstermiştir ki, halka karşı suç işleyenler er geç bunların hesabını vereceklerdir. Halka karşı işlenen hiçbir suç cezasız kalmayacaktır.

KİTLESEL CİZRE DAVASI'NDA SAVUNMA

Mart 1990 ortalarında Cizre Halk Ayaklanmasında 155 yurtsever gözaltına alınmış ve yargılanmak üzere DGM'ne sevk edilmişlerdi. 77 kişinin tutuklu bulunduğu kitlesel davanın ilk duruşması 21 Mayıs 1990 tarihinde yapıldı. Bu duruşmada 44 kişi tahliye edildi.

21 Haziran'a ertelenen davada halen tutuklu bulunanan yurtseverler şunlardır; **Reyhan Sağçak, Mehmet Değer, Osman Şaşmaz, Ahmet Akyürek, Ali Balçak, Salih Baykara, Lokman Nas, Mehmet Akyürek, Beşir Has, Nurettin Ciresun, Tahir Orak, Şahin Yıldız, Ömer Akın, Sabri Ciga, Şahin Saço, Abdullah Durman, Aydın Tetik, Ahmet İlgetek, Abdullah Ercan, Hasan Demir, M. Zeki Acar, Ahmet Güzen, Selahattin Akbaş, Ata Parmak, Lokman Budak, Muhsin Ögüş, Şükrü Evcimik, Murat Kırmızıgül, Hüseyin Ertemel.**

21 Mayıs 1990 tarihinde dava avukatlarından **Orhan Doğan, Hüseyin..., Feride Kaçın ve Cimsit Bilek**'in sundukları savunmayı yayınlıyoruz.

1 NOLU DEVLET GÜVENLİK MAHKEMESİ BAŞKANLIĞINA DİYARBAKIR

DOSYA NO: 1990/34

Sayın Başkan, Sayın Üyeler;

Mahkemenizde görülmekte olan bu davada, ceza yargılamasının nihai amacı olan "maddi gerçeğe uygun adil bir yargılamanın" yapılabilmesi için, yalnızca dava konusu "yürüyüş" ve sonuçlarını ele almak bununla yetinmek gerekir. Bizce, genel anlamda bölgede yaşanan olaylar karşısında uygulanmakta olan devlet politikasının ve özde de olay tarihinde Cizre'deki devlet uygulamasının değerlendirilmesi gerekmektedir.

İnsanlık, bugünkü hukuk sistemlerine çok uzun ve kanlı mücadeleler sonucu varmıştır. Bu çetin mücadeleler sonucu elde edilen en önemli kazanım, kuşkusuz hukuk devleti kazanımıdır. Anayasa Mahkeme'mize göre hukuk devleti demek: "İnsan haklarına saygı gösteren ve bu hakları koruyucu, adil bir hukuk düzeni kuran ve bunu devam ettirmeye kendisini yükümlü sayan, bütün davranışlarında hukuk ve anayasaya uyan, bütün işlem eylemleri yargı denetimine bağlı bulunan bir devlet demektir. İnsan hak ve hürriyetlerini ve toplumun huzur ve refahının güvenlik altına alınması ise, ancak ve ancak, hukuki durumlarda kararlılık sağlamakta olabilir" (Anayasa Mahkemesi'nin 25.2.1966 gün ve 751 sayılı karar.)

Bugün yürürlükte olan 1982 Anayasası'nda devletin bir "Hukuk Devleti" olduğu ısrarla vurgulanmaktadır. Oysa, Türkiye'de, son on yıl içinde özellikle bölgemizde hukuk devleti ilkelerinin tümünden ihlal edildiği açıktır. İşin ilginç yanı, bu ihlaller yalnızca mevcut yasaların uygulanması açısından olmayıp, yöreye sınırlı anti-demokratik yaşama tasarruflarında da net bir biçimde ortaya çıkmaktadır. Bölge, sıkıyönetimle ve daha sonra da, sıkı yönetimden daha ağır ve geniş yetkilerle donatılmış "Olağanüstü Hal Yasası" çerçevesinde yönetilmektedir. Bu yasaya dayanarak kurulan Olağanüstü Hal Bölge Valiliği ve emrindeki personelin hukuka aykırı tasarruflarını denetleyecek olan yargı organlarının yetkileri oldukça kısıtlanmıştır. Bölgedeki olağanüstü yönetim organları, yargı denetiminden kurtuldukları için hukuk devletinin bütün ilkelerini en acımasız biçimde ihlal etmişlerdir. Bu hukuk ihlalleri; insanların katlanma, sineye çekme ve dayanma

sınırını aşmıştır. Şöyle ki;

Özellikle 1984 yılından bu yana sıcak olayların yaşandığı Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde yöre insanının yaşamı uygulanmakta olan devlet politikası karşısında çekilmez hale gelmiştir. Yöredeki devlet temsilcileri uygulanmakta olan politika gereği; gerek ulusal ve gerekse uluslararası yasalar çerçevesinde başta yaşam hakkı olmak üzere yöre insanının temel hak ve özgürlüklerini korumaları, güvence altına almaları gerekirken aksi yönde bir tutum içerisine girerek yöre insanını suçlu-suçsuz ayrımı gözetmeden potansiyel suçlu bakılmaktadırlar. Yörede tirmanan olayların tek sorumlusu olarak yöre halkı görülüp, olayların faturası bu insanlara çıkarılmak istenmekte ve çıkarılmaktadır da. Devlet yönetimi yörede yaşanan olaylar karşısında yöre ve yöre insanının sosyal, kültürel, ekonomik ve tarihsel bir değerlendirmesini yaparak ve bu doğrultuda ortaya çıkacak tarihsel birtakım gerçeklikleri kabul ederek Anayasal ve yasal düzenlemeler dahilinde, demokrasi ve insan haklarına saygılı bir şekilde soruna çözüm araması gerekirken bunu yapmamakta; aksine, demokratik rejim kurallarını hiç sayarak, başta "Yaşam hakkı" olmak üzere temel hak ve özgürlükleri ve hatta bununla da yetinmeyip demokratik olmayan uygulamalarıyla soruna çözüm getirmeye çalışmaktadır. Yönetimin bu uygulamalarına örnek olması bakımından bazı noktaları belirtmeyi gerekli bulmaktayız:

- Yörede yaşanan tüm olaylara baskı ve şiddet temelinde yaklaşarak olayların önünün alınmaya çalışılması,

- Suçlu-suçsuz ayrımı yapmadan tüm yöre insanının suçlu muamelesine tabi tutulması. Yörenin tüm insanının hain, potansiyel suçlu ilan edilmiş olması,

- Can güvenliğini sağlama gerekçesiyle binlerce insanın köyünden, toprağından kopararak sürgüne gönderilmesi,

- Koruculuk sistemiyle; adı suç işlemiş insanlar kullanılarak yöre insanını birbirine kırdırarak buna karşılık ailesinin ve kendisinin can güvenliği endişesiyle koruculuğu kabul etmeyen kişi, aile ve aşiretlerin devlet düşmanı, hain olarak nitelendirilmesi,

- 3419 Sayılı Yasa ve son düzenlemesiyle ihbarcılığın ödüllendirilerek bir çok insanın suçsuz yere yargılanıp cezalandırılmasına neden olunması,

- Sivil insanların rastgele PKK militanları diyerek kurşuna dizilmesi, (İkiyaka ve Kasaplar Deresi katliamları örneklerinde olduğu gibi.)

- En küçük bir olayda dahi,

olay bölgesindeki yüzlerce insanın gözaltına alınıp haftalarca işkenceden geçirilerek kendi aleyhine tanıklık yapmasına sebebiyet verilmesi,

- Bir PKK militanı köyden geçti diye, bunun acısının tüm köy halkından çıkarılması, (Yeşilyurt olayı),

- Yöreyle en ufak bir yatırım yapılmayıp yöre insanının büyük bir yoksulluk içinde kendi kaderine terk edilmesi, (Örneğin devlet, Siirt'te 66 yılda bir tek Yem Fabrikası yapmış, buna karşılık, Olağanüstü Hal'in ilk 16 ayında 24 Jandarma Karakolu kurulmuştur.)

- Yörede insana insan olarak bakılmaması, insan değerinin verilmemesi. Devletin en üst kademelerinde görev alan kişilerden en alttaki kamu görevlilerine kadar bu bakış açısının aynı olması, (Örneğin Albay Alta / Tokatlı'nın "Çözümü bana bırakın, bölgede ot yeşermeyecek şekilde halledeyim." demesi.)

- Yöremizde gelişen olaylar karşısında tedbir alınmıyor gerekçesiyle yöre halkının dinsel, ahlaki ve kültürel yargılarının hiç sayılması, (Ölülerin yıkanmadan topluca gömdürülmesi, özellikle kadınların sorguya alınıp işkence yapılması.)

İşte, bizce Cizre olaylarında sanık sıfatıyla Mahkemenize getirilen bu insanların yapılacak yargılamasının bu bağlamda ele alınıp yöreye ilgili bu gerçeklerin bir uzantısı ve bir sonucu olarak değerlendirilmesi gereklidir.

Cizre bu noktaya nasıl geldi?

Bilindiği üzere, 13 Mart 1990 tarihinde Martın'ın Savur İlçesine bağlı Serenli köyünde güvenlik güçleriyle PKK militanları arasında çıkan bir çatışmada 13 PKK militanı öldürüldü. Bunlar arasında bölgede etkin bir aşiret mensubu olan ve aynı zamanda Nusaybin eski Belediye Meclis Üyesi Yusuf DÜNDAR'ın oğlu **Kamuran DÜNDAR**'da bulunmaktadır. Geniş bir aşirete sahip olan Kamuran DÜNDAR'ın cenaze törenine yörenin geleneğinden ve yapısından kaynaklanan yoğun bir katılım olur. Mezarlık dönüşünde sessiz bir biçimde Kamuran DÜNDAR'ın ailesine başsağlığı dilemek amacıyla ilçeye doğru yürüyen halk üzerine özel tim elemanları tarafından ateş açılmış, sonuçta; aldığı kurşun yarısı sonucunda **Şemsettin ÇİFTÇİ** ölmüştür. Bu gencin ölümüyle birlikte, 10 kişi yaralanmış ve 500'den fazla kişi gözaltına alınmıştır. Olay tüm ayrıntılarıyla 15-16 Mart tarihli ulusal basında yer almıştır.

Nusaybin'deki güvenlik güçlerini bu gaddar, keyfi ve insanlık dışı tutumlarına duyulan tepkinin komşu ilçe olan Cizre'ye sıçramasının temel nedeni; yörede

egemen olan aşiret ilişkilerinin varlığını koruyucu olması ve aynı tutum ve davranışların gerçekte bütün bölge halkına yönelik olmasına duyulan tepki sonucudur.

Nitekim bu tepki bölgedeki diğer yerleşim birimlerinde de gösterilmiştir. (Midyat, Kızıltepe, İdil, Silopi, Silvan, Batman, Derik, vs...)

Kısaca, belirttiğimiz baskıcı ve yasal olmayan bu uygulamalara maruz kalan Cizre halkı için, Nusaybin'de yaşanan insanlık dışı olay, bardağı taşıran son damla olmuştur. Bu zorunluluktan ve çaresizlikten kaynaklanan saikle çok sınırlı sayıdaki ve çoğunluğunun gençlerin oluşturduğu bir grup insan sessizce, olayları protesto etmek için yaptıkları yürüyüşte özel timin sorumlusuzca ve başlanmaz bir biçimde topluluğun üzerine ateş açmasıyla sonuçlanmıştır. Bizce, Cizre'de olayların meydana gelmesi ve yaşanan boyutlara varmasının temel nedeni, bölgede yaşanan baskıcı, anti-demokratik uygulamalarla birlikte olayları engellemekle görevlendirilen ve adına "özel tim" denilen güvenlik birimleridir. Tabii ki bu arada yaşanan olaylar karşısında özel timi görevlendiren zihniyetlerin de sorumluluğu küçümsenemez. Zira bilindiği gibi özel tim, kırsal kesimlerde düşmanla girişilecek sıcak savaşta düşmanı yoketmek, imha etmek düşüncesi temelinde özel savaş teknikleriyle yetiştirilmiş kişilerdir. Bu nedenle bu nitelikteki kişileri halkla karşı karşıya getiren yetkililerin, en az tetiği çekenler kadar gerek hukuksal ve gerekse insani sorumluluğu bulunduğu kaçınılmaz bir gerçekliktir. Sayın mahkemenizin özel tim konusunda bir kanaza sahip olabilmesi, özel tim denilen kişilerin hangi zihniyete sahip olduğunun anlaşılması için basına yansıyan haberden bir bölüm aktarmak istiyoruz:

22 Mart 1990 tarihli Cumhuriyet gazetesinin ilk sayfasında "Serseri Mayınlar" başlıklı haberde bir özel tim komiserinin gazete muhabirlerine verdiği söylevde aynen şöyle denmektedir: "Buranın kralı bizleriz, yanlış olmasın. Fotoğraf çekeni biraz öperiz. Benimle eli cebindeyken kimse konuşamaz. Çocuklar baba derler bana. Çok leşim vardır. Gerisi size kalmış"

Olayları engellemek amacıyla özel timi görevlendirilmesi yönündeki affedilmez hataya dikkat çeken ANAP Milletvekili Kemal Birlik 21.3.1990 tarihli Cumhuriyet gazetesine verdiği demeçte:

"İki taş atıldı diye, buna silahla cevap verilmez. Özel timin bölgedeki davranışları olayların nedenidir. Nusaybin'deki gerginlikten sonra Cizre'de de sıkıntı başlamıştır. Özel tim çekilmezse bu olaylar başka yerlere de sıçrayabilir." demiştir.

Özel tim konusunda Cizre halkının da düşünceleri aynı yöndedir. 18.3.1990 tarihli Günaydın Gazetesi'ne "Asker olsa böyle olmazdı" başlığını taşıyan gazete haberinde konuştuğumuz vatandaşlar, çıkan olayların sorumlusu olarak özel timi gösterdiler. Özel tim elemanlarının kendilerine çok kötü davrandığını, sürekli küfür ve hakaretlerde bulunduğunu iddia eden halk: "Mezarlıktan ilçeye dönen insanların ne amacı olabilir. Özel timin ateş etmesiyle bizler ne yapabiliriz. Bizce taşlarla kendimizi savunmak zorunda kaldık. Eğer asker olsaydı, bu olayların hiç birisi olmazdı." diyor.

Aslında yaşanan olayların tek sorumlusunun özel tim olduğu gerçeği Cizre de meydana gelen olaylardan da anlaşılmalıdır.

Bilindiği üzere Cizre de 20 Mart ve 23 Mart'ta olmak üzere, iki ayrı gösteri yapılmıştır. Basına yansıyan haberlere göre ilk eyleme katılım 2.000 kişi civarında olmasına rağmen ikinci eyleme katılan insan sayısı 15.000'e ulaşmıştır. İşin ilginç tarafı ilk eylem 5 kişinin ölümü, yaklaşık 40 civarında kişinin yaralanması ve büyük oranda maddi hasara sebebiyet verdiği halde, ikinci eylemde böyle bir durum meydana gelmemiştir. İşte bu iki yürüyüşün sonuçlarının böylesine farklılık göstermesinin tek nedeni ilk eyleme özel timin müdahale etmesi buna karşılık ikinci eylemde özel tim müdahalesinin engellenmiş olmasıdır.

Kızıltepe'de devlet yetkililerinin, olayların büyümesinin önüne geçmek amacıyla şehir girişinde özel timlerin durdurularak şehir merkezine girmelerinin engellenmesi oldukça düşündürücüdür.

Gerek dosyada mevcut tutanaklarda ve gerekse iddianame de sivil halkın, güvenlik güçlerinin üzerine ateşli silahlarla saldırdığı iddiası mevcut ise de, bizce bu iddia tümünden gerçek dışı olup, sorumsuzca bir tutumla masum halkın ölümüne ve yaralanmasına sebebiyet veren özel timin işlediği suçta giydirilmeye çalışılan bir kılıftır. Gerçekten iddia edildiği gibi halk tarafında böyle bir davranışta bulunulsaydı, en azından devlet güçlerinden bir çok kişi atılan kurşunlara hedef olup, yaralanırlardı. Fakat bilindiği üzere yaşanan olaylar sonucunda hiç bir devlet görevlisi yaralanmamıştır. Bu durumda iddianın gerçek dışı, bilinçli bir yaklaşım ürünü olduğu net bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle bu davada yargılanması gerekenler huzurdaki sanıklar değil, mevcut yasal düzenlemelerin tanıdığı yetki ve sorumluluk sınırlarını aşarak 5 masum insanın ölümüne ve onlarca insanın yaralanmasına sebebiyet veren kişi ve zihniyetlerdir.

Yaşanan koşullar ne denli ağır olursa olsun eylem ve buna karşılık yapılan müdahale arasında "ölçülülük" (denge) kistasının aşılması bir zorunluluktur. Hiç bir devlet gücü ya da siyasal iktidar bu uluslararası yerleşmiş hukuk kuralını görmezlikten gelemez.

Buna rağmen, söylediklerimizin açık bir kanıtı olarak Türkiye'nin değişik iki bölgesinde meydana gelmiş iki toplumsal hareket arasında bir karşılaştırma yapmanın yerinde olduğunu düşünmekteyiz. Cizre ve bölge halkının kendi kimi değerlerinin dikkate alınmasını talep şeklinde ortaya çıkan sıradan bir demokratik istem bile, ifade ettiğimiz gibi oldukça gaddar ve yasadışı yöntemler kullanılarak, bölgede görev yapan kimi güvenlik güçlerinin yasa yerine geçen iradeleri ve keyfi tutumlarının olayları boyutlandırıldığı, açıkça ortadadır. Zira, Ege tütün üreticilerinin, açıklanan tütün baş fiyatları üzerine Akhisar, Kula ve benzeri yerlerde yaptıkları eylemlerin Cizre olaylarından daha da büyük çaplarda olduğu, orada da değişik tahribatların yapıldığı belleklerimizde. Ama buna rağmen orada insanlar kurşunlanmamış, yüzlercesi işkencelerden, gözaltılardan geçirilmemiştir. Sırf bu örnek bile, uygulamadaki farklılığı ve çifte standardı göstermeye yeterlidir sanırız.

Siirt'ten bazı yurtseverlerin bölgeye giden yabancı gözlemcilere verdikleri değerlendirmelerin bazılarını, taşıdıkları belgesel önemden dolayı yayınlıyoruz

PARTİYA KARKERÊN KURDİSTAN - PKK 1990'A HIZLI GİRDİ

Resmi makamların 21 Mart Newroz bayramıyla birlikte eyleme başlayacağını belirttikleri PKK, onların düşüncelerinin tersine, Newroz'u beklemedi. Çok hareketli bir kıştan sonra bahara hızlı bir giriş yaptı.

Tarih 8 Mart 1990. Siirt merkeze 5, askeri yasak bölgeye 2-3 km. uzaklıktaki en büyük köy (Gökçebağ) akşam saat 7 sıralarında 100 kişi tarafından sarıldı. 400 haneli köyün mahalle araları tutuldu, gözçüler yerleştirildi. Gerillalar, köy kahvesinde oturan köylüleri selamlayarak içeri girdiler. İnsanlar şaşkın. Bu başka köylerde her gün yaşanan olağan bir şey. Fakat 70. Piyade Tugayı ile karşı karşıya olan köye ilk kez topluca giriyor, "Herne Pêş" i okuyup bayrak çekiyorlardı. "Herne Pêş" marşı söylenirken bir köylü ceketi omuzunda topluluğun olduğu yere yaklaşıyordu. Gerillalardan biri anında kendisini uyararak saygısızlık yapmamasını, hazırola geçmesini istedi. Saygı duruşundan sonra askeri komutan köye geliş nedenlerini anlatmaya başladı. Köy korucularına, "Kaç kez size haber saldık, neden silah bırakmadınız? Kimin silahıyla kimi öldürüyorsunuz" dedi ve silahların toplanmasını emretti. Bu arada iki bekçinin silahları da alındı. Bekçiler, "Aman almayın, yarın teslim edeceğiz" dediler. Buna karşı soruları "neden dün teslim etmediniz de yarın" şeklindeydi. Söz, 9 Haziran'da yapılacak olan belediye seçimine geldi. Komutan, köylülere, "parti fark etmez, TC'nin bütün partileri birdir, yalnız iyi bir aday çıkarın, amacı sizlere hizmet etmek olmalı. Sürekli SHP'ye oy verdiniz. İsmet İnönü size ne yaptı ki, oğlu ne yapsın" diye seslendi.

Böylelikle seçimden dolayı köyde kan dökülmesini önlemiş olular. Çünkü gerilim başlamıştı. Aday çatışmaları doruktaydı. Şimdi herkes birbirine teklif ediyor, şehir merkezindekilere aday olmaları öneriliyor.

Gerillalar, ihbarcılara da rahat durmalarını söylediler. Bu arada arama yapanlar birisinde tabanca buldular. Durum komutana iletildi. Komutan, "Ayrı değil mi köylünün arasında silah taşıyorsun, o kadar yiğitsen bizimle gel düşmana karşı savaş!" dedi. Kahvede propaganda yapılırken ve köylülerin problemlerine çözücü cevaplar verilirken, bir grup da devlet hava meydanlarına ait milyarlık radar istasyonunu ateşe verdi. Radardan cumartesi akşamına kadar simsiyah dumanlar yükseliyordu, milyarlık radar yok oldu. Gerillalar köye girdiklerinde merkez alaya ve emniyete köyde olduklarını haber veriyorlar. "Gelin savaşalım" diyorlar. Ancak ertesi sabah kolluk kuvvetleri köye girdiler. İlk yaptıkları iş, korucuları gözaltına almak oldu. Suçları ise; PKK'ye karşı savaşmamak. Gözaltı devam ediyor. Köyden ve köye yakın, merkeze bağlı Çakmak mahallesinden çok sayıda köylü ve göçer gözaltına alındı. Nedeni ise; Atatürk'ün heykelini ve bayrağı korumamalarıymış. Nedeni, propagandaları dinlemeleriymiş! Siirt Emniyet Müdürlüğü de, jandarma binası da gözaltılarla dolu.

9.3.1990 günü, Eruh'a bağlı büyük köylerden biri olan Nivla basıldı. Gerillalar köyde propaganda yapıp gittiler. Köyde karakol ve çok sayıda asker mevcut. Buna rağmen istediklerini başardılar.

Aynı akşam bir başka grup Eruh yolu üzerindeki Bereşah köyünü bastı. Bu köyde de karakol mevcut.

Ertesi gün Eruh'a bağlı Bineve köyü basıldı, Köy korucuları kaçtılar. Bir başka grup da Serxetê köyünü bastı. Köyde 12 korucu mevcut. Daha önce onlara silahları bırakmaları için haber gönderilmiş. Fakat üç korucu bırakmamak ta direnmiş, diğer dokuz ise silahlarını bırakmak istemiş. Bunun üzerine köye gelen grup sadece silah bırakmak istemeyen 3 kişinin silahlarını alıp

propaganda yaparak gittiler. Köydeki koruculardan bir kısmı geçen yıl tarihi eşyalar ve altın bulup saklamışlar. Bunu öğrenen askeri birimler olaydan sonra köye gidip korucuların ellerindeki altınları onları sıkıştırarak almışlar. 13 Mart tarihli Cumhuriyet gazetesi ise PKK'lıların köye gelip 3 korucunun silahlarını aldıklarını ve köylülerin altınlarını gaspettiklerini yazdı!

Tarih 13 Mart 1990. Siirt merkezinde saat 20'den itibaren 20 dakika süren uzun silah atışı. Gece Emniyet Müdürlüğü'nün önündeki bir telaş, yüzden fazla görevliyle yapılan toplantı ve 10'dan fazla aracın hazır bekletilmesi, sabaha karşı 5 civarında toplananların dağılması, durumun bayağı ciddi olduğunu gösteriyor. Bakalım gelen günler ne gösterecek?

Göçerler: Tarih 8 Mart 1990. Siirt İl Jandarma Alay Komutanlığı'nda görülmemiş bir toplantı.

Garsi, Dideri-Muhemedyan, Soran, Keşkelyan, Alikan, Slokan göçerlerinin köy muhtarları ve aşiret ileri gelenleri alayda hazırlanan masalara oturtulmuşlar. Çağrılan aşiretlerden yalnızca Şırnak'a bağlı olanlar toplantıya katılmamışlar. Toplantı sabah dokuzdan bire kadar sürüyor. Alay komutanı gelenlere, "Hoş geldiniz" dedikten sonra konuşmaya başlıyor. Yanında oturan yarbay rütbesindeki subay gelenlere Kürtçe "Hoş geldiniz, nasılsınız, size nasıl yardımcı olabiliriz, bizden istediğiniz nedir" diyor. Göçerler bu durum karşısında şaşkınlık geçiriyorlar. Kürtçe konuşan yetkili ya Ankara Jandarma Okulu'nda Kürtçeyi öğrenmiştir, ya da aslen

Kürttür ve düzenle uzlaşmıştır.

Alay komutanı, "Göçerler, sizleri yayla meselesinden dolayı çağırdım, bu yıl yine yaylalara çıkacaksınız. Fakat şunu bilin ki, kesinlikle Herekol, Hakkari ve Van yaylaları yasak. Bitlis tarafına gidebilirsiniz. O da şöyle olacak: Gideceğiniz zaman bize haber vereceksiniz" diyor. Göçerlerin itirazı üzerine, sözlerini şöyle sürdürüyor. "Geçen yıl asker Herekol'da ve diğer bölgelerde çok zorluk çekti. Ayrıca PKK'yi besliyorsunuz, bundan dolayı kesinlikle izin vermeyeceğiz. Sizler yayladayken PKK'lılar gelirse bize haber vereceksiniz."

Göçerlerin cevabı sessizlik. Komutan: "Onları besliyorsunuz, yardımcı oluyorsunuz" Göçerler: "Biz yayladayken kim gelip ne isterse veririz. Sizler de

yorlar. "Bizi şehriye çorbasıyla tavlama çalıştı. Ayrıca bizlere, 'Siz şimdi gittiğinizde bazı insanlar size benim neler söylediğimi soracaklar. Dininize imanınıza ben ne söyledimse ona göre konuşun' dedi. Yine toplantıyı açarken, 'Aranızda Kışan göçerleri var mı?' diye sordu. Ses çıkmayınca 'Zaten olsalarda onları içeriye almazdım' dedi. Kışan göçerleri alay komutanını çok iyi tanıyorlar ki çağrısına uymuyorlar."

31 Ağustos tarihinde Hakkari'deki yaylalardan dönen Kışan göçerleri Pervari'nin Hosyan köyünde asker ve korucular tarafından kurşun yağmuruna tutuluyorlar. Yıl boyunca üretilen yağları ve peynirleri, kadınların üzerindeki ziynet eşyaları ve 400'ün üzerinde koyunlarına el kondu. Çok sayıda hayvan kaybolmuş ve yaralanmıştır. Canlarını zor kurtarmışlardı. Olayı duyunca Cumhuriyet muhabiri 2 Eylül'de bölgeye gitti. Pervari kaymakamından izin kağıdı alınmasına rağmen asker ve korucular kimseyi köye ve olay ye-

rine yaklaştırmadılar. Akşamleyin Cumhuriyet muhabiri valiyeye durumu ilettiğinde, "Operasyon var, Kaymakamın iznini kim dinler" yanıtını almıştı. Şırnak'a ulaşan Kışan göçerleri durumlarını savcılığa iletilmişlerdi. Sonuç sıfır. Bu olayı hiçbir gazete yazmadı. Kışanlar perişan bir vaziyette kışı Silopi, Cizre ve Şırnak'ta geçirdiler.

Mayıs ayında Herekol'a çıkan Dideran aşiretine ait hayvanlara yine korucular ve askerler tarafından el koyulmuş, para istenmiş, hayvanlar kesilip yenmişti. Yetkililere yapılan başvurular cevapsız kalmıştı. Bir ay geçmeden Herekol'daki bütün göçerler Bitlis tarafına sürülmüş, çok sayıda hayvanları ölmüştü. Olayların hızına ayak uydurmayan askeri birimler ve mülki makamlar daha önceleri sürekli hakaret ettikleri insanlara bu kez tatlı dilli davranarak onların yardımlarını sağlayıp gerilla hareketinin önünü almaya çalışıyorlar.

Göçerler de, "bir nehirde iki kez yıkanılmaz" diyorlar.

Özel Timler'in Katliamı Durmuyor

● Özel terör timleri sık sık köylerin etrafına ya mayın döşemekte ya da pusu atarak insanlarımızı rastgele kurşunlamaktadırlar. Her defasında da ya çarpışmada terörist vuruldu denmekte veya katliamın sorumluluğu gerillalara yüklenmeye çalışılmaktadır.

Özel tim terörünün bir örneği 14 Haziran günü Hakkari'ye bağlı Şımayinis köyünde oldu. Köy yoluna ve hemen evlerin bitişiğine bırakılan tahrip gücü yüksek bir bomba çocuklar tarafından bulunarak eve götürüldü.

Evde bombanın patlaması sonucu Nelime, Cevdet (14), Fehime (9) ve baba Necmettin Güler parçalanarak can verdiler. Mesut (6) ve Übeyid Güler (4) ise ağır yaralandılar.

Katliam halkta büyük bir kin birikimi yaratırken, sömürgeci ler olayın duyulmaması için Şımayinis köylülerine baskı yaptılar. Köyü ablukaya alarak kimseyi sokmadılar.

● 2 Haziran günü Pervari'nin Doğanlı köyü yakınlarında bırakılan mayınla oynayan 16 yaşındaki Maryem Kara, mayının patlaması sonucu öldü. Sömürgeci savaşı kaybeden TC, halkı yıldırma için pervasızca bir özel savaş yürütmektedir. Özellikle son dönemlerde ağırlık verdiği bir yöntem de yurtsever köylerin çevresini mayınlamak ve sağa sola bombalar bırakmaktır. Şimdiye kadar mayına çarparak ya da bombalarla oynayarak onlara köylü yaşamını yitirdi. TC'nin başvurduğu bu alçakça taktik halkta büyük bir tepki ve nefret yaratmaktadır. Alçakça demagogilerle mücadeleimizi karalamaya çalışan TC'nin kirli yüzü bu tür olaylarla daha da deşifre olup gözler önüne serilmektedir. Hiç bir katliam sömürgecileri Kürdistan'da defolup gitmekten kurtaramayacaktır.

● 5 Haziran günü Yusuf Duman adındaki köylü arabasıyla Batman'dan Beşiri'ye bağlı Duşayê mezrasındaki evine giderken, köy yakınında pusu atmış özel timler tarafından kuşunlanarak ağır yaralandı. Tim görevlileri, dur ihtarına uymadığı gerekçesiyle vurulduğunu ileri sürdüler. Ağır yaralı olarak hastahaneye kaldırılan Yusuf Duman ise kimsenin kendisine dur çağrısı yapmadığını ve ateş edilen yerin hemen köyün içi olduğunu söyledi.

Özel savaş güçlerinin köy çevrelerine pusu atıp rastgele ateş etmelerindeki amaç; köylüleri korkutarak köyün dışına çıkmalarına olanak tanımamak, onlarda panik ve can korkusu yaratmak ve böylelikle kurtuluş savaşımıza güç vermelerini engellemektir. Sömürgecilerin diğer taktiklerinin boşa çıkması gibi, bu taktiği de sonuç vermiyor. Kitleler bu engellerin tümünü aşarak gerillaya ulaşıyor, onu besleyerek büyütüyor.

● Mardin'in Midyat ilçesine bağlı Nêhilê (Yemişli) köyüne bir eve gece baskın düzenleyen köy korucuları iki köylüyü katlettiler.

Mayıs ayında bankada para almaya giden Gewriyê isimli köylü, korucular tarafından takip edilir. Gecenin geç saatlerinde evlerini basan köy korucuları, kendilerini gerilla olarak tanıtarak ekmek isterler. Köylü kapıyı açmayarak pencerede ekmek vermek ister. Bunun üzerine korucular zorla kapıyı açtırarak silahla evi tararlar. Bu olayda Gewriyê adlı köylünün eşi ve oğlu katledilirken kızı ise ağır şekilde yaralanır. Evde bulunan 8 milyon Lira da korucular tarafından gaspedilir.

● Urfa'nın Hilvan ilçesinde güvenlik güçlerinin yeni bir terörü yaşandı. 18 yaşlarında olduğu belirtilen bir çoban, dur ihtarı yapılmadan güvenlik güçlerince tarandı. Olayda yaşamını yitiren çobanın PKK militanı olduğu iddia edilirken, çevrede yapılan açıklamalarda bu iddia yalanlandı. Öldürülen çobanın ailesi henüz bulunamadığı için olayla ilgili soruşturma başlatılmadı.

Olayı anlatan köylüler gülü-

Düsseldorf PKK Davası'nın her yeni oturumunda dava hakim ve savcılarının yeni bir çirkinliğine şahit olunmaktadır. Bu nitelikteki olaylardan biri 5 ve 6 Haziran günkü oturumlarda meydana geldi.

Tutsakların kendilerini savunmasına ve sergilenen hukuki ahlaksızlığı teşhir etmelerine tahammül edemeyen dava hakim ve savcılarını, hukuki oyunları yetmemiş olacak ki, kuralsızlıklarından bir adım daha attılar, tutuklu ve tutuksuz yargılananları tehdit etmeye başladılar.

Mahkemeye her gelişinde provokatif konuşma ve hareketleriyle olay çıkaran savcı Völz, yargılananların konuşmalarına müdahale ettikleri gerekçesiyle, tutuksuz yargılananlardan Ali Sapan ve Hüseyin Çelebi, tutusaklardan da, M. Sait Yıldırım'a üç günlük hapis cezasının verilmesini istedi. Tutuklu biri hakkında tekrar tutuklama kararının istenmesi doğal olarak Kürt politikacılarının, avukatlarının ve dayanışmacı izleyicilerin aleyhine neden oldu.

Öte yandan oyunun mahkeme heyetiyle ortak planlandığını bilincinde olan tutusaklar, tutuksuz yargılananlar, kararlıklarını ve teşhirlerini sürdürdüler.

Düsseldorf mahkemesinde Alman polisi bir daha Kürdistanlı tutsaklara saldırdı

Baştan beri davadaki usulsüzlüklerin mimarı olan hakimler, savcının planlı önerisini kabul ettikleri halde yine hukuki usulsüzlüğe başvurdular, üç günlük tutuklama kararını 5 Haziran günkü oturumda açıklamadılar.

6 Haziran günü 9.30'da oturum başlar başlamaz, henüz izleyiciler hazır değilken davanın baş hakimi Belker, tehdit, yıldırma ve faşizm kokan kararını açıkladı. Komploya boyun eğmedikleri için tutuksuz yargılanan ikisi hakkında üç günlük hapis cezası verdi.

Bu planlı karar üzerine tutsak ve tutuksuz yargılanan Kürt politikacılar, bir savaş kurmayı görünümünde mahkeme heyetini ve kararını protesto ettiler. Protestolarını sloganlarda dile getirerek mahkeme salonunu terk ettiler. Hakkında tutuklama kararı alınan Hüseyin Çelebi ve Ali Sapan, sevinçle tutsak devrimcilerin bulunduğu bölüme doğru gittiler.

Tutsakların coşkusuna tahammül edemeyen mahkeme başkanını Belker, sayıları 30'un üstünde olan polis ve salon gardiyanla-

rina saldırı emrini verdi. Polisler, tam da Alman üstün ırkına yakışır bir barbarlıkla salonu terkeden tutuksuz yargılanan Kürt politikacılarına ve ikisi kadın, ikisi çocuk olan izleyici grubuna saldırmaya başladı. Önüne geleni yumruklamaya başlayan polisler, Erol Kedik, İbrahim Kadah ve Mustafa Erbil'de darp yaraları açtılar.

Oturum tekrar açıldığında devrimci tutsaklardan Selahattin Erdem, Ali Haydar Kaytan ve Meral Kızır, yaptıkları konuşmalarda mahkeme başkanının komplocu tutumunu ve polislerin planlı saldırısını protesto ettiler. Avukatlar ise, saldırgan polislerin kimliğinin tespitini istedikler. Savcılar, saldırgan polisleri överken, hakimler ise avukatların istemini reddettiler.

Mahkeme heyeti bununla da yetinmedi, saldırının sorumluluğunu tutsaklara yüklemeye çalıştı. Ali Sapan ve Hüseyin Çelebi'den başka Mustafa Erbil hakkında da üç günlük hapis cezası verdi. Tutuklanan üç devrimci, Düsseldorf cezaevinde kalabilecek-

leri halde, salt eziyet ve yıldırma olsun diye Hollanda sınırındaki Moers Cezaevi'ne götürüldüler. Gerçekte bu uygulamalarıyla davanın hakimleri şunu demek istiyorlardı, "Eğer, Hitler türü esir kampları serbest olsa tereddüt etmeden Kürtleri oraya süreriz".

Bu olay bir daha gösterdi ki, Düsseldorf mahkemesinde hukuk, adalet yoktur, insan hakları ve uluslararası hukuk ilkelere çiğneniyor, keyfilik ve zorbalık egemendir. Tutukluların ve avukatlarının güvenliği kalmamıştır. Zira sözde salıverildikleri halde tutuksuz yargılananlar da istendiği zaman hakarete uğramakta ve tutuklanmaktadır.

Mahkeme heyetinin, polisleri tutsaklara saldırtmasının başka amaçları da vardır. Mahkeme heyeti, bununla "Kronzeuge" dediği yalancı şahitleri gerekti-

ğinde mahkemeye bile getirmeyi ve yargılananların tehlikeli oldukları imajını bir daha yaymayı amaçlamaktadır.

Mahkemenin 12 ve 13 Haziran tarihli oturumlarında ise yalancı şahitlerin sözde güvenliğinde sorumlu Wiesbaden Alman Kriminal Dairesi Başkomiserlerinden Berger dinlendi.

Bu polis açıklamalarında, 1987 sonlarından itibaren PKK'den ayrılanları korumak amacıyla özel büro kurulduğunu itiraf etti. Bu şekilde de kaç kişiyi koruma altına aldıkları sorulduğunda ise polis memuru hakim mütahalesi sonucu sessiz kaldı. Sadece belli olan Hasan Doğan ve Nusret Aslan'ın adını verdi. Polis memuru ayrıca Nusret Aslan'ın 1988 Şubat'ından beri kriminal polisin yanında kaldığını ve masrafını da polisin sağladığını söyledi.

Böylece Nusret Aslan'ın Alman polisi tarafından iki yıldan beridir ajan olarak kullanıldığı açığa çıkmış ya da itiraf edilmiş bulunmaktadır.

"Burada sergilenen rezalet karşısında bağırarak değil, suskun kalmak suçtur..."

Söyleyeceklerim çok kısa olacaktır. Buradaki gelişmeleri tutanağa geçirirken, Başkan doğru şeyler söylememiştir. Her şeyden önce, ben duruşma sırasında seyircilere değil, sizlere hitap ettim. "Burada sergilenen rezalet karşısında bağırarak değil, suskun kalmak suçtur" dedim. Bugünkü olayları dünkü gelişmelerden ve "tanığa" karşı takındığımız tutumdan bağımsız düşünmüyorum. Ortalık kargaşaya veren, kargaşadan medet uman ve gizlenemez gerçekleri bu kargaşa ortamında boğmaya çalışan sizlersiniz. En berbat örneği dünkü kararınızda görülen hukuk dışılığı ve ahlak değerlerden yoksunluğun bu biçimine sömürge ülkelerde bile rastlamak olanaksızdır. Aylarca önce kararlar alıyor, yazılı hale getiriyor ve zamanı geldiğinde kullanmak üzere çekmecenizde bekletiyorsunuz. Pratikte karar anı geldiğinde, önceden hazırladığınız metin üzerinde eskiyen ve geçerliliğini yitiren yerlerin üstünü çiziyor ve bir kaç yeni cümle ekleyerek yeni karar diye önümüze atıyorsunuz. Bu iğrenç bir skandaldır, bu korkunç bir utanmazlıktır. Anlaşılan insan doğasında varolan utanma duygusundan bu kararın sahipleri nasibini almamışlardır. Zor olmadığını siz de biliyorsunuz. Altı ay önce alıp yazıya döktüğünüz kararın üzerinde değişiklikler yapmak ve yeni eklerle önümüze sürmek yerine, tek bir daktiloda temize çekerek, kendi rezaletinizi biraz olsun gizleyebilirsiniz. Yapmadınız, küfür ve hakaret yolunu tercih ettiniz.

Tutsaklığımızın gerekçelerini biliyorum ve dolayısıyla buradaki komedi beni ilgilendirmiyor. Rejisör, aktörü, figüranı, suflörü ve diğer takım-taklavatıyla oyun size aittir, kendiniz sahnelediniz, kendiniz oynayacaksınız. Ancak bu komediyi tutsaklara küfür ve hakaret düzeyine vardırırsanız, bizim tepkisiz kalmamızı bekleme-melisiniz. Binlerce yıl önce Sokrat'ın da savunmasında ifade ettiği gibi, bizler de meşe ağacının ya da taşın oğlu değiliz, insan soyundunuz. Küfür ve hakarete tepki göstermek insan soyundan gelişimizin bir gereği ve sonucudur. Gerçekte insanların kendilerine yönelik küfür ve hakaretlere sessiz kalmaları suçtur. Bizler küfür ve hakaretlere tepki gösterirken, sadece kendimizi değil, karşıtlarımızın içinde uyuyan insanlığı da savunmaya çalışıyoruz.

Arkadaşım Meral Kızır da değindi. Tam bir skandal olan dünkü kararımızın ve "tanık" diye buraya getirdiğiniz kişiye karşı tutumumuzun da kantladığı gibi, sizin kendi hukuk sisteminize bile zerre kadar saygınız yoktur. Tehditlerinizin gücü yalnızca önümüzde bulunan sözde tanık masası ile sınırlı kalacaktır. Rezaletiniz karşısında susmayacağız, susturamayacaksınız.

A. Haydar Kaytan

Bizi kırabilir ama asla bükemezsiniz

Sözlerimi hizaya sokamazsınız. İnsanlığın saygı duyduğu hiçbir değere saygınız kalmamış. Bir takım insanları kendi adı amaçlarınıza alet ettiniz, buraya getirdiniz. Fakat burada onları konuşurca cesareti göstermediniz.

Eğer, PKK ve Kürt halkını tanıyorsanız, bu sizin bileceğiniz bir iş. Ama bunu biliniz ki, PKK ve Kürt halkını yenemezsiniz. Bizi kırabilir ama asla bükemezsiniz.

Sizin kendinize bile saygınız yok. Bu, Kürt halkına karşı duyduğunuz nefretle birleşiyor.

Eğer oyununuzu inansaydınız, bu kadar komiklik sergileyebilir miydiniz? Seyircilerle saldırdınız. 12-13 yaşındaki bir kız çocuğun sözlerini kendinize saldırı olarak değerlendirmeyiniz.

Tüm bunları "tanığınız" Hasan Doğan'ı konuşturmadığınız örtmek için kullanıyorsunuz. Daha önce de söyledik; sizi ve davanızı tanıyamıyoruz.

Sergilediğiniz, Kürdistan halkına ve sömürge halklara kininizin ürünüdür.

Sizleri protesto etmeyi bile gerekli görmüyorum.

Meral Kızır

"Biz burada varoldukça 'Bijî PKK' seslerinin burada yükselmesini hiç kimse engelleyemez"

Önce şu iyi bilinmelidir ki, Bay Völz ve Bay Belker'in ayrı yapmaksızın burada bizlere, avukatlarımıza ve izleyicilere karşı bağırıp çağırması, ne kimseyi korkutabilir, ne de susturabilir; sadece kendilerini yormuş olurlar. Tek kelime ile ayıptır bu. En azından avukatlara karşı ayıptır; en az kendileri kadar hukukçudurlar çünkü. Yine en azından izleyicilere karşı ayıptır; içlerinde çok çeşitli uluslardan çok çeşitli görevliler bile var. Bay Sengen'in burada çocuk yaşta insanlarla kavgaya tutuşması başka nasıl ifade edilebilir? Eğer savcılar ve hakimler, kendilerine emredilen görevi burada başarıyla yürütmek istiyorlarsa, en azından biraz daha olgun olmaları gerekiyor.

Adına komedi de dense, bir davanın, 55. duruşmasında değil de, 56. ve 57. duruşmasında bazı olaylar oluyorsa, bu düşündürücü olmalıdır. Dün ve bugün yaşanan olaylar küçümsenmemelidir. Bu olayların önemli nedenleri ve amaçları vardır. Öyle ya, neden 55 gündür böyle olaylar yaşanmıyor? Olaylar neden 56. ve 57. günde ortaya çıkıyor? Burada ne değişti dün ve bugün? Bizim tutum ve davranışlarımızda herhangi bir değişiklik yoktur. Fakat dünden beri burada önemli iki değişiklik var. Birisi, dünden beri Bay Völz var burada. Daha önceki duruşmalarda yoktu. Bugün yaratılan provokasyon olayında bunun payı önemlidir. İkincisi, bizim 55 gündür süren davranışlarımız, nedense 56. günde ceza konusu yapıldı. Neden 55 gündür yapılmadı da 56. günde yapıldı? Açık ki, bunun nedeni de önemlidir. Bu ceza kararı aslında dün alınmıştı. Neden dün açıklanmadı burada? Neden bugün açıklanıyor? Yoksa Bay Belker dünden beri hazırlık mı yaptı, bugün burasını polis ve görevlilerle mi doldurdu? Bay Völz çok iyi biliyor ki, burada ne Hüseyin Çelebi'nin, ne Ali Sapan'ın, ne de

başka herhangi bir kişinin kendisinden nizam ve disiplin öğrenmeye ihtiyacı yoktur. Zira ne kadar disiplinli ve sıkı örgütlenmiş olduklarını iddianamelerinde kendileri yazıyorlar. Eğer böyle değil derlerse, kendi iddianamelerini inkar etmiş olurlar.

Çok açık ki, burada ciddi bir tehdit ve provokasyon olayı vardır. Biz, bu durumun protesto etmek zorundaydık ve protesto ettik. Tehdit ve provokasyonlara karşı tepkisiz kalmamız, ses çıkartmamamız beklenmemelidir. Bugünkü olaylar tutanaklara yanlış geçirilmiştir. O tutanakların değiştirilmesi ve yanlışların düzeltilmesi gerekiyor. Bay Belker, sanıkların ve izleyicilerin dışarı çıkarılması için talimat verdiğini söylüyor. Fakat, eğer Bay Belker, tutuksuz arkadaşlara ve izleyicilere yönelik saldırı talimatı verdiyse, onu biz bilemiyoruz. Ancak ortadaki planlı saldırı olayı bunu gösteriyor. Bay Belker, Mustafa Erbil'in elindeki çantayla bir polise iki kez vurduğunu söylüyor. Tutanaklara böyle yazdırıyor. Ancak ortada yalancı sanıklar ve izleyiciler var. Bunlardan hiç söz edilmiyor. Peki, bunlar kendi kafalarına kendileri mi vurdular? Erol Kedik'in yüzüne bakan herkes yarasını açıktan görebiliyor. Bunun için doktor muayenesine de gerek yok. Sabah gelip de, yaralandığı için olaydan sonra gele-meyen izleyiciler var. Peki bunlara ne oldu? Bütün bunlardan tek bir söz bile edilmiyor. Tıpkı ilk gün yaşandığı gibi.

Biliyoruz ki, bugünkü olaylar planlı ve bilinçli olarak yaratılmıştır. Dünden beri yaşananların Hasan Doğan olayı ile kopmaz bağlantıları var. Sözde tanık olarak getirilen birinin, hem başka yerlerde söyledikleri burada geçerli sayılmak isteniyor, hem de o kişi burada konuşulmuyor. Buradan kaçırılıyor. İki yıldır kamuoyuna reklam edilen meşhur tanıklar buradan niçin kaçırılıyor? Hem de kendi-

sine mahkeme diyen heyetin altı ay önce hazırladığı kararlar yapıyor bu. Öyle anlaşılıyor ki, bu kaçırma olayını baştan beri mahkeme planlamış bulunuyor. Peki, bu durumun kamuoyunun dikkatinden kaçması mümkün mü? Belli ki bu garip olayla kamuoyu yakından ilgilenecek. İşte bugünkü olaylarla kamuoyunun dikkati, H. Doğan olayından başka yöne çekilmek isteniyor. Böylece Hasan Doğan olayı kamuoyundan gizlenmek isteniyor. Bununla kamuoyu yanıltılmaya çalışılıyor. Bu davayı açanlar ve yürütenler, hukukla bu işi yapamayınca terörle mi yapmak istiyorlar?!

Bugünkü olayların geleceğe yönelik de önemli amaçları var. Öyle anlaşılıyor ki, savcılar ve hakimler, tıpkı Hasan Doğan olayında olduğu gibi, daha sonra Nusret Aslan ve Ali Çetiner'i de ya burada konuşurtmamayı, ya da hiç buraya getirmemeyi planlıyorlar. Bu durum net olarak ortaya çıkmıştır. Bu tehdit ve provokasyonu bu nedenle tezgahlıyorlar. Bununla planları içine sözde gerekçe hazırlamaya çalışıyorlar...

... (Hakimin müdahalesi... vs.)

Bu davanın can alıcı noktasına her parmak basışımda, Bay Völz ile Bay Belker oldukları yerden havaya hopluyorlar. Tıpkı burada olanlarla Kürdistan'da yaşananları her karşılaştırımda olduğu gibi.

Doğrusu, Bay Völz, provokasyon yaratmakta oldukça başarılıdır, bunu kabul etmek gerekiyor. Dün ve bugün bu görevini başarıyla yerine getirmiştir. Fakat böyle bir tehdit ve provokasyon ortamında da bizim buradaki işe devam edebilmemiz mümkün değildir.

Şu da bilinmeli. Burada her türlü tehdit ve provokasyon yapılabilir. Bizler böyle tutulabiliriz. Fakat, biz burada varoldukça, "Bijî PKK" seslerinin burada yükselmesini hiç kimse engelleyemez.

Selahattin Erdem
6 Haziran 1990

İsviçre Parlamentosu önünde kitlesele protesto

Kürdistan'da PKK-ERNK ve ARGK öncülüğünde halk yığınlarının gerçekleştirdiği Serhildan'la dayanışma amacıyla 5.6.1990 tarihinde İsviçre'nin Bern alanında 100'e yakın Kürdistanlı yurtseverin katıldığı bir eylem düzenlendi.

İsviçre Parlamentosu önünde yapılan eylemde ayrıca İsviçre ve TC'nin ekonomik, askeri ve politik ilişkileri de protesto edildi.

Yurtseverler aralarında oluşturdukları bir komite aracılığıyla hazırladıkları bir mektubu İsviçre Devlet Bakanı ve Parlamento Başkanı'na sundular. İstemler şu şekilde sıralanmıştı:

1- Göçlerin ve köylerin boşaltılmasının durdurulabilmesi için İsviçre'nin TC'ye baskı yapmasını,

2- Kürdistan'da araştırmalarda bulunmak ve bir rapor hazırlamak amacıyla İsviçre Parlamentosu'nun bir komisyon oluşturmasını,

3- Kürdistan'da, Türk ordusu ve Kürt gerillaları arasında 6 yıldır süren bir savaş yaşanıyor. İsviçre yasalarına göre sıcak savaşın sürdüğü bir ülkeye silah satımının yasak olmasına rağmen, bu yasa, TC'ye karşı uygulanmamaktadır. Parlamentodan, TC'ye silah satımının durdurulmasını, ekonomik desteğinin kesil-

mesini ve yasaların işletilmesini talep ediyoruz.

Parlamento binası dışında sürdürülen eylem, içeride de ERNK'lilerin sürdürdükleri çalışmalar sonucu olumlu sonuçlar yarattı. ERNK delegesi 11 parlamenterle son gelişmeler ve istemler üzerine görüşerek bir soru önergesi sunmalarını istedi. İsviçre Yeşiller'den Laurent Repond tarafından silahlar konusu ele alınarak soru önergesi sunuldu ve cevabın 11.6.1990 tarihinde verileceği bildirildi.

5.6.1990 tarihinde İsviçre Parlamentosu'nun gündem maddesi Türkiye ve Kürdistan'da insan hakları ve iltica sorunları üzerineydi. Tartışılan konular şunlardı:

1- Türkiye'de insan haklarının ihlali üzerine alınacak tavırın biçimi.

2- Kürtler ve diğer azınlıklar üzerine yapılacak araştırmaların nasıl olabileceği ve sorunlara demokratik çözüm yollarının nasıl bulunabileceği.

3- Ekonomik gelişimin nasıl sağlanabileceği sorunları ve insanların topraklarını terketmesi önüne nasıl geçilebileceği konusu.

4- Sorunların kaynağına yeterince inme, ilticaçıların geldiği ülkelere yönelme ve iltica akımının durdurulmasına ilişkin bazı temalar.

Avrupa çapında YXK'nin düzenlediği "Mayıs Ayı Şehitlerini Anma Futbol Turnuvası"

25.5.1990 tarihinde Frankfurt'ta oynanan final maçlarında, geçen yıl olduğu gibi bu yılda **Dicle Spor** birincilik kupasını kazandı. Beş grupta yapılan eleme maçlarından sonra grubunda birinci olan Kuzey Almanya'dan **Dicle Spor** (Hannover), Orta Almanya'dan **Botan Spor** (Köln), Güney Almanya'dan **Bagok Spor**, Fransa'dan **Botan Spor**, Belçika ve Frankfurt kentlerinden de birer takım yarı finale katıldılar.

Dünya ve Kürdistan devrim şehitleri anısına bir dakikalık saygı duruşu ardından yapılan açılış konuşması ile yarı final maçları başladı. Üçer takımlık ikişer grup halinde oynanan yarı final maçlarında A Grubu'ndan **Dicle Spor**, B Grubu'ndan da **Köln Botan Spor** finale kaldılar.

Finale kalan **Botan Spor** ile **Dicle Spor** karşılaşmasında her iki takımında sergilediği üstün oyun gücüyle taraftarlar coşku ve heyecan dolu dakikalar ya-

şadı. Maçın birinci devresi **Dicle Spor**'un attığı bir golle sonuçlandı. İkinci devrede **Dicle Spor**'un yaptığı ani ataklar onlara iki gol daha kazandı. 3-0'lık bir üstünlükle süren maç sonra gergin bir havaya girdi. Son on dakikada **Botan Spor**'un attığı 2 golle maç 3-2 sonuçlandı.

Kupaların dağıtılmasından sonra YXK'den bir temsilcinin konuşmasıyla turnuva sonuçlandı. Kürdistan gençliği ülkemizde sömürgeci faşist TC'nin tankına, topuna karşı Halk Ayaklanmaları'nda en ön saflarda savaşmaktadır. Avrupa'da bulunan biz Kürdistanlı yurtsever gençlik de, ülkemizdeki gelişmelere karşı sorumluluk duyuyorsak ve üzerimize düşen görevlerimizi yerine getirmek istiyorsak YXK'nin çatısı altında birleşip çalışmalara yetkince katılmak zorundayız.

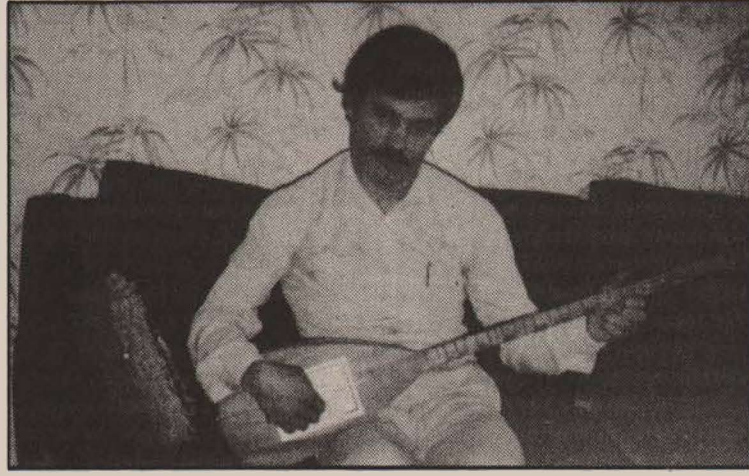
"Mayıs Ayı Şehitlerini Anma Futbol Turnuvası"
Tertip Komitesi

"Monta Joli Futbol Turnuvası" düzenlendi

Sekiz futbol takımının karşılaştığı turnuvada birinciliği **Di-yarbakır Özgür Spor** aldı. Altı takımı mağlup ederek birinciliği kazanan **Di-yarbakır Özgür Spor**

büyük bir sevinç ve coşkuyla kupayı aldı ve ardından "Bijî Serok APO", "Bijî Kurdistan" sloganlarıyla coşku içerisinde sahadan ayrıldı.

BIELEFELD:

10.6.1990 tarihinde bağımsızlık ve özgürlük şehitlerimizden **Ali AGAL (Xwedêda)** yoldaşın anısına Bielefeld alanında bir toplantı düzenlendi ve hayırına yemek verildi. Toplantıya 100 yurtsever katıldı. Toplantı, dünya ve Kürdistan devrim şehitleri anısına bir dakikalık saygı duruşu ile başladı. Ardından Kürtçe ve Türkçe şehitlerin mücadelemizdeki yeri ve önemi üzerine konuşmalar yapıldı.

Toplantıya katılan **Ali** yoldaşın kardeşi, **Ali** yoldaşın olumlu ve örnek alınması gereken özellikleri üzerinde durdu.

Toplantı baştan sonuna kadar olumlu geçti ve kitle açısından da eğitici oldu.

Kürdistan devrim şehitlerine bağlılık, mücadeleyi ilerletmekle mümkündür. **Ali AGAL** yoldaşın anısına, ancak ve ancak özgür ve bağımsız bir ülkeyi yaratmakla sahip çıkılabilir.

Kitlenin, "Bijî PKK, ERNK, ARGK" ve "Bijî Serok Apo" sloganlarıyla toplantı sonuçlandı.

3.6.1990 tarihinde, yine Bielefeld kentinde "Mayıs Ayı Şehitlerini Anma Gecesi" yapıldı. Gecede 300'ü aşkın yurtsever ve demokrat kitlenin katılımı sağlandı. Kürdistan ve devrim şehitlerinin anısına yapılan bir dakikalık saygı duruşundan sonra, gecenin programı açıklandı.

Devrimci türküler, halk folkloru, Kürtçe ve Türkçe son siyasal gelişmelerin aktarımı ve günün anlam ve önemini belirten konuşmalar gecenin programını oluşturuyordu. Ozanların devrimci türküleri, Bielefeld ve Hannover folklor gruplarının sergiledikleri oyunlar kitlenin yoğun alkışlarını topladı ve beğenisini kazandı. Gecede kitleler bağışta da bulundu ve gece "Apo hate Hilwanê" halayıyla sonuçlandı.

BATI BERLİN:

"Düsseldorf'ta Yargılanan Kürt Tutuklularla Dayanışma Birliği", 2.6.1990 tarihinde Batı Berlin'de Kürdistan Serhildan'ı ve FAC'nde tutuklu bulunan devrimci Kürt politikacıları ile dayanışma ve bilgilendirme toplantısı gerçekleştirdi.

Toplantıda konuşmacı olarak; Yeşiller Partisi'den Angelika Beer, tutuklu Kürt politikacıların avukatlarından Rainer Ahues ve Edith Lunnebach, Kürdistan İşçi Kültür Merkezi-BOTAN ve Medico International'dan birer temsilci katıldı. Yapılan tartışmalardan sonra toplantı platformu, Düsseldorf'ta yargılanan devrimci Kürt politikacılarına bir dayanışma mesajının yazılmasını ve Cizre Serhildan'ı tutuklularının Diyarbakır DGM'sinde yargılanmalarını protesto etmek için telgrafların hazırlanıp bu mahkemelere yollanmasını karar altına aldı.

DREUX:

Dreux'ta çeşitli ulusların katıldığı "Dostluk Bayramı"na Kürdistan'ı temsilen ERNK katıldı.

26-27 Mayıs'ta yapılan bayramın açılışını Kürdistanlı çocuk folklor grubu yaptı. Çocuk folklor grubu 3000'in üzerinde izleyiciye coşkulu anlar yaşattı.

İkinci gün Ozan Tirêj, direnişçi türkülerıyla programa daha büyük canlılık ve hareketlilik kazandı. Ardından büyüklerden ve çocuklardan oluşan folklor grubu Kürdistan'ın çeşitli yörelerinden derlenen oyunlar sergiledi.

BELÇİKA:

6.5.1990 tarihinde Belçika Anvers alanında "Şehitleri Anma ve Serhildan'la Dayanışma Gecesi" düzenlendi. 250'nin üzerinde yurtseverin katıldığı gece coşkulu ve gur sloganlar eşliğinde sürdürüldü ve amacına ulaşarak sonuçlandı.

KIEL:

1 Mayıs 1990'da Almanya'nın Kiel kentinde "U-Boot (Denizaltı) Yolsuzluğu"na ilişkin yapılan ve kalabalık bir kitlenin katıldığı bir toplantıda Almanya-PKK Davası'na ilişkin bir karar tasarısı oybirliğiyle kabul edildi. Alman Parlamentosu'dan parlamenterlerin de konuşmacı olarak katıldığı toplantıda oybirliğiyle alınan karar aşağıda veriyoruz:

"Düsseldorf Yüksek Eyalet Mahkemesi'ne,

(...) Biz, Türk asker ve polislerinin Federal Alman Sınır Koruma Birlikleri olan GSG-9 tarafından eğitildiğini ve Türk ordusunun NATO müttefiki Almanya tarafından mali ve yıllık silah yardım programıyla destek gördüğünü biliyoruz.

Bu ordu, Türkiye tarafından işgal edilen Kürdistan parçasında askeri zor kullanıyor.

Kürt halkı buna karşı direniyor ve Kürdistan'da bir sa-

HOLLANDA:

25.5.1990 tarihinde Hollanda'nın Den Haag şehrinde YXK (Yekitiya Xortên Şoresgerên Welatparêzên Kurdistan)nin senelik konferansı gerçekleştirildi. Konferansa 70'in üzerinde üye katıldı.

Konferans tüm dünya şehitleri anısına bir dakikalık saygı duruşuyla başladı. Son siyasal gelişmelerin değerlendirilmesinden sonra YXK'nin bir yıllık çalışma raporu sunuldu. Konferans eleştiri özelleştirmeyle daha da canlı kılındı. Tasarılar onaylandıktan sonra 7 asil 2 yedek üye yönetime seçildi. Yeni yönetime seçilenler verdikleri bağlılık sözünden sonra konferans sonuçlandı.

HANNOVER:

9.6.1990 tarihinde ERNK taraftarları Hannover TC Konsoloslugu önünde bir miting düzenledi. Kerboran'la dayanışma amacıyla yapılan mitinge 350 yurtsever katıldı. Eylemin anlamına ilişkin bir yazı metni okunduktan sonra Türk bayrağı yakıldı. Gur sloganların atıldığı eylemde, faşist TC devleti bir kez daha protesto edildi.

vaş var.

Batı Almanya sadece Türk ordusunu silah ve mali alanda desteklemekle yetinmiyor, aynı zamanda 18 Kürdü de mahkeme önüne çıkarmıştır.

PKK içinde terörist bir birliğe üye olmak gerekçesiyle sözde 129a maddesinden yargılanıyorlar

Biz, halkların temel haklarını ihlal eden ve Kürt kurtuluş hareketini "terörist birlik" gibi suçlamalarla kriminalize etme çabasını açıkça protesto ediyoruz.

Kürt halkının kendi kaderini kendisinin belirleme hakkı vardır.

Biz, FAC'nin Türkiye'ye sunduğu yardımları derhal kesmesini talep ediyoruz.

Biz, Kürtlere yönelik davanın durdurulmasını ve tutukluların derhal serbest bırakılmasını talep ediyoruz.

Biz, tüm mülteciler için sınırsız bir iltica hakkının tanınmasını talep ediyoruz."

STOKHOLM:

Bilim ve insanlığın yüzakı İsmail Beşikçi'nin sömürgeci faşist TC tarafından tutuklanmasını, O'na yapılan işkenceleri canlandıran ve protesto eden bir pandomin gösterisi yapıldı.

ERNK, Dev-Genç, Devrimci Birlik ve TDKP tarafından ortak düzenlenen bu etkinlik, 1.5.1990 tarihinde Stokholm şehir merkezinde sunuldu.

Bilimden taviz vermez, dürüst ve değerli bilim adamı, onurlu insan, Kürdistan halkının değerli dostu İsmail Beşikçi'nin Kürdistan gerçeği üzerine yeni yazdığı kitaplarından dolayı sömürgeci faşist TC tarafından tutuklanmasını canlandıran ve Kürdistan'daki yaşamı dile getiren pandomin büyük ilgi gördü ve beğeni kazandı.

Oyunun birinci bölümünde İsmail Beşikçi'nin tutuklanması ve O'na yapılan işkenceler canlandırıldı. TC'nin bilim ve gerçeklikten ne kadar çok korktuğunu ve bundan dolayı Kürdistan gerçekliği asgari düzeyde olsa bile irdelemeye veya İsmail Beşikçi gibi korkusuzca bu konuyu tartışmaya ve kamu vicdanına sun-

maya çalışan herhangi birinin insanlık dışı baskı ve şiddetle nasıl karşılaşabileceğini anlatan bu bölüm, başarılı bir şekilde sonuçlandırıldı.

İkinci bölüm de ise; Kürdistan Serhildan'ı ve bağımsızlık ve özgürlük isteyen Kürt halkına yönelik TC'nin tırmandırdığı terör, kitleler nezdinde teşhir edildi. İzleyicilerin büyük ilgi ve beğenisi kazanan pandomin oyuncularını, Tensta-Rinbi semtinde de oynamak üzere alandan ayrıldılar.

Türk, Kürt, Yunan, Asuri, Arap, Fars, Latin-Amerika halklarından insanların yoğun olarak bulunduğu bu semtte pandomin, baştan sona kadar büyük bir ilgiyle izlendi. Ancak, oyun bittikten sonra oyuncu ve seyirciler bir grup faşist tarafından saldırıya uğradı. Oyundan oldukça etkilenen seyirciler, "Faşist köpekler!" diye bağırarak onları geri püskürtürken, başından beri orada bulunan Kürt küçük-burjuvalarının ve İsveç polislerinin tavrı tam bir suskunluk oldu. Olayda dört yurtsever bıçak ve sopa darbeleriyle hafif yaralandı. Orada olan polisler ise, her zaman olduğu gibi en sonda "müdahale etmeyi" akıl ettiler ve saldırganları yakalayacaklarını belirttiler.

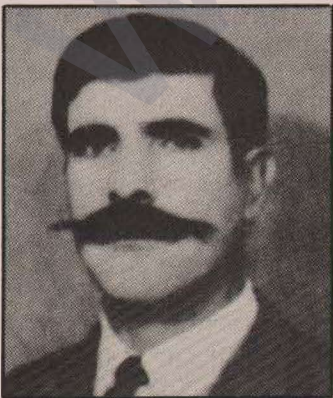
Amsterdam'da Kürdistan Serhildan'ı ile dayanışma gecesi

26.5.1990 tarihinde Hollanda'nın Zaandam şehrinde yapılan dayanışma gecesine 300 dolayında yurtsever katıldı.

Gecenin anlam ve önemini anlatan konuşmadan sonra, Serhildan

üzerine bir yurtsever konuşma yaptı. Müzik ve folklor gösterilerinin ardından geleneksel "Apo hate Hilwanê" halayı ile gece başarılı bir şekilde sonuçlandı.

1 Mayıs yürüyüşü dönüşü elim bir trafik kazası sonucu arkadaşımız H. Şanlı'yı yitirdik

Uzun süreden beri işgücünü emperyalist bir ülkede satan ve ülke topraklarından uzak bir yaşam sürdüren mücadele arkadaşımız yurtsever H. Şanlı'yı yitirdik. Kürdistan'da gelişen mücadele ve alandaki çalışmalardan etkilenerek mücadelenin sadık bir taraftarı haline gelen arkadaşımız H. Şanlı, yürütülen çalışmalara gücü oranında katılım gösteriyor ve verilen görevleri yerine getirmede coşkulu bir çaba içerisine girerdi.

Kitle tarafından sevilip sayılan bir yurtseveri yitirdiğimiz için duyduğumuz üzüntü büyüktür. Mücadele arkadaşları olarak anısını yaşatacağımıza söz verir, kederli ailesine baş sağlığı dileriz.

Stuttgart'tan Mücadele Arkadaşları

DANİMARKA:

4. Haziran 1990 tarihinde Danimarka'da YKWK - Yekitiya Karkerên Welatparêzên Kurdistan (Kürdistan Yurtsever İşçiler Birliği), Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi ve İsmail Beşikçi ile dayanışma amacıyla Danimarka Meclisi önünde bir açlık grevi eylemi başlattı.

AGİK toplantılarına tekabül eden bu açlık grevi eylemiyle ve 9 Haziran günü 100'e yakın Kürdistanlı'nın katıldığı bir yürüyüşle TC'nin gerçek yüzü teşhir edildi.

"Kürdistan'daki katliamların hesabını soracağız", "Bijî Serok Apo", "Bijî ERNK", "Yaşasın enternasyonalist dayanışma" sloganlarını haykırarak miting alanına giren yürüyüşçülere yönelik üç dilden siyasi konuşmalar yapıldı. Kültür grubunun Kürdistan'ın çeşitli yörelerine ait sergilediği folklor oyunlarının ardından miting, geleneksel "Apo hate Hilwanê" halayı ile sonuçlandı.

Eyleme çeşitli yerel basın kuruluşları yer verdiler. Danimarka'nın pek çok yerel basın organı ve radyo kuruluşları eyleme geniş yer verdi. Böylece eylemin amacı kamuoyuna duyuruldu.

İSVİÇRE:

Jura, İsviçre Kantonları'ndan biridir. Bu kantondan örgütlenen gençlik, Otonom Jura Kantonu'na çevresindeki irili ufaklı kasabaları ve köyleri de katmak ve otonom yönetimi genişletmek amacıyla yıllardır bir mücadele içindedir. Bern Eyaleti'ne bağlı bazı köy ve kasabalar için de sürdürülen olumlu çalışmalar var. Bu amaç uğruna mücadele edenler kendilerine "Graupe Belier (Koçlar Grubu)" adını vermektedirler.

9.6.1990 tarihinde 60 kadar delegenin ve basının katıldığı 26. Gençlik Konferansı'nın açılışı bir basın toplantısı ile yapıldı. Onur konugu olarak davet edilen ERNK temsilcisi de, yaptığı konuşmada son siyasal gelişmeler üzerine bilgi vererek, Avrupa ülkelerinin TC'ye verdiği aktif destek üzerine durdu ve sorulan sorulara cevaplandırdı. ERNK'nin açıklamaları, basın toplantısına katılanlar tarafından ilgiyle izlendi.

Toplantı ardından düzenlenen gecede bilgilendirme masası açan ERNK sempatanları, Tavanne kenti halkını da bilgilendirdi. Basın toplantısına Jura Belediyesi sorumlularından Bay Rolaut Begucliu da katılarak Kürt halkına olan sempatisini dile getirdi.

BREMEN:

2.6.1990 tarihinde, Serhildan ile dayanışma, TC-FAC ilişkilerini ve Düsseldorf'daki mahkemeyi protesto etmek amacıyla bir yürüyüş düzenlendi. Yürüyüş Kürdistan-Solidarität Bremen ve Hannover ile Osnabrück YKWK düzenledi. Antifa-Cafe, Antifa-Laden autonomes und antiimp. Plenum, Fachschaft-Biologie, Kowi (Kontin, Widerstand im Asta) ise destekçi olarak katıldılar.

200'ün üzerinde yurtseverin katıldığı yürüyüş korteji, havanın yağmurlu olmasına rağmen disiplinli ve coşkulu sloganlar eşliğinde miting alanına girdi. Av. E. Schulz ve bir Alman dayanışmacının yaptığı konuşmadan sonra miting sona erdi.

Sosyalist dergi ve gazetelerin 413 Sayılı Kararname'yi protesto kampanyası:

BASIN AÇIKLAMASI

Siyasal iktidar 413, 424 ve 425 kararname zinciriyle yeni bir Takrir-i Sükun dönemi başlattı. Bu SS Kararnamesi'yle öncelikle yapılmak istenen Kürt halkının mücadelesini devlet gücüyle bastırmaktır. Ama yeni Takrir-i Sükun uygulaması bununla da kalmayıp grevlerin yasaklanması, sendikal faaliyetlerin engellenmesi, basının susturulması vb. bir dizi uygulamaları da içermektedir.

Biz aşağıda imzası bulunan sosyalist dergi ve gazeteler, bu SS kararnamelerine karşı birleşik bir kampanya yürüttüğümüzü kamuoyuna duyurmuştuk. Bu doğrultuda bir miting yapmak için başvuruda bulduk, ancak valilik hiçbir gerekçe göstermeden mitingimizi keyfi bir biçimde engelledi. Ayrıca miting tertip komitesi polisçe tartaklanarak gözaltına alındı. 14 Haziran 1990 günü, toplanan 12 bin imzayı başkanlığa sunmak üzere Ankara'ya hareket eden heyet topluca gözaltına alınarak beş gün tutuldu. Gözaltında kendilerine işkence ve insanlık dışı uygulamalar yapıldı. Yürüttüğümüz kampanya boyunca buna benzer bir çok baskı ve engellemelerle karşı karşıya kaldık. Bütün baskı ve engellemelere rağmen kampanyamızı sürdürüyoruz. Bu kampanyamızın bir parçası da SS kararnamelerinin kaldırılması için imza toplayıp başbakanlığa iletmektir. 15 gün içinde toplanan imza 12.000'i aştı. Şimdi bu imzaları sosyalist dergi ve gazetelerin sahibi, yazarları müdürü ve çalışanlarından oluşan bir heyet başkanlığa götürmek için bugün tekrar yola çıkıyor. Bütün ilerici, sosyalist güçleri, sendikaları, meslek odalarını, basını, kampanyamızı desteklemeye, karşılaştığımız baskı ve engellemelere karşı duyarlı olmaya çağırıyoruz.

Toplanan imzaları Ankara'ya götürecektir heyet:

- 1- Güneş Ünsal (Çağdaş Yol Dergisi Sahibi),
- 2- İpek Kazanç (Direniş Dergisi Sahibi),
- 3- Hikmet Çetin (Deng Dergisi Sahibi),
- 4- Sedat Karakaş (Deng Dergisi Yazışları Müdürü),
- 5- Mukaddes Çelik (Emeğin Bayrağı Gazetesi Yayın Danışmanı),
- 6- Şükrü Aksoy (Emeğin Bayrağı Gazetesi Yazışları Müdürü),
- 7- Şaban Devrez (Emek Dergisi Yazışları Müdürü),
- 8- Medime Şahin (Halk Demokrasisi Dergisi Temsilcisi),
- 9- Muteber Yıldırım (İşçiler ve Politika Gazetesi Sahibi ve Sorumlu Yazışları Müdürü),
- 10- Tunç Tatoğlu (Siyaset ve Gelenek Dergileri Yazışları Müdürü),
- 11- Mehmet Ali Eser (Yeni Demokrasi Dergisi İdari Müdürü),
- 12- Tuncer Dilaveroğlu (Yeni Demokrasi Dergisi Sorumlu Yazışları Müdürü),
- 13- Rıza Akyüz (Yeni Öncü Dergisi Sahibi ve Sorumlu Yazışları Müdürü),
- 14- Sermet Özdoğan (İşçi Dünyası Gazetesi Yayın Kurulu Üyesi),
- 15- Hakkı Yükselen (Sosyalizm Gazetesi Kartal Temsilcisi),
- 16- Bilge Erenus (Toplumsal Kurtuluş Dergisi Sahibi),
- 17- Nejdet Kanbir (Toplumsal Kurtuluş Dergisi Yazışları Müdürü),
- 18- Kadem Can (Hedef Dergisi Temsilcisi),
- 19- Tacettin Çolak (Devrimci Mücadele Dergisi'nden),

BASIN VE KAMUOYUNA

Yeni bir Takrir-i Sükun yasası demek olan SS kararnamelerine karşı ortak bir kampanya yürüten sosyalist dergi ve gazetelerin topladıkları 12 bin imzayı başkanlığa vermek üzere sözkonusu dergi ve gazetelerin sahipleri ve yazarları müdürlerinden oluşan bir heyet 14.6.1990 günü saat 19.00'da Sultanahmet'ten Ankara'ya hareket ettikten bir süre sonra Karaköy civarında önü kesilerek Siyasi Şube'ye götürüldüler. Va hala gözaltındalar.

Ayrıca, Sultanahmet meydanında Ankara'ya gidecek olan heyeti yolcu etmeye gelenlerden de 16 kişi gözaltına alındı.

"413'le başlayan kararnameler zincirine hayır" kampanyamızın her bir etkinliği devlet güçlerinin baskı ve engellemelerine maruz kaldı. Topladığımız imzaları Ankara'ya götürmek gibi en sıradan demokratik hakkımız bile devlet güçlerince engellendi. Ancak topladığımız bu imzaları herhangi bir biçimde Ankara'ya götüreceğimizi burada duyuruyoruz.

Kampanyayı yürüten dergiler olarak, arkadaşlarımızın keyfi bir biçimde gözaltına alınmasını şiddetle kınıyor ve bu durumu protesto etmek için Emeğin Bayrağı ile İşçiler ve Politika'nın bürolarında açlık grevine başlayacağız. Arkadaşlarımız gözaltında tutuldukları sürece açlık grevini sürdüreceğiz.

Çağdaş Yol, Deng, Devrimci Mücadele, Emeğin Bayrağı, Emek, Halk Demokrasisi, Hedef, İşçinin Gazetesi, İşçiler ve Politika, Medya Güneşi, Siyaset, Sorun, Sosyalizm, Toplumsal Kurtuluş, Yeni Demokrasi, Yeni Çözüm, Yeni Öncü

ADIM ADIM KÜRDİSTAN

Yoğun yerleşim ve uygarlıkların tarih oluşturduğu bir beldemiz

MELETİ

(Malatya)

-II-

YERLEŞİM ALANLARI VE NÜFUS DAĞILIMI

Yukarı Fırat Havzası'nda kurulan Malatya; kuzeyden Sivas ve Erzincan, doğudan Elazığ ve Diyarbakır, güneyden Adıyaman, batıdan Sivas ve Maraş illeri ile çevrilidir.

Malatya'nın yüzölçümü, 12.313 km²'dir. Nüfusu 607.000'dir.

Malatya beldemizde Merkez ilçe dışında, Pötürge, Yeşilyurt, Doğanşehir, Akçadağ, Darende, Hekimhan, Arguvan, Arapkir ilçeleri, 15 bucak ve 505 köy bağlıdır.

Belde de ortalama nüfus yoğunluğu kilometrekarede 49 kişidir.

Merkez İlçe: Malatya'da nüfusun en yoğun olduğu alandır. Beldenin doğusunda ve Elazığ'la sınırdır. Nüfusu 286.895. Yüzölçümü 1.966 km²'dir.

Merkeze 4 bucak ve 111 köy bağlıdır. Yerleşim düzeni oldukça sıktır. Topraklarının önemli bir bölümünü Malatya Ovası oluşturur.

Akçadağ: Toprakları genellikle dağlık olan ilçenin nüfusu 57.463. Yüzölçümü 1.193 km²'dir. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 48 kişi. Akçadağ Malatya'nın yerleşim düzeninin en sık olduğu ilçedir.

Akçadağ'a 2 bucak ve 71 köy bağlıdır. Dağlık ve yaylalık alanlarda temel geçim kaynağı hayvancılıktır. Ovalık alanlarda ise tarımsal üretim yapılır. Ayrıca ilçe ekonomisinde kaysı bahçeleri de önemli yer tutar.

Doğanşehir: Malatya'nın güneybatısında yer alan ilçenin nüfusu 48.556. Yüzölçümü 1.290 km²'dir. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 38 kişi.

Doğanşehir'e 1 bucak ve 34 köy bağlıdır. Köylerden 13'ünün nüfusu 1000'in üzerindedir. Tahıl üretimi yaygındır. Dağlık kesimlerde hayvancılık yapılır.

Doğanşehir 1946'ya kadar Akçadağ'a bağlı bir bucaktı.

Hekimhan: Malatya'nın kuzeyinde kurulmuştur. Nüfusu 48.824. Yüzölçümü 1.869 km²'dir. Malatya'nın toprakça üçüncü büyük yerleşim alanıdır.

Hekimhan'a 2 bucak ve 62 köy bağlıdır. Yerleşme sıklığı düşüktür. İlçenin toprakları dağlıktır. Yaylalarda temel geçim kaynağı hayvancılıktır. Düzük alanlarda tahıl üretimi yapılır. Su boylarında ve vadilerde meyve yetiştirilir.

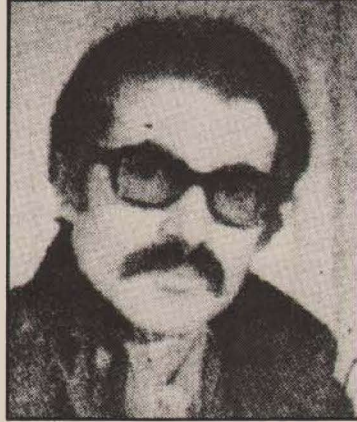
Arapkir: Malatya'nın kuzeyinde ve Erzincan'la sınırdır. Nüfusu 22.634. Yüzölçümü 965 km²'dir. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 24 kişi.

Arapkir'e 2 bucak ve 39 köy bağlıdır.

Arguvan: Merkez ilçe ile sınırdır ve doğusunda yer alır. Nüfusu 19.282. Yüzölçümü 1.037 km²'dir. Nüfus yoğunluğu 19 kişi.

Arguvan, nüfusça, Malatya'nın en küçük ilçesidir. İlçeye bağlı 1 bucak ve 43 köy vardır.

Darende: Malatya'nın batısında ve sınır ilçesidir. Malatya'nın en geniş ilçesidir. Nüfusu 50.578. Yüzölçümü 2.020 km²'dir. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 25 kişi.

Darende'ye 2 bucak ve 51 köy bağlıdır.

Pötürge: Malatya'nın güneydoğusu ve Elazığ ile Adıyaman'a sınırdır. Nüfusu 49.756. Yüzölçümü 1.414 km²'dir. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 35 kişi.

Pötürge'ye 2 bucak ve 74 köy bağlıdır.

Yeşilyurt: Malatya'nın güneyinde yer alır ve Adıyaman ili ile sınırdır. Alanca Malatya'nın en küçük ilçesidir. Nüfusu 23.000. Yüzölçümü 568 km²'dir. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 41 kişi.

Yeşilyurt'a bağlı 20 köy vardır. İlçe daha önceleri Malatya merkezine bağlı bir bucak statüsündeydi. (Bu istatistikler 1980 yılına aittir.)

KÜLTÜREL YAPI

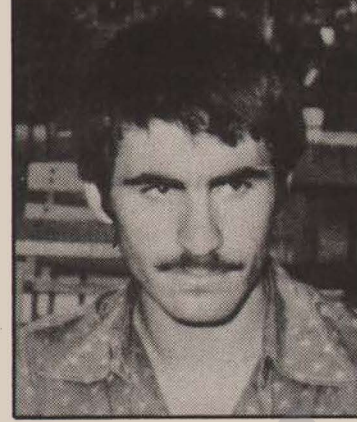
Malatya, Mezopotamya'nın en eski yerleşim alanlarından biridir. Çok sayıdaki tarihi uygarlığa tanık olmuş Kürdistan şehirlerinden biridir. Malatya'ya yerleşen ve yıkılan uygarlıklar ardında kültürel değerler bıraktılar. Bu kültürel değerler, mevcut durumda olan tarihi yapıtlarda ifadesini buluyor. Aslında diğer Kürdistan şehirlerinde olduğu gibi Malatya'da da Osmanlı-Türk egemenliği ile birlikte, uygarlıklardan kalma kültürel değerler talan edilerek yok edilmişlerdir. Bunlar yerine barbar karakterli Türk egemenlik kültürü hakim kılınmaya çalışılmıştır. Elbette ki, Kürt kültürü de asimileye uğratarak, sömürgeciliğin hizmetine sokulmuştur.

Kürdistan genelinde görüldüğü biçimiyle, Malatya yöresine has müzik ve folklorik değerler de Türkçeleştirilmiştir. TC sömürgeciliğinin bu yönlü politikası Malatya'da da başarılı şekilde sürdürülmüştür.

Yörede maniler ve söylenceler yaygındır. Maniler toplumsal olayları konu alırlar. Söylenceler ise

geçmiş tarihi olaylarla ilgilidir.

Yörenin kendine has şivesi vardır. Bu konuşulan Kürtçe ve

Türkçede de farkedilir.

Malatya'dan derlenen türküler, yaygın sanatçı kesimi tarafından seslendirilir. Yörede müzik türlerinden daha çok uzun havalar sevilir. Bu nedenle yöre sanatçıları tarafından çok sayıda uzun hava bestelenmiştir. Divan ve bağlama, yöre müziğinde en çok kullanılan sazlardır.

Malatya'daki halk oyunları.

Bitlis ve Van yörelerinde oynanan oyunlarla benzerlikler gösterir. Davul-zurna eşliğinde çekilen halaylar oldukça canlıdır. Yörede halay çekmeye "dilan çekme" denilir. Ağırhama, Aşırma, Çarıs, Çeçen, Dılan, Xerzanî, Himhimê, Hoplama, Karahisar, Kasengi, Kemaliye, Tamzarası, Lorkê, Memyanê, Meyxwarî, Harî, Paporî, Simsimê, Tekayak, Tringo, Uçayak, Tezleme ve Welîç yörede tanınan oyunlardır.

ULUSAL KURTULUŞ MÜCADELEMİZDEKİ YERİ

Malatya, Türk egemenliğinin sömürgeci politikasının en derinlemesine uygulandığı bir Kürdistan şehridir. Burada önemli

bir Türk nüfusu da yerleştirilmiş durumda. Bu kesim daha çok memur-bürokrat tabakadan oluşuyor. Kürt değer yargılarının en çok horlandığı bir alan olan Malatya'da, asimilasyon temelindeki Türkleştirme çabaları geniş boyutlarda seyretmektedir. 12 Eylül faşizminin yönetime gelmesi ile birlikte, Malatya şehrimiz üzerindeki oyunları hem daha arttı ve hem de daha bir çeşitlendi. Bu dönemde Malatya'ya daha fazla özel önem verildi. Malatya "Turgut Özal"ın, "İsmet İnönü"nü şehri olarak tanıtdı. Sözümona "büyük devlet adamları" Kürdistan ve halkın kasapları ve baş düşmanlarıdır.

Sömürgeci Türk egemenliğinin günümüzdeki politikası, tamamen özel savaş temelinde işlev görmektedir. Ulusal kurtuluş mücadelemizin henüz ortaya çıkmadığı veya TC devleti için ciddi tehdit olmadığı dönemlerde Kürdistan'a yönelik politika geneldi. Fakat bu politika, 1984 Ağustos'unun bu yana bir kenara atılmak zorunda kaldı. Çünkü ulu-

luğu vardı. Hasan AYDIN yoldaş, Malatya'da ulusal kurtuluş mücadelesini temsil eden bir yoldaşımızdı. Kararlı yapısıyla gerici ve faşist mihrakların dikkatini çeken Hasan AYDIN, yine bu güçler tarafından Antep'te 10 Mart 1978'de katledildi.

Ulusal kurtuluş mücadelemizin Malatya alanına sınırlı müdahalesi 12 Eylül askeri-faşist cuntanın yönetime gelmesi ile birlikte kesintiye uğradı.

PKK önderliğinde 15 Ağustos 1984'te başlatılan yeni dönem silahlı mücadelemiz, objektif koşullarından ötürü Malatya'ya geç olarak ulaştı. 1989 yılından bu yana daha sağlam temellerde alana müdahale edilmiş durumda. Ulusal kurtuluş mücadelemizin boyutlanması sonucu, alanda aydın gençlik arasında önemli düzeyde sempati ve güçlü bir devrimci potansiyel ortaya çıktı. Gerilla birliklerinin yaptığı müdahalelerle birlikte bu devrimci potansiyel hızla aktifleşme sürecine girdi. Her ne kadar as-

keri eylemler henüz konulmamış da olsa, ARGK gerillaları örgütsel olarak güçlü temellerde bir gelişme ortaya çıkarmışlardır. Alandaki örgütsel faaliyetler başarılı bir şekilde yürütülüyor. Ulusal kurtuluş mücadelemize destek, sempati ve gençliğin saflara katılımı gittikçe artmaktadır.

Malatya'da da halkımız, ulusal kurtuluş mücadelemiz kitlemelde gelişimini sürdürdüğü ve TC'nin buna karşılık terörü tırmadıkça bağımsız ve özgür Kürdistan yolunda daha bir yoğunlukta seferber olacaktır. Böylece de, TC sömürgeciliğinin alandaki oyunları ve tüm beklentileri yerle bir olacaktır.

Gelecek sayıda MEREŞ

Faşist Türk sömürgeciliğinin Kürdistan'da uyguladığı sağlık hizmetleri ve Hipokrat andı

Dünyada tıbbın babası olarak bilinen "Hipokrat"ın en büyük hizmetlerinden biri tıbbın insanlığa ne şekilde hizmet vermesi gerektiğini bir and içinde toparlamasıdır. Buna göre sağlık hizmetleri din, dil ve ırk ayrımı yapılmadan tüm insanlara eşit hizmet vermelidir.

Bu kurala dünyada uyanlar varmadır diye sordüğümüzde a-lacağımız cevap tabi ki evet olacaktır. Ama sömürgeci-faşist rejimler sözkonusu olduğunda Hipokrat andının hiçbir anlamının kalmadığı görülecektir.

Türk sömürgeci devleti, işgali altındaki ülkemizde sağlık hizmetlerini nasıl vermektedir? Bunun teorik izahına girmekten ziyade ülkemizin bir köşesinden Van'dan pratik örneklerle sömürgeci sağlık uygulamalarının asıl gerçeğini sergilemek istiyoruz:

Devletin sağlık alanındaki uygulamaları bakanlıktan başlayarak faşizan bir kadro ile doldurulan merkezi bir koordine ile yürütülmektedir. Van'da bir "sağlık müdürlüğü" kurulmuştur. Bu müdürlüğün başına, sömürgeci devletin sadık bir uşağı, 12 Eylül cuntasının sağlam bir dayanağı ve ağa sıfatlı 'milletvekili' İhsan Bedirhanoglu'nun doktor olan oğlu getirilmiştir. Bu kişi bu göreve atanırken, faşist devletin amaçları doğrultusunda iyice hazırlanır. Bu konumda olan birinin halkın sağlığı ile ilgilenmesini ve ilgilenebileceğini düşünmek bile insana rahatsızlık verir.

Bölgede görev alan tüm başhekimlerin ve şube müdürlerinin ya inkarcı Kürt ya da cuntanın sadık bir adamı oluşları dikkati çeken bir husustur.

Bu durumun tipik bir örneği Van Devlet Hastahanesi'nde yaşanmaktadır. Halk 30-40 km. uzaktan gelir. Kuyruklarda bekler. Hem de sabahın 6'sından itibaren. Çünkü kapılar kapalıdır. Çoğunlukla kışın -30'nin altında uzun kuyruklar oluşur. Bu durum bile hastalanmanın gerekçesi olabilmektedir. Kapılar açıldığında insanların davasızlığı gibi içeriye itilirler. Zaten çoğu yaşlıdır ve ağır hastadır. Bu durum ülkemizde sömürgecilerin sağlık hizmetlerini nasıl yozlaştırdıklarının en açık göstergelerinden biridir.

Hastalar muayene olabilmek için polikliniklerin önünde en az bir saat beklerler. Uzun eziyetlerden sonra numaralar dağıtılır. Bu defa vezne ve resmi işlem kısmının önünde kuyruğa girilir. Bu işlemlerin olduğu her bölümde görevlilerin pasif, somurtkan, ilgisiz ve çoğu kez hakaret dolu davranışları hastaları psikolojik olarak yıkar. Bu işlemlerden sonra nihayet polikliniklerin önüne gelinir. Burada da sıra oluşur. Bu doktorun muayene sırasındır. Doktorlar saat 10 ya da 10.30'da gelirler. Suratları mahkeme duvarı gibidir. Her biri birer askeri komutan edasındadır. Hastalara da savaşta esir düşmüş düşman askeri gibi bakarlar. Şunu da önemle belirtelim; her doktor için en az 20 hastaya sıra kağıdı verilir.

Her doktorun muayene süresi bir buçuk ile iki saat arası kadardır. Bu her hastaya en fazla 5-6 dakika düşmesi demektir. İçeriye alınma ve hazırlanma sü-

reside buna dahildir. Eğer sıra numaran 21 ise öğleden sonraya, öğleden sonra da aynı numaraya sahipsen ertesi güne kalırsın. Şehir merkezinde oturanlar için pek sorun çıkmayabilir. Ama köylerden gelenler için aynı şey söylenemez.

Bu durumda kalan insanların birer soygun yeri olan özel muayenelelere gitmek zorunda kalırlar.

Muayene başladığında, doktor, usulen "neyin var" diye sorar. Hasta o ürkek ve ezik haliyle yarım yamalak cevap verecek olur. Doktor hemen susturur ve alakası olmayan ilaçlar -tabi ki en pahalı ilaçları- yazarak hastayı evine yollar.

Bu uygulama halkın geneli için geçerlidir. Muayene sırasında eğer ameliyat zorunlu görülürse hemen bir özel muayenehanenin yönü gösterilir. Bu doktorların ilk tesellisidir. Özel muayenehanelerde suratlar birden değişir, sahte samimiyet ve alçakgönüllü tavırlar içine girilir. Çünkü bu samimiyeti muayene faturası izleyecektir.

Doktor denilen bu soyguncular daha hastahane pazarlığa başlarlar. Bunlar hastahane kurumundaki tüm çalışmalarını bu soygunlarına alet ederler. Koyun ticareti yapılır gibi pazarlığa başlanırlar. Muayene ücreti olarak talep edilen miktar 500.000-1.000.000 TL'dir. Bu kadar parası olmayanlar daha baştan darbeyi yerler. Ek olarak da hastahane masrafları ödenir.

Parası yetmeyen hastahane rehlin kalır ya da evine icra memurları yollarırlar.

Şu da genel bir uygulamadır. Nasıl kurnaz bir makina ustası tamir ettiği nesneyi bir daha eline düşecek şekilde tamir ediyorsa, doktor denilen Hipokrat yeminli kasaplar da insanların bize böyle davranıyor, bazı istisnalar dışında insanlarımızı sürekli hastahane kapılarında bırakıyorlar.

Madalyonun bir diğer yönü daha var; halkın sağlığı ve ekonomik zorlukları araç yapılarak bunlar siyasal baskıya dönüştürülüyor. Doktorlar, hastalara uyguladıkları tüm işlemler boyunca sorgu polisleri gibi soru sorarlar. Nereli olduğu, nereden geldiği, yöresinde "teröristler" var mı vb. sorular sorularak yurtsever ya da işbirlikçi olup olmadıkları öğrenilmek istenir. Hastalıktan yılmış, sıkıntı içindeki insanlarımız

çoğu kez kapana kısırlırlar. O zaman hemen polisin telefonu çalar ve hasta kendini doktor "tedavisi" yerine polis işkencesinde bulur. Bu durumu öğrenen halk sömürgeci sağlık kurumlarından kaçıyor ve hastalığı ile başbaşa kalıyor.

Peki, ya işbirlikçilere nasıl davranılıyor; onlara itina gösterilir. Doktorlar uşaklık yapacağından emin oldukları kişileri de emniyete bildirirler. Tabi bunlar işkence görmeye değil, kahve yudumlamaya giderler. Karşılığında istenen ihbarcılık, ajanlık ve işbirlikçilik.

Söylediklerim olanların yüzeysel bir özetlemesidir. Aksi durumda uygulamalar çok çok daha vahşidir ve geniş boyutludur. Ve bu uygulamalar Kürdistan genelinde olmaktadır.

İnsanlarımızın sağlığı üzerinde oynanan bu sadist uygulamaların teşhir edilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu konuda sadece insanlarımızı bilinçlendirmek yetmiyor. Tüm dünya halklarını duyarlı kılmamız.

Buna yardımcı olması amacıyla Van Devlet Hastahanesi'nde MİT'le birlikte çalışan doktorların adlarını vermeyi yararlı görüyorum. Bu ajan soyguncu kasapların teşhir edilmeleri gerekir:

Van Devlet Hastahanesi Başhekimini **Dr. Ertuğrul Yeğinaltay**, KBB Uzmanı **Dr. Mustafa Erdem**, Hariciye Uzmanı **Dr. Bekir Şeker**, Beviye Uzmanları **Dr. Mustafa Yavuz** ve **Mehmet Ertekin**, Fizik Tedavi Uzmanı **Dr. Tahsin Taş**, Diş Hekimi **Murat Tuncer**, Asabiye Uzmanı **Dr. Enver Yaylı**, Diş Hekimi **Mustafa Bayramoğlu**, SSK Van Hastahanesi Başhekimini **Dr. Mehmet Küçükoglu**, Doğumevi Başhekimini **Erdal Yılmaz** ve bunlara bağlı alt birimler olan sağlık ocaklarında bulunan bazı pratisyen doktorlar. Hastahanelerde çalışan birçok müdür, memur ve sağlıkçı da bu kirli oyunun araçları olarak içinde yer almaktadırlar.

Sağlık adına yürütülen bu sadist uygulama halkı sindirmeye ve çökmeye yöneliktir. Eskiden yurtsever geçinen, ağaoğlu sağlık müdürü **Dr. Şerif Bedirhanoglu**, saydığımız uygulamalara sessiz kaldığı gibi, bu sağlık ve soygun politikasının aktif elemanlarıyla içli dışlı ilişkiler içindedir.

Dr. Birza Aslan - Van
5.5.1990

TC Süryanileri katlediyor

2 Mayıs 1990 günü, faşist Türk devleti Yemişli köyünde katliam yaptı. Fakat bu katliamı PKK üzerine attı.

Aldığımız bilgilere göre bu katliamı faşist ve sadist Türk devleti yapmıştır. PKK'nin katliamla hiç alakası yoktur. Bizzat telefonla öğrendik. Öldürülenlerin sahipleri, "Askerler telefonda bizi konuşturmuyorlar" dediler.

Ben bir Süryani olarak bu olayı dünya kamuoyuna duyuruyorum. Türk devleti geçmiş mirasına dayanarak Kürdü Kürde kırdırmak istiyor. Bu köyün ismi Kürtçe'de Nihil-

lê'dir. Köyde yarıya yakın Kürt ve yarıdan fazla Süryani yaşıyor. Tabi ki, Türk devleti insanlarımızın yanyana yaşamasında sakinca görüyor. Bundan dolayı bizleri katlediyor.

Ben bir Süryani olarak, bütün Süryanileri ERNK bayrağı altına çağırıyorum.

Vahşi-barbar Türk devletinden hesap soralım!

-Yaşasın PKK-ERNK-ARGK!
-Biji Serok APO!

Göppingen'den yurtsever bir Süryani A.Ö

"Kürdistan'da büyük nitel değişimler oldu. İnsanlar ne olduklarını biliyorlar..."

Sayın

Eski "Yoldaş"ım Orhan Kotan,

Bir süre önce size yazdığım bir mektupta da belirttiğim gibi, değişen dünyayı kabul edip yazmak, ama değişen Kürdistan'ı görmemek, veya görüp de yazmamak tam anlamıyla Devekuşu misalidir. Devekuşuna "uç" dedikleri zaman "ben deveyim", "o zaman yük taşı" dedikleri zaman ise "ben kuşum" der. Siz daha da kötüsünü yapıyorsunuz; varolan olguların üzerini, elinizdeki gazete vasıtasıyla örtmeye çalışıyorsunuz.

Anlayamadığım bir şey daha var ki, bitmek tükenmek bilmeyen kininiz. Kabul etmediğiniz veya karşı olduğunuz insan ve görüşlere hep kinle ve düşmanca yaklaşıyorsunuz. Bu yanlıştır. Halbuki, bilimin doğrultusunda hareket ettiğinizi durmadan tekrarlıyorsunuz. Ama, bilimle taban tabana zıt düştüğünüzü nedense görmüyorsunuz. Sanki dünyada sizden iyisi yoktur, sanki hiç kimse sizin gibi akıllı değildir şeklindeki bir düşünce rehberiniz olmuş. Yanlış...

Gazetenizin 81. sayısındaki makalenizi ele alarak incelemek istiyorum. Sizinle uzun yıllar aynı şeyleri düşünmüş, aynı gözlükle dünyaya bakmış bir insan, ama şu anda ayakları yere basan bir insan olarak, tutku derecesine gelmiş yanlışlarınızı söylemek istiyorum.

Lenin'in bir sözü ile başlıyorsunuz yazınıza. Gelgelelim, bu sözün pratiğe dökenler bugün K. Kürdistan'da ortadadırlar.

"Geçtiğimiz ay Kürdistan alt-üst oldu" diyorsunuz. Sanki Kürdistan kendiliğinden gelen bir etki ile alt-üst olmuş gibi koyuyorsunuz konuyu. Böyle yapmakla, o alt-üst oluşta kendinize pay çıkarma hakkı sağlıyorsunuz. Ama, siz de bilirsiniz, bu emek başkasındır.

Bu alt üst oluşa "Demokratik Direniş" diyorsunuz. Bu bir halk direnişidir. Başka isimler ve kalıflar bulmaya gerek yoktur.

Gundik, Nusaybin ve Cizre eylemleri ise sonrasını ayırıyor. Tabii olarak, mantığınız keser'i hep kendinizden yana vurma olursa böyle demeniz gerekir. Herkes kabul ediyor ki bütün olaylar birbirinin devamı bir tek gücün denetiminde idi.

Aynı makalede, K. Kürdistan'daki ulusal kurtuluş mücadelesi için "Terör eylemleri" tanımlamasını kullanarak TC'nin resmi açıklaması ile aynı teşhise varıyorsunuz. Buna diyecek bir şey bulamıyorum.

Kovancılar'daki eylem doğrudur. Bütün ulusal kurtuluş mücadelelerinde sömürgeci kuruluşlara darbe vurulur. O kuruluşlardaki insanlar da kafalarındaki düşüncelerine göre ayrılmaz. Çünkü, hem buna imkan yoktur, hemde konu kurumun işlevidir. Bu nedenle, bu eylem "Terör" değildir.

Büyük paye biçtiğiniz Demirel, artık darbe şartları kalmadığı için (yani cuntavari darbeler) Milli Mutabakat yoluyla uygulamaya konulan üstü örtülü "son model" darbenin Çankaya mimarlarından biridir. TC gerek gördüğü için yapmıştır. Bu da Kürt ulusal mücadelesinin sonucudur.

Kepen kapatma eylemlerini de "anti-demokratik" bulmuşsunuz. Eh... ne diyelim, buda yeni bir test!

Ç. Emeç'i PKK öldürmediği için üstlenmemiştir. Bu da doğrudur. Böylece Kontr-gerilla teşhir edildi.

"12 Eylül sürecinde yenen darbelerden sonra, devletin böylesi bir saldırısı karşısında tutunmak hemen hemen mümkün olmayacaktır. Görünen odur ki Kuzey Kürdistan'da yükselen devrimci dalga kırılacak, geri düşecektir." şeklinde "çok yüksek" bir tahlilde bulunuyorsunuz. Ne yazık ki gazeteniz henüz buraya ulaşmadan tekip yiyorsunuz maddi hayatça.

Çok çok uzak olduğunuz, oradaki gelişmeleri ise size henüz peygamber vekili bağlılığı ile tapan az sayıdaki kentsoylu küçük burjuva aydınlarının TC basınından öğrenilen bilgileri telefon veya mektuplarla izliyorsunuz. Öğrendiğiniz K. Kürdistan değil, adı geçenlerin ve sizin kafanızdaki K. Kürdistan'dır. Gazeteniz ise zaten oraya ulaşamıyor (ulaşmaması adınıza iyidir, eğer ulaşır da halk tarafından bu yazdıklarınız okunursa eskiden size karşı devam eden bir parça sempati de yok olacaktır).

K. Kürdistan'da büyük nitel değişimler oldu. İnsanlar ne olduklarını artık biliyorlar. Korkuyu yendiler. Artık ulusal boyutlu dalgalar her zaman olacaktır ve bir sonraki daha coşkulu olacaktır. Onun için devletin saldırıları her zaman göğüsleneyecektir. O korku sizin kafanızdadır. Sizin pek sevmediğiniz Beşikçi Hoca'nın son kitapları bu durumları çok açık bir dille anlatır. Bir daha, önyargısız okuyun.

Yazınızın sonunda ise "Kürt Hareketi gerekli her türlü araç ve gerece sahiptir. Bu araç ve gereçlerin gücü ve niteliği harekete geçmeden elbette görülmemektedir. Birleşik, merkezi bir politik merkez tarafından bilinçli bir biçimde kullanılırsa, bugün paslanmış gibi görünen pek çok araç ve gereç gerçek bir silah haline gelebilir." diyerek, hiç de yabancı olmadığım bir palavra sıkıyorsunuz. Oturduğunuz yerde ve rahatlık içinde (Buradaki rahatlık genel anlamdandır, sizin kişi olarak böbreklerinizden rahatsız olduğunuzu biliyor ve buna üzülüyorum. Hastalığınızı da bu tür konulara karıştırmamak gerekir diye düşünüyorum) bol keseden atmak kolaydır.

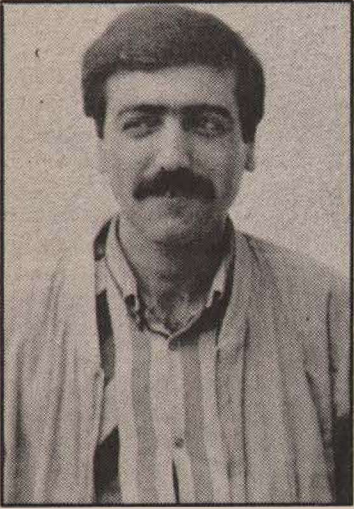
Yapmayın etmeyin artık. İnsanları bugüne kadar böyle kandırınız. Artık yeter diyorum! Eğer bu söylediklerime çok kıyarsanız ve yalan diyorsanız, işte meydan diyorum.

K. Kürdistan'da hareket çoktan vardır ve devam ediyor. Herkese de açıktır. Samimi olan buyurur ve yerini alır. Gerisi "laf-ü gûza"tır.

"Namuslu olmak yetmiyor. Namusun mihenk taşında vurulmak gerekir" sözünün sahibi bir eski "yoldaş"ımı TEVGGER gericiği ile aynı yerde görmek beni çok, ama çok üzüyor.

Adımı yazmayacağım. Ama, kim olduğumu tahmin edersiniz. Ben size bütün diyeceklerimi tam diyemedim. Ama, bundan sonra demeye de gerek yoktur.

O, İnce Zarif Elleriyle Zafer İşareti Yaparak Özgürlüğü Müjdeliyor

Merhaba Medyalı arkadaşlar,
Siz çocuklar, mutlu geleceğimizin güçlü ve zengin kaynağını teşkil etmektesiniz. Medya'nın kara yazgısı içinde bebeler dünyaya gözlerini açmaktadırlar. Bebelerin böylesine bir mirasla, yaşamın ağır koşulları altında buldukları gerçeğini çok iyi biliyoruz. Sizlerde, bizi yaşama bağlayan çok güçlü bir özellik var. Bu onurun, yüceliğin, sevginin ve bağlılığın, yani insan olmanın bütün yönlerini oluşturuyor. Bundan dolayıdır ki, Medya'nın çocukları geleceğimizin teminatı, yaşamımızın ilham kaynağını oluşturmaktadırlar.

İşte bu gerçeklikle büyüyen siz çocuklar, her türlü olumsuzluğun ağır kaskacı içinde, özgür gelişimin aydınlatıcı ışığından uzak tutulmaktasınız. Bunları biliyor ve görüyoruz. Onun içindir ki, yarınları yaratmanın uğrunda onca acıya ve bir o kadar da zorluklara katlanmanın bedelini ödemekten bir an olsun çekinmedik, çe-

kinmeyeceğiz de. Bu alanda tüm gayemiz ve tutkumuz, geleceğimizi siz çocuklara armağan etmektir.

Karanlıklar içine gömülmüş, etrafı tel örgülerle kuşatılmış Medyamda, gözlerini dünyaya açan bebelerin yüce özellikleri köreltmeye, yok edilmeye çalışılmış, onların her yanını, zulüm kaleleri çevirmişti. Her şey onlara karşı bir işkence aleti olarak kullanılmaya çalışılmış ve bugün de kullanılmaya devam edilmektedir. Bayramlar bile kahur küpü haline getirilmiştir. Bayramlar, çocuklarını giydiremeyen, karnını doyuramayan, açlıktan, yoksulluktan gözlerinin önünde çocuklarının ölümünü izleyen, cefakar analarımızın yüreğinden damla damla kanların aktığı günler haline getirilmiştir. Çekilen acılar da, gelecek mutlu günleri yaratmaya yönelikse ancak bir anlamı olur.

Böyle bir bayramı analarımız, bacılarımız ve Medyamın çocukları olan sizler, ilk defa Newroz günü, Cizre'de, Nusaybin'de, Silopi'de... yaşadı. Bu sefer caddelerde akın akın yürüyen haçlı orduları değildi. Yarını kurmak isteyen bir halktı. Gazetede bir haber okudum, yüreğim gururla doldu. Medyalı bir çocuğun resmini gördüm. Geleceğe gülümsüyordu gözleri, gözbebeklerinde özgürlüğün pırıltısı vardı, ince zarif elleriyle zafer işareti yaparak özgürlüğü müjdeliyordu. "Ben Medyalıyım" diyordu. Tankın altında kaldığını öğrenince dünyam kardı. O, gelecek günlerin bedel ödemediği yaratılmıyacağına daha o yaşında tüm dünyaya gösterdi.

Ali KASTALMIŞ
Aydın E Tipi Cezaevi

Bu baharı yaşayanlar önemli bir kilometre taşı vazifesi görüyor

Bu yıl herşeyi yoğun yaşıyoruz. Baharın çiçek kokularının yayılışı, doğanın daha gür canlanışı gibi sürecin kendisi de beklileni yaşamaya başladı. Sürecin şimdiye kadar yükselerek gelişen boyutuna yeni bir kitlesellik boyutu da ekleniyor. Bu baharı yaşayanlar önemli bir kilometre taşı vazifesi görüyor. Bütünleşme, iki boyutun birliği, aynı kanala akışı çok yakıcı olarak kendisini dışa vurdu. Hem ulusal, hem de uluslararası alanda kendi meşruluğunun yollarını daha da açtı. Serihildan'ın ayak sesleri yaklaştı, bu kez kendisi çıkıp geldi.

Kanun Gücünde Kararname'ler çıkartılarak yeni tedbirler yürürlüğe kondu. GK ve MGK hazırlandı, bakanlar altına imza attı. Şimdi iki muhalefet partisi göç, sürgün ve sansüre itiraz ediyorlar. Milli uzlaşma adına ne tedbirler alınrsa destekleriz, demişlerdi. İtirazları bu anlamda komik oluyor. Çünkü bu tedbirlerin sorumluluğunu taşımak o kadar kolay değil.

D. Ali KÜÇÜK

"Biz halk olarak büyük bir canlanış ve değerlerine kavuşma dönemi yaşıyoruz..."

... Belirtmeden edemeyeceğim bir konu var, o da devletin halkı suskunluğa, parçalanmışlığa ve karanlığa mahkum etmek amacıyla çıkarttığı kararname. Korkuyu yenmiş olan insanlarımızın hiç umurunda değil. O kadar ki, cezaların iki katına çıkarılmış olması bile umursanmıyor. Zira çok daha fazla fedakarlıklara hazırlandıklarını, halk kendisi ifade ediyor.

Devletin "S-S kararnamesi" olarak anılan, ama özde ülkeye yönelik olan kararnamenin devamı olarak muhalefet partileri bir saldırı seferine çıktılar. İlginçtir, bu sefer büyük bir bozgun yaşadıklarını gizlemiyorlar. Midyat'ta reformistlerin İnönü'ye karşı dağıttığı bildiri dahi onları kurtarmıyacaktı. İnönü'yü rejimin işbirlikçisi olarak adlandırmışlar ve sözde Kürt Milletvekillerinin ihracını eleştirmişler. Devletin has adamı ve savunucusu İnönü'ye işbirlikçi demek haksızlık

olmuyor mu? Ne zamandan beri devlete karşı oldu ki, şimdi de onun işbirlikçisi olsun.

Biz halk olarak büyük bir canlanış ve değerlerine kavuşma dönemi yaşıyoruz. Bu dönemde ilk önce rol oynayacak olan genç kuşaktır. Bu konuda, bir çok çevreyi şaşırtacak kadar bir katılım ve gelişmenin olduğunu biliyoruz...

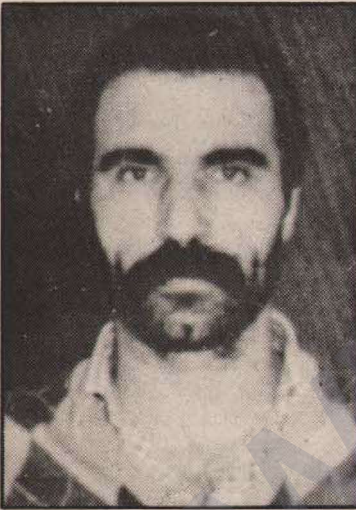
Türkiye halkı da 1 Mayıs'ı yaşadı. Bu kutlamalar '90 yılına yaraşır bir biçimde olmasa da, karanlık yüreklere korku verecek bir çıkıştı. Kuşkusuz dağlarımızdan sonra, şehirlerimizde ve geçliğimizde şahlanan bağımsızlık ve özgürlük tutkumuza denk bir durum değil. Bizi düşündürdün de bu. Kendilerine sağlanan bunca olanağı ve uygun ortama rağmen hala geri konumlarını sürdürmekte ayak direktmeleri üzücü.

Haydar GEÇİLMEZ
Antep Özel Tip Cezaevi

Antep Cezaevi-Newroz 1990

Bu yıl ülkemiz insanı baharı bir başka karşıladı

Can dost;

Çağrı doldurmuş, kendini çıplak zora dayalı olarak yaşatmada ısrarlı görünen ve giderek işlemez kılınan, üretmeyen, düşünenmeyen, attığı her adımda sonuna doğru hızla ilerleyen sömürgeciliğin sonu adım adım yaklaşıyor. Artık açık itiraf etmek zorunda kaldıkları halk gerçekliğimizin şaha kalkan ve kabanar öfkesini dizginlemenin, durdurmanın mümkün olmadığını vurgularken, açgözlülüklerini emperyalist sömürgeci karakterlerine yaraşır olanı da sergilemekten kaçınmıyorlar. Hitler uygulamalarına "amin" dedirtecek tarzda vahşet yüklü soykırım ve katliamlarla ömrünü uzatma çabaları, halkın kendi öz yönetimlerini oluşturmanın güçlü temellerini attığı bu dönemde düşmanın uğraşları tamamıyla sonuç-

suz kalmıştır...

Bu yıl ülkemiz insanı baharı bir başka karşıladı. 13 yoldaşın şahadete ermesi adeta pimi çekilmiş bomba etkisi yaptı. Nusaybin halkı öz evlatlarına sahip çıkarak evlatlarının yürüdüğü yolda yürümede kararlı olduğunu dostu düşmana bir kez daha gösterdi. Ardından dalga dalga yayılan ve giderek kabaran direniş dalgası, onurla kitlesel mücadeleden mayası oldu. Soylu ve büyük görevlerin bugün daha yakıcı tarzda kendini dayattığı, her türden proletarya dışı anlayışlara karşı amansız bir savaşın zorunlu olduğu, hele ülkemizde olduğu gibi her türden gelişimin engellendiği, iç ve dış ihanetin ve uşak kesiminin binbir entrika hileyle saldırılarına aşıktan devam ettiği bu onurlu mücadele döneminde, güçlü ve yenilmez, yaratıcı, örgütleyici, zaferi garantileyecek kişiliği şahsımızda somutlaştırarak, halkın gerçek öncüleri olma onur ve şerefiyle kendimizi sorumlu hissetmeliyiz.

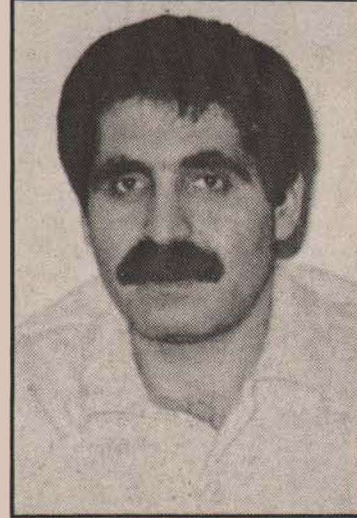
Halkımızın doğup büyüdüğü ata topraklarından sürgün edilip göçe zorlanmasını, Nusaybin ve Cizre'de insanlarımız üzerindeki soykırım ve katliamı protesto etmek amacıyla savaş esirleri olarak 19 Mart 1990 tarihinden itibaren açlık grevine girdik. Protesto eylemi olduğu için kısa sürede sonuçlandırdık...

Gelecek özgür günlerde buluşmak dileğiyle.

İhsan GEDİK
Diyarbakır E-Tipi Cezaevi

İntifada, Cellatları Paniğe Götürdü

Sizler gibi değerli arkadaşlarımızın olması, çevremizin giderek genişlemesi bizim için yaşam kaynağı oluyor. Yaşamımızın, var olmamızın kendisi de bu değil mi? Biz ancak halkımızla, kavga adamı arkadaşlarımızla var olabiliriz. Başka türlü yaşamayı, var olmayı yaşam saymıyoruz. Kişisel kurtuluş peşine düşmüş tiplerin yaşamı, bizim için kabul edilemez. Bu yaşarken ölme halidir. Ülkemde insan olma, bunu yaşama ancak kolektivitizmden, mücadeleden geçer. Bu yaşam kaynağında buluşmanın güzel olduğunu, büyümeyi ve insanlaşmayı gerçekleştirmek olduğunu biliyoruz. Sizlerle birlikte olduğumuzda mücadele, azim ve hürsümüzün arttığını da vurgulayalım. Vatandan kutsal topraklardan uzak düşmenin ağırlığını, biz de az yaşamadık. Sizin oralara düşenler genellikle bu özlemi ağır olarak yaşıyorlar. Nasıl yaşamasınlar ki? Hele bir de ülke ve ulusal kimliğin bilincine erişilmişse. Güzelim ülkemiz cehenneme dönüştürülmüş, virane olmuş neredeyse. Bu ülke bizimle güzelleşir. Ülkenin değerlerini, çocukları bırakıp giderse, kurtuluşu başka yerlerde ararsa, O, düşman çizmeleri altında ezilmeye,

ykıma uğramaya mahkum olur. Ülke acıyı, yıkımı yaşıyorsa biz ruhen huzursuz ve rahatsız olmalıyız. Kalbimiz, gönülümüz ülkede atmalı. Topraklarımız düşmanlar tarafından çiğnenip, tutsak alınmak isteniyorsa, vicdanımız kan ağlamalı, ruhumuz huzur bulmamalıdır. Bu halka, ülkeye karşı büyük görev ve sorumluluklarımız var.

Sizin için orada yaşamının zor olduğunu en azından tahmin edebiliyoruz. Böylesi sıcak ve hareketli bir dönemde ülkede halkıyla birlikte olamamak dayanılmaz olur. Bedeli kan, ölüm de olsa yeniden kendi eliyle tarihini yaz-

ması güzel bir olay. Bu canlılığı yaşamamak, yaşamın eksik kalmasıdır. Zamanınızı, oradaki olanakları iyi değerlendirin. Avrupa insanlarımızı yutan, birer birer batağa çeken bir zemine sahip. Öz korunmalı, oradaki olanaklardan yararlanılarak, iyi bir örgütleyici, kendini eğitip yetiştiren, donanımlı bir yapıya ulaşılmalıdır.

Özellikle kadınlarımızın kendini, kişiliğini bulması, çağrı yakalaması çok önemlidir. Kadının olmadığı bir devrimi, devrim kabul edemeyiz. Tek ayak üzerinde devrim yürümez. İntifada, cellatları paniğe götürdü. Göstermelik parlamentolarına bile işleri havale etmediler, esas karar sahipleri kendilerini gizleme gereği duymadan sahneye çıktılar. Bu da sahte demokrasi hikayelerinin, aldatmacalarının sonu oluyor. Karar mekanizmasında tam bir çete var. Bir kaç general ve istihbaratçı elli milyon insanın kaderini kapalı kapılar ardından belirliyor. İki halkı birbirine boğazlatmayı daha fazla nasıl gerçekleştirmenin planlarını yapıyorlar. Osmanlı paşaları gibi fermanlar çıkartıyorlar. Atalarına yaraşır bir şekilde davranıyorlar.

Muzaffer AYATA
Antep Cezaevi

Türk sömürgecileri bu vahşetin hesabını verecektir

Savaşta tarafların amacı birbirini yenmek ve teslim olmasını sağlamaktır. Bu, birbirinin imhasını da içerir.

Savaşın bu niteliğine rağmen, tarafların uyması gereken kurallar da vardır. Bunlar, devletlerarası yasalar haline getirilmiştir. Çoğu uymadıkları halde, hemen hemen tüm devletler bu kuralların altına uyacağına dair imza atmıştır.

Savaşta; sivil halka saldırılmaz, silahsız ateş edilmez, kimyasal silah kullanılmaz, esirlere işkence yapılmaz, tutsaklara savaş esiri muamelesi ve yaralı esirlere tıbbi müdahale yapılır, ölümler sahiplerine verilir ve düşmanın ölümleri için mezarlık yapılmasına izin verilir...

Türk devleti, yükümlülüklerin tümünü kabullenmiş, uluslararası yasaları imzalamıştır. Pratikte ise hiçbirine uymuyor. İnsan hakları ihlalleri, soykırım ve uluslararası hukuk kurallarını çiğneme rekoru elinde tutuyor. Bu konuda dünyada hiçbir güç Türk sömürgeci devleti kadar iki yüzlü ve ölçsüz davranmıyor.

Türk devleti, altı yıldır ordusu, polisi ve bütün yan güçleriyle Kürdistan halkına karşı kirli bir sömürgeci savaş yürütüyor. Kürdistan halkı ise meşru, haklı bir varlık-yokluk savaşı veriyor. Fırlı bir savaş var. Tarafların savaş kurallarına uyması gerekiyor. Türk devletinin en azından ölü ve yarahlara saygılı davranması gerekiyor.

Türk devleti o denli sadisttir ki, huncu şehit cesetleri ve yaralıları alıyor. 1925'te Kürt halk ayaklanmalarının önderlerini nasıl önce asıp sonra cesetlerini yaktıysa, bugün de aynı şekilde soykırımı yapıyor.

Yaralı yakaladığı savaş esirlerine işkence ediyor, sonuç alamadığında katlediyor; **Ramazan KAPLAN** (Bitlis, 1 Mayıs 1985) ve **Abdulkadir BİÇİM** (Siirt, 1 Mayıs 1985) örneğinde olduğu gibi. Sıradan yurtseverlere "terörist" diyerek sadistçe katlediyor; Helikopterden canlı atılarak katledilen **Bahri ASLAN** (Değta Lalo, Şırnak 1984) ve kafası kesilerek katledilen **Yusuf GÜN** (Talga-Şırnak, 1985) buna örnektir. Şehitlerin cesetlerini sadistçe parçalıyor; 1985 Sason direniş şehitleri örneğinde olduğu gibi. Şehitlerin cesetlerini arabaların arkasına bağlayıp yerlerde sürüküyor; **Mehmet OKTAY** (Siirt, 1986) buna örnektir. Kimyasal silahlar kullanıyor. Kimyasal silahların izi belli olmasın diye cesetleri naylon torbalara koyuyor ve kimseye gösterilmeden hemen gömüyor; Nusaybin-Bagok (Nisan 1988) ve Beytüşşebap (Nisan 1990)'da olduğu gibi. Çarpışmada katledildikten sonra parçalanmış cesetleri torba içinde ailelere teslim ediyor; **Halit BALTA** ve **Ali AGAL** (Helere-Kurtalan, 13 Mayıs 1990) buna örnektir.

Şehitlerimizin cesetleri ortadan kaldırılıyor. Cesetler sahiplerine verilmiyor. Ailelere "alındı" yazılı kağıtlar zorla imzalatılıyor. Şehidini almak isteyen aile "terörist" doğurduğu suçlamasıyla işkenceye alınıyor, hakarete uğruyor.

Şehitlerimiz toplu mezarlara, belediye çöplüklerine gömülüyor. 1985'ten beri bu uygulama oluyor. Siirt "**Kasaplar Deresi**" ve Şırnak yakınlarında toplu mezarlar bulundu. Bunlar ortaya çıkarılardan sadece iki tanesidir. Zira, 1984'ten beri 1.000'in üstünde şehidimizin %90'unun gömüldüğü yer belli değildir.

Yandaki belgeyi yıkılışın çaresizliğini yaşayan sömürgeci rejimin vahşetinin boyutunu sergilemek ve Kürdistan halkının nasıl bir düşmana karşı savaştığını bir daha göstermek için yayınıyoruz.

Halk olarak sömürgeci düşmanımızın vahşilik, çabı ve sadistliğinin bilincindeyiz. Sömürgeciler bilmeli ki, vahşetleri ters tepti. Halkımızın dediği gibi, "**Eskiden biz, şehitlerimizin cesetlerini almaya korkuyorduk. Şimdi ise düşman bize vermeye korkuyor. Çünkü her şehidin bir ayaklanma gereksesi olduğunu çok iyi biliyor.**"

Şehitlerimizi çöplüklere gömenlerden intikamımızı devrimci savaşımızda alacağız. Görevlerimizin temel yönüdür bu.

Öte yandan, sömürgeci barbarlığa a-runda karşı durmak, sömürgecilerin sadistliği konusunda dünya halklarını bilgilendirmek, her şehidimizin gömüldüğü yeri tespit etmek, ailelerine verilmesini sağlamak için, uluslararası kuruluşları harekete geçirmek görevi ortada duruyor. Acil yerine getirilmesi gereken bu özgü görev, özgü örgütlenme demektir.

Tüm ilerici insanlığı, hukuk savunucusu uluslararası siyasal güçleri, Uluslararası Af Örgütü'nü, Kızıl Haç ve BM. İnsan Hakları Komisyonu'nu Türk sömürgeciliğinden hesap sormaya, Kürdistan şehitlerinin yerlerini tespit etmeye ve ailelerine verilmeleri için etkin çaba harcamaya çağırıyoruz.

BELGELERİNDEN SÖMÜRGEÇİ VAHŞETİ AÇIKLIYORUZ!

Aşağıdaki liste sömürgeciler tarafından tanzim edilmiştir. Tümünü içermemesine rağmen 1984-1989 tarihleri arasında çarpışmalarda ve işkencede katledilerek şehit düşen PKK kadroları, ARGK savaşçıları ve yurtseverlerin isimlerini içermektedir. Bunlar, sömürgeci ordunun 70. Piyade Tugayn sınırları içinde (Siirt, Batman, Kozluk, Sason, Beşiri, Kurtalan, Baykan, Şirvan, Pervari, Erüh, Şırnak ve Hakkari'nin Uludere ile Beytüşşebap ilçeleri) şehit düşenlerdir.

Sömürgeciler, şehitlerimizin cesetlerini ailelerine teslim etmemiş, büyük çoğunluğunu Siirt-Kasaplar Deresi'ne, bir bölümünü de Şırnak yakınlarındaki toplu mezarlara gömmüşlerdir.

Bu vahşeti, sömürgecilerin belgelerinden olduğu gibi veriyoruz.

"ÖLÜ OLARAK ELE GEÇİRİLEN TERÖRİSTLER"

Sıra No:	Olay Tarihi:	Olay Yeri:	Teröristin Kimliği:	Düşünceler:
1-	22 Eylül 1984	Şırnak-Karageçit	Kerim Baytar, Diyarbakır 1955	(...)
2-	24 Ekim 1984	Şırnak Milli Jandarma Karakolu	Çetin Akkurt, Mardin 1961	(...)
3-	8 Kasım 1984	Şırnak-Karageçit	Sait Kaplan, Pervari 17 yaşlarında	(...)
4-	7 Şubat 1985	Şirvan	Ahmet Aydın, Mardin 1984	(...)
5-	7 Şubat 1985	Şirvan	Abdulrezzak ..., Sason 1960	(...)
6-	7 Şubat 1985	Şirvan	Ekrem Gündüz, Batman 1960	(...)
7-	9 Mart 1985	Sason	Sehitan ..., Van	(...)
8-	9 Mart 1985	Sason	Adife Sakak, Muş 1966	(...)
9-	9 Mart 1985	Sason	Enver Duvarcı, Siirt	(...)
10-	9 Mart 1985	Sason	Ahmet İbin, Batman 1952	(...)
11-	9 Mart 1985	Sason	Ahmet Ali Demir, Bingöl 1964	(...)
12-	9 Mart 1985	Sason	Hüseyin Yılmaz, G. Antep	(...)
13-	9 Mart 1985	Sason	Mehmet Şah Gündüz, Diyarbakır	(...)
14-	9 Mart 1985	Sason	Murat Seyrek, Muş	(...)
15-	16 Mart 1985	Şırnak-Dereler	Sadık Örek, Şırnak	(...)
16-	28 Mart 1985	Şırnak-Dişliler	Medeni Keleşoğlu, Diyarbakır 1965	(...)
17-	2 Mayıs 1985	Eruh-Akdizgin	Bedrettin Timurtaş, Erüh 1961	(...)
18-	2 Mayıs 1985	Eruh-Akdizgin	Abdullah Elçiçek, Erüh	(...)
19-	5 Mayıs 1985	Şirvan-Karaca	İsmail Bozkus, Ağrı 1956	(...)
20-	5 Mayıs 1985	Şirvan-Karaca	M. Sait Yıldırım, Midyat 1961	(...)
21-	11 Mayıs 1985	Eruh-Damlabaşı	Hasan Cabadek, Mardin 1955	(...)
22-	11 Mayıs 1985	Eruh-Damlabaşı	Ali Kaya, Midyat 1962	(...)
23-	11 Mayıs 1985	Eruh-Damlabaşı	Ali Sevilgen, Erüh	(...)
24-	11 Mayıs 1985	Eruh-Damlabaşı	Nurettin Oruç, Cizre 1960	(...)
25-	21 Haziran 1985	Şirvan-Yağcılar	Haydar Dündar	(...)
26-	29 Haziran 1985	Eruh-Fındık	Hanım Yaverkaya, Hilvan 1959	(...)
27-	29 Haziran 1985	Eruh-Fındık	Fadıl Tunç, Erüh 1955	(...)
28-	29 Haziran 1985	Eruh-Fındık	Hasan Akan, Erüh	(...)
29-	6 Temmuz 1985	Eruh-Akmeşe	Kazım Sürgeç, Tunceli 1965	(...)
30-	6 Temmuz 1985	Eruh-Akmeşe	Bedri Özer, Erüh	(...)
31-	22 Temmuz 1985	Eruh-Kuyucak	Emin Sarık, Beşiri, 1960	(...)
32-	22 Temmuz 1985	Eruh-Kuyucak	Çiçek Selcan, Tunceli 1959	(...)
33-	22 Temmuz 1985	Eruh-Kuyucak	Emin Tunç, Pervari 1965	(...)
34-	25 Temmuz 1985	Şırnak-Dereler	Nuri Aslan, Mardin 1964	(...)
35-	11 Eylül 1985	Şırnak-Kömür Ocağı	Müslüm Çetin, G. Antep, 1964	(...)
36-	13 Eylül 1985	Şırnak-Dereler	Yusuf Gün	(...)
37-	22 Eylül 1985	Şırnak-Yoğurtçular	Fazlı Yıldırım, G. Antep 1959	(...)
38-	22 Eylül 1985	Şırnak-Yoğurtçular	Rahime Kahraman, Tunceli 1960	(...)
39-	17 Aralık 1985	Şırnak-Gündeç	Osman Şanlı, Mardin 1953	(...)
40-	4 Ocak 1986	Şırnak-Dereler	Hasan Çelik, Şırnak 1965	(...)
41-	4 Ocak 1986	Şırnak-Dereler	Oktay Aydın	(...)
42-	16 Şubat 1986	Eruh-Çırpılı	Ali Aksu, Erüh 1940	(...)
43-	3 Mart 1986	Baykan-Obalı	Ahmet Ergin, Beşiri 1960	(...)
44-	3 Mart 1986	Baykan-Obalı	Hacı Göktepe, Diyarbakır 1958	(...)
45-	3 Mart 1986	Baykan-Obalı	Kimliği tespit edilemedi	(...)
46-	7 Mart 1986	Şırnak-Dereler	Ömer Babat, Hakkari 1958	(...)
47-	28 Mart 1986	Şırnak-Seslice	Mahsum Korkmaz, Kozluk 1959	(...)
48-	16 Nisan 1986	Şırnak-Seslice	Kalender İlhan, Şırnak 1967	(...)
49-	22 Nisan 1986	Eruh-Tünekpınar	Abdulkadir Hançer, Ş. Urfa 1957	(...)
50-	22 Nisan 1986	Eruh-Tünekpınar	Abdullah Acar, Şırnak 1959	(...)
51-	22 Nisan 1986	Eruh-Tünekpınar	Ekrem Güven, Diyarbakır 1966	(...)
52-	26 Ağustos 1986	Şırnak-Seslice	Cemil Barkın, Şırnak 1972	(...)
53-	22 Mart 1987	Şırnak-Balveren	Yusuf Bayram, Şırnak 1950	(...)
54-	29 Mart 1987	Şırnak-Balveren	Gürgin Savaş, Şırnak 1959	(...)
55-	7 Temmuz 1987	Eruh-Kasimi	Ekber Bidavi, Pertek 1960	(...)
56-	10 Temmuz 1987	Eruh-Dağyeli	Mehmet Oktay, Erüh 1954	(...)
57-	24 Temmuz 1987	Eruh-Bozaltı	Mahsun Acar, Midyat 1948	(...)
58-	24 Temmuz 1987	Eruh-Bozaltı	Ramazan Erbek, Erüh 1968	(...)
59-	13 Eylül 1987	Şırnak	Kimliği tespit edilemedi	(...)
60-	25 Ekim 1987	Şırnak-Balveren	Kimliği tespit edilemedi	(...)
61-	31 Aralık 1987	Şırnak-Kayadoyun	Mehmet Kızıl, Şırnak 1972	(...)
62-	31 Aralık 1987	Şırnak-Kayadoyun	Kimliği tespit edilemedi	(...)
63-	31 Aralık 1987	Şırnak-Kayadoyun	Kimliği tespit edilemedi	(...)
64-	8 Şubat 1988	Kozluk-Molludere	Hamit Dağtekin, Beşiri 1962	(...)
65-	8 Şubat 1988	Kozluk-Molludere	Fevzi Selki, Silvan 1968	(...)
66-	8 Şubat 1988	Kozluk-Molludere	Eyüphan Yüce, Silvan	(...)
67-	8 Şubat 1988	Kozluk-Molludere	Ahmet Tayçur, Bingöl	(...)
68-	8 Şubat 1988	Kozluk-Molludere	Mustafa Ahmet, Suriye	(...)
69-	10 Ekim 1988	Şırnak-Çobandere	Abdurrahman Motor, İdil 1955 (Çobandere başkında öldürülmüş olup teslim olan Kemal Enlik'in samimi beyanından bilahare çıkarılmıştır)	(...)
70-	11-12 Temmuz 1988	Kozluk-Kozludere	Ahmet Görnü	(...)
71-	11-12 Temmuz 1988	Kozluk-Kozludere	Kazım Karaman	(...)
72-	11-12 Temmuz 1988	Kozluk-Kozludere	Metin Ergin	(...)
73-	11-12 Temmuz 1988	Kozluk-Kozludere	Ali Tan	(...)
74-	11-12 Temmuz 1988	Kozluk-Kozludere	Mehmet Sami Eren	(...)
75-	11-12 Temmuz 1988	Kozluk-Kozludere	Cemal Tepe	(...)
76-	11-12 Temmuz 1988	Kozluk-Kozludere	İbrahim Turçak	(...)
77-	11-12 Temmuz 1988	Kozluk-Kozludere	Mehmet Mekki	(...)
78-	22 Kasım 1988	Eruh-Payamlı	Edip Göker	(...)
79-	24 Kasım 1988	Şırnak	Kimliği tespit edilemedi	(...)
80-	5 Aralık 1988	Şırnak-Akkemer	Murat Kapalıgöz	(...)
81-	5 Aralık 1988	Eruh-Tünekpınar	Veysi Güzel	(...)
82-	20 Şubat 1989	Eruh-Salkımbağları	Kimliği tespit edilemedi	(...)

İsmail Beşikçi ile Sağmalcılar Cezaevi'nde yapılan röportajı yayınlıyoruz:

“Gerilla, geleneksel değerleri hızla değiştirmekte, modern değerlerin oluşumunu sağlamaktadır”

Soru: Kürdistan'daki son gelişmeleri, ANAP hükümetinin uygulamalarını, Kanun Kuvvetindeki Kararname'yi kısaca değerlendirir misiniz?

Beşikçi: Türkiye Kürdistan'ı hep emirlerle, buyruklarla yönetmiştir. Adı ister kanun olsun, ister kanun kuvvetinde kararname olsun, Kürdistan'ın yönetilmesinde gözönünde tutulmaya çalışılan temel prensip hiçbir zaman hukuk olmamıştır. Kürdistan hep idari kararlarla, emirlerle, buyruklarla yönetilmiştir.

Böyle bir yönetim biçiminde, insan hakları anlayışının kırıntısı bile yoktur. İnsanlara, devlete itaatlarının ve sadakatlarının sağlanması için bok yedirilmektedir. Kürt gerillalara destek veren halka gözdağı vermek için masum insanlar keyfi bir şekilde öldürülmekte, cesetleri derelere, dağ başlarına atılmaktadır. Yine halka gözdağı vermek için gerillaların cesetleri helikopterlerden köy meydanlarına atılmaktadır. Halk, parçalanmış, parça parça olmuş cesetleri seyre zorlanmaktadır.

Halkı aşağılamak, onurunu kırmak için çocukların gözleri önünde babalara işkence yapılmaktadır. İşkence altında olan erkeklerin gözleri önünde kadınlar işkenceye tabi tutulmaktadır. Kadınlar saçlarından sürüklenerek götürülmektedir. Kadınlara tecavüze yeltenilmektedir. Çocuklar dipçik darbeleriyle susturulamaya çalışılmaktadır.

Bütün bunlara rağmen Nusaybin'deki, Cizre'deki ve öteki Kürt şehirlerindeki olaylar, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin çok büyük aşamalar kaydettiğini göstermektedir. Kadınların ulusal kurtuluş mücadelesine katılması, silahlı mücadele, gerilla faaliyetlerinde aktif yer alması ulusal kurtuluş sürecinin çok önemli bir aşamada olduğunu göstermektedir.

Arama yapıyoruz bahanesiyle, sık sık köyler, evler basılmaktadır. Yoksul insanları, yurtsever köylüleri daha da mağdur etmek için herşey didik didik edilip ortaya atılmaktadır. Yatakların, yorganların, yastıkların yünleri, pamukları ortalağa saçılmaktadır. Un, bulgur, tuz, yağ, şeker, deterjan herşey birbirine karıştırılmaktadır. Karakarışık edilmektedir. Pekmez küplerinin içine tükürülmektedir. Su, sirke ve sıvı yağ bidonlarına biçak atılmaktadır. Halkı mağdur etmek için herşey yapılmaktadır. Amaç köylülerin köylerini terke zorlamaktır... Köylerin bu şekilde boşaltılmasıyla gerillaların desteksiz kalacağı düşünülmektedir.

Bütün bunlara rağmen Nusaybin'deki, Cizre'deki ve öteki Kürt şehirlerindeki olaylar, Kürdistan ulusal kurtuluş mücade-

Geleneksel namus kavramında aşınmalar olmaktadır. Namus, sadece kadının, ailenin, aşiretin korunması ve dokunulmazlığı ile ilgili olarak ortaya çıkmamaktadır. Ulus için, halk için, vatan için mücadelenin de namus gereği olduğu anlayışı gelişmeye, kökleşmeye başlamıştır. İşgal altındaki bir vatanın onuru kırılmış, aşağılanmış, düşürülmüş bir halkın eşitlik mücadelesi yapmasının, haysiyet mücadelesi yapmasının en büyük namus borcu anlayışı gelişmektedir.

lesinin çok büyük aşamalar kaydettiğini göstermektedir. Kadınların ulusal kurtuluş mücadelesine katılması, silahlı mücadele, gerilla faaliyetlerinde aktif yer alması ulusal kurtuluş sürecinin çok önemli bir aşamada olduğunu göstermektedir. Ailelerin, akrabaların, köylerin, mahallelerin gerillaların cesetlerine sahip çıkmaları, cesetleri alabilmek için güvenlik birimlerinin yetkililerine ulaşmaya çalışmaları, onlarla tartışmaya girmeleri ve bütün bunları hertürlü güçlüğü göze alarak sürdürmeleri çok önemli olaylardır. Gerilla mücadelesi sırasında güvenlik güçleri tarafından öldürülen gençler için şehit denilmesi, şehitler için kitlesel cenaze namazları kılınması, şehit ailelerine günlerce haftalarca başsağlığına gidilmesi, her kasabanın etrafında bir şehitliğin oluşması, çok önemli gelişmelerdir. Düşünelim ki, başsağlığı duyguları Kürdistan'ın çeşitli yerlerinden gelen heyetler tarafından iletilmektedir. Şehit aileleri "milletimiz sağ olsun, gerillalar sağ olsun, PKK sağ olsun" gibi ifadeler kullanmaktadırlar. Bütün bunlar çok anlamlı süreçlerdir.

Bugün Kürdistan'da bu aşamada, gerillalar için dua etmenin, şehit düşen gerillalar için namaz kılmanın, onlar için Kur'an ve Mevlit okumanın hele hele bu Mevlit'in Kürtçe okunmasını çok çok devrimci bir süreç olduğunu düşünüyorum.

Ayrıca, baskılara ve işkencelere karşı kitlesel gösterilerin yapılabilmesi, yani Kürt halkının tepeden turnağa silahlı güvenlik güçlerine karşı ayağa kalkabilmesi muhakkak önemli bir süreçtir. Baskıları işkenceleri protesto etmek için kepenk kapatma olaylarının başlaması, bu olayların, kısa zamanda belli bir disiplin ve örgütlü yapı içinde öteki Kürt şehirlerinede sıçraması kuşkusuz anlamlı bir gelişmedir. Yürüyüşlerde taşınan pankartların ve atılan sloganların incelenmesi toplumsal ve siyasal gelişmenin içeriği hakkında çok önemli bilgiler vermektedir. Bu

pankartlar ve bu sloganlar kitlelerin gittikçe yükselen demokratik özemlerini ve istemlerini anlatmaktadır.

Öte yandan gerilla faaliyetlerinin Kürt toplumunu hızla değiştirdiğini, toplumsal yapıyı, toplumsal değerleri alt üst ettiğini de belirtmek gerekir. Örneğin, kadının gerilla mücadelesi içinde, silahlı faaliyetler içinde aktif olarak yer alması, düşünüldüğünden çok daha kapsamlı ve derin bir değişmeyi haber vermektedir. Kürdistan'da yakalanan, gözaltına alınan kadınlara, karakollarda polis ve jandarma merkezlerinde nelerin yapıldığı bunların ne tür saldırganlıklarla karşılaştıkları hep bilinmektedir. Hele hele mücadele sırasında yakalanan kadınların ne tür saldırılar karşısında kalabilecekleri iyi bilinmektedir... Buna rağmen gerillaya katılan Kürt kadınlarının sayısı çığ gibi büyümektedir. Ve bunlar sanıldığı aksine, ailelerin bilgisi dahilinde ve hatta teşviki dahilinde olmaktadır. Halbuki biz, Kürt toplumunun geleneksel bir toplum olduğunu biliyorduk.

Geleneksel namus kavramında aşınmalar olmaktadır. Namus, sadece kadının, ailenin, aşiretin korunması ve dokunulmazlığı ile ilgili olarak ortaya çıkmamaktadır. Ulus için, halk için, vatan için mücadelenin de namus gereği olduğu anlayışı gelişmeye, kökleşmeye başlamıştır. İşgal altındaki bir vatanın onuru kırılmış, aşağılanmış, düşürülmüş bir halkın eşitlik mücadelesi yapmasının en büyük namus borcu anlayışı gelişmektedir.

Gerilla, geleneksel değerleri hızla değiştirmekte, modern değerlerin oluşumunu sağlamaktadır. Aşiretler hızla çözülmekte, Kürtlerin tamamını kucaklayan bir ulus anlayışı gelişmektedir. Şeyhlik, toprak ağalığı gibi kurumlarda da büyük bir aşınma yaşanmaktadır. Bu geleneksel ve

gerici kurumlar sadece resmi ideolojinin zoruyla ayakta tutulmaya çalışılmaktadır.

Soru: Bu gelişmeler karşısında Türk hükümeti neler yapmaktadır, neler düşünmektedir, ne gibi önlemler almaktadır?

Beşikçi: Kürt halk yığınlarının gittikçe yükselen demokratik özemlerine ve isteklerine karşı devlet ve hükümet sadece terörle cevap verebilmektedir. Türkiye'de devletin Kürdistan konusunda tek bir politikası vardır: Devlet terörü uygulamak... Devlet terörü uygulayarak kitleleri sindirmek, yıldırımak. Öyle bir terör uygulayayım ki, kimse

Kürt sorunu var olduğu sürece, Türkiye'de demokrasinin kurulması, gelişip kökleşmesi mümkün değildir. Kararnamelerde belirtilen önlemler, Kürtlerin gittikçe gelişen ve yükselen demokratik özemlerini ve isteklerini bastırmayı amaçlamaktadır. Fakat aslında Türkiye'de, basın özgürlüğüne, düşünce ve bilim özgürlüğüne ne kadar ağır bir darbe indirdiği de ortadadır.

bu sorunla ilgili hiçbir şey düşünmesin, bu konuyla ilgili hiçbir öneri ortaya koymasın. Devlet terörü karşısında korksun, geri çekilsin, yılsın... Baskının, zulmün sadece kendisiyle başlayıp bitmeyeceğini, ailesini, akrabalarını da içine alacağını düşünsün, korksun, geri çekilsin. Devlet terörünün amacı kısaca budur. Fakat insanlar her türlü tehlikeyi de göze alarak isteklerini, düşüncelerini ifade etmeye çalışmaktadırlar. Devlet tarafından örülen korku duvarlarını aşmaya, korku duvarlarını yıkmaya çalışmaktadırlar. İşte bu noktada, artık, devlet terörünün önemli bir işlevi kalmamaktadır. Devlet terörü yararsız bir hale gelmektedir. Çünkü, korkutucu ve sindirici özellikleri işe yaramaz olmaktadır.

Artık devletin terör politikası iflas etmektedir. Bütün bunlara rağmen Türk devleti Kürdistan sorunu konusunda terörden başka hiçbir politika üretememektedir. Son 413 ve 424 sayılı Kanun Kuvvetindeki Kararnameler şimdiye kadar zaten uygulanan devlet terörünün yeniden yürürlüğe konulmasından, daha doğrusu baskının ve terörün son noktasına kadar uygulanacağını bir kere daha ifade edilmemesinden başka birşey değildir. Yanlış, burada bir konunun daha belirtilmesinde yarar vardır. Daha doğrusu sorunun başka bir boyutunun daha belirginleştiğine dikkat çekmek gerekmektedir. Resmi ideoloji çeşitli kısıtlamaları sadece Kürtler için getirirse de, yasaklamalar sadece Kürtleri hedef alsada bunların

bütün Türkiye'yi, Türk demokrasisini etkilememesi mümkün değildir. Son kararnameler bunları açıkça ortaya koymaktadır... Kürt sorunu var olduğu sürece, Türkiye'de demokrasinin kurulması, gelişip kökleşmesi mümkün değildir. Kararnamelerde belirtilen önlemler, Kürtlerin gittikçe gelişen ve yükselen demokratik özemlerini ve isteklerini bastırmayı amaçlamaktadır. Fakat aslında Türkiye'de, basın özgürlüğüne, düşünce ve bilim özgürlüğüne ne kadar ağır bir darbe indirdiği de ortadadır.

Burada şu konunun da belirtilmesi gerekir: Bu kararnamelerin uygulanmasının Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini ve devrimci mücadeleyi durduracağını hiç sanmamak gerekir. Örneğin, artık gazeteler Kürdistan'daki gelişen mücadele hakkında hiç haber vermiyorlar. Bütün haberler Olağanüstü Hal Bölge Valiliği'nin açıklamaları doğrultusunda yapılıyor. Türk basını zaten, Milli İstihbarat Teşkilatı'nın bir bürosu gibi çalışıyordu. Şimdi, artık bu niteliğine daha çok dikkat edecek. Türk basının bu tavırna karşı da 20 Nisan - 1 Mayıs 1990 tarihleri arasında Kürdistan'da çok önemli bir protesto eylemi gelişti. Bu, Kürdistan'ın çeşitli şehirlerinde gazete almama, gazete okumama biçiminde ortaya çıktı. Gazetelerin günlük satışlarında %30-60 civarında düşüşler oldu... Bu protesto eyleminin çok anlamlı olduğunu düşünüyorum. Bu protesto eylemiyle Kürtler Türk basınına şunu anlatmış oluyorlar: Kürdistan'la ilgili olarak zaten ne yazıyordun ki: yalan dolan hükümet haberleri... Al, hepsi senin olsun... Kendi kararnameni kendin yaz kendin oku...

Soru: Bu kararnamelerin uygulanmasıyla ilgili olarak daha başka neler söylenebilir?

Beşikçi: Bölgeden gelen haberler, olayların hiçte devletin TRT'den ve gazetelerden aksetmeye çalıştığı gibi gelişmediğine işaret etmektedir. Çatışmalarda "ölü olarak ele geçirildi" diye bildirilen kişilerin pek çoğu gerilla değildir. Yoksul, yurtsever köylülerdir. Devlet kendi kayıplarını vermemekte büyük bir özen göstermektedir. Gazeteler gerillaların başarılarıyla ilgili hiçbir şeyi yazmamaktadır.

Soru: Kanun Kuvvetindeki Kararname'ler, yapılmadan önce hangi anayasal kurumlarda nasıl görüşülmüştür? Bu önlemlerin oluşturulmasında hükümetin muhalefetin, siyasal partilerin, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin rolü nedir?

Beşikçi: Türk siyasal hayatında siyasal partiler, Türkiye Büyük Millet Meclisi, hükümet sanıldığından çok daha güçsüz, çılg kurumlardır. Güçlü olan belirleyici olan devlettir. Devlet, Milli Güvenlik Kurulu tarafından temsil edilir. Devlet ve hükümet ayırımına dikkat çekmek çok önemli bir konudur. Örneğin, Türkiye'de Kürt sorunuyla ilgili politikalar, siyasal partiler, hükümet veya Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından değil, hep, Milli Güvenlik Kurulu tarafından oluşturulmaktadır. Siyasal par-

tilerin, hükümetin, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin Kürt sorunuyla ilgili düşünceler üretmesi şöyle dursun, devlet tarafından yani Milli Güvenlik Kurulu tarafından oluşturulan politikaları tartışma yetkisi bile yoktur. Hükümetin tek görevi vardır. O da Milli Güvenlik Kurulu tarafından oluşturulan ve önerilen politikaları uygulamaya çalışmaktır. Türkiye Büyük Millet Meclisi bu politikaları tartışamaz, eleştiremez. Elbette onaylamak ve desteklemekle yükümlüdür. Siyasal partiler, hükümet, Türkiye Büyük Millet Meclisi gibi kurumlar politika oluşturma, oluşturulan politikaları eleştirme yetkisini kendilerinde göremezler... Fakat anayasal olarak, hukuksal olarak, örneğin, Türkiye Büyük Millet Meclisi "en büyük" tür, onun otoritesi üzerinde hiçbir kurum yoktur vs. denir. Fiili olarak ise hiç böyle değildir. Fiili olarak devletin, Milli Güvenlik Kurulu'nun Türk siyasal hayatı üzerindeki ağırlığı çok açıktır. Milli Güvenlik Kurulu ise daha çok ordunun ve Milli İstihbarat Teşkilatı'nın görüşleri doğrultusunda oluşturulmuş bir kuruldur. O halde burada illegal bir durum da vardır. Türkiye Büyük Millet Meclisi, hükümet, siyasal partiler hukuksal ve anayasal yetkilerini kullanamıyorlarsa, bu kurumlar, başka bir kurumun fiili olarak denetimi altında tutuluyorlarsa, Türk siyasal hayatında illegal bir süreç de yaşanıyor demektir. Illegal sürecin varlığı resmi ideoloji kurumuyula yakından ilgilidir. Türkiye'de devletin illegal yönlerinin ve faaliyetlerinin deşifre edilmemiş olması resmi ideoloji kurumunun gerektiği gibi kavranılmaması, bunun için önemli bir çabanın gösterilmemiş olmasıyla ilgilidir. İnsanlara bok yedirilmesi, masum insanların yıldırma, sindirme, halka gözdağı verme amacıyla keyfi olarak öldürülmesi bu tür emirleri verenler hakkında bir soruşturmanın açılmaması, insanlara, köylerini terke zorlamak insan her türlü terörün uygulanması... gibi olayları ancak devletin illegal faaliyetleri kavramı çerçevesinde anlayabiliriz.

Soru: Yeni Oluşum, Yeni Sosyalist Parti gibi girişimleri değerlendiriyor musunuz? Kürt halkının bu oluşumlar karşısındaki tavrı nedir?

Beşikçi: Yeni Oluşum, Yeni Sosyalist Parti kuruluşu ile ilgili gelişmeleri izlemeye çalışıyorum. Bu girişimlere neden olan esas itici gücü iyi kavramak gerekir kanısındayım.

a-) Bilindiği gibi Kürt kökenli 7 SHP milletvekili, 14-15 Ekim 1989 tarihinde Paris'te düzenlenen bir toplantıya katılmışlardır. Bu toplantı, Paris Kürt Enstitüsü ve Fransa Özgürlükler Vakfı'nın ortak girişimleriyle düzenlenmiştir. Uluslararası bir toplantıdır. "Kürtler: İnsan Hakları ve Kültürel Kimlik" adını taşımaktadır. SHP'li 7 Kürt milletvekili bu toplantıya katılıp konuşmaları dinlemişlerdir. Bu eylemlerinden dolayı Parti'nin Merkez Yürütme Kurulu tarafından kesin ihraç istemiyle Merkez Disiplin Kurulu'na sevk edilmişlerdir. Sözü edilen bu olaydan bir süre önce de, Türkiye-Avrupa Ekonomi Topluluğu Karma Parlamento Grubu toplantısında Kürt sorunundan söz eden, yine Kürt kökenli başka bir SHP milletvekili Parti'den kesin olarak ihraç edilmiştir. 7 milletvekili de ihraç edildi.

b-) Bu ihraç olayından sonra SHP'nin Doğu ve Güneydoğu'daki yani Kürdistan'daki İl Örgütleri Parti'nin bu tutumunu ve davranışını protesto etmek için birer ikişer SHP'den istifaya ettiler. Çok kısa bir zaman süresinde SHP'nin Kürdistan'daki bütün İl Örgütleri çöktü. SHP daha sonra İl Örgütleri oluşturabilmek için 2-3 kişiyi yanyana getiremedi. Aynı şekilde İlçe Örgütleri de çöktü. Zira Kürt halk yığınları arasında Parti'nin ırkçı ve sömürgeci düşüncelerine, tavır ve davranışlarına karşı çok yoğun bir tepki ve protesto geliyordu.

c-) Kanımca, milletvekillerinin Paris'e gidip Kürtlerle ilgili bir toplantıya katılmaları, konuşmaları dinlemeleri çok anlamlı bir olay değildir. Söz alıp konuşmadılar. Düşüncelerini bile açıklamadılar. Fakat Kürt halk yığınının SHP'nin ırkçı ve sömürgeci tavır ve davranışlarını protesto etmek için, kendi milletvekillerine sahip çıkmak için geliştirdikleri eylemler, istifaların çok anlamlı olduğunu düşünüyorum. İşte iyi kavranılması ve irdelenmesi gereken süreç budur.

İnsanlar kendilerine, ailelerine, uluslarına güvenemez bir hale getirilmişlerdir. Bugün Kürdistan'da kendine güvenen, halka güvenen, bağımsız programı olan, siyasal istekleri olan, Türk siyasal sistemiyle temel çelişkiyi çözüme ulaştırabilecek kuvvetleri saptayan, ve bunları ortaya çıkarmaya çalışan en önemli güç PKK'dır.

d-) Yeni Oluşum, Yeni Sosyalist Parti kim tarafından, ne zaman ve nerede başlatılırsa başlatılsın temelinde böyle bir olay vardır. Kürt halk yığınının bu protesto girişiminin çok güçlü olduğunu düşünüyorum. Buna rağmen bu güçlü ve dinamik muhalefeti örgütlemeye çalışan girişimlerin düşünceleri, tavır ve davranışları çok cılız kalmaktadır. Adı ne olursa olsun yeni girişimlerin güçlü ve dinamik muhalefete cevap verebilecekleri kanısında değilim. Düşünülen yeni örgütlenmeler, yaşanan bu dinamik sürece denk düşmemektedir.

e-) Dikkat ederseniz olayın kökeninde Kürt kökenli milletvekilleri vardır, Kürt sorunu vardır. Buna rağmen bu milletvekilleri yeni oluşumların, yeni girişimlerin figuranları gibidirler. Örneğin yeni bir girişim başlatmak, yeni örgütlenmelerin öncülüğünü yapmak, sorumluluk almak vs. milletvekillerinde görülmektedir. Bu, Kürdistan'ın sömürge yapısıyla ilgilidir. Sömürge ilişkilerinin Kürt insanının ruhsal yapısının nasıl şekillendirdiği ile ilgili bir konudur. Çünkü, Kürtler hep yönetilmişlerdir. Bu süreçte Kürdistan'ın dinamikleri parçalanmış diri güçler ezilmiş, insanlarda, kitlelerde liderlik fonksiyonlarının gelişmesine engel olmak için her türlü önlem alınmıştır. İnsanlar kendilerine, ailelerine, uluslarına güvenemez bir hale getirilmişler-

dir. Bugün Kürdistan'da kendine güvenen, halka güvenen, bağımsız programı olan, siyasal istekleri olan, Türk siyasal sistemiyle temel çelişkiyi belirleyen, bu çelişkiyi çözüme ulaştırabilecek kuvvetleri saptayan, ve bunları ortaya çıkarmaya çalışan en önemli güç PKK'dır. Türk devleti, şimdiye kadar Ortadoğu'da 30 milyondan fazla nüfusu olan Kürt ulusunu nasıl inkar ettiyse, PKK gerçekliğini de inkar etmektedir. PKK'yı Kürdistan'daki ulusal kurtuluş mücadelesini, kendi sömürgeci konumunu anlamazlıktan gelmektedir. Fakat, PKK kendini artık iyice dayatmıştır.

İşte bu noktada, bu iki süreci birlikte ele almak gereği ortaya çıkmaktadır. Bu iki süreci birlikte ele aldığımız zaman neler söyleyebiliriz? Yani, bir tarafta eylemlerini yaygınlaştırarak, derinleştirerek sürdüren bir silahlı mücadele, bir ulusal kurtuluş mücadelesi var, öte yandan da Yeni Oluşum, Yeni Sosyalist Parti girişimleri var. Bu iki süreç birbirlerini nasıl etkiler?

Şu çok açık, bir kere gerilla mücadelesinin gelişmesini engellemeye çalışan, onu belirli bir bölgede sınırlamaya çalışan hiçbir siyasal parti girişimi, adı ne olursa olsun, Kürdistan'da başarılı olamaz. İkinci olarak, yeni sosyalist parti girişimleri, Kürt halk yığınının gittikçe gelişen ve yükselen demokratik özlere ve istemlerine bir cevap olamaz. Zira, fiili olarak yaşanan süreç çok dinamik bir süreçtir. Düşünülen örgütlenmeler bu sürece denk değildir. Bu, resmi ideolojiyle ilgili bir sorundur. Türk siyasal partileri resmi ideolojiyi eleştirmek gereğini duymamışlardır. Bu bilince ulaşmamışlardır. Henüz devletin illegal yönleri bile deşifre edilmemiştir. Yeni Sosyalist Parti girişiminin bunları yapacağı kuşkuludur. Üçüncü olarak şu söylenebilir: Legal düzeyde, Türk siyasal düzeni çerçevesinde Kürdistan'da da bazı faaliyetlerin yürütülmesi gereği vardır. Bunun nasıl organize edileceği nasıl yürütüleceği yine önemli bir sorundur.

Soru: SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel gerilla mücadelesinin, ulusal kurtuluş sürecinin yoğun olduğu yörelerde bir gezi düzenlediler. Bu geziler konusunda neler söyleyebilirsiniz?

Beşikçi: Nusaybin'de, Cizre'de başlayan sonra, çok kısa bir zamanda birçok Kürt şehrine de sıçrayan protesto ve direnme olayları Türk yöneticilerinde çok büyük şok yarattı. İktidar da muhalefet de bu şoku yaşad. Türk siyasal partilerinin tabanları erimeye başladı. Kürt halk yığınlarının da Türk siyasal partilerine karşı güvensizlik, inançsızlık oluştu. Gerillanın etkinliği arttı. Devlet ile Kürt halk yığınları arasındaki uçurum gittikçe büyümeye başladı... İşte muhalefet partisinin iki liderinin gezisi bu uçurumun daha da derinleşmesini ve açılmasını önlemek amacıyla yapılmıştır. Kanımca, Olağanüstü Bölge Valiliği'nin isteği üzerine yapılmıştır.

Soru: Geziden beklenen yarar sağlanabilmiş midir?

Beşikçi: Kuşkusuz beklentileri yararı elde edememişlerdir. Zira liderler sömürgeci konumunu dolayısıyla çok büyük tepki görmüşlerdir. Bazı yerlerde taş-

lanmışlar, hurpalandı. Kürdistan sömürgecinde dolaşmak artık eskisi kadar kolay olmayacaktır. Zira, Kürdistan eski Kürdistan değildir. Liderler bu gezilerinde belki Kürdistan'ın eski Kürdistan olmadığını anlamış olabilirler.

Kürt sorununa iki türlü yaklaşabilirsiniz. Birincisini, sorunu etkisiz hale getirmek, giderek kökünü kazıma biçiminde ifade edilebilir. Burada Kürtlerin varlığını da tanır, ufak tefek iyileştirmelerle onları uyutmanın, oyalamanın yollarını ararsınız. Bu sömürgeci devletin çıkarına göre bir çözümdür. Bir de Kürt halkının çıkarlarını dikkate alarak, Kürtlerin insan haklarını genişleterek, çoğaltarak Kürtlerden yana bir çözüm üretilebilir. Kürt halkı, Türk siyasal parti liderlerinin birinci çözüm doğrultusunda çaba harcadıklarını bilmektedir. Bu bilince ulaşmıştır. O bakımdan gezi boyunca tepkilerini çeşitli biçimlerde ifade etmiştir.

Soru: Sizce Kürt sorununun özü nedir? Son çalışmalarınızda ele alınan konular hakkında bilgi verir misiniz?

Beşikçi: Kürt sorununun iki önemli yönü vardır. Birincisi, Kürdistan'ın bölünmesinin, parçalanmasının ve paylaşılmasının ortaya çıkardığı bir durumdur. Böl-yönet politikası elbette, emperyalizmin ve sömürgeciliğin politikasıdır. Fakat, bölünen, parçalanan ve paylaşılan Kürdistan'dır. Kürt Ulusu'dur. Bu politikanın nasıl düşünüldüğünü, nasıl uygulandığını, ortaya ne gibi sonuçlar çıkardığını yakından biliyoruz. Fakat bunun çok haksız bir politika olduğunu da ifade etmek gerekir.

PKK'nın Fedaral Almanya'daki yargılanması sürecinde şunu da öğreniyoruz: NATO ittifakı ile Türkiye arasında Kürdistan'a ilişkin olarak geliştirilmiş gizli bir anlaşma var. PKK yargılamaları bu gizli anlaşmayı deşifre etti. Bu olay Alman demokrat kamuoyunda Avrupa ve dünya kamuoyunda PKK'ya dolayısıyla Kürtlere daha sağlıklı bakmaya başlamanın nedeni oldu. PKK ile ilgili Türk propagandası alt üst oldu. PKK'nin terörist değil ulusal kurtuluş savaşı veren bir örgüt olduğu iyice anlaşıldı. Dünya demokratik-devrimci kamuoyu Kürdistan konusunda daha sağlıklı bilgiler elde etmenin gereğini duydu

Kürt sorunu azınlık sorunu değildir. Kürt sorunu, Kürdistan'ın ve Kürt ulusunun İngiliz ve Fransız emperyalizminin, Kemalistlerle, Arap ve Fars monarşileriyle yaptığı işbirliği sonucu bölünmesi, parçalanması paylaşılması ve Kürt Ulusunun bağımsız devlet kurma hakkının gasp edilmesiyle ilgili bir sorun-

dur. Sorunun emperyalizmle ve sömürgecilikle ilgili cephesi kısaca budur. PKK'nın Fedaral Almanya'daki yargılanması sürecinde şunu da öğreniyoruz: NATO ittifakı ile Türkiye arasında Kürdistan'a ilişkin olarak geliştirilmiş gizli bir anlaşma var. PKK yargılamaları bu gizli anlaşmayı deşifre etti. Bu olay Alman demokrat kamuoyunda Avrupa ve dünya kamuoyunda PKK'ya dolayısıyla Kürtlere daha sağlıklı bakmaya başlamanın nedeni oldu. PKK ile ilgili Türk propagandası alt üst oldu. PKK'nin terörist değil ulusal kurtuluş savaşı veren bir örgüt olduğu iyice anlaşıldı. Dünya demokratik-devrimci kamuoyu Kürdistan konusunda daha sağlıklı bilgiler elde etmenin gereğini duydu.

Sorunun ikinci cephesi Kürdistan'la, Kürt Ulusu'yla ilgilidir. Bölünmenin parçalanmanın ve paylaşılmanın ortaya çıkardığı sonuçlarla ilgilidir. Tarihini belirli bir dönemde böl-yönet politikasının hedefi olan bir ulus, çok büyük bir darbe yemiş demektir. Böl-yönet politikası ulusun beynini dağıtmaktadır, iskeletini parçalamaktadır. Böyle darbe yiyen bir ulus, bir daha kendini toparlayamamaktadır. Leş gibi yerde serili kalmaktadır.

Halbuki Kürt ulusu Ortadoğu'da nüfusu 30 milyonu aşkın bir ulustur. Kürdistan 600 bin kilometre kareye yakın toprağı olan bir ülkedir. Bu kadar büyük bir ülkeye, bu kadar büyük nüfusa sahip olan ulusun hiçbir siyasal statüye sahip olmaması, sömürge bile olmaması, Türkiye'de olduğu gibi varlığının bile inkar edilmesi üzerinde dikkatle durulması gereken bir sorundur. Halbuki dünyada 300-400 bin nüfuslu, 40-50 bin nüfuslu devletler vardır. Örneğin, Avusturya Kitası'na yakın yerlerde bulunan Tavulu, Vanuata gibi devletlerin nüfusu 10 bin bile değildir. Kürtler ise geniş bir ülkeye ve büyük bir nüfusa sahip olmalarına rağmen sonsuz derecede aşağılanmış, horlanmış, küçümşenmiş, kendi kendine ihanet etmesi sağlanmış bir ulustur. Türkiye'de Kürtlerin, Türklerle eşitliği ulusal kimliklerini yani özbenliklerini, Kürt benliklerini inkar koşuluna bağlanmıştır. Kürt dili, Kürt kültürü olağanüstü derecede horlanmakta, aşağılanmaktadır. Kürt İnsanı, PKK Genel Sekreteri Abdullah Öcalan'ın çeşitli vesilelerle, sık sık vurguladığı gibi düşürülmüş bir insandır, Kürt halkı düşürülmüş bir halktır. Fakat Kürdistan'da, özellikle Kuzey Kürdistan'da Kürtlerin kendilerine dayatılan, kendilerine layık görülen bu süreci benimsediklerini, aşağılamalara, onursuzluklara katıldıklarını da görüyoruz. İşte konunun Kürdistan cephesine ilgili olarak belirtilmesi gereken yönü de budur. Direnme ve başkaldırı ruhunun yokedilmesi ve dağıtılması... Onursuz yaşamaya katlanılması... Aşağılanmış, düşürülmüş bir toplum olma durumunun sindirilmesi... İşte son kitaplarda bu ilişkileri açıklamaya hizmet eden bazı sorular sormaya çalıştım. Bilim-resmi ideoloji ilişkilerini irdelemeye gayret ettim. Kürt sorununa ilişkin düşüncelerinden tavır ve davranışlarından dolayı bir Türk üniversitesini, profesörleri, Türk basını, yazarları, anayasal kurumları eleştirmeye çalıştım. 15 Ağustos 1984'den sonra Kürdistan'daki siyasal ve toplumsal değişmeyi belirtmeye de özen gösterdim.

LOZAN KÜRT SEMPOZYUMU'NDA TABULAR PARÇALANDI

"Kürdistan sorunu PKK dışında tartışılmaz!"

Kürdistan sömürgecilikten kurtarılmalı, Kürdistan halkı kendi kaderini kendisi tayin etmelidir!

Amed

Baştarafı 1. sayfada

Sempozyuma Irak-KDP, İran-KDP, Paris Kürt Enstitüsü, Avrupa'da Mülteci Kürt Dernekleri ve Orta-Kuzey-Batı Kürdistan parçasından ERNK katıldı. Türk milletvekillerinden M. Ali Eren ve Ahmet Türk'de bu sempozyuma davet edilmişti.

Sempozyumu düzenleyen MODS yaptığı açıklamada Kürt örgütlerini bir araya getirdiğini ve bununla mutlu olduğunu belirtiyordu... Kürt dostu bir örgütün böyle bir açıklama yapması şüphesiz bir iyiniyet gösterisi olarak değerlendirilebilir... Ancak sempozyumda biraraya gelen bu güçlerin bir bütün olarak farklı ideolojik-politik yapılaraya sahip olmaları ile iki ayrı dünya görüşü ve kutbunu oluşturduğu açıktır. Bu nedenle sempozyuma katılan güçler kıyasıya bir mücadele içinde oldular... Bu mücadele geçmişten günümüze kadar devam etmektedir. Bu sempozyumda da böyle oldu. Daha sempozyumun ön hazırlıkları sürecinde ERNK'nin sempozyuma katılmasını engellemek için her türlü karşıt faaliyet, bu güçler tarafından yürütüldü. Açık ki, bu engelleme faaliyetlerini her zaman yaptıkları gibi yabancı örgütleri kullanarak gerçekleştirmeyi amaçladılar. Ancak bu kez başvurdukları taktik, çok yönlü değerlendirmeleri zorunlu kılmaktadır.

Lozan Kürt Sempozyumu'nu düzenleyen MODS (Açık Demokratik Bir İsviçre Cephesi) Paris Kürt Enstitüsü tarafından yönlendirilerek, ERNK'nin sempozyuma katılımı engellenmek istenmiştir. MODS bu gibi güçlerden aldığı bilgilerle, "Biz politik bir sempozyum yapmıyoruz... PKK-ERNK politik birer güçtür. Ayrıca PKK'nin elinde bir ölüm listesi de vardır. Bu listede sempozyuma katılan bazı kişilerin isimleri mevcuttur. PKK'nin Avrupa'da ölüm olaylarına adı karışmıştır. Bu nedenlerden dolayı terörist bir güç olarak görüyorsunuz ve sempozyuma katılmasına müsaade etmeyeceğiz..." yazılı bir açıklamayı ERNK'ye iletmiştir... Daha sempozyum ön hazırlık sürecinde MODS'a aldırılmak istenen bu tavır karşısında ERNK bir bildiri yayınlayıp, "MODS Kürdistan halkına ve öncü güçlerine saygılı olmalı, komplo ve provokasyonlara alet olmamalıdır. Gerçek ise, elindeki ölüm listesini açıklamalıdır. Terörist iddiası MODS'a ait değildir, ama MODS'a itiraf ettirilmiştir. Bu ağızdaki dil, Kürdistan'da katliamlar gerçekleştiren faşist TC ve katliam birliklerinin dilidir" diyerek, MODS'un Kürdistan halkından özür dilemesini istemiştir. Yine birçok örgüt, parlamenter ve demokratik kurum ve kuruluş, MODS'u bu açıklamasından dolayı kınamış ve ERNK'nin sempozyuma katılmaması durumunda kendilerinin de katılmayacağını belirtmişlerdir. Ayrıca ERNK'nin 6000 kişilik bir yurtsever kitle topluluğu ile bu sempozyuma katılarak, Lozan Antlaşması'nın tekerürüne engel olacağını, halkın iradesini bu sempozyuma gayet

demokratik bir biçimde dayatacağını açıklaması ardından MODS, ERNK'ye gönderdiği yazılı bir açıklamada, "Başka güçler tarafından yanlış bilgilendirildiklerini, yapılan açıklamayı geri aldıklarını, ERNK'nin sempozyuma katılmasını istediklerini" belirtmiştir.

İsviçreli bir örgüt olan MODS belki de siyasi tarihi boyunca ilk kez doğru bir tabir kullanmış, işbirlikçi Kürt örgütlerini siyasi

dığına göre en akıllı çözüm yolu Kürt dili üzerindeki baskıların kaldırılmasıdır" diyerek, Kürt halkına nasıl acıdıklarını sık sık tekrarladılar. Hatta işi daha ileriye götürerek, "Kürtlerin sorunu, politika ve bağımsızlık sorunu değildir" demeleri üzerine samimi bazı Kürt dostları tahammül sınırını aşan bu açıklamalar karşısında tepkilerini dile getirdiler. Yunanlı bir gazeteci,

dışında konuşma yapan yabancı çevreler farklı mücadele biçimleri temelinde de olsa çoğunlukla Kürdistan sorununun köktenci çözümünün bağımsızlıktan geçtiğini vurguladılar.

Sempozyumda ilk konuşmayı yapan Lozan Belediye Başkanı İvet Yagi: "...Lozan şehri insan hakları sorununa önem veriyor, bu sorunların çözümüne cevap vererek uluslararası da-

gerçekliği vardır... Tüm dünyanın sorumluluğu vardır. Avrupa'nın, karşısındaki bir Kürt gerçekliğini göstererek hareket etmesini istiyoruz. Biz her zaman dosyaları açarak bu haksızlığı mahkum etmek istedik, bir delegasyon oluşturarak Türkiye'ye gönderdik. Avrupa Konseyi'nden gönderdiğimiz delegasyon araştırmalar yaptı. Türkiye'den istediğimiz; hukuksal alandaki uygulamalarını düzeltmesi, Avrupa'dan istediğimiz ise; Kürt sorununu kendi platformlarında tartışmasıdır. Görevimiz ise; İsviçre'de bu duruma ilişkin olarak kendi ekonomik ve politik yönlerimizi gözden geçirerek, ülkesini terkeden bu halkın sorumluluğunu taşıyamayacağımızı belirtip, bunun önüne geçilmesidir. Lozan'da yapılan antlaşma ile Kürtlere büyük bir haksızlık olmuştur. Bunun benzeri de İsviçre'nin Jura Kantonu'na yapılmıştır. Fakat daha sonra yapılan çalışmalar sonucunda bu haksızlık ortadan kaldırıldı, Jura bağımsızlığına kavuştu. Biz bunu Kürt halkı için de bir çözüm yolu olarak görüyoruz."

Sempozyuma şeref üyesi olarak katılan Kürt aydınlarından İ. Şerif Vanlı Kürdistan tarihi üzerine yaptığı konuşmada, Kürdistan tarihinde halk direnişini ortaya koydu. Kürdistan'ın bugün devletlerarası sömürge statüsünde tutulduğunu, Kürt halkının bir ulus olduğunu, tarihte devletler kuran bu halkın bugün de devlet kurma hakkının olduğunu, sömürgecilikten kurtarılması gerektiğini belirterek, Kürtlerin bir uyanış ve mücadele içinde olduklarını, Avrupa'nın Kürt sorununa kulaklarını tıkadığını, Halpçe Katliamı'nın Kürtler tarafından unutulmadığını söyledi.

Paris Kürt Enstitüsü adına konuşan Kendal Nezan ise, 1923-1990 yılları arası Kürdistan tarihini değerlendiren konuşmasında, "Kürtlerin tarihte sık sık direndiğini, başkaldırdığını, ama Kürtlerin ne geçmişte ve ne de günümüzde birlik yaratacak bir halk olmadığını, hep parçalanmış bir halk olduğunu, 1970'li yıllarda Türkiye'de DDKO'nun kurulduğunu ve bunun önemli bir çıkış olduğunu" belirtti. 12 Eylül'den sonra Kürtlerin Avrupa'ya çıktıklarını, bu nedenle Kürtlerin dil ve kültür sorunlarına Avrupa'nın yardımcı olması gerektiğini, PKK'nin başlattığı gerilla savaşının halkı zor duruma soktuğunu, TC ile PKK arasında sıkışan halkın göç etmek zorunda kaldığını, büyük korkusunun topraklarından kopan insanların dillerini ve kültürlerini kaybedecekleri olduğunu söyledi.

Bay Nezan'ın adına yakışır bir cahillik örneği ("Nezan"ın Türkçe karşılığı "cahil" dir) sergilediği konuşması dinleyicilerde büyük tepki yarattı. "Önemli bir çıkış" olarak tabir ettiği ve Kürdistan'ın ismini dahi kullanmaya cesaret etmeyen Doğu Dernekleri Kültür Ocağı'nın meşhur "Kelaynak kuşlarının neslini koruma" tartışmalarından bir adım

bir güç olarak görmediğini belirtmiştir. İşbirlikçilik bir politikadır, ama Kürdistan halkının kurtuluş politikası değildir. Bu politikayı esas alanlar siyasi güç değil, sömürgeci ve emperyalist güçlerin birer kuklasıdır. Ancak bizim bu dost örgütten istediğimiz; saygınlığını bir kuklalar topluluğu için zedelememesi olmalıdır.

Üç gün süren sempozyuma katılan 600-700 kişilik bir topluluk, işbirlikçi güçlerin, ERNK'nin açıklamaları karşısında nasıl bir duruma düştüklerini gayet açık bir biçimde gördü. İlkemilliyetçi ve işbirlikçi güçler özünde Lozan Antlaşması'na karşı olmadıkları halde, bu antlaşmadan yakınarak bahsettiler. Irak-KDP'si İran-KDP'si, Paris Kürt Enstitüsü, Avrupa'da Mülteci Kürt Dernekleri vb. çevreler konuşmalarında, bazen utangaç ve bazen de açık bir biçimde Avrupa devletlerine yalvararak dil ve kültür haklarının verilmesini isterken, bu güçlerden bazıları da PKK'yi teşhir etmeye veya PKK'nin bağımsızlıkçı "sopası"ndan bahsederek, "dil ve kültür taleplerimizi kabul etmezseniz, PKK'nin bağımsızlık mücadelesi karşısında geç kalacaksınız" diyerek, nasıl medeni ve işbilir Kürt kişiler olduklarını vurgulamaya çalıştılar. Yine Avrupa'dan en önemli talepleri; Irak, İran ve Türkiye devletleri ile ilişki içine girmeleri için aracı olmaları oldu. Özellikle, bunların dostu olan bazı Avrupalı devlet adamları da, "Bağımsızlık Kürtlerin çıkarına değildir. Zaten bunu elde etme de mümkün olma-

"Yaşlı kadınlar gibi divanda yayılmışsınız. Kürtlerin sorunu bir medeniyet sorunudur, politika sorunu değil." Kürdistan halkına saygısızlık yapıyorsunuz. Siz kendinizi uygar olarak görüyorsunuz ve Kürtlere akıl vermeye çalışıyorsunuz! Sizin buna hakkınız yoktur. Kürtleri medeniyetsizlikle suçluyorsunuz. 2500 yıl önce Yunan tarihinde devlet adamları bugün sizin konuştuklarınızı mahkum ederek, kendi sorunlarının medeniyet sorunu değil, politika sorunu olduğunu söylemişlerdir. Bugün Kürdistan'ın Türkiye parçasında bir silahlı mücadele vardır. Bağımsızlık savaşı PKK tarafından yürütülmektedir. Neden PKK divanda bulunmuyor? PKK'nin olmadığı platformlarda Kürdistan sorunu ve halkın iradesi temsil edilemez" diyerek tepkisini dile getirdi.

Gerçekten Lozan Kürt Sempozyumu'nda, teslimiyet ile direniş, işbirlikçilik ile bağımsızlık arasında bir boğuşma yaşanmıştır. Şüphesiz ki bu kez Lozan'da direniş bütün engellemelere rağmen ege-men çıkmıştır. İşbirlikçilik teşhir edilmiş, halkımızın onurunu ve bağımsızlık savaşını uluslararası alanda bir kez daha temsil eden ERNK, sahte çözümlerle Kürdistan halkının aldatılmayacağını gayet açık bir biçimde dostu ve düşmana göstermiştir.

PKK'nin Kürdistan'da başlattığı Serihildan dönemine denk gelen bu sempozyum, bu atmosferden kendisini soyutlayamazdı. Genellikle Kürt işbirlikçileri

yanışma örneğini gösteriyor. Lozan şehrinin prensibi, insan haklarına ve demokrasiye saygılı olmak, ulusların kendi kaderini tayin hakkına saygılı olmak, azınlıkların kendi istemlerine saygılı olmaları ve biz bunları desteklemeyi bir görev olarak biliyoruz. Kürdistan sorununda bir sessizlik vardır. Bunu kırmak gerekiyor. İnsan haklarının çiğnendiği bir yerde sessiz kalınmamalı, insanlık onurunun korunması için destek olunmalıdır. Bu görevi bir prensip olarak kabul ediyoruz" dedi.

Lozan Belediye Başkanı ardından İsviçre Parlamento Başkanı da yaptığı konuşmada şunları söyledi: "İnsan bazen uluslararası örgütlerin önemini daha iyi anlıyor. Aynı şekilde, politik alandaki sorunların çözümünde Avrupa Konseyi önemli bir rol oynamaktadır. Ve bu kurumlar insanlık onurunun korunmasında aktif rol oynamak zorundadırlar. Fakat ben bugün burada sadece Kürdistan halkına karşı duyduğum sempatiyi anlatmakla kalmayacağım. İsviçre Parlamentosu'nu temsil eden Avrupa Konseyi'nde görevliyim. Bu kurum aldığı kararları yerliyerinde işletmek görevine sahiptir. AT içinde görevi; halkların kendi kaderlerini tayin hakkını savunup kabul etmektir. Birçok halk bu hakkını savunup gündeme getirmek için zorluklar çekmektedir. Birçok hakkından mahrum edilen bir halk ve bu haklarını savunan bir halk

ilerleyerek (!) bu kez Lozan'daki Kürt sempozyumunda "Kürtler TC ile PKK'nin şiddeti arasında sıkışıp göçettiği, Türk metropollerinde dillerini ve kültürlerini unutarak neslinin tükeneceğini" belirtmesi doğrusu Nezan'a göre ileri bir adımdır! Bu bayın yaptığı bu "tarihi çıkışı" onu emperyalistlerin kucağında "profesör", "doktor", "Kürt Nezan"ı dahi yapmış olduğundan büyük hava ile Lozan'a geldi, ancak tam bir düş kırıklığı ile buradan ayrıldı. Kürdistan'daki savaş gerçekliğine bu kadar kör ve sağır yaklaşan başka bir şahsiyete rastlamak mümkün değildir. Avrupa Parlamentosu dahi Kürdistan'daki insan haklarının ihlallerinden TC'yi sorumlu tutar ve Alman Yeşilleri TC'nin Kürdistan'daki varlığını terörist olarak değerlendirip teşhir ederken, TC'nin sistemli bir biçimde Kürdistan halkını ata topraklarından göçettirdiğini dünya alem bas bas bağırırken, Kürdistan'daki göçlerden PKK'yi sorumlu tutmak Kürdistan halkına karşı bir düşmanlıktır. TC hakimlerinin 1982 yılında PKK Diyarbakır Ana Davası'nda Mazlum DOĞAN, Kemal PİR, M. Hayri DURMUŞ gibi yüzlerce PKK tutuklusuna yönelttiği "Siz halkı göçe zorladınız" suçlamasının bay Nezan'ın ağzından çıkması onun hangi zehirli otun çiçeği olduğunu ortaya koysa gerek. Bay Nezan'ın bu konuşması bir pot kırmı olarak değerlendirilebilir mi? Şüphesiz ki hayır. Kendisi de iyi bilir ki, emperyalistlerin yanında onu değerli kılan tek şey; PKK'nin yürüttüğü mücadeledir. Kürdistan'da TC'nin köylülüğe beş para değer vermediğini herkes bilir. Bugün bu böyle olmakla beraber, PKK'nin silahlı mücadeleyi başlatması ardından TC'nin en yetkili generallerinin dahi Kürt köylüsünün ayağına kadar giderek, "zavallı vatandaşların uğradığı haksızlıklara çare olarak köy koruculuğunu bulunmaz bir nimet olarak" sunduklarını herkes yine iyi bilir. Nezan da bu çevrelerin Avrupalı yandaşları yanında işte böyle değer kazanmıştır. Nezan sadece sempozyumda değil, gittiği her yerde, PKK'nin "ölüm listesi"nde olduğunu belirterek, PKK'nin "saldırgan ve terörist" olduğunu izah etmeye çalışıyor. Kendi ölümünü PKK'nin kurşunlarında aramak kadar lanetli bir şey yoktur. Kürdistan halkının en çok lanetlediği ölümler bu tür ölümlerdir. Nezan bu noktada tam bir çarpıtma içindedir. PKK'nin bu tür kişilikleri şiddetle ortadan kaldırma politikası yoktur. İşbirlikçilik Kürdistan'da bir gelenektir. Ulusal kurtuluş güçlerinin bu geleneği yerle bir ederek bağımsızlığı ege-men kıldığı herkes tarafından bilinmektedir. Bu gelenek takipçileri silahla bağımsızlık güçlerinin karşısına çıkmadıkça, onlara şiddet uygulanmamıştır. Silaha silahla karşılık verildiği doğrudur. Ancak Nezan'ın bugün temsil ettiği işbirlikçilik komplolar düzeyine çıkmadıkça, bu çizgi sahipleri politik teşhirlerle tasfiye edilerek etkisizleştirilecektir. Bu bütün ulusal ve sınıfsal kurtuluş mücadelelerinde böyledir. Nezan, Lozan Kürt Sempozyumu'nda ERNK'nin güvenliği sağladığı salonda üç gün çok rahat bir biçimde geçmiştir. Bizzat ERNK, tüm delegelerin olduğu gibi kendisinin de güvenliğini sağlamıştır. Bütün bunlara rağmen bu iddialarını sürdürmesi bir ukalalıktan öteye gitmeyecektir. Ama

Kürdistan halkına ve dostlarına saygı duymayan Kendal Nezan, İsmet Şerif Vanlı'ya, sempozyumda teşhir olmaktan dolayı olacak, "Bu sempozyum tam bir hayvan sirkine benziyor" diyerek gerçek yüzünü ortaya koymuştur. İ. Şerif Vanlı bu hakaret karşısında, "Burası bir Kürdistan parlamentosudur" diyerek karşılık vermiştir. Nezan neden rahatsız oldu? Çünkü sempozyuma, Kürdistan'ın her parçasından, diplomat olamamış kravatsız işçiler katılmıştı. Nezan bunlardan nefret ediyor. Çünkü bunlar diplomasi oyunları içinde kendilerini yitirmedikleri gibi Kürdistan'ın kurtuluşunu da silahlı mücadele ile bağımsızlığa ulaşmada görüyorlar.

Sempozyumda Irak-KDP'si adına konuşan Zabari, övünerek, "Otonomi için mücadele ettiklerini, bugüne kadar çok kez otonomi sözü verilmesine rağmen bunun gerçekleşmediğini, Avrupa'nın Irak'a baskı yaparak bu hakkın yürürlüğe konulmasını sağlamasını" istedi. Ayrıca İran, Türkiye ve Suriye devletlerine de baskı yapılmasını, Kürtlerin kültürel taleplerinin kabul edilmesini istemeyi de unutmayan KDP sözcüsü, sempozyumun bu talebi yerine getirebileceğini sanarak baştan sona kadar yabancılara yalvardı.

İran KDP'si adına konuşan Abdullah Khosrov, İran'ın vahşetinden bol bol bahsetti, ardından İran'la tarih birliğine sahip olduklarını, İran'dan kopmak istemediklerini, Avrupa'dan istemlerini; KDP'yi İran ile ilişkiye geçirmesi olduğunu belirtti. Yine bu şahıs, Kürdistan'ı sömürge görmediklerini, bu nedenle Kürdistan'ın sömürgecilikten kurtulması gibi bir dertlerinin olmadığını sık sık çevresindekilere belirtiyordu.

Suriye'deki Kürtler üzerine konuşan Nevin Ersan da, "Kürtlerin topraklarından zorla göç ettirildiğini, yasal Kürt partisinin olmadığını" belirtti.

Bu güçlerin tümü sempozyumu Mekke'ye dönüştürerek diz çökmüş, "İlahi Avrupa, bize dilimizi, kültürümüzü ihسان eyle" biçimindeki bir yakarıya sahne etmişlerdi. Bazı yabancılar bu yakarıdan rahatsız olduklarını açık bir biçimde dile getirdiler.

ERNK temsilcisi, bütün bu onur kırıcı durumları ortadan kaldırmak için yaptığı onurlu konuşmada, Kürdistan halkının kimseye yalvararak hak talep etmeyeceğini; Kürdistan halkının faşist Türk sömürgecilğine karşı bağımsızlık savaşını Serihildan ile trmandırdığını ve PKK-ERNK-ARGK güçleri saflarında yerini aldığını; Kürdistan halkının PKK ile TC'nin arasında sıkıştırıldığını iddia eden Kendal Nezan'ın samimi konuşmadığını belirterek, "Kürdistan halkı 1990 Newroz'unda ERNK'nin çağrılarını uyarak bir milyon insanıyla Serihildan'a kalkmıştır. 7 Kürdistan vilayet ve kasabasında halk 'Yaşasın PKK' sloganını atmıştır. Ortadoğu'da sorunların köklü çözümünü bağımsız bir Kürdistan'dan geçmektedir... Avrupa insan hakları konusundaki sınavını Kürdistan'a yaklaşımda verecektir... Kürdistan halkının haklı ve meşru mücadelesini hiçbir çakar gözetmeden desteklemek her bireyin insanlık görevidir" şeklinde konuştu.

Bu konuşmadan sonra toplantının havası değişti, Avrupa'daki mülteci Kürtler konusunda

konuşma yapan Berlin Üniversitesi Ortadoğu Sosyoloji Uzmanı Yuhan Gılaşkek, "Kürtlerin en temel sorunu milli bir birlik yaratma sorunudur. Kaybettiği ulusal değerlerinin tümüne sahip çıkmasıdır. Kürtler yurtseverlik bilincini bu alanda da geliştirmeli. Kürtlerin özgürlüğüne kavuşma sorunu vardır. Kürdistan İşçi Partisi (PKK) bu özgürlük bilincini geliştiriyor. Biz hiçbir zaman Kürtlerin kurtuluşu için, Kürtlere şu biçimde mücadele etmek zorundasınız diyemeyiz" dedi.

Avrupa'daki mülteci Kürtler üzerine konuşma yapan Kaya İzol, İsveç'teki derneklerinin Kürt dili üzerine başarılı bir çalışma yürüttüğünü belirterek, daha fazla olanakların sunulmasını istedi.

Sovyetler'de yaşayan Kürtlerin durumları üzerine konuşan İ. Şerif Vanlı, "Sovyetler'de çok az bir Kürt nüfusu vardır. Kürtçe okulları var ve kültürlerini yaşatabiliyorlar. Son dönemlerde Sovyetler'de gelişmekte olan milliyetçi akımlardan zarar görmektedirler. Kürdistan'daki mücadeleyi ilgi ile izlemektedirler" dedi.

Sempozyumun en önemli bölümü, 9 ayrı komisyonda sürdürülen tartışmalar ve açık oturumda yapılan konuşmalar oldu. Her örgüt bu sempozyumdan ne beklediğini açık bir biçimde ortaya koydu. Özellikle bu döneme kadar pusuya yatan bir çok akrep dili altındaki zehiri kustu.

Komisyonlarda bütün konulara ilişkin tartışmalar yürütülüyordu. Her komisyon bir konuyu içeriyordu. Şu konular üzerinde komisyonlar kurulmuştu: Kürdistan'da Direniş ve Avrupa'nın Tavrı, Ekonomik İlişkiler, İnsan Hakları, İltica ve Kadın Sorunu, Azınlıklar, Kürtlerin Kimliği ve Kültürü, Yurtdışındaki Kürtler, Kürdistan'ın Coğrafik-Jeopolitik parçalanmışlığı.

İkel-milliyetçi ve işbirlikçi-mülteci reformist güçlerin talepleri şunlar oldu: "Avrupa devletleri, Türkiye, Irak, İran ve Suriye devletlerine baskı yap-sın demokratik bir ortam yaratılsın, Kürt dili ve kültürü üzerindeki baskılar kaldırılsın Hatta bazıları daha ileri giderek, "Avrupa bu devletler aracılığı ile Kürdistan'a ekonomik yatırımlar ve sosyal hizmetler yap-sın" dahi diyebildiler!

Açık ki, sömürgeci devletler aracılığı ile Kürdistan'ı kalkındırma, sosyal bir gelişme sağlama ve hakların sağlanması istemi çok çirkin bir talep olmaktan öteye, "Doğu'nun makus talihini değiştireceğim" diyen sömürgeci terör sahiplerinin bora-zanlığını yapmaktan öteye bir anlama gelmemektedir. Türk generalleri de Kürt sorununun temel çözüm yolunu dışarıya böyle yansıtarak, ulusal inkarcılık tizini böyle savunuyorlar. Mülteci kampları için Avrupa'nın gönderdiği yardımların köy korucuları ve ajan milis çetelerinin maaşlarına ödendiği, TC subaylarının hediyelikleri olarak kullanıldığını sanırız bilmeyen yoktur. Avrupa'nın sömürgeci devlete, karşılıksız yaptığı yardımların hadi hesabı yoktur. Bütün bu yardımların yeni katliamlar ve zindanların yapımından başka hiçbir şeyde kullanılmadığı bilinmektedir. Doğal olarak sempozyuma katılanlar, bu istemi ileri süren güçlerin hangi sömürgeci devletin maliye müşaviri veya bakanı olduğunu sormadan ede-

meyeceklerdir.

Açık ki, Kürdistan halkının e-linde hiçbir şey bırakılmamıştır. Her şeyi zorla gaspedilmiştir. Bu nedenle en sıradan bir ulusal değeri için dahi tutucu ve bağınaz olmada ve bu değerleri için mücadele etmede yerden göğe kadar haklıdır. Dilimiz üzerindeki sömürgeci yasak ve baskılara, kültürümüz üzerindeki her türlü bitirici uygulamalara karşı çıkmak ve bunun için mücadele etmek, bütün Kürt yurtseverlerinin görevidir. Bizim sempozyumda ayıpladığımız, bu güçlerin dil özgürlüğü ve kültürel talepleri değildir, haklı olan bu talepleri, Kürdistan halkının kendi kaderini tayin etme mücadelesinin karşısına koymalarıdır. Evet, bu ulusal değerlerimizin ulusumuzun kölelik statüsünde tutulması için garantör birer ipotek olarak kullanılmasına alet olmalarıdır. Sömürgeciler ve emperyalist güçler Kürdistan sorununu etnik bir sorun olarak gündemde tutmak istemektedirler. Ve biz bu konuda son derece hassasız. Etnik bir sorun, dil özgürlüğü ve kültürel baskı istemlerin karşılanması ile ortadan kalkar. Ama bu güçler çoğu zaman, "Kürdistan bir ulustur, ve bu ulus sömürgeci" derken, diğer yandan sömürgecilğe karşı mücadele etmeyi değil bununla uzlaşmayı esas almaktadırlar. Bunun için diplomatlığa soyunarak "Kürdistan'ın temsilcisi, bilir kişiler olarak" kendilerini sömürgecilikten kurtarmanın mümkün olmadığını bildikleri halde, buna lanet okuyarak "sadece dil ve kültür özgürlüğü istiyoruz" demektedirler. Gerçekten hiçbir direniş yürütmeden bu hakları elde edeceklerini sanıyorlar.

Okuyucularımızdan özür dileyerek bu güçlerin durumunu halk arasında konuşulan bir fıkraya ile anlatacağız: Bir kör, bir topal ve bir sağır bir araya gelmiş ve birbirlerine fiyaka atmaya başlamışlar. Kör olan, "Aha, bir karartı görüyorum" demiş. Sağır olanı hemen cevabı yetiştirmiş, "Öyle bir hızla geliyor ki, gürültüden yer gök inliyor!" Topal olanı ise gerilerek, "Haydi arkadaşlar, gelin koşalım" demiş. Şimdi bu güçlere sormak gerekmez mi; siz bu kör, sağır ve topal durumunuz ile kimi kandıracaksınız? Kürdistan'daki bu amansız savaş ortamında devekuşu gibi kafanızı kumun içine gömüp, yürütülen bu savaş görmeyizlikten gelmek, "Bu savaş bizi ilgilendirmez, biz sadece dil ve kültür özgürlüğü istiyoruz" diyerek, "Bakin biz silahlı mücadeleden yana değiliz ve bu nedenle terörist olarak bizi PKK'nin kefesine koyamazsınız... Ama istemlerimizde yerden göğe kadar haklıyız" sözleri ile mi meşhur bir güç olacaksınız? Avrupa alanında suya sabuna elinizi değ-dirmeden bunları söyleyebilirsiniz. Ama Kürdistan halkının yaşamı savaş içinde şekilleniyor. O topraklarda yaşamak, savaşmakla mümkündür. Açık belirtelim; biz de savaşlardan ve silahlardan nefret ediyoruz, ama kendiniz de belirtiyorsunuz; "Türk devleti barbardır. Saddam jenosid uyguluyor" diye. Fakat siz buna rağmen "melek"siniz! Doğrusu bu tür "melek"ler daha tehlikelidirler. Arafat BM'ye askeri üniformayla geliyor. Ne de olsa arkasında taş ve sopalarla savaşan bir halk vardır. ABD ve Sovyetler askeri ve silah üstünlükleri ile birbirinden taviz koparıyorlar. "Bilir Kürt diplomat-

ları", bütün bunları görmeyerek sermayesiz tüccar gibi kapı kapı dolaşıyorlar. Kimse bu durumlarından dolayı kendilerini muhatap almadığında ise, kendilerinin düzenlediği toplantıları "hayvan sirkine"ne benzetmekten utanıyorlar.

Kürdistan halkının bu güçlerden istediği şudur: "Siz her şeyi tüketmişsiniz, mücadele etmek için ata topraklarına gelme cesaretiniz de yok. Orada kalın ve bizim kanla yarattığımız değerler sayesinde yaşadığınıza göre, hiç olmazsa bu değerlere saygılı olun. Dil ve kültürel talepleriniz olsun, ancak bu talepleri bağımsız Kürdistan mücadelesinin bir parçası olarak görün ve onunla yaşatın. Emperyalistler bu talepleri sunarak sizi bağımsızlık mücadelesine karşı kullanmayı her zaman deneyecektir. Bu temelde dil ve kültürel talepler sömürgeciliğin bir garanti belgesi olarak hep gündemde tutulacaktır."

Emperyalizme ve sömürgecilerle, bu tehlikeyi göze alarak mesajlar ulaştırın konuşmalar yapın bu güçler bunun hiç de Kürdistan halkı ve gerçek dostları tarafından kabul edilmeyeceğini açık bir biçimde gördüler. Kürdistan sorununun bir dil ve kültürel özerkliği talebi olarak ele alınması, Lozan'da ERNK'nin karşı çıkması ile aşıldı. "Kürdistan sömürgeci. Bağımsızlık köklü çözümdür. Kürdistan halkı devlet dahil istediği gibi kendi kaderini tayin etmelidir. Dostları ve insan hakları savunucuları bu temelde yardımcı olmalıdır" kararlarına ulaşabildi. Kürdistan'ın böyle konuşurulması her namuslu Kürt insanı için gururdur.

Sempozyumda amaçlarına tam olarak ulaşamayan işbirlikçi güçler, birçok ayakoyununa başvurarak durumu kendi lehlerine çevirme çabasından da geri kalmadılar. Açık tartışma oturumunda divan anti-demokratik bir biçimde oluşturuldu. KDP'liler divana oturtuldu. Herkes PKK'yi ve mücadelesini tartışıyordu. Ancak bu sorulara muhatap olan ERNK'ye söz hakkı verilmek istenmiyordu. Peki, sözü kesen kimdir. "PKK'nin propagandası olamamalı" diyen bay Türk damadı bir İsviçreli! Otonominin güvencesi nedir? Kürdistan halkının sorunu bir vatan sorunu değil midir? Hangi temelde birlik? gibi sorular divana peşpeşe yağdırıldı ve bu sorular rahatsızlık yarattı. Çünkü divan yargılanıyordu.

Sempozyum basın toplantısı ile sonuçlandırıldığında gazeteciler, "KDP'ileri tanıyoruz. Otonomi otonomi diyorsunuz. Peki bunu nasıl elde edeceksiniz? Şimdi neredesiniz? Savaşacak gücünüz var mı? PKK'nin sözcülerine sorularımız vardı ama onlar divanda yok! Sizlere ise soracak bir şeyimiz yok" diyerek önemli gerçeklere parmak bastılar.

Sonuç olarak; başından beri hile ve entrikalarla gerçekleştirilmek istenen sempozyum, tersi bir duruma dönüşerek Kürdistan halkının ERNK'de somutlaşan bağımsızlık gerçekliğinin dostta ve düşmana kabul ettirdiği bir platform oldu. Siyasal varlığını sürdürmek isteyen samimi Kürt güçleri, bir kez daha Lozan Kürt Sempozyumu'nda ispatlanan ERNK'nin otoritesini altında mücadele etmelidirler. Aksi takdirde emperyalistlerin kucağında olsa dahi, teslimiyet ve işbirlikçilik tasfiye olmaktan kendisini kurtaramayacaktır.

OLOF PALME CİNAYETİ SORUŞTURMASINDA SÄPO-MİT İŞBİRLİĞİ

Cinayeti PKK'ye yükleme çabaları

Olof Palme, 28 Şubat 1986 tarihinde öldürüldü. Cinayetin ardından dört yıldan fazla zaman geçiyor. Katil halen "bulunmuş" değil ya da bulunmak istenmiyor. Olof Palme, karısının gözleri önünde geceleyin eşkali belli biri tarafından öldürülmüş, katil sırr-ı kadem olmuştu.

Palme'nin katledilmesine en fazla üzülenlerin başında Kürt halkı geliyordu. Çünkü, düzeyi tartışılır olmakla beraber, Olof Palme, Kürt halkının dostu biliniyordu. Avrupa'da Kürdistan sorununda devletler düzeyinde koyu bir inkarcılık varken, Olof Palme, Kürt halkının ulusal ve demokratik haklarının verilmesi gerektiğini açık bir şekilde savunuyordu.

Yine de Kürt halkı suçlanmaktan kurtulamadı. "Güçsüzlük" suçlu olmak için yeterdi. Ya da öyle sandı.

SÄPO'nun sabık şefi Hans Holmer için katil belliydi. Hans Holmer, 14 Mayıs 1986'da Teori B adıyla PKK'lileri avlama planını hayata geçirdi. Plan, PKK'nin kamuoyunda mahkum edilmesini ve İsveç'teki bütün Kürt yurtseverlerinin tutuklanmasını kapsıyordu.

Holmer, komplosuna iki gerekçe gösteriyordu; "PKK, Genel Sekreteri, İsveç'te iltica başvurusunun reddedilmesine kızgın bundan dolayı intikam almak istiyordu. İsveç hükümeti PKK'yi terörist ilan etmiş, PKK'de bu yönelimin Avrupa'da yaygınlaşacağından korkmuştu."

Hans Holmer'in bu iddiaları aylarca İsveç radyo, televizyon ve gazetelerini işgal etti. Çok sayıda Kürt yurtseveri tutuklanarak haksız yere terörist muamelesi gördü. Plan tutmadı. Holmer, kanun dışılıkta diretti. Devreye tüccar ve aynı zamanda CIA ajanı olan Ebbe Carlsson sokuldu. Carlsson, özel soruşturma ekibi kurdu. Kendisine tüm ayrıcalıklar tanındı. Bu kişi, Türk MİT'inin verilerini temel aldı. Yeni bir iddiayla ortaya çıktı.

Buna göre "İran, İsveç'ten top vb. silahlar almak istemiş, Olof Palme hükümeti, bu satışı durdurmuştu. İran, intikam almak istemiş, bunun içinde PKK'yi kullanmıştı."

PKK Genel Sekreteri Abdullah Öcalan, 1988 yılı içinde İsveç'te in **Dagens Nyheter** gazetesini muhabiri **Lars Boström**'a verdiği mülakatta bu suçlamayı "acı" bir çırpınış olarak değerlendirecek ve İran'la herhangi bir ilişkilerinin olmadığını açıklayacaktır. (Berxwedan, 30 Haziran 1988).

Ebbe Carlsson, bu komplocu tezini ispatlamak için eski İran devlet başkanlarından Beni Sadr ile görüşecek, komplo senaryosunu film haline getirmek için bir İngiliz film şirketiyle anlaşacak, Kürt yurtseverlerinin evine gizli dinleme araçları yerleştirecek ve telefonlarında sürekli dinlemeye alacaktır.

Oyun bozuluyor

Dinleme cihazları, Ebbe Carlsson'un marifetleri ve Kürt yurtseverlerine yapılan haksız uygulama İsveç kamuoyunun kanısını değiştirir. Hans Holmer'in Ebbe Carlsson ile sapık ilişkileri ortaya çıkar. Carlsson'un gizli dinleme araçlarını temin ettiği **Carl-Gustav Östling** isimindeki şahsın evinde yapılan aramada Türk

istihbarat teşkilatı MİT'e ait PKK hakkında hazırlanmış belgeler bulunur. Zaten SÄPO-MİT ilişkisinin gizlenecek bir yönü kalmamıştır.

Olof Palme cinayeti soruşturmasını bir inceleme konusu yapan Alman **Der Spiegel** dergisi (Kasım-1987), "Olof Palme olayında Kürt izi Türk generallerini ziyadesiyle memnun etmektedir" yazacaktır. Mükafat olarak da İstanbul metro inşaatı ihalesi İsveç endüstri tekeli ASEA'ya verilecektir.

SÄPO'nun çirkinlikleri kamuoyunun tepkisini çoğaltacaktır. Dokuz Kürt yurtseverinin Avrupa'da benzeri görülmeyen bir şekilde kamu hapsi denen belediye sınırları dışına çıkmasının yasaklanmasına karşı sesler yükselir. Kürt Halkının Dostlarından **Hans-Göran Franck**'ta "Dünyada İsveç'inkine benzer Kürtler üzerindeki uygulamalar sadece ve sadece Türkiye'de var" tespitini yapar. Bağimsız gazeteci **Thomas Kanger**, SÄPO'nun düzmecelelerini "Palme'yi Kim Öldürdü?" kitabında belgeler.

me de bunu katil olarak teşhis etti. Yüzde yüz katil olarak tutuklanan Petterson birkaç ay içinde özgür olarak evine gidiyordu.

Kirli çamaşırlar ortaya çıkıyor

Dünya çapında etkin bir şahsiyet olan Olof Palme'nin cinayetini soruşturmak tabii ki önemliydi. Fakat asıl katilleri bulma yerine amaçlı olarak soyut hedeflerle uğraşıldı. SÄPO, resmen İsveç halkını aldattı.

Bunun ayıbı sadece SÄPO'ya ait değildir. İsveç hükümeti de bu ayıbın ortağıdır.

Alışageldiği üzere her başarısız komplonun kurban ister. Komploculardan birkaçı günah keçisi seçilir. İsveç hükümeti de kendini aklamak ve kamuoyunun tepkisini frenlemek için birkaç kurban aramaya girişti. Gerçi seçilenler masum değildi. Tam aksine komplonun köşe taşlarıydılar.

29 Mart'ta İsveç Başsavcısı **Jan Danielsson**, eski ve halen gö-

rilmesi için emir verdiğini kabul ediyor. Diğerlerini gizliyor. Unutkanlık ve çelişkisi arkadaşlarını korumaya yönelik.

"Yargılanan SÄPO büro şefi **Christer Ekberg**'in hafızası daha kötü ve çelişik. O da iki olaydan birini üstleniyor. İfadesi alınan 80 SÄPO görevlisi bu ikisini suçluyor.

"P. G. Näss, mikrofon yerleştirirken, dönemin adalet bakanı **Sten Wickbom**'a danıştığını, onun, 'Evet, evet iyi olur' dediğini söylüyor. Bakan ise bunu reddediyor. **Hans Holmer** de üç dinleme için emir verdiğini söylüyor. 1988'de açığa çıkan olay hakkında soruşturma açılmış, adalet bakanlığına dair şefi **K. G. Ekberg** savcılarının gözü önünde **Hans Holmer** ile yaptığı bir konuşmanın ardından sorgulama durdurulmuştu. Bu konuşmanın içeriği halen bilinmiyor." (Dagens Nheter, 30 Mart).

O zaman Holmer'in davanın iptalini istemesinin asıl nedenleri ortaya çıkıyor.

Yukarıda adı geçen gazetede bu gerekçeler **Göran Ahren** imzasıyla sıralanıyor (25.5.1990); "Eğer dava sahibi Kürtlerin mahkemeye katılmalarına izin verilirse, o zaman Kürtler, bu dava hakkında vakıf olmadıkları bilgileri elde etmiş olacaktıdır".

Meşru nedenlerden haklı olan ve mağdur edilen Kürt yurtseverlerinin İsveç yasalarına göre kapalı kapılar ardında da olsa mahkemeye girmeleri yasal olduğuna göre, bu "sır" olması gereken bilgiler nedir? Bu bilgilerin de neler olduğunu gazetelerden aktaralım:

"SÄPO'nun Türk makamları ile düşmanları olan PKK'ye yapı ile örgütlenmesi hakkında bilgi alışverişinde bulunduğu bilinmektedir. Bu konu kamuya açık belgelerde yansımıştır. Evleri gizli dinlenmiş olan FKÖ'nün en büyük örgütü El-Fetih ile pratik bağları olan Filistinli sempatanların durumuna gelince, SÄPO bunlar hakkındaki bilgiyi İsrail istihbarat örgütü MOSSAD'tan almıştı."

SÄPO'nun bu işbirliği sadece MİT ve MOSSAD'la mı sınırlı?

"Muhtemel bir gizli dinleme mahkemesi duruşmasında haklarında dava açılan polis şefleri kendilerini savunurlarken, bu uluslararası istihbarat örgütleri arasındaki bilgi alışverişi durumuna işaret etmek isteyeceklerdir. Bu ilişkiler geleneksel olarak çok gizli tutulmaktadır. Eğer mahkeme gerekçesiyle bu ilişkiler gün ışığına çıkacak olursa, SÄPO'nun uluslararası ilişkileri ve SÄPO'ya olan güven zarar görmüş olur."

"Bu konudaki endişenin kaynağı, gerçekte SÄPO'nun uzun yıllar gizli ev ve işyeri dinleme faaliyeti sürdürdüğü, bunlar arasında hükümete de rapor edilmiş Doru Bloku diplomatlarının istihbarat çalışmalarının gayri kanunî olarak dinlenmesi olayı bulunmaktadır. Eğer, P. G. Näss, bir köşeye sıkıştırılırsa, konu hakkında açıklamada bulunabilir ve İsveç'in dış ülke bağlantılarına zarar verebilir." (SvD, 17 Mayıs 1990)

Böylece komplonun ayakları ortaya çıkıyor. CIA'nın denetiminde SÄPO-MİT-MOSAD işbirliği. Geriye kalıyor komplonun Kürt uşakları ve Kürt ajanlardan oluşan ayağı.

"Eğer SÄPO'nun bilgi aktarıcısının ismi gelecek gizli dinleme mahkemesinde açıklanacak olursa, o zaman bu kişinin öldürülme riski ile karşı kar-

şıya bırakılacağı inancındadır hükümet. Ayrıca SÄPO, bu kişinin diğer ülkelerin istihbarat örgütleriyle olan ilişkisinin açığa çıkacağı konusunda da endişelidir... Böylesi bir durumda SÄPO'ya olan güveni kırılmış olacağı ve profesyonel bilgi aktarıcılarının artık işbirliğine yanaşmayacağı endişesi var." (SvD, 17.5.1990)

SÄPO'nun diğer ülkelerin istihbarat örgütleriyle de bağlantısı olan bilgi aktarıcısı kim? Bunun kim olduğunda İsveç basınında izleyelim;

"Palme cinayeti araştırması ekibinin ilgilendiği kişi, Federal Almanya'da zanlı PKK'li teröristlerin yargılanmakta olduğu bir davada yargılanan bir Kürt'tür. Ebbe Carlsson baş kaynağı 'Kaynak-A' denilen kişi İsveç makamları tarafından sınır dışı edilip yollanmıştı..." (Aftonbladet, 11.5.1990).

"Hans Olvebro, Ebbe Carlsson'un özel dedektif soruşturmasında aktüel olan 'Kaynak-A'nın sorgulanıp sorgulanmayacağına dair doğrulayıcı ya da yalanlayıcı bir açıklamada bulunuyor" (DN, 12.5.1990)

Kaynak-A'nın ajan Ali Çetiner'den başkası olmadığı açık. Bu durum aktardıklarımızla belgelendiği gibi, Mart 1990'da Almanya'nın Batı Berlin kentinde görülen mahkemede bir daha belgelendi. Ali Çetiner, Ocak 1988'de SÄPO ile çalışmak üzere İsveç'e gider. Bu görevini 5 Eylül 1988'e kadar Ebbe Carlsson'un yanında sürdürür. Ebbe Carlsson skandalı ortaya çıktıktan sonra İsveç'te işi biten Ali Çetiner, bu defa Federal Almanya Başsavcısı Rebman'la birlikte çalışmak üzere 12 Ocak 1989'da Almanya'ya yollanır. Ali Çetiner, profesyonel bir MİT ajanıdır.

Gerçekler bu denli açık gün ışığına çıkmışken İsveç hükümeti ve savcılar halen dolambaçlı yollara başvurumaktadırlar. Zira pislik hepsine bulaşmıştır.

Doğruluk derecesi muğlak olmakla birlikte Aftonbladet (11 Mayıs 1990) gazetesinin aktardığına göre İsveç savcıları Türkiye cezaevlerinde kalan bazı PKK'lar ile görüşmeye gitmişler. Bu gazeteden **Sigge Sigfridsson**'un haberi şöyle; "Geçen hafta Perşembe günü Başsavcı **Per-Erik Larsson**, bir tercüman ve iki araştırmacı polisle birlikte Türkiye'ye seyahat etti. Kendilerinin eski PKK üyesi olduklarını iddia eden iki kişiyle karşılaştılar."

"Bu Kürtler cezaevinde... Türk makamları onların şehirden faaliyet gösteren teröristler olduklarını savunmaktadır. Hans Holmer'in eski araştırma verilerine göre bu iki kişi, PKK'nin Olof Palme cinayetini planlamış olduğuna dair bilgi sahibi oldukları iddia edilmektedir."

"Bu konu daha önce de basın da işlenmişti. Önce Türk gazetesi Hürriyet ve daha sonra İsveç basınında ele alınmıştı. Basındaki iddialar üzerine Ebbe Carlsson, PKK üzerine özel araştırma çalışmalarını başlatmıştı."

"Soru sorup cevap aldı"
"Per-Erik Larsson:
- "Söz konusu iki kişiyle bölge savcısının makamında oturduk."

"Söz konusu kişiler sizinle konuşmak istemediydiler?"
- Biz soru sorduğumuzda ce-

Gazeteler, "Holmer daha ne kadar kanun dışı yaşayacak" başlıklarını atarlar. 1988'de İsveç'te kurulan **Anayasa Komisyonu (KU)**, SÄPO'nun kanun dışı faaliyetlerini değerlendirir.

Oyun bozulmuştur. Baştan beri Hans Holmer'in komplosunun destekçisi olan Başsavcı **Clear Zaim**, durumun tersine dönmeye üzerine, "cihaz dinleme olayı Holmer'in kanunları ne kadar çiğneyebileceğinin göstergesidir" diyecektir.

Durumu en güzel **Der Spiegel** dergisi (Kasım-1987) tanımlayacaktır; "Kürtlere yönelik iddianın fiyaskosundan sonra, Holmer ile Zaim arasında olası amaçlı ittifak gücünü bir şekilde sona erdi. Polis ve savcılık bir-biri üzerine terbiyesizce basın açıklamaları verdiler. Holmer, Zaim için 'o sabotaj yaptı', Zaim de Holmer için 'bu adam gitmelidir' suçlamalarında bulundular. Kısa süre sonra her ikisi de gitti. 4 Şubat'ta Başbakan **Ingvar Carlsson** müdahale etti. Kavgacı iki horozuda görevden alarak olayın soruşturmasını üstlendi".

Giden sadece Holmer ile Zaim değildi. Bunları adalet bakanının koltuğundan edilmesi izledi.

Başarısızlığa kurban arandı. Kürt tezi iflas etmişti. Yeni kurban **Christe Petterson** adlı ayaş ve CIA'nın denetiminde çalışan ırkçı bir grubun üyesiydi. Bayan Pal-

revde bulunan 6 polis görevlisi hakkında öncelikle Olof Palme olayının koşuşturulması sırasında kanun dışı yöntemlerle çalışma yürüttükleri ve telefonları dinledikleri gerekçesiyle dava açtı. Haklıdan dava açılanlar; eski SÄPO şefi **Hans Holmer**, eski Polis şefi **Hölger Romander**, eski polis şefi ve şimdiki Stokholm polis şefi **Seven-Ake Hålmrot**, SÄPO büro şeflerinden **P.G. Näss**, **Christer Ekberg** ve bir üçüncüsü. Bunlar hakkında iki yıl hapis cezası ve para cezası isteniyor.

Mayıs ayında açılması planlanan davada suçlananlar özellikle Kürtlerin ve Filistinlilerin telefonlarını dinlemişler.

Ancak bu aşamada kanun dışı yöntemler tekrar devreye sokulur. Holmer, hükümete yazdığı mektupta davanın iptalini ister. Holmer bu mektubunda, "Böyle bir mahkeme kapalı kapılar ardında yapılırsa bile, birçok gizli olması gereken şeyin ortaya çıkmasını önleyemeyiz. Eğer bir çok belge ortaya çıkıp herkesçe bilinirse, milli güvenliğimiz ve çıkarlarımızı zarar vereceğini ve Palme cinayetinin çözümünün artık mümkün olmaması kesinleşecektir" (Dagens Nheter gazetesi, 20.5.1990).

Halbuki suçlar o kadar ağır ki. Haklıdan dava açılanlardan "P.G. Näss, Stokholm-Fridhems'te bir Kürdün evine mikrofon yerleşti-

Avrupa basınında Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi

Dala Demokraten (İsveç), 6 Nisan

20 Haziran 1984'te PKK'den ayrılan Enver Ata, bir Kürt tarafından öldürüldü. 2 Kasım 1985'te ayrılan Çetin Güngör ise Stokholm'de öldürüldü.

Ata ve Güngör, SÄPO ile birlikte çalışıyorlardı. SÄPO, bunların verdiği bilgilere dayanarak PKK taraftarlarını takip etmekteydi. Ata ve Güngör, kendi örgütleri hakkında SÄPO'ya sürekli bilgi verdiler. Bunu, İsveç'te gizli telefon dinleyenleri tespit komitesi ortaya çıkardı.

SÄPO'nun eski şeflerinden Per Gören Näss, komiteye Enver Ata hakkında bilgi vermek için çağrıldı.

Näss, "Daha sonra Medborg-Arhuset'te öldürülecek olan Çetin Güngör'le kontajımız öldürüldüğü gün dahi olmuştur. Ne zaman ki kendisine inandık, o zaman bilgi vermeye başladık. Bu bilgiler sayesinde gelişme kaydettik, ona yakın çevrelerde birşeyler gördük. Onunla bu konuşmalarımız Haziran-Ağustos 1984'te oldu."

Näss, Güngör'ün verdiği bilgilerle savcının yanına gitmişti. Güngör'ün anlattıklarına göre birçok kişi namulunun ağzındaydı. Savcı Carrick ise sadece dinleme cihazları ile girişim yapamayacaklarını, ayrıca Güngör'ün iddialarını mahkemede tekrarlamayı reddettiğini belirtmişti.

1984'te SÄPO, David Bagares'deki Kürt lokalini dinlemeye başladı. Güngör'ün polise gösterdiği kişiler sorumlu kişilerdi ve devamlı oraya gidiyorlardı.

Enver Ata, Uppsala'da öldürüldüğü zaman Walter Kegö, Uppsala'da SÄPO şefiydi. Bu olaydan sonra Kegö ve sosyal yardım yetkilileri Güngör'ü daha güvenceli bir yere, Linköping'e taşıdılar.

Walter Kegö, PKK'lilerin telefonlarını gizli dinleme işinde parmağı olduğunu kabul etti. Kegö, buna gerekçe olarak olası bazı olayların önlenmesini gösterdi. Bu iki olaydan sonra Kegö, Uppsala'da PKK'lileri izlemekle görevlendirildi. Kegö, Enver ve Çetin'in öldürülmesinden sonra, olaylar hakkında 4300 sayfalık rapor hazırladı.

Savcı Jan Danielsson, PKK'yi izlemekle görevli Kegö, Näss ve Jan Barrling'e sordu:

-Enver Ata SÄPO ile çalışıyor muydu?

Onlar:
-Bu konu hakkında yorum yapamam.

Savcı:
-Näss'ten aldığımız bilgilere göre Çetin Güngör kesinlikle SÄPO'nun adamıdır. Öte yandan Kegö'nün elinde Enver hakkında da şu an hazır olmayan bazı belgeler var.

Liberation (Fransa), 16 Mayıs

Kürt bölgelerinde Ankara "barışı"

9 Nisan'dan bu yana "Süper" Valiye tanınan sonsuz yetkilerden sonra, sıkıyönetim altındaki 11 Kürt vilayetinde asayiş "sağlanmış" bulunuyor. Aslında durum hiç de sevindirici değildir.

Türkiye'nin Güneydoğu'su Ayrılkçı Kürtlere karşı mücadele amacıyla Ankara'nın Gü-

neydoğu Anadolu'ya yönelik bir aydan beridir çıkardığı önlem nitelikli kararların, bölgede çoğunluğu teşkil eden Kürtler üzerinde yarattığı şok etkisi hala devam etmektedir.

9 Nisan günü çıkarılan 413 Sayılı Kararname, 6 kişinin ölümüyle sonuçlanan Kürt ulusal bayramı olan Newroz kutlamalarından sonra yürürlüğe konulmuştu. Yerel yöneticilerin çoğunluğu bu kararnameye muhalefet etmektedir. Hükümet üyelerinin çoğunluğu da bu kararnameye karşıdır. Hatta parlamentoda genel bir görüşme yapılması da istenmektedir. Ancak bu çevreler yine de, ayrılkçılarla işbirliği edenler için bu önlemlerin caydırıcı olacağını vurgulamaktadırlar.

Yerel esnafın görüşleri ise, yaşanan sükunetin geçici olduğu yönündedir. Ankara yasaları gereği seçilen siyasi parti yerel temsilcilerinin partilerden dışlanması bölgede herkes için kuşku vericidir. Ekim 1989'da Paris'te bir Kürt Konferansı'na katılan 7 Kürt asıllı milletvekilinin SHP'den ihracı olayı gösterilen bir örnek oluyor. Geçen hafta içerisinde, SHP Genel Başkanı'nun bölgede halk tarafından yuhalanması, taşa tutulması ve çok soğuk karşılanması Türkiye'de politik çevreleri alarma geçirdi.

Kürtler için, hem hükümet hem de muhalefet "Ankara"dır. Muhalefet partileri kendilerini Kürtler karşısında savunmaya çalışıyor, fakat kararnameye "evet" dedikleri için bölge halkı tarafından ağır suçlanıyor. Kendilerini dünyadan "tecrit" eden sansür uygulanmasında dahil olduğu önlemlerin şokundan henüz kurtulamayan Kürtler, Ankara'nın problemin ciddiyetini kavrayamadığını ve bu önlemlerle bir yere gidemeyeceğini anlayamadığını söylemekte ve gerçekçi bir politikayı önerememeye suçlanmaktadır.

Diyarbakır'daki "Süper" Valiye sonsuz yetkiler tanıyan 9 Nisan Kararnamesi, "ayrılkçıların oyununa gelen" esnafın grev, gösteri ve protestolarını şimdilik "durdurmuştur." Ama yerel esnafın tümü, "asayiş sağlayan" bu önlemlerin politik ve ekonomik krizi daha da derinleştireceğini belirtiyor. Kürt halkı, sanayileşmiş Batı ile geri bırakılmış Doğu ve Güneydoğu arasında ekonomik bir dengeyi sağlama, kendi kültürel ve ulusal kimliğinin tanınması konusunda ısrarlıdır ve bu istemlerini açıkça dile getiriyor.

Yine bazı çevrelere göre, az bir kesimin ayrılkçıların tezlerine hassasiyet göstermesinin Ankara'yı ciddi etkilediği sonucunu çıkarmıştır. Bu da bölgeyi önemli muhtemel gelişmelere zorlayabilir. Marksist PKK'nin önderinin, "40 yıla kadar Türkiye halkıyla birlikte olabiliriz, kopamayabiliriz" demesi, hiçbir şeyin ihtimal dışı olmadığına bir işaret olarak kabul edilmektedir.

Ancak tüm çevrelerde yaşananlık yaratan yasaklama kararları, karanlık bir geleceğin yaratıcısı yolunda bir pratik sergileyebilmektedir. Bunlara bir de, kırdan kente göç olayı ve sıkıyönetimin yarattığı güçlükleri eklemek gerekir. Gerillaları geriüklerinden koparmak için İran, Irak ve Suriye sınırında yaşayan Kürt halk kesimlerinin mecburi göç tabi tutulması ve yeniden bir göç

hareketinin başlatılması, TC'nin tüm devlet yetkililerince desteklenmektedir. Yerel bilgilere göre, şimdiye kadar 1,5 milyon köylü göç ettirilmiştir. 1990 yılı içerisinde de 500.000 kişi göç ettirilecektir. PKK'yi savunan bir şahsın düşüncesine göre, "Kürtlerin hoşnutsuzluğuna, mücadelede radikalleşmesine basında sadece satır aralarında yer verilmekte; bu yönlü haber ve gelişmeler sansüre uğramaktadır." Yine aynı kişi, "TC, Kürt halkına karşı şiddet temeli üzerinde kurulmuştur. Kürt halkının en doğal haklarına bile saldırılmakta, Kürtlerle ilgili herşeyi inkar etmektedir. TC kendisine askeri bir çözümü tercih etmiştir. Çıkarılan kararnamele Kürtler ile Ankara arasındaki gelişmeleri daha da derinleştirecektir. Esnafıda PKK'nin işbirlikçileri olarak nitelemesinin nedeni, kapıldığı derin korkudur."

Frankfurter Rundschau, 15 Mayıs

Türk hükümet kaynaklarının verdiği haber PKK tarafından Onaylanmadı. Mart'tan bu yana Güney-Doğu'da bağımsızlık için ayaklanma var

TRT'nin verdiği bir haberde Türkiye'nin Güney-Doğu'sunda bulunan Çevrimli köyünde ayrılkçı Kürtlerin bir saldırısı sonucu 26 köylü ve 1 isyancının öldürüldüğü iddia edildi.

Türk devlet radyosu, Salı günü ölenler arasında 12 çocuk ve 7 kadının da bulunduğu açıkladı. Yarı resmi "Anadolu" Ajansı, Suriye sınırına 50 km uzaklıkta vuku bulan saldırıya ideolojisi komünist olan PKK-Kürdistan İşçi Partisi'ni sorumlu gösterdi. "Anadolu" Ajansı'nın bir tanığı dayanarak verdiği haberde, büyük bir grubun Çevrimli'ye saldırıda bulunduğu anlatılıyor. Saatlerce süren çatışma sonucunda orada üstlenmiş hükümet birliklerinin cephanesi tükenmiş, sonra saldırganlar köylülere biraraya getirip kurşuna dizmişler. Yine aynı ajansa göre, kısa bir süre önce PKK, aşiret mensuplarını hükümetin milis birlikleri haline getiren aşiret liderlerini ölümle cezalandıracağını duyurmuştu.

Köln'de bulunan Kürdistan Komitesi'nin bir sözcüsü olay hakından henüz ayrıntılı bilgi sahibi olmadıklarını gazetemize söyleyerek, "Kimin bu eylemi yaptığını henüz kesin bilmiyoruz" biçiminde konuştu. Fakat çocuk ve kadınlarında ölenler arasında olması nedeniyle, PKK'nin bu saldırının arkasında bulunması ihtimal dışıdır.

Türk İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu, Çevrimli köyüne gitti. Komşu devletleri ve Batı Avrupa, hükümetlerini bağımsızlık için savaşan PKK'yi desteklemekle suçladı. Bakana göre bunlar, "vahşi katil çeteler"dir.

Mart ayında Türkiye'nin denetimindeki Kürt bölgesinde, böylesi daha önce görülmemiş ve geniş halk kesimlerinin katılımıyla bağımsızlık için bir ayaklanma başladı. Çatışma bölgesindeki kaynaklara dayanan "Medico International", ayaklanmanın Diyarbakır gibi büyük kentlerde sıyradığını bildirdi. Kanlı pratikleri ve vahşi davranışlarından dolayı halk artık, hükümetin özel birliklerini "Rambo-

lar" olarak nitelemekte ve bu kavram halk için küfür anlamına gelmektedir. Türkiye muhalefet çevreleride T. Kürdistan'ındaki hukuk dışı ve haksız özel hal uygulamaların eleştiriyorlar.

SOZ (B. Almanya), 7 Haziran

Türkiye'ye yardımların durdurulması istendi

Yeşiller Fraksiyon'u, FAC meclisine görüşülmesi onaylanan bir önerge verdi. Önergede, "Türkiye'ye yapılan her türlü NATO-Savunma Yardımı ile Özel Silahlanma Yardımı'nun, yine Türk polisini donatan ve eğiten her türlü genel ve özel yardımın durdurulması istemi" yer alıyor. Yeşiller bundan böyle, Türk polisinin FAC'nde eğitilmemesini ve FAC firmaları tarafından yapılan "her türlü savaş silahı ve silahlanma araçlarının Türkiye'ye sevkinin yasaklanmasını" talep ediyor. Gerekçe: Türk Hükümeti kendi vatandaşlarına, "özellikle Kürtlere ve diğer azınlıklara karşı" bir savaş yürütüyor.

DVZ (B. Almanya), 8 Haziran

"413 Sayılı Kararname ile Türk Hükümeti, devletin Kürtlere yönelik politikasına denk düşmeyen bir haberi veya yorumu yayınlayan gazete ve dergileri mahkeme kararı olmadan yasaklayabilir. (...) Bunlar hemen mahkemeye verilebilir, eğer yayınladıkları haberde 'Kürt, Kürdistan, PKK veya Kürt ulusal hareketi' gibi sözcük ve kavramlar yer alıyorsa. (...) Ülkenin en büyük gazetelerinden birinin şef radaktörü içe yönelik bir direktif veriyor: 'K ile başlayan tüm kelimeleri yasaklıyorum. K'li kelimeleri artık çiftleştiriyoruz.' (...) Son günlerde yeniden çıkmaya başlayan bazı gazeteler, Kürt problemi üzerine yazmaktan uzak durmaya çalışıyorlar. Fakat diğer yandan resmi dil çerçevesinde bazı haberler yayınlıyor. Örneğin: 'PKK ezildi, Türk ordusu bölücülere ağır bir darbe daha vurdu' (...) Oldum olası Kürt sorunu Türkiye için nazik bir konudur. Türk ordusunda bu sorunu politikacılara bırakmama kararlıdır. Generallerin bu sorun karşısındaki davranışı ve anlayışı, yine Türk Hükümeti ve hatta aralarındaki bazı nuans farklılıkları dışında parlamentoda temsil edilen partilerin tutumu tamamıyla aynı derecede şovenicedir. Kürt halkının bağımsızlığı ve egemenliğine ilişkin istemi, Türk burjuvazisi ve militarist güçler için doğrudan vatana ihanet olarak anlaşılıyor ve böyle değerlendiriliyor. Zengin yeraltı kaynaklarına (kurşun, demir ve krom gibi) ve en önemli enerji kaynaklarına (Keban ve Karakaya barajları gibi) sahip Kürt bölgesinin ellerinden çıkacağı tehlikesini düşünen bu güçler, Kürt halkı karşısındaki haksız tutumlarında tamamıyla körleşiyorlar. Dev boyutlu Güney-Doğu Anadolu Projesi (GAP)'nin Türkiye için hem bir enerji üretme ve hemde tarım ekonomisi bakımlardan büyük değişimler yaratma kaynağı olacağını kabul eden Türk burjuvazisi, Kürt ulusal kurtuluş hareketini kendi üzerinde dolaşan bir hayalet olarak görüyor ve bu hareketin her

türlü araçla ezilmesini kendince meşru zorunlulukmuş gibi ele alıyor.

Taz (B. Almanya), 8 Haziran

"Kendi içinde boğulan" bir dava

Düsseldorf Mahkemesi salonunda kavga / PKK üyelerine karşı açılan dava yerinde sayıyor / Hareketsizlik normal bir haberleşme ve iletişim biçimi oldu / Kavga olarak kullanılan polis memurları / Cam kafeslerin kaldırılması sanıklar için durumun değişmesine yetmedi

Geçen Çarşamba günü mahkemede, Federal Savcı Völz'ün ilginç davranışlarına tanık olundu; Düsseldorf PKK Davası 57. mahkeme oturumunda, "oturumun 1. gününde yaşananların" duygusuna kapılıp olacak ki, hiddetle bağandı. Sonuç: "Avukat ve sanıklar sahnelenen" bir kavga. Son derece sıkı korunmuş Düsseldorf Yüksek Eyalet Mahkemesi salonunda, hangi nedenle avukat ve sanıkların böyle bir arroyununa başvurdukları konusunu ise Völz, açık bıraktı. Bilgi vermemeyi yeğledi. Zaten bu o kadar önemli de değildi. Zira yapılan suçlamalar, hareketsizlik ve savsaklama çabaları bu davanın normal görüntüsü ve iletişim biçimi olmuştur.

Çarşamba günü izleyiciler arasında dağınık duran çok sayıda sivil polisin insanları aniden çıkış kapısına doğru itelemeye kalkışması ve izleyiciler ile sanıklara satışmaya başlamasıyla, savcı Völz'ün iddia ettiği gibi önceden hazırlanmış bir senaryonun izlerine rastlanıyordu.

Başhakim Jörg Belker'in oturumu daha sonra devam ettirmesi sürecinde avukatlar, müvekkillerinin sivil polislerin darbelerinden yaralar aldıklarını açıkladılar. Bonnlu avukat Carl W. Heydenreich, "Kavga ve döğüşe özel hazırlanan polislerin bir daha Düsseldorf Mahkemesi'nde görevlendirilmemesini" talep etti. Henüz mahkeme salonuna girilmeden, sivil polisler izleyici ve sanıkları sıkıştırmaya başladı ve daha sonra da sanıklara saldırıya çalıştılar. Heydenreich, "Avukatlarda müvekkillerini korumak amacıyla kendilerini önlerine attıklarını" söyledi. Çok sayıda avukat, sivil polis ve cezai gardiyanı olan saldırganların cezalandırılması başvurusunda bulundu.

Düsseldorf PKK Davası'nda bir kez daha birşey olmamış oldu. Mahkeme oturumları esnasında sık sık konuştukları gerekçesiyle iki sanığın üçer günlük disiplin cezasına çarptırılması amacıyla tutuklanmaları kararının belirtilmesi ardından Jörg Belker, mahkeme kararları çevirilerinin okunmasını sürdürdü. O esnada sanıkların sözcülerinden Ali Haydar Kaytan ayağa kalkarak elleriyle yumruk oluşturdu ve yüksek sesle konuştu. Mahkeme tercümanları sistemli olarak söylenenleri çevirmedi. Alman ziyaretçilerin konuşulanları anlaması böylece engellendi. Diğer sanıklarda arkadaşlarını destekleme tavrını ortaya koyarak, sözcünün konuşmalarını onayladıklarını gösterdiler. Ardından izleyiciler ayaklandı. Ve

Devamı 24. sayfada

Zirve Sistematiği

● **Tahran Konferansı (Aralık 1943):** SSCB Parti Başkanı J. Stalin ile ABD devlet başkanı Roosevelt bir araya geldiler. Bu toplantıya İngiltere Başbakanı Churchill'de katıldı. Zirve'de Nazi Almanyası'na karşı müttefik saldırısını görüştüler.

● **Yalta Konferansı (4-11 Şubat 1945):** Müttefik yengisinden sonra Stalin, Roosevelt ve Churchill bir araya gelerek, savaş sonrası Almanya'nın siyasal statüsünü görüştüler. Emperyalist devlet sözcüleri, günümüze kadar Yalta kararlarına itiraz ediyorlar.

● **(25-27 Eylül 1959):** ABD'de de biraraya gelen Kruşçev ve Eisenhower, Berlin'in statüsünü görüştüler. Bu toplantı soğuk savaş döneminde gerçekleştirilen ilk zirve oldu.

● **Viyana Zirvesi (3-4 Haziran 1961):** Küba krizinin arifesinde Kruşçev ile Kennedy, Viyana'da biraraya geldiler.

● **New Jersey, ABD (23-25 Haziran):** Biraraya gelen Kosigin ile Johnson, Ortadoğu, Vietnam ve nükleer silahlar konularını görüştüler. Bu dönem iki ülke arasındaki gerginliğin en şiddetli olduğu dönemdir. Bir yandan Ortadoğu'da topyekün Arap-İsrail savaşı, diğer yandan Uzakdoğu'da Vietnam kurtuluş savaşı ve emperyalistlerin nükleer silahlanma yarışı sürmektedir.

● **Moskova Zirvesi (22-24 Mayıs 1972):** Biraraya gelen Nixon ve Brejnev, "stratejik silahların indirimi için görüşme" anlaşmasını imzaladılar.

● **Washington Zirvesi (18-25 Haziran 1973):** Biraraya gelen Nixon ve Brejnev, SALT-I için ön anlaşma imzaladılar. Vietnam ve Ortadoğu sorunlarını görüştüler.

● **Washington Zirvesi (27 Haziran 1974):** Nixon ve Brejnev, nükleer denemelerin durdurulması için ortak karara vardılarsa da, taraflardan hiç biri karara uymadı.

● **Vladivostok, SSCB (23-24 Kasım 1974):** Brejnev ile Ford arasındaki zirvede stratejik silahların yanı sıra füze deneme atışları da görüşmelere alındı.

● **Viyana Zirvesi (15-18 Haziran 1979):** Brejnev ile Carter, SALT-II anlaşmasını imzaladılar. ABD, Sovyet askerlerinin Afganistan'a girmesini bahane ederek anlaşma hükümlerine uymayacağını açıkladı.

● **Cenevre Zirvesi (19-21 Kasım 1985):** Gorbaçov ile Reagan biraraya geldiler. Herhangi bir anlaşmaya varılmadı.

● **Reykjavik Zirvesi (11-12 Ekim 1986):** Yine Reagan ile Gorbaçov arasındaki bu doruk toplantısının gündemi nükleer silahlar ve uzaya fırlatılacak füzeler oldu. Herhangi bir anlaşmaya varılmadı.

● **Washington Zirvesi (8-10 Aralık 1987):** Reagan ile Gorbaçov arasındaki zirvede INF (orta menzilli füzeler)'in sökülmesi anlaşması imzalandı.

● **Moskova Zirvesi (29 Mayıs-2 Haziran 1988):** Reagan ile Gorbaçov arasındaki zirvesinin ana konusu uzun menzilli nükleer silahlardı. Anlaşmaya varılmadı.

● **(7 Aralık 1988):** BM Genel kurul çalışmaları dolayısıyla Gorbaçov, Reagan ve ABD'nin yeni devlet başkanı George Bush ile biraraya geldi.

● **Malta Zirvesi (2 Aralık 1989):** Gorbaçov ile Bush arasındaki bu bir günlük doruk, Yalta'dan sonra en kapsamlı zirve olarak adlandırılıyor. Belli anlaşmalara varılmasa da Gorbaçov'un tutumu, ABD'nin fütursuz politikasını yürütmesini kolaylaştırırdı.

Gorbaçov - Bush Zirvesi Ardından

Sovyetler Birliği Devlet Başkanı ve SBKP Genel Sekreteri Mihail Gorbaçov ile ABD Başkanı Georg Bush arasında Washington'da yapılan ikinci "doruk toplantısı" sona erdi. İki devlet başkanı arasındaki ilk "doruk toplantısı" Malta'da gerçekleşmişti. Washington doruğunun resmi görüşmeler bölümü üç gün devam etti. Toplantı süreci boyunca, iki ülkenin devlet başkanları arasında iki ülkeyi ilgilendiren çeşitli konularda bir dizi antlaşma imzalandı. Toplantının ilk aşamasında uzun menzilli nükleer ve kimyasal silahların sınırlandırılması konusunda anlaşmaya varıldı. Bunu atom enerjisinin barışçıl amaçlar için kullanımı, ABD'nin Sovyetler Birliği'ne uzun süreli tahıl satışı, iki ülke arasında karşılıklı kültür ve enformasyon merkezlerinin kurulması konusunda ve diğer konularda imzalanan antlaşmalar izledi.

Kamuoyunda "doruk toplantısı" nun sürprizi olarak değerlendirilen antlaşma ticaret antlaşması oldu. Özellikle Gorbaçov'un böyle bir antlaşmanın imzalanmasında ısrar ettiği ve SSCB Başkanının "sürekli ricaları" sonucunda Bush'un bu isteği kabul etmek zorunda kaldığı ifade edildi. ABD tarafı SSCB ile bir ticaret antlaşmasına varılması için başta Litvanya olmak üzere Baltık Cumhuriyetleri konusundaki görüşmelerde ilerlemeler sağlanması gerektiğini vurgulamaktaydı. Ancak toplantılardaki görüşmeler sırasında Bush'un Litvanya konusunu ön plana çıkarmaktan vazgeçtiği, Litvanya sorununu Sovyetler Birliği'nin "iç sorunu" olduğunu söyleyerek, bu sorunun çözümünde Gorbaçov'un üzerine düşeni yapacağına inandığını açıkladığı belirtildi. ABD Dışişleri Bakanı James Baker, imzalanan ticaret antlaşmasının Sovyetler Birliği'nde "göçmenler yasası"nın Sovyet Parlamentosunda karara bağlanmasından sonra Kongre'ye gönderilip yürürlüğe sokulacağını açıkladı.

"Doruk toplantısı"nın gündeminde bulunan ana konulardan biri de "Birleşik Almanya"nın NATO'da kalıp kalamayacağı sorunu. George Bush "Birleşik Almanya"nın NATO ittifakı içinde kalmasında ısrar ederken, Gorbaçov'un buna karşı çıktığı gözlemlendi. Sovyet tarafı yapılan görüşmelerde yıllardır kurulmuş olan ve sürüp gelen dengenin Sovyetler Birliği aleyhine bozulmaması gerektiğini vurguladı. Gorbaçov, "Birleşik Almanya"-

nın NATO ittifakı içinde kalmasına karşı çıkmalarının bir "gürur sorunu" olarak değerlendirilmemesi gerektiğini, bunun bir "yüksek adelet" konusu olduğunu ve ikinci dünya savaşı sırasında 27 milyon vatandaşı kurban veren Sovyetler Birliği'nin bu sorunu gündeme getirmeye hakkı bulunduğunu ifade etti. Aynı şekilde taraflar arasında Litvanya konusunda varolan görüş ayrılıklarının giderilmesinde de herhangi bir gelişme sağlanmadı.

Dayandıkları sınıf temelinden bağımsız olarak, devletler arasında yapılan görüşmelere ve karşılıklı işbirliğine gidilmesine karşı çıkmak ne denli yanlışsa, bu işbirliğinin her iki tarafın ülke çıkarlarının dışına taşırılmaması gerektiğinde ısrar etmek de o denli doğrudur. Sovyetler Birliği ve ABD arasındaki ilişkilerin niteliğini ve bu ilişkilerin düzeyini belirleyecek olanlar yine kendileridir. Ancak bu iki büyük ülkenin liderlerinin, dünya halklarının yazgısı üzerinde kesin söz sahibi güçler olarak davranmaları ve kendi devlet çıkarları temelinde dünyaya çekidüzen vermeye çalışmaları kabul edilemez. Bu yönüyle "doruk toplantısı"nda bölgesel sorunlar konusunda alınan kararların hiç bir pratik geçerliliği yoktur.

İki ülkenin liderleri "doruk toplantısı"nda Afganistan ve Filistin sorunu başta olmak üzere çeşitli bölgesel sorunlar üzerinde durdular. Mihail Gorbaçov, Suriye ve Mısır liderlerinin Sovyetler Birliği'nden İsrail'e Yahudi göçü konusundaki şiddetli itirazlarına değindi ve İsrail yönetiminin Yahudi göçmenleri işgal altındaki topraklara yerleştirmeye devam etmesi halinde, göçmen akışını sınırlandırmak zorunda kalabileceklerini dile getirdi.

Washington doruğu her iki ülkenin lideri tarafından "soğuk savaş" dönemine son verilmesinde önemli bir tarihsel adım biçiminde tanımlandı. Taraflar gündemdeki bütün konular üzerinde tam bir görüş birliğine ulaşmamış olsalar da, Gorbaçov-Bush doruğundan ortaya çıkan sonucun sadece SSCB ve ABD için değil, bütün dünya ulusları açısından büyük önem taşıdığı belirtildi.

Gorbaçov-Bush doruğuna ilk tepkiler Kore Halk Cumhuriyeti

ile İsrail'den geldi. Gorbaçov'un San Fransisco'da Güney Kore devlet başkanı Roh Tae Woo ile görüşmesi, Kore Halk Cumhuriyeti yönetimi tarafından şiddetle kınandı. Bilindiği gibi SSCB ile Güney Kore arasında diplomatik ilişkiler mevcut değildi ve bu görüşmede iki ülke arasında bir an önce diplomatik ilişkilerin kurulması gerektiği sonucuna varıldı. Kore Halk Cumhuriyeti'nin açıklamasında bunun "uluslararası diplomatik süreçle

ile İsrail'den geldi. Gorbaçov'un San Fransisco'da Güney Kore devlet başkanı Roh Tae Woo ile görüşmesi, Kore Halk Cumhuriyeti yönetimi tarafından şiddetle kınandı. Bilindiği gibi SSCB ile Güney Kore arasında diplomatik ilişkiler mevcut değildi ve bu görüşmede iki ülke arasında bir an önce diplomatik ilişkilerin kurulması gerektiği sonucuna varıldı. Kore Halk Cumhuriyeti'nin açıklamasında bunun "uluslararası diplomatik süreçle

çelişen anormal bir durum" olduğu belirtilirken, "Tüm gerçekler Roh Tae Woo ve Gorbaçov'un bağışlanmaz bir ihanet pazarlığı içerisinde bulduklarını kanıtlamaktadır" denildi. Yine İsrail Başbakanı İzak Şamir de Sovyet tehditinin Yahudi göçmenlerin yerleşimi konusunda İsrail'in izlediği politikayı değiştirmeyeceğini iddia etti.

"Doruk toplantısı"nda ulaşılan sonuçların ve ABD ile SSCB arasında başlayan yumuşama sürecinin her iki ülkenin çıkarları açısından olumlu ve verimli sonuçlar doğurduğuna kuşku yoktur. Uzun menzilli nükleer ve kimyasal silahların kısıtlanması doğrultusunda imzalanan Avrupa açısından da rahatlatıcı bir ortam yaratacağını söylemek mümkündür. Bu ortamın hangi ödünler pahasına gerçekleştiğini düşünmek bir yana, dorukta varılan sonuçların dünya halkları açısından aynı etkiyi yaratmadığı ve yaratamayacağı açıktır. ABD ile SSCB arasındaki ilişkilerin ideolojik temellerinden kur-

ulması ve her iki devletin düşman değil rekabet halinde bulunan devletler olarak ilan edilmesi, emperyalizmin ve özellikle ABD emperyalizminin dünya egemenliğinden vazgeçtiği anlamına gelmemektedir. Mevcut sorunların şiddete başvurmadan görüşmeler yoluyla çözülmesi gerektiği doğrultusunda yapılan açıklamalara karşın, Malta doruğunun hemen ertesinde ABD'nin Panama'yı işgal etmesi ve Romanya'da düzenlenen askeri darbe bunun ilginç örnekleridir. Bu yüzden "doruk toplantısı"nu bütün sorunların en üst düzeyde çözümlendiği yer olarak sunmak ve varolan sonuçları yeni bir dünyaya doğru atılan sağlam adımlar olarak ilan etmek tutarlı değildir. Emperyalizm varolduğu savaşı bir dünya kurulamaz ve -hangi güçler arasında olursa olsun- bu tür görüşmeler halkların emperyalizme karşı mücadelelerinin yerini dolduramaz.

Mihail Gorbaçov, "doruk toplantısı" sırasında yaptığı bir konuşmada, Franklin D. Roosevelt'in 1942 yılında yaptığı ünlü konuşmasına atıfta bulunmuş; konuşma ve ifade özgürlüğü, ibadet özgürlüğü, yokluktan kurtulma özgürlüğü, korku ve endişeden kurtulma özgürlüğü biçiminde ifade edilen "dört özgürlük" üzerine kurulmuş bir dünya yaratmayı istediklerini belirterek, "bu idealleri dünyada henüz gerçekleştiremedik, çatışma ve düşmanlık dünyasında bu ideallere ulaşamaz. Bu nedenle dünyayı korkudan kurtararak, yeni bir dünyaya doğru adımlar atıyoruz" demiştir. Kuşkusuz bunlar son derece çekici ve bütün dünya halklarının içtenlikle benimsemekten kaçınmayacakları ideallerdir. Mihail Gorbaçov, "çatışma ve düşmanlık dünyasında bu ideallere ulaşamaz" derken tamamen haklıdır ve bir gerçeğe parmak basmaktadır. Sorun bu ideallere karşı takınılan tutumda değil, bu idealleri gerçekleştirmek için öngörülen yöntemlerde ortaya çıkmaktadır. Bugün gezegenimizin büyük bölümünde halklar her türlü özgürlükten yoksun olarak yaşamakta, açlık halkları tehdit etmekte ve emperyalizme bağımlı faşist diktatörlükler emekçi halklara büyük korku yaratmaktadır. Halkların Roosevelt'in tarihsel konuşmasında dile getirdiği "dört özgürlük"ten yoksun yaşamasının baş sorumlusu emperyalizmdir ve bu özgürlüklerin kullanımı üzerinde yükselen yeni bir dünya kurmak emperyalizme karşı savaşmakla mümkündür.

Dayandıkları sınıf temelinde bağımsız olarak, devletler arasında yapılan görüşmelere ve karşılıklı işbirliğine gidilmesine karşı çıkmak ne denli yanlışsa, bu işbirliğinin her iki tarafın ülke çıkarlarının dışına taşırılmaması gerektiğinde ısrar etmek de o denli doğrudur. Sovyetler Birliği ve ABD arasındaki ilişkilerin niteliğini ve bu ilişkilerin düzeyini belirleyecek olanlar yine kendileridir. Ancak bu iki büyük ülkenin liderlerinin dünya halklarının yazgısı üzerinde kesin söz sahibi güçler olarak davranmaları ve kendi devlet çıkarları temelinde dünyaya çekidüzen vermeye çalışmaları kabul edilemez. Bu yönüyle "doruk toplantısı"nda bölgesel sorunlar konusunda alınan kararların hiç bir pratik geçerliliği yoktur.

Emîrxan Bradost eski İran şahlarından birinin yeğeni idi. Zamanında mesleki gelişim zayıf olduğundan, insanlar mecburen çobanlık ya da rençberlik yaparlardı.

Emîrxan Bradost, hem yoksul hem de öksüzdü. Dayısı olan şah, ona herhangi bir imkanı yaratmıyordu. Bunun nedeni Emîrxan Bradost'un Kürt oluşuydu.

Baradost'un bir gün başkaldıracağı, harekete geçeceği ve yörenin hakimiyetine soyunacağı... bir gün mutlaka mücadele etmeye kalkışacağı kaygısında olan şah, yaşaması için bile imkan vermek istemiyordu.

Emîrxan Bradost bir köye gider. Köyde sığır çobanlığı yapmaya başlar. Hergün köyün sığırlarını toplar, yem-yeşil çimenlerde gütmeye götürürdü. Böylece geçimini sağlardı.

Doğruluğu, dürüstlüğü ve güvenirliliği yöre halkının kendisini çok sevmesini sağlamıştı.

Günlerden bir gün hayvanlarını toplamış, güzel mi güzel bir çimenlikte otlatıyordu.

Havalar bir hayli sıcak, sanki zemini kavuruyor... Bir taşın yaygın gölgesinde sırtüstü yatmış dinleniyordu. Az ileride bir koyun sürüsü yem-yeşil otlarda dolaşıyordu. Koyun çobanı Emîrxan'ı görünce, avazı çıktığı kadar bağırarak:

– Emîrxaan, Emîrxaan, Emîrxaan!.. Were, em bi hev re nan û şîr bixwun. (Gel birlikte süt ve ekmeği yiyeceğim).

Emîrxan'da gelen ses üzerine ayağa kalktı. Kollarını yana açıp kendini iyice gerdikten sonra, geri seslendi:

– Hayvanlarımı biraraya getirip geliyorum. Sen de sütü sağ, hazırla... dedi.

Koyun çobanı aldı "kodik"i (tah-tadan bir iri çanağı) eline, girdi koyunların arasına. Bir güzelcesine sağdı sütü. "Kodik"i ağzına kadar sütle doldurdu. Sağdığı sütü yanına alarak, geldi yere oturdu. Aldı eline kavalını. Az bir zaman kavalını henüz öttürmüştü ki, koyunların tümü toplandı çevresine; sanki tümü en içten aşkla dinliyordu yükselen nağmeleri. Çoban baktı, Emîrxan henüz gelmiyor. "Gelene kadar ben de biraz kestireyim" diye içinden geçirdi. Serdi "kulav"ını (keçeden kepenekini) yere. Uzandı. Uyumaya başladı. Yüzünü de "destmal"ıyla (mendiliyle) kapadı, sinekler konmasın diye.

Uyumadan önce, çaldığı kavalını süt dolu "kodik"in üzerine uzunlamasına yerleştirmişti.

Uzanan çoban, hemen derin bir uykuya daldı gitti. Hemen sonra Emîrxan'da yanına geldi. Baktı, çoban uyuyor. "Yazık uyandırmayayım, kesin epey yorgundur" diye düşündü. Oturdu. Çobanın uyanmasını beklemeye başladı. Hafif bir rüzgar esiyordu. Esen rüzgar, çobanın yüzü üzerindeki "destmal"ı uçurdu. Bir kenara attı. Emîrxan elini uzattı, "Tekrar çobanın yüzünü kapayayım" dedi. Bir de ne görsün! Yeşil bir arı çobanın burun deliğinden dışarı çıkıyor. Yüzünden aşağı yavaş yavaş yere iniyor. Bu durumu gören Emîrxan önce heyecanlandı, sonra büyük bir merakla başladı yeşil arıyı izlemeye. Çobanın yüzünden inmiş arı da, yerden gidişini sürdürdü. Ağır ağır ilerledi. Süt çanağına yanaştı. Çanağa tırmandı. Tepe-sine çıktı. Çanağın üzerindeki kavalın içine yavaş yavaş girdi. Yoluna devam etti. Diğer uçtan tekrar dışarı çıktı. İndi çanak-tan aşağı ve yerden gidişini yine sürdürdü. Emîrxan, sonsuz bir me-

Kültür sayfamızın bu sayısını çocuklara ayırıyoruz:

"EMİRXAN BRADOST'UN ÖYKÜSÜ" - "Keleha Dimdimê" -

rakla izliyordu olanları. Arı, yaklaşık onbeş metre ilerledi. Bir taş kümesinin arasına girdi. Emîrxan, "Bu işin içinde bir iş var. Arı taş yığının arasında, ama mutlaka tekrardan çıkacak" diye söylendi. Beklemeye koyuldu. Az sonra arı göründü. Gittiği yoldan geri dönüyordu. Yine süt çanağına tırmandı. Yine üste çıktı. Kavalın içine girdi. Diğer taraftan çıktı. Yine çanak-tan aşağı indi ve çobanın yüzüne tırmandı. Çobanın burun deliğinden içeri girdi...

Çoban yüzünü buruşturdu. Bununun ovuşturup uyandı. Yanındaki Emîrxan'ı görünce:

– Allah allah... ben ne biçim bir rüya gördüm Emîrxan kardeş, biliyor musun? dedi.

O yeşil arı çobanın gezici ruhuyuşcasına, başladı rüyasını aktarmaya çoban:

– Vallahi, yemyeşil ve düz bir oavadan yürüdüğümü rüyamda gördüm. Yürürken bir de baktım kocaman bir duvar çıktı önüme. Tırmandım duvara. En üste kadar çıktım. Ne göreyim? Orada bembeyaz bir okyanus var. Suyu aynen süt gibi beyazdı. Okyanusun üzerinde de bir tünel vardı. Tünelin yanları delik delikti. Merakla tünele girdim. Yol devam ediyordu. Epey ilerledikten sonra, okyanusun karşı tarafına geçtim. Yine bir duvar çıktı önüme. İndim duvardan aşağı. Güzelim ova önümde uzanıyordu. Ovada epey yürüdüm. Önüme kayalık bir alan çıktı. Yolun bu kayalığa düşmüştü, ben de kayaların arasına girdim. Birden gözlerim kamaştı. Orada oldukça büyük bir hazine duruyordu. Öyle çok, öyle çok altın vardı ki, on devlete yetecek kadar sanki. Bir süre orada kaldıktan sonra, kayalıklar arasından çıktım. Aynı gittiğim yerden tekrar geri döndüm... Ve aniden uyandım. Gözlerimi açtım sen yanımdasın, gelmişsin.

– Allah hayır etsin... Kim bilir sen nerelere gitmişsin ve dolaşmışsın, dedi Emîrxan.

Fakat Emîrxan anlatılanları iyi algılamıştı. Çoban bir rüya anlatmış, ama onun gördüğü ise bir gerçektir.

Başladılar ekmeği ve sütü birlikte yemeye. Yemekten sonra kısa bir zaman için sohbet etmeye başladılar. Hemen sonra birlikte yerlerinden kalktılar. Çoban oradan uzaklaşınca Emîrxan:

– Taş yığınınu kaldırıp bir bakayım. Acaba söyledikleri doğrumudur, dedi kendi kendine.

Emîrxan taş kümesinin yanına gitti. Taşları kaldırıp, sağa-sola fırlatmaya başladı. Epey taş kaldırdı yerinden. Ve gerçekten altınlar göründü. Çobanın anlattığı rüya bir gerçek oldu. O kadar altın vardı ki, gerçekten on devlete yetebilirdi. Hazinenin üstünü taşlarla tekrar kapattı. Hızla hayvanlarını topladı. Köye yöneldi. Köylüler:

– Emîrxan, niye öyle erken geri dönmüştün? dediler.

Emîrxan:

– Bugün canım sıkıldı, ondan erken geldim, cevabını verdi

O akşam Emîrxan Bradost dayısı olan şahın sarayına gitti. Dayısı onu görünce:

– Hayrola "Emîrxanê Kurd", neye gelmişsin? dedi.

Emîrxan saygılı ve yumuşak

bir tonla dayısıyla konuşmaya başladı:

– Dayı, ben senin bahtına düştüm, elalemin işinde perişan oldum. Kanı bespara etmeyenlerin buyrukları bir kurşun, keskin bir hançer gibi yüreğime, beynime saplanıyor, dedi.

Ardından konuşmasını şöyle sürdürür:

"Xalo ez li bextê te me, tu bide min hindekî ji ardî, Ez jî bidime te çermekî, ji çermên buhayê gayî, Ez jî xwe re çêbikim xan û mal û pir avayî."

Şah cevabını şöyle verir:

"Emîrxan ez dikarim bidime te hindekî ji ardî, Tu jî bidî min çermekî, ji çermên buhayê gayî, Tu jî xwe re çêbikî xan û mal û pir avayî, Belê ez ditirsim tu rojekî ber min bikî sergêjayî."

Şah, istenileni vermemek için bin dereden su getiriyor, direniyordu. Emîrxan'ın tüm yalvarmalarına rağmen şah, "olmaz" deyip duruyordu. Sonunda Emîrxan oldukça sinirlenir. Hiddetle şahın tahtı önüne dikilir ve der.

"Sunda min bi ye ez û te dayî, Ez jî vira naçim welê dilmayî, Heya tu nedî min hindekî ardê hêrayî, Bi ardî bidime te çermekî gayî, Ezê jî xwe re çêbikim hinde avayî."

Çaresiz kalan şah:

"Ez te rênakim welê dilmayî, Ezê bidime te hindekî ardê hêrayî, Tu jî bide min çermekî gayî, Here tu jî jî xwe re bike avayî, Lê bila hindik be ne bi zêdayî."

Emîrxan teşekkür eder. Büyük bir sevinçle merdivenlerden aşağı koşarak saraydan çıkar. İlk iş olarak sığır çobanlığını bırakır. Çok yaşlı ve epey büyük bir "gamêş" in (öküzün) postunu bulur. Kalburcuya götürür. Postun tümünden çok ince sicimler yaptırır. Tüm sicimleri bir çuvalın delikli aralıklarından geçirerek büyükçe bir makara oluşturur. Arasında altın bulunan taş yığınının etrafını iyicene sarma-

lar. Ardından dayısını oraya çağırarak:

– Dayı bak, ben kendime burayı seçtim, dedi.

Dayısının gözleri gösterilene ilişince:

– Sen ne yapmışsın öyle? Bakıyorum buraların tümünü zapt etmişsin. Ben sana böyle mi yap demiştim? Ben senden postu yere serip, postun kapladığı alan kadar yer almanı kabullenmiştim, diye yakınarak söylendi.

Emîrxan yadırgarcasına cevap verdi:

– Bak dayı, sözünde durman gerekir. Söz ağzından çıktı mı, dönmek olmaz. Yani şimdi sen verdiğin sözden cayıyorsun mu?

Dayısı azıcık düşündü. Yine konuştu:

– Yaho bir şey anlamıyorum! Bu taş yığını neye yarayabilir? Bütün İran halkı toplansa, bu yörenin taş yığınlarını temizleyemez.

Yeğenim Emîrxan seçtiğin yer sana mübarek olsun. Yalnız buraya bir kale veya saray inşa ederek bir gün karşıma çıkmaya yeltenmeyisin.

Alay edercesine söylediği bu sözlerinin ardından kahkahalar atıp gitmeye başladı. Dönüş yolunda içten, "Şu aptal Kürde bak, arazide koskocaman düzlükler varken gelmiş bir taş kümesini seçmiş" sözlerini sayıkladı.

Şah uzaklaşınca ardından bakan Emîrxan, onun gülmelerine karşılık yüksek sesle ama sadece kendisinin işitebileceği şekilde yanıtını verdi:

– Hey sen aptal şah! Peki sen hiç mi düşünmezsin niye Emîrxan burayı seçer? Görürsün bir gün seni nasıl devireceğimi, buranın Kürdistan olduğunu haykıracağımı.

Emîrxan önce altınları yerinden çıkardı. Ardından çok sayıda amele tutup "Keleha Dimdimê" adıyla bir kalenin inşasını başlattı. Kaleyi inşa etmezden önce çok derin ve uzun düşündü. Kendine göre bir proje şekillendirdi. Duvarlar çok geniş ve uzun olmalıydı. Kocaman taşlardan örülecek, harc diye taşların arasına eritilmiş kurşun dökülmeliydi. Öyle sağlam olmalıydı ki ancak kendisi tekrardan yıktırabilirdi. Zira "Keleha Dimdimê" büyük savaşlar yaşayacak-tı, bu nedenle mümkün olduğunca sağlam olmalıydı.

İlk önce toprak kazılarak büyük bir bodrumun temeli atıldı. Diğer katlar sonradan eklendi. Katlar bittikten sonra, kalenin ilerisinde akan su kaynağı, yer altında inşa edilen özel kanallarla kalenin içine aktarıldı.

Kaynağın suyu kışın ılık, yazın buz gibi soğuk olurdu. Kale mahzenlerine her türlü yiyecek maddeleri, giyecek ve bol oranda cephane stok edildi. İhtiyaçlar etraflıca gözönüne alınmıştı. Senelerce sürecek savaşa göre hazırlıklar yapılıyordu. Dışarıdan, savaş başladıktan sonra, hiçbir şeye ihtiyaç duyulmayacaktı. Kalenin yapılacak işleri sonuçlandıktan sonra Emîrxan Bradost, büyük bir ordu oluşturmak amacıyla asker toplamaya başladı.

Bodrumun en alttaki katlarına tonlarca barut doldurulmuştu. Amaç, şayet bir gün kale alınır ve esir düşülürse, barutla kale havaya uçurulacaktı. Emîrxan, "Acemlere esir düşmekten-se ölmek daha iyidir" diye düşünüyordu.

Belli bir dönem sonra ordu oluştu. Her türlü cephane de artık vardı. Bu temelde Acem şahına savaş açıldı. Emîrxan Bradost, kendine bir de danışman seçmişti. "Mehmedü Nemir û Nema'yî" adıyla tanınırdı. Emîrxan her şeyi ona danışır, beraber karar verirlerdi. Buna karşın Emîrxan ona her akşam bir tas dolusu altını hediye verirdi.

Savaş başlamıştı. Tüm şiddetle yürüyordu. Ortalık toz duman, yer kızgınlaşıyordu. Emîrxan'ın askerleri "Keleha Dimdimê" içinde, acem ordularını açıktaydı. Acemler, kocaman top gülleriyle "Keleha Dimdimê" duvarlarını durmaksızın dövüyorlardı. Sanki güller bir dağın yamacına çarpıyordu. Atılan her güllü duvarlardan geri sekiyordu. Kalenin duvarları öyle sağlam örülmüştü ki, etkilenmeleri mümkün olmuyordu. Savaş tam on yıl sürdü. Bu on yıl boyunca Emîrxan hiç didi kayıp vermedi.

Zaten Emîrxan durumu baştan düşünmüştü. Savaşın bu kadar yıl sürebileceğini hesaplamıştı. En az on yılı temel almıştı. Diğer yandan Acem askerleri ise, bitmez tükenmez savaştan bıkmış, usanmışlardı. Büyük bir gevşeme başgöstermişti. Askerlerin çoğu şaşşal bir duruma düşmüştüler.

Ama bu savaş birkaç yıl daha sürünce, Emîrxan'ın durumu da kötüleşmeye başladı. Gücü git-tiğe zayıfladı. Elbette kolay bir iş değildi, onca yıl sadece kendi gücüne dayanarak savaşmak.

Emîrxan'ın gücü zayıflayıp tükenmeye başlayınca, umudu kur-nazca oyunlara bağlamayı denemek istedi.

Dişi bir köpeğin sütünü sağdırdı. Yarısından peynir, yarısından yoğurt yaptırdı. Peynir ve yoğurdu Acem şahına gönderdi. "Görüyorsun, bunca yıldır sana karşı savaşıyorum. Ama bilmelisin ki, şu ana kadar hiçbir eksikliğimiz olmamıştır. Halen de peynir ve yoğurt mayalayabiliyoruz" mesajını ona ilettiler.

Peynir ve yoğurdu gören Acem şahı, "Hakikat ortadadır. Adamın söyledikleri doğrudur. Biz artık bununla baş edemeyiz" sonucuna vardı. Başladı ordularını geri çekmeye. O yöre de, Emîrxan Bradost'un yönetiminde Kürdistan olarak kaldı. Yöre-de bağımsız Kürdistan varlığını korudu.

Ama Emîrxan Bradost'un al-

Devamı 24. sayfada

Emîrxan Bradost'un öyküsü...

Baştarafı 23. sayfada

tınları da bitmişti. İlk defa bir akşam danışmanına bir tas altın veremeyecekti. Altın kalmamıştı. Yoksa kimsenin hakkını veremezlik etmezdi. Başdanışmanını yanınca çağırdı:

– Altınım kalmadı. Bu akşam sana bir tas altın veremiyorum. Sana borçlu kalayım. Şimdilik idare etmeni istiyorum, dedi.

“Mehmudê Nemir û Nemayî” başta ses çıkarmadı. Durumun zoruna gittiğini açıklamadı. Önce, “Bunca yıldır her akşam bir tas altın alıyorum. Bundan sonra almazsam ne olur veya hiç almazsam ne olur? Mesele bir milletin meselesidir. Zaten bu iş parayla, şahsi menfaatlerle olmamalı” diye düşündü. Sonra ama, “Mehmudê Nemir û Nemayî”nin aklından ihanet etmek geçti. Kendi kendine, “Sen benim bir tas altınımı nasıl vermezsin? Dur bakayım sen!” sözlerini kafasından geçirdi. Ardından bir pusula yazdı. Bir okun ucuna bağladı. Acem ordusunun içine fırlattı. Pusulada Kürtçe şöyle yazmıştı:

*“Ez Mehmudê
Nemir û Nemayî,
Erzakê Emîrxan
têra îşev wê mayî.”*

Acemlere şu bilgi ve öğütleri veriyordu:

“Önce Keleha Dimdimê'ye gelen suyun kaynağını bulun ve kesin. Olmazsa suyu kirletin. Kaledekilerin susuz düşmesinin bekleyin. Yiyecek ve cephaneye zaten kalmamıştır. İçme suyu da kesilir veya içilmez hale gelince, çaresiz kalacaklar. O zaman 'Keleha Dimdimê'yi rahatlıkla ele geçirebilirsiniz.”

Bu mesajı alan Acemler, “Mehmudê Nemir û Nemayî”ye onlar da bir mesaj iletir. Mesajda şöyle deniliyordu:

“Sen değeri büyük bir şahsiyetsin. Ordumuza komutan ola-

rak katılmanı teklif ediyoruz. Bu bilgileri bize verdiğin için de, ayrıca seni mükafatlandıracağız.”

“Mehmudê Nemir û Nemayî” mesajı alınca mırıldandı ve, “Allah bana verdi. Artık burada hiç kalır mıyım? Fırsatını bulur bulmaz hemen kaçırım, Acem ordusuna katılırım” dedi.

Fırsatı bulunca kaçır. Acem şahı onu yanına çağırır:

– Hoş geldiniz! Gelin yanımıza oturunuz!

“Mehmudê Nemir û Nemayî” şahın yanına oturur. Şah sorar:

– Orada hangi görevi yapıyordun? Görevin karşılığında neler alıyordun?

– Emîrxan Bradost'un başdanışmanıydım. Görevimin karşılığında, her akşam bir tas dolu altın bana verirdi. Bunca yıldır bu oluyordu. Ama artık altını bitmiştir. Hiçbir şeyi kalmamıştır. İşinin bittiğini ben anlamıştım. Hakkını artık veremeyeceğim dedi bana. Madem hakkımı artık veremeyecekti, ben de Acemlerin safına katılma kararını verdim. Onlar bana hakkımı verecekler diye düşündüm ve buraya geldim.

– İyi ki gelmişsin.

Bu konuşmanın ardından şah buyruk verir. Büyük bir top getirilir. Namlusu yarıya kadar barutla doldurulur. Yerleştirilen barut dört teneke dolusuydu. Bu da 100 kilo barut demektir. “Mehmudê Nemir û Nemayî” namlunun içerisine yerleştirilir. “Keleha Dimdimê” duvarları hedef alınıp, top ateşlenir. “Mehmudê Nemir û Nemayî” pestil gibi ezilir. Böylece mükafatını almış olur.

Acemler sonra 50'ye yakın domuzu keser. Kanı “Keleha Dimdimê”ye gelen suyun kaynağına akıtırlar. Sabah erkenden namaza kalkan Emîrxan, bir de ne görsün! Sular olduğu gibi kan akıyor. Kanı gören Emîrxan fer-

yatla haykırır. Ellerini yukarı kaldırır ve söylenir:

*“Ya rabbî
ne Nîsan e, ne Gulan e,
Nav ava me
tê xwîna berazan e,
Tu rêbîke
tavî û lehiya baran e,
Xanê Kurdan
rizgar bikî ji belan e,
Du rîket nîmêja beyanê
dengê eman e,
Di riya te de sed
caran gorî Emîrxan e.”*

Sakin sakın durdu. Gökyüzüne hüzünle baktı. Birazdan gökyüzü kararmaya başladı. Şimşekler çaktı. Gök gürlüdü. Ani bir yağmur yağdı da yağdı. Yağın yağmur seller oldu. Akan sular çoştı, aktı. Kaynak suyu da aka aka tertemiz oldu. Emîrxan söz verdiği namazı kıldı.

Emîrxan'ın elinde hiçbir şey kalmamıştı. Bir durgunluk vardı. Askerleri savaşıyor, bir şey yapamıyordu. Acem ordularını kuşattı kaleyi. Girdiler “Keleha Dimdimê”ye. Emîrxan ve askerlerini esir aldılar. Kalenin bütün katlarına Acem askerleri dolmuştu. En az iki-üç bin kişi kaleye girmişti. Emîrxan ve askerlerine henüz birşey yapmamışlardı. Emîrxan'ın çok yaşlı bir annesi vardı. O da en alttaki katlardan birinde bir kürsüde oturuyordu. Bir yandan uzun saplı “qelûn”unu (pipi) eline almış tütün dumanlıyor, diğer yandan kara kara düşünüyordu. Oturduğu yerin hemen önünde bir delik vardı duvarda. O delik, içinde barutun olduğu ambarın duvarındaydı.

Emîrxan'ın annesi şöyle düşünüyordu içinden:
“İşte Acemlerin eline düştük. Artık sonumuz gelmiştir. En iyisi onlar bize birşey yapmadan, gururumuz ayakları altında çiğnenmeden ve onların eliyle ölüme gitmeden, bu işi biz bitirelim. Ölüm bizim elimizden olmalı. Hiç değilse bu Acem askerleri de beraber ölmüş olurlar.”

Ve elindeki ateş dolu “qelûn”u

anlamsız açıklamaları üzerine, bir daha böyle bir tanığın getirilmesini engellemek için avukatlar, onu beş gün boyunca iyice sıkıştırıp mahkemede ki varlığını anlamsız kıldılar. Fazladan tek bir söz söylememek için bir hayli terledi. Bu pilot davada üzerinde baskıların olduğu ve bu nedenle düğümlendiği, tıkanıp açığa görülüyordu. Sonuç olarakta yalancı tanıklığı açığa çıkarılıp suçüstü yakalandı.

Bremenli avukat Hans Eberhard Schultz'da, “2. tanık Hasan Doğan'ın davadaki gizli tanıklığı bir skandaldır” biçiminde konuştu. “Bu şahsın ihbarları üzerine bu davanın 6 sanığın hakkında tutuklama kararı çıkartıldığını” ancak, “Şimdiye kadar biz avukatların onun inandırıcılığına yönelik soruşturma yapmamıza olanakın verilmediğini” sözlerine ekledi. Kendi müvekkili de sadece bu şahsın suçlamaları üzerine tutuklanmıştır. Tüm bunlara karşın ise, hakkında sürdürülen bir dava gerekçesiyle Federal Savcılık, Hasan Doğan'a mahkemede konuşmama hakkını verebiliyor.

önündeki deliğe devirdi. Ateşler barut ambarına delikten indi. Barut tutuştu, “Keleha Dimdimê” sallandı. Bir o yana bir bu yana yaylandı. Sanki yıkılmayı bir türlü hazmedemiyordu... “Keleha Dimdimê”, sağlam ve dayanıklı kale nasıl olur da öyle kolay yıkılacaktı. Taşlarının arasına değil beton, kurşun dökülmüş, on yıl savaş sahnesi olmuş “Keleha Dimdimê” yıkılır mıydı? Kolaydı yıkılması bu şaheserin? Onca sene Kürdistan'a kale olmuş, onca sene Kürdistan'a siper olmuş, onca sene Acemlerin kocaman top güllerini kucaklamış ve yıkılmamış, direnişin kalesi “Keleha Dimdimê” şimdi nasıl yıkılabilir?

“Keleha Dimdimê” bir yandan beşik gibi sallanırken, bir yandan da, “Kürt halkı beni yoktan varettiler. Beni inşa etti, yıllarca içimden savaştı. Şimdi bir hainin yüzünden Kürt halkı Aceme esir düşmüş. Acaba bu halkın başına

neler gelecek? Sonu kötü olacak mı?” düşünürcesine, sonun kötü olacağını anlarcasına kararını verir. Ve, “Elimde fırsat varken, Kürdistan'ın intikamını hemen alayım. İnfilak edip içimdeki bu kadar Acem askerini yok edeyim” dercesine sallanan “Keleha Dimdimê” infilak etti. Her bir parçası füze misali gökyüzüne fırladı.

Bu masalda anlatılanlara göre, yedinci güne kadar halen gökten insan ve taş parçaları yağıyor. Daha sonra yıkılan “Keleha Dimdimê”nin kale duvarları üzerinde harman yeri yapılmış. Üzerinde on öküzle buğday harmanlanıyormuş, ama hiçbir taraftan yerlere samanlar dökülüyormuş. Kısaca duvarlar o kadar geniş ve sağlammış.

“Keleha Dimdimê”nin Doğu Kürdistan'da günümüze kadar kalan kalıntıları halen de vardır.

Mamê Cangîr

Olof Palme cinayetinde MİT...

Baştarafı 20. sayfada

vap aldık.

“Türk cezaevlerinde olanlara rağmen açık konuşabiliyorlar mıydı?”

– Bu konuda birşey söyleyemem

“Gazetemiz Aftonbladet'in aldığı bilgilere göre bu iki kişinin iddialarının büyük bir kısmı eskiden bilinen şeylerdir. Yani bu adamlar PKK'nin cinayetle ilgili rolü üzerine yapılan dedikoduların varlığını kanıtlayıyor, fakat cinayet araştırmacıları, araştırmalarıyla dedikoduların kaynağına yaklaşmış dahi değildir.”

Araştırma ekibinin Türkiye'ye seyahat ettiği gün, Palme cinayeti savcılarının Anders Helin, Batı Almanya'dan uluslararası hukuki yardım başvurusunda bulundu.” (Aftonbladet, 11 Mayıs)

İsveç savcılarının Türkiye'de görüşürüldüğü iddia edilen kişilerin birer Ali Çetiner olduğuna ve sömürgeci savcılar tarafından hazırlandığına kuşku yok. Yine de “dili yanan” İsveç savcısı, anlatılanlarda tutulacak birşey görmemiş olacak ki açıklamaktan kaçınıyor.

Burada bir daha açığa çıkan gerçek şu oluyor: Baştan beri SÄPO, MİT'in verilerine dayanıyor ve baştan beri Ali Çetiner gibi ajan-provokatörler kullanılıyor.

Kürt halkı ve PKK fillen davacıdır

İsveç demokratik bir ülkedir. Uluslararası hukuk normlarına azamde uymaya çalışır. İnsan hakları sözkonusu olduğunda en çok İsveç yetkilileri konuşur.

Fakat aktardıklarımız ve çok daha fazlasının İsveç'te ve üstelik devlet yetkililerinin eliyle cereyan ettiği de açıktır.

Kurban seçilen Kürt halkı ve onun kurtuluş örgütüdür. Nerede kaldı insan hakları ve uluslararası hukuk kuralları?

Kürt halkı henüz bağımsız bir

halk değilse bile insan topluluğu ve bir halk olarak en az İsveç halkı kadar kanuni hakları vardır. Bu hakları meşrudur.

Kürt halkının diğer halklara göre ayrıcalığı da var. Köle bir halktır ve kölelikten kurtulma mücadelesi vermektedir. Bu nedenle meşru haklarının korunmasında daha titiz davranılması gerekmektedir.

O zaman İsveç polisi ve savcılarını neye dayanarak bu kadar ölçsüz bir şekilde Kürt halkının meşru haklarına tecavüz edebiliyorlar. Faşist Türk sömürgeci devletinin verilerine dayanarak Kürdistan halkının öncüsünü terörist ilan edebiliyorlar.

Herşey ortaya çıkmıştır. Bu aşamada İsveç hükümetinin yapması gerekenler vardır. Ortaya çıkan veriler defalarca göstermiştir ki Olof Palme cinayetiyle ne PKK'nin ne de herhangi bir Kürt yurtseverinin hiçbir bağlantısı yoktur ve olamazda. Bu gerçeğin hükümet tarafından itiraf edilmesi gerekir.

Şimdiye kadar gerek PKK gerekse İsveç'teki Kürt yurtseverleri mağdur edildi. Töhmüt altında bırakıldılar. Verilen maddi ve manevi zararın giderilmesi, İsveç'te PKK ve ERNK faaliyetlerine konan yasak ve engellemelerin kaldırılması gerekir.

İsveç makamlarının PKK'yi suçlamak için Türk MİT'i tarafından kendilerine verilen belgeleri ve sağlanan ajanları kamuoyuna açıklamaları gerekir.

İsveç yetkilileri açıklayamazsa bile gerçekler gün ışığına çıkmıştır. PKK aklanmış ve terörist ilan edilmek istenen güç Kürdistan'da milyonları ayaklandırmıştır.

İsveç yetkililerinin belirtilen çerçevede atacağı adımlar insan haklarına ve halkların hukukunda ne denli bağlı olduklarının ölçütü olacaktır.

İsveç yetkilileri gerçekleri açıklamaktan kaçınırsalar bile İsveç demokratları ve bağımsız hukukçularının ülkelerini bu kirli yükten aklamaları gerekmektedir.

Avrupa basınında Kürdistan...

Baştarafı 21. sayfada

mahkeme heyetinin önceden görmediği, ama hazırlanmış olan “kavga-döğüş” senaryosu başlamış oldu! Halbuki, salonun boşaltılması için yapılan çağrıya daha hiç kimse duymadan, izleyicilerin çoğu kapıya doğru sürüklenmişti bile... Sivil polisler baklanın zor kullanarak tekme tokatla dışarı attı. Bazılarında polisler karşı koydu, kendini savundu ve vuranları vurdu.

PKK Davası'ndaki gergin hava sürüyor. İçinde sanıkların hapsedildiği ve dört ay boyunca seyrettirildiği cam kafeslerin kaldırılması, aslında fazla bir değişiklik yaratmış değildir. Frankfurtlu avukat Ernst Ronte'nin dediği gibi, “Kendi içinde boğulan” ama normal gibi gösterilmeye çalışılan bu davanın sırtın dışları ardında, bir hukuk ihlali ve kendi yönetimindeki oturumlarda mahkeme başkanının kararlılığı, acizliği ile karar verme gücünde olamama gerçeğinin gizlendiği hemen anlaşılmalıdır.

Eski PKK'li Ali Çetiner hakkında Berlin'de verilen pişmanlıktan yararlanma kararı temeli üzerinde Fedaral Savcılık, Kürtlere karşı sürdürülen “terörizm” davasını sonuca götürme niyetinde olduğunu söylüyor. Haklarında evrak sahtekarlığından öldürme olaylarına kadar çeşitli iddialar öne sürülen PKK'liler ise, mahkemeyi tanımıyorlar. Düzenli şekilde B. Almanya'nın her tarafından Düsseldorf Mahkemesi'ne izleyici olarak gelen Kürtlerde, yaygılanan 16 sanığın şahsında Kürt ulusal kurtuluş mücadelesinin temsilini görüyorlar.

Her ne kadar Düsseldorf Yüksek Eyalet Mahkemesi 5. Ceza Dairesi bundan aylar önce kanıtlar safhasına adım atmışsa da, şu ana kadar tek bir iddia bile mahkemede görüşülmemiş ve aydınlığa kavuşturulamamıştır. İlk şahit olarak -ki tanıklığına güvenin olması mümkün değil- Köln kentinden bir asayiş polisi getirildi. Son derece akıldışı ve

Impressum:
Metin Özkan
Adlerstr. 7
2085 Quickborn

Yazışma Adresi:
BERXWEDAN
c/o Feyka-Kurdistan
Postfach: 15 31
5300 Bonn 1

Ödeme Adresi:
BfG. - Bonn
Konto Nr.: 12 05 24 21 00
BLZ: 380 101 11

Avustralya 3.00 \$
Avusturya 18.00 s.
Belçika 60.00 bfr.
Danimarka 8.00 dkr.
Fransa 6.00 ff.

Hollanda 3.00 hfl.
İngiltere 0.80 £.
İsveç 6.00 skr.
İsviçre 2.50 sfr.
Norveç 10.00 nkr.

Bilî hemû derew û demagojiyên dewleta Tirk şerê me yê rizgariyê pêşveçûna xwe didomîne

Destpêk di rûpela dawî de

Şerê me yê rizgariyê aboriya Tirkan ji ber bi rûxinê ve dibe. Tenê cerdevan di mehê de 10.5 milyar Lire distinin. Gava em diravên ji bo heza artêşê ya ji hezaran kesan, ji bo çêkirina qereqol û riyên ji dihên xerckirin li ser bihesibin; gava em diravên ku memurên li Kurdistanê digirin ji li ser bihesibin, ku du car maaş digirin; û gava em diravên ji bo armancên din ji li ser bihesibin, hingê emê bibinin ku xerckirinên li Kurdistanê ji bo şerê taybetî di mehekê de xwe digihin trilyonan ji Lîrên Tirkî. Her diçe aboriya Tirkana, nema dikare şerê taybetî finanse bike. Dewleta Tirk ji vi alî ji lédanên mezin digire. Hejari û xizani her diçe mezintir dibe. Êdî dewleta Tirk dikeve nava rewşekê, ku nekaribe maaşê memuran ji bide. Nimûne; li Kurdistanê, di serî de li Çolamergê û li gelek bajarên din, bi mehan e ku karker nikarin maaşê bigirin. Girsên ku ji xwe di nava xizaniyê de avjeniyê dikin, gava nekaribin mehanetîya xwe ji bigirin, bi tevayî birçî dimînin: li Tirkîyê û Kurdistanê rewş niha bi tevayî bi vî rengî ye. Gelên birçî dimînin ji vi alî ji hêdî hêdî li hemberê dewletê dibin himêk. Dubendî û nakokî dijwar dibin û dizivirin şer û pevçûnan. Ji niha ve bi hezaran karker li benda peymanên kar ên civakî mane; lê hemû mafên aborî û civakî ji aliyê dewletê dihên rawestandî. Lewma karker ji xwe amadeyê grevan dîkin. Bi rengekî siruştî grevên aborî xwe digihin nakokiyên ramyarî û berê xwe didin erkên ramyarî. Rejîma Tirkî ji vi alî ji bi lez lédanan digire û dihê melisandin.

Dewleta Tirk ku hema her roje di heriya li Kurdistanê de bêhtir difetise, baş dizane ku tenha ji aliyê leşkerî ve nikare pirsê çareser bike. Lewma li gora xwe hinde çareserkirinên ramyarî pêşvebide û dikeve nava wê keftûlaftê de, ji bo xilaskirina dawîya xwe ya bi dilêşî. Di van rojan de hemû partiyên burjuwazi hinde komisyonan avakirine û bi rîya van komisyonan li modelên çareserkirinên ramyarî digerin, hûrdikolin. Hemû modelên li cihanê yê dewletên dagirker ji ber çavan derbas dîkin. Ji van modelan jî, modela çareserkirina dagirkeriya Îngilîzî di serî de cih digire. Ev xebat hebekî hilimîn rojnameyan jî. Kovara "Nokta" roja 3'ê Heziranê bir û baweriyên ANAP (Partiya Welatê Dayik), SHP (Partiya Sosyal Demokrasiya Geli) û DYP (Partiya Riya Rast) belav kir. Encamên ku ev partiyên dagirkeran xwe digihin, tev hevpare û şirik in. Ev encamên hevpare bi kinahi wusa ne: Zimanê Kurdî wê were serbest kirin. Di dagirgehên de Kurdî wê were hinkirin. Wê îzgehên televizyon û radyo yê Kurdî biweşin, werin avakirin û wê wezîriyeteke herêmî were damezirandin.

Eşkere ye, ku ev nêzikbûna dewleta Tirk, bi rengekî din xwe şanikîrîna inkarvanî û dagirkeriyê bi xwe ye. Derfet jî bo bidevtevanîna encamêkê jî tune ye. Ji ber ku di vî barê de heya were gotin dereng mane. Gelê me ji bo serxwebûn û azadiyê şerê rizgariya netewî bilind dike. Hina diho bû de hezar li Cizira Botan û Nisêbinê û bajarên din bi dirûşmeyên "Biji PKK", "Biji Serok APO" serî hildan. Bi yek carê, bêhtirî 5.000 mirovên me ji bo protestokirina biyarnameyê greva xwebirçihîştinê çêkirin. Gelê me zagonên dagirkeriyê û sazîyên wan nasnake, xwe li ber wan naçemîne û dij-bûna xwe bi dijarî

şanidike. Li ser vî bingehê Serihildan buyê serpêhatîneka bi berdewamî. Gelek livbaziyan şewereng bilindbûna xwe didomînin. Lewma hemû çareserkirinên dagirkeran ên ku PKK û gelê Kurdistanê nayin pêşîya çavên xwe, li diwarên eniya rizgariya netewî dikevin û perçe dibin; têkdiçin û serjêr dibin.

Di qada navnetewan de ji dewleta Tirk ketiye nava astangan. Terora dagirkerî ya li Kurdistanê bikardihê, ronak û deşîfre bûye. Pîrsa Kurdistanê, ji bo sazîyên navnetewan jî, bendekî rojenîne ya pêwîst e. Rastiya şer û rizgariya gelê me çêtir dihê fahmkirin û piştîgiri ji her diçe xurttir dibe. Li ser vî bingehê li cihanê avabûna eniyeka li dijî dewleta Tirk xwe pêşvebide. Weke perbirisîyarên mafdar ên gelê me, PKK û ERNK êdî dihên pejirandin û li dijî dewleta Tirk dij-bûnek xwe serdest dike. Bi vî awahi di qada diplomasi de jî, çembera li dora dewleta Tirk her diçe tengtir dibe. Ji ber vî yekê dewleta Tirk li Kurdistanê serî dide qirkirinê dirinde û di xebite van qirkirinên xwe bixe stûyê Partiya me. Lê ev jî hema di cih de deşîfre dibin û xwe dizivirînin li dijî dewleta Tirk.

Heya niha hemû keferatên dewleta Tirk vala çûne. Her rojê piçektir, ber bi ji Kurdistanê revine ve diçe. Li birê mezintirîn ê bakurê Kurdistanê, di karvaniyê de gel di bin kargeriya PKK, ERNK û ARGK de ye. Bi fermanên van hêzên me, gelê me radibe livbaziyan û berxwedanê. Ev jî, ji aliyê ramyarî ve dibe mirina dewleta Tirk. Ew tenê bi qereqolan dikare hebûna xwe hina berdewam bike. Lê ev him û quwwet jî, rola xwe heya pivaneka pêwîst hunda kiriye. Pêşveçûn bi seranserî dizivirin ber aliyê berjewendiyên gelê me ve. Di vir de niha tiştê pêwîst eve, ku bêhtir fidekari hebe, xebata jî dil û can hebe û bi rîya xebatê meşîna ber bi serfirazîyê ve hebe. Ev jî bo her miroveki Kurdistanî delameta bingehîn û yekemîn e.

Tolê qirkirina li gundê Gêrê hat hilanîn: Bi kêmasî 80 serbazên dijmin hatin kuştin

Dijmin, bi hîceta qirkirina li gundê Gêrê, ku bi hovîtî pêkani û xwest biavêje ser PKK, operasyonê leşkerî ya mezin da destpêkirin.

Operasyonê leşkerî roja 10'ê Heziranê destpêkir. Be hezaran serbaz, endamên komên taybetî û yekeniyan cerdevanan tevli operasyonan bûn. Operasyon li derdorên Haruna gundê Beronî (Fındîkê) û Basan destpêkirin û paşê dirêji heya Çiyayê Reş (Çiyayê Şêx Emer), Çiyayê Gebarê, Çiyayê Çiravê û derdorên Bestan navçeya Şîrnexê bûn. Pêşmergeyên ARGK jî bi xurtî bersiva van operasyonên dijmin ên berfireh û mezin didin.

Pêşmerge dafan li pêşîya hêzên operasyonan vedidin. Şerên mezin çêdibin. Pêşemin di rojên 10, 11 û 12'ê Heziranê de şer û pozberiyên dorfireh çêbûn. Di meyanên cengê de serperîştî (insiyatîf) di destê pêşmergeyan de ye. Hêzên dijmin di rewşekî perîşan de ne. Tenê di rojêkê de li derdorên Şîrnexê 6-7 şerê mezin di navbera pêşmergeyan û hêzên dijmin de çêbûn. Di van hemû şeran de dijmin lédanên giran girt. Hundabûnên dijmin ên ronahi bûne wusa ne: Li Çiyayê Reş û devera Haruna 5

serbaz, li derdorên Şîrnexê jî "subay"ek û çar serbaz hatin kuştin. Disa, weke rojnameyên Tirkan nivîsîne, li derdorên Çiyayê Sêvan jî çar endamên komên taybetî hatine kuştin û sisê jî birindar ketine. Lê hundabûnên dijmin ne tenê ev in. Ji ber ku, bi kêmasî sê helikopter jî meydana cengê mirî û birindaran kişandine bajarê Sêrtê. Tenê hejmara mirî û birindaran anîne nexweşxaneyê Sêrtê, li gora ku welatparêzan hejmartine, li ser 20 kesan e. Hinek jî birine bajarê Şîrnexê. Weke êşkere dibe hejmara rast ji kuştîyên dijmin, bi kêmasî 80 kes e. Bi kêmasî 80 serbaz û cerdevanên dijmin hatine kuştin. Ev hejmar rast e, ji ber ku nûçegihandkarên me yê li êrdimê û welatparêz jî vî hejmarê didin.

Dagirker daxweyan kirin, ku du pêşmerge jî şehid ketine. Lê heya niha diyar nebûye, ka ev nûçe rast e yan ne. Heke rast be jî, encama operasyonên leşkerî yê dagirkeran disa jî bûye binkeftîneke seranser, ku hêviyên xwe yê mezin pê girêdabûn û di bin kontrola wezîriyê û serleşkerên artêşê de dihatin birêvebirin.

Binkeftîna dijmin, têkçûna mezin ne tenê leşkerîye, ev jî aliyê ramyarî jî bûye. Ji ber ku bala gel û bala hêzên biyanî kişandin ser operasyonê xwe ya li Botanê. Li hemberê vî jî encama ku xwe gihandiyê, bûye têkçûneke mezin. Hêviyên wan zivirin bê-hêviyên mezin û seranser. Şerê me yê rizgariyê jî serketina xwe ya leşkerî, li kêleka serketina ramyarî ya li welat û derveyî welat didomîne. Hêzên me yê rizgariyê dewleta Tirk jî aliyê leşkerî ve behim û jar kirine. Ji aliyê ramyarî jî, hêzên me yê rizgariyê hisaba qirkirina li gundê Gêrê di cih de û bi lez pîrsin û li ser vî bingehê prestîja xwe xurtkirin. Biryara gelê me jî bo şerkirin û serketinê bêhtir pêşvebirin. Carek din şanî kirin, ku tola her dilopa xwîna dihê rijandin bê guman wê were hilandin. Ev jî hêvî û baweriyên gel xurtidike, biryara gelê me mezintir dike. Hêzên dijmin jî, dikevin nava bêhêviyên heya were gotin mezin. Di qada navnetewan de jî, êşkere bû, ku qirkirina li gundê Gêrê bi destê dewleta Tirk bûye. Lewma dijmin li vir jî kete nava astangan mezin. Kin were gotin, hisaba qirkirina li gundê Gêrê jî dijmin hate pîrsin; gelê me yê di bin pêşengîya Partiya me PKK de carek din jî biserket.

Li Mêrdînê lédanên mirinê li hêzên şerê taybêfî ketin

Li deverêki di navbera navçeyên Hezex û Kerboranê de, şerê mezin di navbera pêşmergeyên ARGK û hêzên dijmin de derket. Roja 4'ê Heziranê li nêzikî Nevala Hespîstê li devera bi navê Birka Kalê gundê Werzikê ku dijmin ev dever jî xwe re kiriye qereqolek, şer çêbû û dijmin rastî lédan û hundabûnên giran bû. Di vî şerê de pêşmergeyên ARGK jêhatîbûneka jordest ya şerî şanikirin. Serleşkerê û çar serbaz hatin kuştin. Du endamên komên xweser û du serbaz jî birindar ketin. Di vî şerê de herweha du pêşmerge jî şehid ketin.

Hêzên şerê taybetî dafekê vedabûn. Pêşmerge jî êrişî vî dafê kirin û şer di encama vî êrişê de derket. Dijminê ku çûbû nêçirê, bi xwe bû nêçir. Lewma mina kuçikên har li dijmin bû. Pêşmergeyek birindar kete destê dijmin. Dijminê çavsor jî, bi êşkenceyên xwinrij û dirinde wî kuşt. Paşê jî dijmin cendekê vî şehidî û

şehidê din perçe perçe kir; du bizmarên leşkerî kutand eniyên wan. Rojnamevanên ku çûbûn ser cendekan, li pêşberê dimena ku ditin, ketin nava bizdaneka mezin û heyirî man. Lê tenê yek rojnamevan jî, newerî ku vî hovîtîyê bizivirine nûçeyekê û bide belavkirin. Rojnamevan tenê bi piste-pistên li ser tiştên dîtibûn man û jî vî xwe derbas nekirin. Bi hovîtî êrişkirina dijmin ser cendekan nîfrîna gelê me mezintir kir.

Şervanên şehid, yek jî gundê Bekwanê bû, yê din jî jî gundê Dilanê bû.

Ji aliyê din li devera bi navê Altica gundê Cezwatê navçeya Şîrnexê êrdîma Mêrdînê şerê di navbera pêşmergeyan û cerdevanan de çêbû. Ev şer jî roja 4'ê Heziranê derketiye. Ev şer di encama êrişêke pêşmergeyan a çûyî ser cerdevanan de pêkhat. Di şer de neh parêzkarên gundan bi xedarî birindar ketin. Gava van dibiran nexweşxaneyê bajarê Amedê, çar jî wan di rê de mirin.

Di vî êrişê pêşmergeyan de şervanê ARGK ê mîrxas hevrê Ahmet TURATUTUK (Botan) jî şehid ket.

Gundê Cezwatê, jî aliyê sistema "parêzkariya" gundan li êrdimê gundê bêhtirîn derdikeve pêş e. Bi vî livbaziye ev koma cerdevanan hat belavkirin, ku tevli gelek gemarî û kuştînan bûbû. Ev jî bû bingehê jî bo dilxweşiya gelê me. Herweha hevrê Botan jî, kesekî ku li navçeyê baş dihat nasîn bû û gel gelekî jî wî hesdikir. Şehid ketina wî, wê daxwaza hisap-pîrsina jî dagirkeran û xayînan li cem gel xurttir kir. Bi vî livbaziye careka din hate ditin, ku ger bedela wê çibe bila be, li Kurdistanê mafê jîyanê jî bo dagirkeriyê û cerdevaniyê tu caran nayê pejirandin.

Li navçeya Zerenîkê (Pûlûr) êrdîma Dêrsimê şer

Li Dêrsimê nêzikî navçeya Zerenîkê roja 3'ê Heziranê şerê mezin derket. Hina li ser şeweya derketina şerî û li ser encamên şerî agahiyên berfireh negihane me. Lê weke saloxên gihane me, dihê gotin, ku pêşmerge himêki û jêhatîbûnekî şerê serdest danine holê û hejmara hindabûnên jî hêzên dijmin gelekî bilind e. Li gora vî êşkere dibe, ku jî rêzên dijmin gelek kes hatine kuştin.

Li Kerboranê berxwedana bi rûmet a jinên Kurdistanê

Li navçeya Kerboranê êrdîma Mêrdînê Serihildana Gel didome. Bi armanca protestokirina Biryarnameyên bi hejmara 413 û 424'an ên dagirkeriyê, herweha pikolîyên li ser dilîyên şer ên di zindanan de, piraniya wan a mezin jin, girsên gel roja 31'ê Gulanê dest bi livbaziyeke rûniştinê kiribûn. Komên xweser êrişî gel kirin. Di encama wan êrişan de 23 jî wan jin, 26 kes hatin girtin. Yê hatibûn girtin dagirker birin "tugay" a Mêrdînê û wan xistin bin êşkenceyên giran.

Gelê me vî êrişê dijminê xwe protesto kir. Girseki gel a mezin jî Kerboraniyên heft salî heya heftê salî meşin ser "tugay" a navçeyê û xwestin, ku yê hatine girtin bi lez werin berdan. Paşê destkar û firotkarên Kerboranê sê rojan dergehên firotgehên xwe girtin. Lewma dijmin jî hemû destkarên navçeyê li "tugay"ê civand û tehdita xwe barand ser wan. Lê destkar guh nedan tenê yek jî wan

tehditan û livbaziya xwe bi biryari domandin.

Ji 26 welatparêzên derêxistin pêşîya sawciyê navçeya Midyadê, yanzê jî jin ceza hepsê girtin û 15 jî hatin berdan.

Navê û temenên (emrên) 11 jinên li derbarê wan de biryara xistina hepsê hatiye dayin, ev in:

Felek Çelebi (32), Kadriye Çelebi (20), Kerime Çelebi (30), Fehime Seyhan (16), Tebriye Seyhan (20), Saliha Aslan (14), Turkan Aslan (20), Fatma Demir (30), Gulbahar Dogan (20), Surcan Dilek (20) û Hanife Kopaligoz (15).

Girtina 11 jinan gelê Kerboranê raperand, ku jî xwe nîfrîneka mezin li dijî dagirkeriyê di dilê xwe de xwedî û mezin dikir. Nîfrîna gel ziviriye volkanekî amadeyê peqîneke mezin. Jinên Kurdistanê ku hemû nîrxên netewa Kurd û di kesbûna xwe de civandine, li hemberê dagirkeriyê rabûne livbaziyan û bûne pêşengên karvanî jî bo serihildanê. Ev liva jinên me yê qehreman, jî bo rakirina mirovên Kurdistanê di rîya livbaziyan de, dibe bingehê mezin, rola qirasseyikî xurt dileyize. Li Kurdistanê rakirina jinê û qezenc kirina jinê, dihê wateya rakirin û qezenckirina hemû endamên malbatê. Ev jî li Kurdistanê jî delametên herî çetin û zehmettirin e, ku mirov bikaribe bibe seri. Şerê me yê serxwebûna netewî bi vî rengî kari vî delameta zehmet jî bibe seri. Jinên Kurdistanê yê berpîrsiyarên nîrxên me yê netewî êdî bûne parêzkarên dozê. Jinên Kurdistanê di Serihildana li Nisêbinê destpêkiribû û xwe belavî seranserê Kurdistanê kiribû de, cihekî bi poside girtin. Bi livbaziya Kerboranê ya vî dawiyê jinên Kurdistanê, livbaziya rizgariyê gihandin koçbereke pêşvetir. Ew ci-hama ramani ya jinên me, ku jî aliyê dagirkeriyê baş hatibû korkirin û bervajikirin, bi şerê me yê rizgariyê êdî vebûye. Vê rojê jinên me êdî diraminin, berheman birêvedixin û diafirînin û li hemberê dewleta Tirk livbaziyan herî qehremenatirîn pêkdi-hênin. Rastiya PKK di vî qadê de êdî çêtir dihê têgihîştin. Jinên me yê ku jî aliyê dagirkeriyê di rewşa paşvetir de dihatin girtin û bûbûn mina koleyan, di bin pêşengîya PKK de digihin azadiya xwe. Dibin mirovên jî aliyê ramyarî zane û li hemberê dewleta Tirk livbaziyan nîrx-buhâ û bi rûmet pêkdihênin. Niha jin di nava rêzên PKK de miroveki ramyarî (politiki) ye, di nava rêzên ARGK de serleşker (qomutan) e, di nava rêzên ERNK de rêxistinkar û livbazîkareka geli ye. Azadbûna li Kurdistanê rastûrast û tenha ev bûyer e. Ji ber ku azadbûna jinan, dihê wateya azadbûna teviya civakê.

Rastiya ku êdî dagirkeriya Tirkana li Kurdistanê di şer de têkdiçe û mehkumî vî têkçûnê dibe, bi vî pêşveçûnê ve girêdayî ye. Ev tevgera azadbûna di civaka me de, gava radibe livbaziyan jî û livbaziyan pêkdihêne, mirina dagirkeran jî berziman dike û bi xwe re xweş dihêne.

Pêşmergeyên ARGK şerê serbazên Iraqê kirin: Heft serbazên Iraqê mirin

Di heftêya yekemîn a meha Heziranê de li nêzikî tixûbên navçeya Şemzînan êrdîma Çolamergê li ser axa başurê Kurdistanê li deverê bi navê Xêgîrkan yekeniyeke ARGK şer-

rê serbazên Iraqê kir, ku dixwestin da-fekê vedin pêşiya pêşmergeyên ARGK. Di encama wî şerî de heft serbazên (eskerên) Saddamê faşist hatin kuştin. Ji pêşmergeyên ARGK çî kuştî yan birindar tune ne.

Ev şer xeleta dawî bû ji şerên ku di sala 1989'an û sala 1990'an de, ku di mehên zivistan û biharê de rêzberêz çêbûn.

Piştî dawî-hatina bi şerê Îran û Iraqê û dev ji berxwedanê berdana hêzên otonomîxwaz, axa başûrê Kurdistanê ji ziviri qada tevgera leşkerên Iraqê, yekeniyan artêşa Tirk û cerdevanên girêdayê wan. Herçiqasî rojname nanivîsin ji, eşkere ye, ku ev hêz li ser axa başûrê Kurdistanê bi berdehamî operasyonên leşkerî pêkdi-hênin. Armanca van operasyonan her carê ewe, ku pêşmergeyên ARGK peyda bikin û wan tune bikin. Hêzên dagirker di operasyonên xwe de hem cerdevanên bakur, hem ji ceşên başûrê Kurdistanê bi zêdahî bikardi-hênin û wan ji xwe re dilivînin. Bi pirani yê li başûrê Kurdistanê tevli operasyonên dijminê Tirk dibin û ji bo wan şopê diajin, endam û dilxwazên PDK-I (Partiya Demokrata Kurdistana Irak) in. Di serê van de ji ceşekî bi navê Dr. Seid heye. Ev welatfiroş bi salên dirêj endamê komîteya birêvebirîya (kargêriya) PDK-I bû. Ji birên organizekirina PDK-I, ji berpirsiyarên Liqê-Duwemîn bû. Li nêzîkî navçeya Şemzînanê li ser axa başûrê Kurdistanê berpirsiyarî û nuwêndêriya Licneya Heyatê kiriye û her demê ji têklîliyên wî bi serleşkerên dagirkerên Tirk re hebûn. Bi tevayî bi wan ve girêdayî ye û xulamtiya wan dikir û dike. Di navbera salên 1985 û 1987'an de wî kesî di kuştina an ji birindar kirina çend têkoşerên ARGK de, rast û rast cih girt. Endamên ARGK ên birindar da destê dagirkerên Tirk. Ev welatfiroşê dilrêş, di meha Êlûnê sala 1988'an de xwe avêt bexte dewleta Tirk û xwe teslimî ve dewletê kir. Vê carê ji di qempên penahberan de xebatên sixuriyê meşand. Paşê dagirkerên Tirk wî ji qampên penahberên ji başûrê Kurdistanê yê li bakurê Kurdistanê derêxistin û ceşî rast û rast weke serokekî milîsên ceşî û cerdevan ji xwe re xebitandin û bikaranîn.

Du welatfiroşên din jî, ku bi wî rengî xebatên sixuri û gilîkariyê, karê milîsiyê jî bo dagirkerên Tirk pêkdi-hênin, kesên bi navên Zerewan û Selman Sîndî ne. Zerewan jî komî-teya kargêriya navçeya Zaxo ye û Selman Sîndî jî li Zaxo birêvebir û berpirsiyarekî qereqolekî PDK-I ye. Ev herdu rûreşên gemar, jî aliyekê xebatên rêxistinkirina veşerîna penahberan birêvedibin, da mirovên me xwe bidin destê Saddamê xwînrijî, jî aliyekê jî rastûrast di operasyonên dewleta Tirk ên leşkerî de cih digirin, ku li nêzîkî navçeyên Qilaban û Çelê li ser axa başûrê Kurdistanê pêkdi-hên.

Di operasyonên hêzên Saddam de ku niha berdehamî dikin û bi desteka cerdevanên girêdayê PKD-I û yekeniyan dewleta Tirk birêvedikevin, di dirêjahiya zivîstana sala 1990'an de hinde şerên rêzberêz di navbera wan û pêşmergeyên ARGK de derketin. Di van şeran de tev bi hev re 13 pêşmergeyên ARGK bûn dilîyên dijminan. Li derbarê encama pêşmergeyên li ser axa başûr ketine destê dijminan de, heya niha hîna çî agahiyek berdestê me nebûye.

Em van rûdan û bûyeran hîna nuh bi awira gelemperî (alema giştî) din xweya kirin. Ev bûyer jî, du encaman şanî me dikin: **Yekemîn**; zelal derdikeve holê, ku iddiyên berpirsiyarên dewleta Tirk ên mina, "Iraq piştigirîya PKK dike" bi tevayî demagojî ne. Ji ber ku ev herdu rejim û hêzên wan ên leşkerî, ji sala 1984'an heya niha li diji PKK di hevkarîyeka karvanî de ne. **Duwemîn**; rola ku PDK-I dileyize ye. PDK-I tenê bi ramyariya hev-

batkariya dijminan têr nabe, vê rojê di karvaniyê de ji milîsî jî bo dewleta Tirk dike. Welê di hê xweya kirin, ku PDK-I bedela penahberiyê bi wî awahi dide.

Dewleta Tirk amadekariyan dike ku penahbarên Kurd ên li Mûşê bide destê Saddamê faşist

Roja 2'ê Heziranê jî ber terora komên xweser ên dijmin, di qempan penahberên li Mûşê de, xwepêşdana neka girseyî çêbû. Weke nûçeyên gihane me, di qempan penahberan ya mina qempan dîliyan de, serbazên Tirk zimanê xwe dirêjî jinên Kurd kirine û xwestine bi namusa wan bileyîzin. Yek ji dilîyên di qempê de jî, li diji wan radibe û li serbazên zimanê xwe dirêj kiribûn, dixe. Ji ber vê bûyerê, pîrs mezin dibe. Penahber tev bi hev re dimeşin ser avahiya waliyê Mûşê. Daxwazên xwe yeko yeko rêzîkin. Di nava van daxwazan de ev hene: Dayîna mafê derketina ji qempan û gerînê. Devberdana jî bi zorê şiyandina Iraqê. Dawî-anîna bi xebata ajan çêkirinê. Başkirina hoyên jiyânê yê nebaş di qempê de. Dayîna alîkariyên ku ji bo wan hatine û dihên. Dawî-anîna bi pikolî û cewsandinan. Rawestandina tevgerên serbazan ên leyistina bi namusê.

Komên xweser rîya girsên ku dimeşin ser avahiya wali birrîn û bi çekên xwe berik barandin ser wan. Bi kêmasî 15 kes jî ber birinên berikan (qurşinan) ketin. Bi telefonê nûçeyên gihan me, ku car penahber hatine kuştin û neh jî xedar birindar in. Nûçegihandkarê rojnameya me **Berxwedan** ku me agahdar kiriye, gote me: *"Roja biyêrê ez li Mûşê bûm. Hejmara kuştîyan hîna ne diyar e. Lê eşkere ye, ku hinek bê şik, hatine kuştin. Ji bo rewş neyê zanîn, leşkeran dora qempê girtine. Tevli rojnamevanan, nahêlin tu kes xwe nêzîkî qempê bikin..."*

Disa li gora nûçeyên me jî nûçegihandkarê xwe û nameyên penahberan girtine, dewleta Tirk xwe gihandîye wê bîrîyê, da heya dawîya sala 1990'an hemû penahberan teslimî dewleta Iraqê bike. Ev nûçe hilîmî rojnameyên burjuwaziya Tirk ên mina "Cumhuriyet" jî. Lewma rejîma Saddam jî peyvajoya "efûkirina" xwe dirêj kir. Dewleta Tirk jî dev ji wê plana xwe berda, ku dixwest li bajarê Yozgatê qempeki jî bo penahberan avabike. Ji xwe ev bû du sal in, ger bi kotekê û ger jî bi xebata sixurên ku pîrraniya wan enadamen PDK-I yê kevin in, penahberan kom bi kom dişînin Iraqê. Ji bo vê xebatê sixur bi çalaki dişînin û dihên.

Rojnameya me **Berxwedan** hîna di rojên pêşîn de nivîsandibû, ku da dewleta Tirk penahberan jî şer bîbirre û wan hindik-hindik tune bike, wan pejirandiye. Niha ew nîrxandina me, bi tevayî giha bersivên xwe û rastiya xwe dani holê.

Li Êrdîma Gilîdan xebata pêşmergeyan berfireh dibe

Roja 3'ê Heziranê li gundê Çiftlik navçeya Bazîdê Êrdîma Gilîdan (Agîrî) pêşmergeyên ARGK civin çêkirin. Paşê jî dibistana gund dan ber agîrî. Pêşmerge berî livbaziyê zarokên şagirtên dibistanê di hewşa dibistanê de civandin û ji wan re li ser sixleta asimilasyonîst a perwerdekîrîna dagirkeriyê axîfin. Şagirt axîftînan û livbaziya sohtîna dibistanê bi dilxweşî şopandin û paşê bi dirûşmeyan xatîra xwe xwestin. Pêşmergeyan rêwî kirin.

Bilî vê, li Gilîdan û Serhedan

(Qers) civinên gundan bi dorfirehî çêdibin. Di civinan de cerdevanî, sixurî (ajantî) û gilîkari (muxbîrî) di hê pişange kirin. Ji gundiyan di hê xwestin, ku hevkarî û piştigirîya ARGK bikin. Encamên civinan li van herdu Êrdîman, pêşveçûneke mezin a ramyarî û rêxistinî afirandine. Xebatên pêşmergeyan baş xwe gihandine gel û xwe bi gel ve girêdane. Agahî digihin me, ku pêşemîn jî nava ciwanên gundi, her diçe bêhtir xort, xwe digihînin pêşmergeyan û li van herdu Êrdîman ARGK roj bi roj jî aliyê hejmara pêşmergeyan ve mezintir dibe.

Li navçeya Ortilî (Şenkaya) Êrdîma Erziromê livbaziyên pêşmergeyan xurt dibin

Roja 1'ê Heziranê li navçeya Ortilî Êrdîma Erziromê pêşmerge rîya Akşar û Dêra Sor (Gole) jî bo trafikê girtin. Pêşmergeyên rê birrîn, hemû navgînên dihatin û diçûn rawestandin. Hemû rêwîyan jî navgînan anîn xwarê û kontrola kesbûnê çêkirin. Piştî xebata pênasîne, girseki gel a mezin kombûbû. Pêşmerge bangeşî li wan kirin û belavokan dan destên wan.

Disa li navçeya Ortilî gundê Oz-yurt Yayla pêşmergeyên ARGK roja 5'ê Heziranê civinekê çêkirin. Li kêleka pişange kirina cerdevaniyê, di civinê de pêşmerge li ser rawestîyan, ka dagirker çawa kehnîyên dewlemendiyan me yê sererdî û bînerdî talan û tajan dikin. Paşê pêşmerge li nêzîkî gund bi tonan ezîngên û darên Sazîya Rêlistanê (Daristanên) Tirkiyê û navgînekê şewitandin. Herweha pêşmerge dest danîn ser çekên du natîrvanên jî, ku natîrvaniya dar û ezîngan dikiran.

Êrdîma Erziromê jî bo dewleta Tirk Êrdîmeke pêwîst e. Dewleta Tirk pêşemîn dixebite şênîyê di navenda bajarê Erziromê de, ku Tirk e, bike faşist û bi wî awahî xwe biparêze, hebekî bine bin garanti û misagorî ye. Dewleta Tirk jî xwe re hisab dike, ku bi piştdayîna xwe li wî bajarî, wê bikaribe li pêşîyê şerê me yê şoreşgerî li bakur provokasyonan avabike. Vî bajarî mina navendekî jî xwe re dizane, weke ku bikaribe jî vir dubendî û nakokiyên bakur û başûr xurtbike. Lewma dijmin hêzên leşkerî yê nêzîkî mezin li Erziromê bi cih kiriye. Baregeha navendî ya artêşa Tirkiyê ya Sêwemîn li bajarê Erzînganê ye, lê pîr eşkere ye, ku laşê vê artêşê pêşemîn li Erziromê hatiye bi cih kirin. Bi vê sixleta xwe Erzirom, weke baregeheke şerê taybetî ye û weha hatiye avakirin. Xebatên dij-şoreşgerî yê dewleta Tirk li ser vî rîyê, xwe dirêjî berî niha û bi deh salan dikin. Eşkere ye, ku ev xebatên dagirkerî heya pîvaneke berçavî, berhemên xwe jî dane. Li vê Êrdîmê dewleta Tirk kariye dubendîyê biçîne nava Tirk û Kurdan, di nava wan de nakokîyan avabike. Şovenîzma Tirkiyê xweş xîzd da û ger bi tixûp jî be, bingehekî girseyî jî xwe re derêxiste holê. Dewleta Tirk vê rewşê di hêne pêşîya çavên xwe û diramine, ku şerê pêşmergeyan nikare li vir jî xwe bingehekê peyda bike û pêşvehere. Heya niha jî di vî bir û baweriyê de bû. Ji ber vî yekê jî dewleta Tirk li gora teviya Kurdistanê, bêhtirîn li Erziromê xwe parastî didit. Lê şerê me yê şoreşgerî li vî Êrdîmê jî diwarên dagirkeriyê hilweşand û qulên mezin di wî diwarî de vekir. Girsên ku bi lez xwe bi pêşmergeyan ve girêdan, lêdanê li malîka jiyana canê dewleta Tirk xistin. Pêşmergeyên ARGK ketin vî Êrdîmê jî, ku dewleta Tirk digot, "Pêşmerge nikarin werin vî Êrdîmê" û li vir jî eniyeka cengê vebû. Bila dagirker baş bizanîbin, ku ji her bestoka axa Kurdistanê berxwedan dipijike û Êdi ca-

rek din bi delîl di hê ditin, ku Kurdistan jî bo dewleta Tirk goristaneka seranser e.

Civînen li gundên Gercewsê gelê me zana dikin

Di navbera rojên 8 û 10'ê Heziranê de li gundên navçeya Gercewsê Êrdîma Mêrdînê pêşmergeyên ARGK hinde civinên tund û berfireh çêkirin. Civîna yekemîn jî van civinên mezin, li gundê Kehniya Mezin çêbû. Pêşmerge guman kirin, ku piştî civinê dijmin wê dest bi operasyonê bike, lewma li dora gund dafekê jî vedan. Lê dijmin newêrî wê rojê were gund, herçiqasî nûçeya civinê gihabû wî jî.

Du civin jî li gundên bi navên Defnê û Esê çêbûn, ku nêzîkî Ava Tîr (Dicle) in. Piştî civinan pêşmerge keyên herdu gundan tevli xwe birin, da wan pîrsyar bikin, jî ber ku ev herdu key gelek caran hinde agahî digihandin dijmin. Piştî ku herdu key sozdan, ku nema hevxebatkariya dijmin dikin, disa hatin berdan.

Di civinan de cerdevanî û sixurî hatin pişange kirin. Li ser taktîkên dijmin ên nuh rawestan çêbû. Pêşmerge anîn zimên, ku di vî koçbera şerê me de Êdi dewleta Tirk ketiye nava astengan û Êdi derfet nemaye ku dijmin bikaribe jiyana xwe li Kurdistanê bidomîne û lewma mecbure ku jî welatê me derkeve here. Herweha pêşmerge anîn zimên, ku di demeka wîlo de xwediderketina li têkoşîna rizgariya netewî, piştigirîya jî bo vî têkoşîne û xurtkirina vî têkoşîne jî bo her mirovekî Kurdistanê deyneke welatî û niştîmanî ye. Lewma pêşmerge bang li gundiyan jî kirin, da xwe tevli têkoşîne bikin.

Ji aliyê din, her li vî dorhêlê, li dora gundê Gira Xilê omnibûseka (dolmuş) cerdevanan bi tevayî hate sohtin û tune kirin.

Disa li derdorên Hebisbinê navçeya Gercewsê, ev bû meheke ku dijmin bê rawestan operasyonên leşkerî birêvedide. Heya niha nûçeyên berfireh li ser vî operasyonê negihane me, lê di hê gotin, ku jî ber Êrişên pêşmergeyan dijmin rasti hundabûn û lêdanên mezin dibe.

Rûniştînen dadgehî yê Serhildana Geli li Cizîra Botan didomin

Di domana Serhildana me ya Geli de li Cizîra Botan bi sedan welatparêz hatibûn girtin. Êşkence û pîkolîyên giran li ser wan hatibûn pêkanîn. Paşê pîrraniya wan hatibûn berdan. Tenê 155 welatparêz girti mabûn. Pîrsyariya van jî li bajarê Amedê destpêkirîye. Welatparêz di dadgehê de liv û tewreke ramyarî şanidîkin. Bi wî awahî jî dagirkeriyê ew pîrsyardîkin.

Rûniştîna nuh wê roja 23'ê Heziranê çêbibe. Di vî daweyê de 33 jî wan girti, 155 welatparêz wê werin pîrsyar kirin.

Li Licê du hevxebatkar hatin cezakirin

Roja 3'ê Heziranê li gundê Yolaçî navçeya Licê bajarê Amedê du sixur bi mirinê hatin cezakirin. Herdu welatfiroşên jî aliyê ARGK hatin cezakirin, jî salan vir ve, hevxebatkariya dewleta Tirk dikiran û bi berdehamî agahî û salox jî bo dijmin dicivandin. Ev herdu bêbext gelek caran bersiva banga ARGK jî nedan û hevxebatkariya xwe domandin. Lewma jî cezakirina wan herdu nemirov, jî bo gel bû kehnîya şahî û dilxweşiyê. Herdu xayînen hatin cezakirin Hasan Beyaz û Rahîme Beyaz in.

Sixur Osman Demîr ku destê xwe di xwîna pêşmergeyan de gerandibû bi mirinê hate cezakirin

Roja 2'ê Heziranê pêşmergeyên ARGK welatfiroş û xayînekî bi mirinê cezakirin. Li gundê Gûza Reş (Cevizli) Êrdîma Çolamêrgê Êrişekî pêşmergeyên ARGK çû ser bêbextê dilkîret Osman Demîr. Pêşmerge salox girtin, ku ev sixur bi tomofîlekê di rê de ye û dafek vedan pêşîya wî. Pêşî tomofîlê rawestandin û vî bêbextî jî tomofîlê anîn xwarê. Gunehên wî jî wî re xwendin, biryara cezaya wî jî wî re gotin û paşê wî dan ber berikan û bi mirinê cezakirin.

Gunehên sixur Osman Demîr ev bûn: Bi salan li Êrdîmê bi navê dijmin xebat dikir. Giliya pêşmergeyan û welatparêzan bûbû hunerê wî. Di sala 1985'an de jî, komeke pêşmergeyan a jî sê kesan, xiste dafekî dijmin. Di şerê derketî de, pêşmergeyek şehîd ket û herdu pêşmergeyên din jî, yek bi birindari, ketin destê dijmin. Bi wî awahî ev nemirov destê xwe di xwîna şervanên de jî gerandibû. Bi vî cezakirinê bersiva gunehên xwe bi mirîna xwe girt. Ev livbazi jî şanî kir, ku çî guneh û suceke li Kurdistanê birêvedikeve, bê bersiv namîne.

Mîlîsên gel çar cerdevan bi mirinê cezakirin

Roja 9'ê Gulanê milîsên gel li ser rîya Qilaban û Elkê dafek vedan. Çar cerdevan bi mirinê cezakirin. Tomofîlekê ku çar cerdevan tede bûn, pêşî rawestandin. Cerdevanan jî tomofîlê derêxistin. Piştî ku cezayên wan di rûyên wan de xwendin, wan bi mirinê cezakirin. Ev cerdevan di meha Nîsanê de, di qirkirina Komatan de cih girtibûn. Li derveyî vî qirkirinê, di şerê taybetî yê dijmin de jî, bi dilxwazi hevxebatkarî dikiran. Cerdevanên hatin cezakirin sisê jî eşîra Jîrkî yek jî jî eşîra Kaşurî bûn. Berî niha jî milîsên gel derketibûn pêşîya cerdevanên jî eşîra Jîrkî û hinek jî wan bi mirinê cezakiribûn.

Milîsên rizgariya netewî ku vî livbaziyê birin serî, piştî livbaziyê xwe gihandin ARGK. Weke mirov jî vî livbaziyê jî dibîne; lawên gelê me yê ciwan berî ku tevli ARGK bibin, lêdanên giran pêşî li hêzên dijmin dixin û paşê xwe digihînin ARGK. Ji ber vî yekê jî niha li Kurdistanê jîyan, bi tevayî pîrsîna hesabê jî dagirkeran û xayînan bi xwe ye. Gelê ku bi vî pîvanê xwedî li pîrsîna rizgariya netewî derdikeve, helbet Êdi ne bi derfet e, ku di rewşa dildarî û koletiyê de were hiştin. Lewma em disa dibêjin; dewleta Tirk li Kurdistanê rastûrast bûye hedefa Êrişên gelê me. Hisaba suçên xwe yê bi hezaran sala yeko yeko dide û wê bide. Ewe rewşa dewleta dagirkerên Tirk li Kurdistanê.

Li Şaxê cerdevanî jî hev vedibe û têkdiçe

Roja 4'ê Heziranê pêşmergeyên ARGK Êrişeke mezin birin ser gundê Alêkan (Sîrmalî) navçeya Şaxê, ku cerdevanên Sadun Axa û leşkerên dijmin li wir xwe bi cih kiribûn. Di encama şerê çar saetan doma de, çar cerdevan hatin kuştin û dido jî bi xedarî birindar ketin. Di vî Êrişê de herweha, jî leşkerên dijmin jî "ça-wîş"ek û çar serbaz bûn hedefên berikan. Lê heya niha em baş nizanin, ka ev jî jî ber birinên xwe mirîne yan ne. Di vî Êrişê de şervanekî me jî şehîd ket.

Di vî Êrişê de dijmin lêdanên mirinê girt. Ji ber tengzarî û hewara

canê xwe, êrişî cendekê şehîdê me kir. Cendekê şehîdê me perçe perçe kir. Serî û çengên wî ji laşê wî veqetand. Ev êrişî dijmin a hov û dirinde, bû sedema nifrineke mezin li cem gelê me. Dewleta Tirk di van demên dawiyê de êrişê cendekên şehîdên me dike û bi vi awahî dixwaze hisên xwe yê dirinde bibe serî û dilê xwe xweş bike. Helbet bi vî dixwaze gelê me rind bitirsine. Dixebite, ku gelê me bibizdine û bédeng bike. Armanca dewleta Tirk ev bi xwe ye. Lê ev nûçe û êrişên hov, dibin bingeha posideyên li çewtî vî li cem gelê me. Gava gelê me vî hovitiya dewleta Tirk dibîne û dije, hêrs û girra xwe ya li dijî dewleta Tirk ji mezintir dike. Hêrs û girr her diçe zêdetir dibe. Gelê me rûmet û pîrozîyên weke divê mirov li dijî dewleta Tirk şerbike, çêtir dibîne. Lewma ji ev êrişên hov wê encamê derdixînin holê, da gelê me refên xwe di bin alên ERNK û ARGK de baştir bişidine.

Di destpêka meha Heziranê de li Çiyayê Hemê Musê gundê Andîçen navçeya Şaxê, yekeniyan şerê taybetî tevli cerdevanan operasyonên leşkerî birêvexistin. Di domana operasyonê de, di navbera wan û pêşmergeyên ARGK de şerê mezin çêbû. Şer demeka gelekî dirêj doma. Di şer de hundabûn û lêdanên giran gihan dijmin. Weke nûçeyên heya niha gihane me, eşkere dibe, ku du cerdevan hatine kuştin. Ev operasyona ku dijmin birêvedibir li çeperên pêşmergeyên ARGK ket û di avê de çû.

Ji aliyê din, hêzên şerê taybetî yê dewleta Tirk ku bi komandoyên asmanan dihên tîkûzîkirin, berdewam dikin ku xwe li Çiyayê Kato bicihbikin û xurtbikin. Pêşmerge ji, li hemberê vî xebata dijmin, êrişan pêk dihên. Agahî digihin me, ku di şerê derdikevin de, hêzên dijmin rasti lêdan û hundabûnên mezin dibin. Herweha di van saloxan de em agahdar dibin, ku pêşmerge gelek caran serî didin taktîka "lêxe û xwe bide paş" û hêzên şerê taybetî li hemberê vî bî poside û hikarî diminin, herweha bi tevayî bî serpirîştî (insiyatîf) in. Ji ber vî yekê ji dijmin, nikare operasyonên xwe yê leşkerî weke dil dixwaze bimeşîne, gava operasyonan pêkbine ji ev dizivirin li dijî wî û nikare vî pêşveçûnê birawestîne. Li ser vî bingehê ji lêdanên mezin digire. Bi vî awahî bi hezaran serbazên dijmin rewşekî bî poside dijîn û hemû operasyonên leşkerî xweş di avê de diçin.

Pêşemin cerdevanî, di encama lêdanên digire de, nikare hebûna xwe ji şani bike. Herçiqasî dijmin çekên xwe belavî bigasî 2.000 cerdevanan kiriyê ji, û nêzîkî 2.000 cerdevan li êrdimê hene ji, disa ji "parêzkariya" gundan di rewşeka rawestî de ye. Li hemberê êrişên pêşmergeyan, em dev jê berdin ku bikaribin alikariya dewleta Tirk bikin, ew nikarin xwe bi xwe ji biparêzin. Erişî ku çûye ser mala Mustafa Zeydan, herweha êrişî çûye ser Sadun Axa ku li Wan û Çolamergê bingehê dijmin ên xurttir in û her rojê cezakirina bî dehan cerdevanan di hêlinên wan de, sistema cerdevaniya bi navê "parêzkariya" gundan bi tevayî felç kirine. Serekên cerdevanan û cerdevan tirseke herî mezin û bizdaneka berfireh dijîn. Di vî rewşê de cerdevan nikarin alikariyên mezin bidin hêzên şerê taybetî. Her weki vî ji, ji ber êrişên pêşmergeyan hêzên şerê taybetî ji ber bîgaviyê û neçariyê, cerdevanan anîne bin parastina xwe. Bi vî awahî hêzên dijmin ji aliyê cerdevanan hejar diminin, bi şeweyeka mezin nema dikarin cerdevanan ji xwe re bikaribin û lewma di encamê de ji nema dikarin di erdnîgariya Kurdistanê de xwe bilivînin. Ev ji dibe bingeha jiyankirina tengezariyeka mezin ji bo wan. Ji bo xwe rizgarkirina ji vî tengeziyê dewleta Tirk, bi rîya leşkerên xwe yê hejmar

bilind û çekên xwe, dixebite ku xwe bi him û quwwet şani bike. Lê gelê me tengezari û bîgaviya dijmin baş dibîne, rewşê baş dinirxîne û tîdighijê. Serjêrçûna dijmin a bî guman li ser vî bingehê dibîne û lewma bîyardariya şerkirina ji bo serkeftinê ya gelê me ji her diçe xurttir dibe.

Li navenda bajarê Mûşê hotêleka welatfiroşekî hate şewitandin

Şeva 6'ê Heziranê li navenda bajarê Mûşê, hotela bi navê Zengok a Serokê SHP (Partiya Sosyal Demokrasiya Geli) li Mûşê, sixurê bi navê Sirri Sakik hat bombe kirin. Hotêlê ji aliyê pêşmergeyên ARGK bi narinçokan hat firandin û kete rewşekî ku êdî nekaribe were şixulandin.

Bêbextê ku hotela wî hati bombe kirin, bavê rêhevala me Adife SAKIK e, ku ev rêhevala me di zivistana 1985'an de li Sasunê şehîd ketibû. Hingê ev welatfiroş, "Ez ne bavê teroristekê me" gotibû û cendekê rêhevala me ji nepejirandibû. Ev welatfiroş li êrdimê kompradorekî mezin e, ku dagirker piştî xwe didine wî. Di sala 1989'an de tevli operasyona SHP û MÎT bûbû, gelek welatparêz bi nav kiribû û bûbû sedem, da ji rêkxistina SHP li Mûşê werin avêtin û paşê ji werin girtin.

Hotelê hati bombe kirin herweha, di rewşê baregehekê de ye, ku berpirsiyarên MÎT ên leşkerî û ramyarî yê dagirkeran li Mûşê civinan tîda çêdikin.

Ev xayinê ku jiyana xwe kiriyê goriyê xulamtiya dagirkeran, berî niha ji bûbû hedefê pêşmergeyan. Lê her carê karibû canê xwe yê gemar rizgar bike. Lê zû yan dereng wê hisaba sucên xwe bide.

Li Pazarcikê nêçîrvanê mirovan Eliyê Bozik hate cezakirin

Li navçeya Pazarcikê êrdima Me-reşê nêçîrvanê mirovan ku bi navê Eliyê Bozik an ji Al-Bozik di nava gel de dihê nasin, sixurê bi navê Ali Aksoy bi mirinê hate cezakirin. Vê livbaziye, komeke tolehildanê ya girêdayê ARGK şeva 5'ê Heziranê li nêzîkî gundê Tetirli pêkani. Ev livbazi, weke perçeyeka ji tevgera paqijkirina nêçîrvanên mirovan (seriyan) li tevîya welat, pêkhat. Bi mirinê cezakirina dijminê gel, bêbextê bi navê Eliyê Bozik, dilxweşî û şahî nava gel de afirand.

Disa, di hefteya duwemîn a meha Heziranê de, li derdorên Pazarcikê benzinxaneyeka sixureki hat sohtandin. Pêşî karkerên li wir dixebitin ji avahiya benzinxaneyê hatin derxistin û paşê pêşmerge agir berdan bezinxaneyê. Ev sixur, weke bersiva xwe ji bo sixuriya dewleta Tirk bigire, rasti hundabûnên dardingî bû. Bi vî awahî ji, bi şewitina benzinxaneyê bersivêka xwe girt.

Li Erebanê du sixurên çavsor hatin kuştin

Keyê gundê Gümüşpinar navçeya Ereban êrdima Dilûkê (Entabê) Fevzi Ozkan, ji aliyê pêşmergeyan ji xeniye wî hat derxistin û ji ber berikan hat derbas kirin. Bi vî awahî bi mirinê hate cezakirin. Livbaziya cezakirinê roja 8'ê Heziranê pêkhat.

Keyê hati cezakirin, di dawîya meha Gulanê de, ji ber ku bi pêşmergeyan re peyivibûn, nan dabûn pêşmergeyan û cihê pêşmergeyan negotibûn, hinde şivanan dabû girtin û bûbû sedema eşkenca ditina wan. Bi vî jî tîr nebûbû, ji bo xistina pêşmergeyan di dafekê de, bûbû hevparê operasyonê dihatin birêvebirin ji. Ev xayin,

herweha li vî gundî û li derdorên vî gundî tora sixur û gilikaran ji bi taybetî birêvedixist.

Pêşmergeyên ARGK, ku ji bo li êrdimê paqijkirina avahiya sixur û gilikaran livbaziyan pêşvedibin, roja 10'ê Heziranê ji li gundê Aşağı Karavaiz sixureki bi navê Ahmet Kabiloglu ku li gund melletî dikir, bi mirinê cezakirin.

Herdu livbaziyan cezakirinê ji, di encama civinên li gundan de pêkhatin. Di civinên li van herdu gundan de, cerdevanî û sixurî hatin pişange kirin. Piştî "erê"-gotina gundiyan ev herdu sixur hatin cezakirin. Ji ber vî yekê ji posideyên van livbaziyan li ser gundiyan baş çêbûn û berjewend gi-handin tîkoşina me.

Li vî êrdimê pêşmerge bi rengê komên piçûk xwe ditevgirin. Li gundan civinên berfireh çêdibin. Endamên xebatên sixurî yê bi dizi yê dijmin dihên eşkere kirin û naskirin. Paşê di civinan de li pêşîya çavê gel dihên pişange (teşhir) kirin û di dawiyê de cezakirin. Bi vî riyê sixur dihên paqijkirin û girsên gel ji bi tîkoşinê re dihên girêdan. Ev ji li cem dagirkeran rê ji bo tirsên mezin vedike. Bi vî awahî taktikên şerê taybetî bî kar û rol diminin, û operasyonên leşkerî ji bisernakevin û di avê de diçin.

Qirkirinê komên xweser ranawestin

Komên xweser ên terorê gelek caran li dora gundan mayinan dixin axê yan ji dafan vedidin û mirovên me bi rewşeka rastlêhati dihên berûfîşek kirin. Her carê ji dagirker an dibêjin di şer de terorist hatin kuştin an ji dixwazin qirkirina xwe bixin stûyê pêşmergeyan.

Nimûneyek ji terora komên xweser roja 14'ê Heziranê li gundê Şimayînus êrdima Çolamergê xwe da şanikirin. Zarok bombeyeka bi quwwetê rûxandina mezin peyda kirin û birin malê, ku li ser rîya gund û li nêzîkî malan hatibû danin.

Nariçok di malekê de peqî. Di encamê de kesên bi navên Nelime, Cevdet (14), Fehime (9) û bavê zarokan Necmettin Guler bi perçebûnî jiyana xwe hunda kirin. Zarokên bi navên Mesut (6) û Ubeyid Guler (4) ji bi xedari birindar ketin.

Ev qirkirin li cem gelê me bû sedema nifrineke mezin li dijî dagirkeran. Dagirker ji, da ev bûyer neyê bihistin, êrişî gundiyan Şimayînus kirin û dora gund zivirandin. Nehiştin ku tu kes bikaribe here gund.

Roja 2'ê Heziranê li nêzîkî gundê Doganlı navçeya Berwari zarok disa bi mayinekê leyistin, ku leşkerên dagirkeran xistibûn axê. Keçîka bi navê Meryem Kara (16), di encama peqina mayinê de ji yana xwe hunda kir. Dewleta Tirk a di şerê xwe yê dagirkerî de tîkdiçe, ji bo tirsandina gel şerêki taybetî bî perwa birevedibe. Di vî dema dawiyê de bi taybetî û girani serî dide azineyeka hov. Mayinan vedide dora gundê welatparêz û narinçokan datine çep û rastê. Heya niha bi dehan gundî ji ber peqina mayinan an ji narinçokan jiyana xwe hunda kirine. Ev taktîka erzan û gemar a dewleta Tirk li cem gelê me, dibe sedema protestoyên mezin û nifrinê. Dewleta Tirk ku bi demagojiyê xîzî dixwaze û dixebite tîkîşîna me reşbike, bi van bûyeran, rûçikê xwe yê gemar çêtir zelal dike û datine pêşîya çavan. Çi qirkirinek nikare birawestîne, da dagirker ji Kurdistanê neyin qeşitandin û avêtin.

Roja 5'ê Heziranê ji, gundiyeke bi navê Yusuf Duman bi mekineya xwe ji Êlihê diçû gundê xwe, gundê Duşayê navçeya Qubînê. Gava diçû mala xwe rasti komên xweser dibe ku li nêzîkî gund dafekê vedabûn. Komên xweser direşinin ser wî û bi xedari wî birindar dikin. Berpirsiyarên komên xweser, iddia kirin, ku ji ber bersiva

"biraweste!" nedaye reşandine ser wî. Bi şeweyekî xedar birindar, Yusuf Duman rakirin nexweşxaneyê. Di nexweşxaneyê de got, "Tu kes banga biraweste li min nekiriye. Cihê ku reşandin ser min, hema hema nava gund bi xwe ye."

Armanca hêzên şerê taybetî bi avêtina dafên li dora gundan û reşandina ser mirovan bi kori eve, da gundi werin tirsandin û derfet nebinin ku bikaribin derkevin derveyi gundên xwe; di nava gundiyan de tirs û bizdana mezin ji ber canî biafire û di dawiyê de were rawestandî, da him û quwwet nedîn şerê me yê rizgariyê. Lê weke ku hemû taktikên din ên dagirkeran di avê de diçin, ev taktîk ji çî encamêkê nade dagirkeran. Girsên gel xwe ji van hemû çeperan derbas dikin û xwe digihinin pêşmergeyan; pêşmergeyan xwedî û mezin dikin.

Li gundê Nêhilê navçeya Midyadê êrdima Mêrdinê, "parêzkarên" gundan bi şev êrişekê birin ser malekê û du gundiyan kuştin.

Di meha Gulanê de gundiyeke bi navê Gewriyê ji bo standina diravan diçe bankayeka Midyadê. "Parêzkar" wî dişopinin. Di derengê şevê de "parêzkar" diavêjin ser mala wî û xwe mîna pêşmergeyan şanidikin. Ji malê nan dixwazin. Gundî dêriyê malê venake û ji şibakê dixwaze nan bide wan. Li ser vî yekê "parêzkar" bi kotekê derî bi wî didin vekirin û bi çekên xwe bi kori direşinin hundurê xeni. Di vî bûyerê de jina û kurê Gewriyê dihên kuştin, keça wî ji bi xedari birindar dikeve. "Parêzkar" herweha dest datinin ser heşt mîlyon Lîrên Tirkî ji, ku di xeni de veşartî bûn.

Li navçeya Hewengê êrdima Ruhayê ji, teroreke nuh a hêzên dagirkeran xwe da şanikirin. Şivanekî 18 salî bû hedefê berikên serbazên dijmin, bî ku banga "biraweste!" li wî were kirin. Şivan di cih de dihê kuştin. Paşê hêzên dijmin iddia dikin, ku ew pêşmergeyêki PKK bû. Lê li gora daxweyaniyên ji dorhêlê gihane me, paşê ev iddia hatiye rizikirin û derewên dagirkeran ronahi bûne. Ji ber ku hina malbata şivanê hati kuştin nehatiye peyda kirin, pirsyariya li derbarê vî bûyerê ji hina destpêkiriye.

Li Cizîra Botan lêdan li xayinan ket: Çar cerdevan hatin kuştin

Li gundê Hewlêrê bajarê Cizîra Botan çar hevxebatkar bi mirinê hatin cezakirin. Ev livbazi roja 3'ê Heziranê pêkhat. Pêşmerge di vî livbaziye de, çar bêbext bi mirinê cezakirin ku demeka dirêj bû xulamtiya dewlete Tirk dikarin û sixurî û gilikariyê berfireh dikarin. Pêşmerge pêşî wan girtin û paşê wan ji ber berikên xwe derbas kirin û bi vî rengî bersiva wan bi mirinê dan. Ev livbazi posideyên xwe yê mezin dagerand ser gundiyan. Bû bingehê, da ciwan û xortên gund destpêkînin, xwe bigihinin ARGK. Di encama vî livbaziye de, hinde tîkoşerên nuh tevli hêzên ARGK bûn.

Biryar di Daweya PKK li İzmirê de eşkere bû

Daweya PKK li bajarê İzmirê giha dawiyê. Di vî daweya demeka dirêj didoma de, neh ji wan girtî 30 kes dihatin pirsyarkirin. Di iddianemeya pirsyarkirina li İzmirê de "suc" bi vî awahî hatibûn danin: Bûyina berpirsiyariya PKK li İzmirê û tevlibûna hinde livbaziyan bombe kirinê.

Dawe roja 12'ê Heziranê giha biryarekê. Kesên li jêr li gora hejmarên li jêr cezaya hepsê girtin: Şeyhmus Poyraz (28 sal û 2 meh), İbrahim Ozmen (27 sal 10 meh), Zahir Dinler (15 sal), Mahmut Ak-yol (15 sal), Mahmut Ali Orak (14

sal û 11 meh), Mahsum Ozer (13 sal), Bayram Yuksel (10 sal), Abdullah Aca (10 sal), Fatim Aksoy (10 sal) û Abdurrahman Turk (3 sal). Herweha 20 kes ji hatin berdan.

Gava em li "cezayên" hatine dayin binêrin, emê bibinin, ku nêzikbûna dewleta Tirk bi tevayî ramyarî ye. Dewleta Tirk, gava militanên PKK û welatparêzên Kurdistanê pirsyarî dike, li pivanên zagonên xwe yê dagirkerî ji nanêre û prensibên xwe bi xwe ji napejirine. Ji ber ku "cezayên" ku bi caran zêdeyê van pivanan in, dide. Ev ji lewma dibe, ji ber ku dadgehên xwe ji di zîmeta şerê taybetî de bikardi-hêne. Cezayên bi salan û dirêj dibarîne ser Kurdistanîyan û bi vî awahî dixwaze wan bitirsine, ji dozê dûr bike. Disa, mirovên me di zindanan de digire û bawer dike, ku weha wê alikariyên wan ên ji bo tîkoşina me birawestîne. Lê divê dewleta Tirk vî baş bizanibe; tîkoşina me êdî bûye malê mîlyonan ji mirovan. Ger ew hemû serwetên xwe bide avakirina girtigehan ji, nikare girtigehan ji bo mîlyonan ji mirovan avabike; hima wê ji tîra vî tîştî nake. Bili vî jî êdî zindan, ji bo gelê me ne tîştî tîrsê ne. Ev êdî bûne kelehên berxwedan û rûmetê. Ev çek ji ji destê dijmin hatiye derxistin û bûye cihê berxwedana gelê me. Ji ber vî yekê ji, yê li vir ji biserketî, dibe tîkoşina me.

Li Edenê neh welatparêz hatin girtin

Li bajarê Edenê di operasyoneka polisan de neh şoreşger û welatparêz hatin girtin. Operasyon di hefteya duwemîn a meha Heziranê de çêbû. Hiceta di operasyonan de girtina wan mirovên me eve: Bangeşî ji bo PKK kirin, civandina piştgirî ji bo PKK û komkirina diravan ji bo PKK.

Şoreşger û welatparêzên hatine girtin ev in: Tefvik İpek, Feras Aslan, Mehmet Dal, Ahmet Akan, Kemal Ozer, Emin Taş, Arif Ertaş, Aydın Kilvan û Abdullah Faktaş.

Li Stanbolê "albay"ek û polîsek hatin cezakirin

Du militanên devbixwin ên rejîma 12'ê Êlûnê ya faşîst li Stanbolê hatin cezakirin. Yek ji van "albay"ê teqawut Dursun Aksen e. Ev dijminê gel, di navbera salên 1981 û 1986'an de, di dadgehên faşîst ên leşkerî de, karê hakimî û sawciyîyê kiribû. Taybetiyên van dadgehên ji xwe dihên zanin. Vî kesî mafê xwe-parastina şoreşgeran bi kotekê ji destê wan derexist. Bi fermanên ku ji cuntaya faşîst distand, iddianameyên derewin amade kir. Li gora wan ji cezayên giran barand ser şoreşgeran. Bi vî awahî, ji bo jarkirin û lêdangirtina tevgera şoreşger û demokratîkî li Tirkîyê, roleki pêwîst leyist.

Cezaya wan gunehên xwe yê li dijî gel, roja 12'ê Heziranê girt. Bû hedefê berikên şoreşgeran û bersiva kirinên xwe bi mirina xwe girt.

Dijminê gel û şoreşgeran e din, ku hatiye cezakirin, polisê teqawut ê eşkenecvan Muhsin Bodur e. Ev ji, di merhelên pêşin de tevli sucên cuntaya faşîst a 12'ê Êlûnê bûye. Di şaxê ramyarî yê polisên Stanbolê de, karê eşkenecîkirinê kiriyê. Di destê xwe, eşkenecyên giran li bi sedan şoreşger, demokrat û pêşveçûyan kiriyê. Di eşkenecyan de hinekan kuşt, gelekên ji kop û seqet hişt. Ev xayin ji roja 13'ê Heziranê bersiva xwe girt. Gava ji mala xwe derdiket, bû hedefê 16 berikan. Bi vî awahî cezaya gunehên xwe bi jiyana xwe da.

Ev herdu livbaziyan cezakirinê yê dawiyê, carek din şanidikin, ku yê li dijî gel dibin xwediye sucan, zû yan dereng wê hisaba kirinên xwe bidin. Çi suceka li dijî gel, bî ceza namîne!

Hovîtiyeka dewleta Tirk a nuh

Destpêk di rûpela dawî de

Ne tiştêki ji ber xwe ye, ku ji bo qirkirinê gundê Gêrê hatiye hilbijartin. Weke dihe zanin, Gêrê cihêki ji wan cihan e, ku şerê me yê şoreşgerî bêtirîn xwe tund kiriyê û şerîyê vir jî bêtirîn dibe xwediyê sixletên militanî. Gelê me yê li vê dorhêlê di şoreşê de bûye militan. Lewma dewleta Tirk Şîmex kire wîlayetek, da li vir baregeha şerê taybetî avabike. Berpirsiyarê şerê taybetî jî neçar dimînin, ku wê bipejirînin. Waliyê dagirkeriyê Hayrî Kozakçioğlu, di civina xwe ya jî bo rojnemeyan de, got, ku ji sala 1989'an heya niha jî şerê çêbûnê jî sedî 14 di nava tixûbên Şîmexê de çêbûne. Paşê axiftina xwe weha domand, "Ev jî şani dîke, ji ber ku, hemwelatîyên me yê li vir ne di aşitiyê de ne. Ji ber ku ne di rewşêke parastî de ne, divê pêşî karên parastî li Şîmexê cihên xwe bigirin." (Rojnameya "Cumhuriyet", 9. Heziranê 1990). Bi vî awahî jî, plana şerê taybetî ya jî bo vê êrdimê, dihe deşifre kirin.

Qirkirina li gundê Gêrê, encameka plana şerê taybetî ya dewleta Tirk e, ku berê xwe dide Şîmexê. Bi vê dixwazî girsên gel baş bitirsînin û girêdanên mirovan jî pêşmergeyan bibirrin. Lewma bê cudahî di nava jin û mêr û zarokan de bikin, qirkirineke bi dirînde hatiye bikaranîn. Hinde "parêzkar" jî di vê qirkirinê de hatine kuştin. Lê ev jî bo veşartina kirina dewleta Tirk bi xwe ye. Ji ber ku gundiyan hedef hatine hilbijartin welatparêz in. Dewleta Tirk piştî qirkirinê wê jî xwe re li çend xayinan jî bigerîya û bi wan bida gotin, ku "vê qirkirinê PKK pêkaniyê" û bi vî rengî dewleta Tirk we xwe "paqij" bida xweya kirin. Lê vê carê jî dewleta Tirk nekariyê sucên xwe bide veşartin. Serleşkeriya pêşmergeyan li Şîmexê daxweyanîyek gihand me û eşkere kir, ku li gundê Gêrê êrişêke pêşmergeyan neçûye ser çî bêbext û xayinan.

Rewş heya were gotin helez e; dewleta, "ji bo kişandina wêneyên qirkirina PKK" nahêle tenê yek rojnemeyan jî here gund. Vi tiştî qedexê kiriyê. Lê jî aliye din ev rojnemeyan dagirkeran jî bo tiştêki weha serî didin her tiştî. Dewleta Tirk di televiziyona xwe de tenê wêneyekê şanikîr û got "ev cendekê pêşmergeyekî ye." Bili vî tiştêki şani nake. Berî niha jî xwest gelek qirkirinan bixe stûyê pêşmergeyan, weke qirkirina li gundê Sêtê (Mijdar 1989) û qirkirina li gundê Hilalê (Nisan 1990). Hingê dewleta Tirk van qirkirinan bi şeweyeka fermî bi rojan û hefteyan di televiziyonê xwe de şani kiribû. Sedema ku vê carê vê qirkirinê di televiziyonê xwe de şani nake, heye ku ev be, hinde çêkên cuda hatibin bikaranîn ku najibihî çêkên di destê pêşmergeyan de. Gengaza bikaranîna çêkên kimi di nava çêkên xwe de mezin e. Ji ber ku dewleta Tirk nikare navgînên sucên xwe bide veşartin, wêneyên qirkirinê jî belav nake. Sedemeka din jî bo pêkanîna vê qirkirinê jî aliye dewleta Tirk e, ku bi destpêka bihara sala 1990'an pêve, gelê me Serihildanê daye destpêkirin. Ev, koçberên girsebûn û tevli gel rabûna şerê me yê şoreşgerî baş dabû şanikirin. Êdî dewleta Tirk bi gotinê weke, "çend cerdevan û kêrikar in" di qada navnetewan de nikare xwe pak bide şanikirin. Bi taybetî di vê barê de jî ketiye nava tengasiyên mezin. Dewleta Tirk di navnetewan de rabirrin û pişangebûneke bi lez dihe.

Di rojnemeya "The Washington Post" de, ku li Emerika Bakur bi posîde ye û berjewendiyên imperyalîzmê diparêze, bi navê rojnemeyanekî nivisek hate belavkirin. Rojnemeyan Jonathan Randal weha nivisandiyê: "Taktikên ku hikumet li dijî terora PKK bikardihêne, jî aliye ramyarî ve çewta xwe derêxistin holê." Paşê nivîsa xwe weha didomîne: "Li gelek bajar û navçeyan, bi daxwaza naskirina pênasiya çandî ya Kurdan xwe-pêşdanên li dijî hikumetê çêbûn. Taktikên hikumetê rê jî bo vê vekirin. Şirowê û nixkaran rojavayê Ewropî dibêjin, PKK li gundan weha rayên xwe gerandiyê, ku hiç pêdiviyêke wê jî derve ve nebe û nexwaze." Bir û baweriyên xwe weha digihîne dawiyê: "Berpirsiyarê Tirkan ditirsîn, ku ev Serihildan xwe biavêjin bajarên mezin ên minê Edene, Ankara, İzmir û Stabolu." (Wergervan rojnemeya "Hurriyet", 3. Heziranê 1990).

Ji vî nivîsê jî dihe ditin, ku tîkoşîna me di qada navnetewan de jî bûye xwediyê prestîjêke mezin. Êdî li cihanê jî hatiye tîgihîştin, ku PKK ne terorîst e; parêzkarê mafên mirovahi yê neteweyekî ye û pêşenge gelê bîndest e. Yê ku vê rastiyê jî nezîkûr jî dibîne gelê Tirkîyê bi xwe ye. Dewleta Tirk û imperyalîzm ketine nava wê tîrsê, ku ji bo rizgarîbûna jî rejîma faşîst, gelê Tirkîyê jî bi hima jî dilêriya jî Serihildana me digire, ew jî seriyê xwe hilde. Weke "terorîstan" navdana tevgerê weha xwe gihandiyê girsên gel, ne di derfet e. Li çewta vê, terorîstê rast dewleta Tirk bi xwe ye, ku li Kurdistanê her rojê terora dewletê bikardihêne. Ev rastî niha gelek çêtir jî aliye herkesekî dihe ditin. Li cihanê jî êdî dewleta Tirk her diçe bêhtir, weke terorîstan dihe naskirin.

Bersiva dewleta Tirk jî bo Serihildana me ya Geli li Kurdistanê, bû Biryarnemeyên bi hejmarên 413 û 424. Bi vî xwest Kurdistanê jî bo cihanê bi tevayî bigire. Lê rastiya şerê gelê me disa jî kari xwe bihilimîne cihanê. Kurdistan li cihanê bû navendeka baldariyê. Dewleta Tirk nekariyê bipejirîne. Sê diplomatên Danîmarka, Finlandiya û Norwêçê yê li Ankara çûn bajarê Sêrtê. Di domana gera xwe de li Sêrtê jî bo 2 saet û nivan hatin girtin. Paşê wan jî Kurdistanê derêxistin û şiyandin Ankara. Disa, li Nisêbinê jî da rojnemeyanê Ewropî ku dixwestin biçin serdana greva xwebirçihîştinê jî bo 2 seatan hatin girtin û paşê wan jî jî Kurdistanê derêxistin.

Bi destpêka bihara sala 1990'an pêve, êdî pîrsa Kurdistanê û ramyarîya qirkirinê ya dewleta Tirk di platformên navnetewan de bûne jî pîrsên bîngehîn. Roja 16'ê Gulanê 1990'an Parlamentoya Ewropî li ser ramyarîya şovenîst a dewleta Tirk û birîndarkirina mafên mirovan jî aliye dewleta Tirk, biryareka li dijî dewleta Tirk pejirand. Di navbera rojên 5 û 11'ê Gulanê de, di nava wan de hinde parlamenter jî, komisiyoneka Almanya Rojava ya jî şêş kesan çû Kurdistanê. Piştî vegerina xwe komîsyon, banga boykota aborî, leşkerî û turistîki kir. Disa di civina AGİK (Konferansa Ewropî ya jî bo Parastin û Hekariyê) li Kopenhagê de, pîrsa Kurdistanê bi hinde koçberên xwe kete rojenina civinê. Terorîzma dewletî ya Tirkan jî aliye xwe yê pêwîst zelal bû. Bi taybetî di vî civinê de dewleta Tirk, jî aliyeke hate rabirrin û pişangekirin, jî aliye din jî kete bin berpirsiyariyê û baş tengzar bû. Ji bo xwe jî van astengan rizgarbik, qirkirina li gundê Gêrê pêkani. Ango dema qirkirinê, li gora wan pêşketinên navnetewan hilbijart. Bi vî bawer dikir, ku wê bikaribe PKK disa "terorîst" şanibike, weke "zar û jinan dikuje" bide naskirin û terorîstiya xwe bide veşartin, da pêşveçûn bizivirin aliye berjewendiyên wê ve! Nemaze hema di cih de bi riye dîzi û fermî nûçeya qirkirinê gihand Kopenhagê. Peykarê komîsyona Tirkan Bulent Akarcali, tevli qir û şamatan daxweyanîyek çêkir. Lê tu kesî bawerîya xwe bi daxweyanîya wî neani. Gava ev leyistok negiha armancên xwe, vî carê jî bi pişborê dagirkeran Mumtaz Soysal ku rûçikê xwe bi pêşverûtiyê niximandiyê, civineka jî bo rojnemeyan dan çêkirin. Lê di vî civinê de jî dewleta Tirk, wê encama hevî dikir, nekariyê destê xwe ve bine. Ji ber ku senaryoyeka li ser derewan avabûbû, hatibû amadekirin. Dijmin nekariyê tu kesan bi derewên xwe bide bawer kirin.

Bili biryarnemeyên dagirkeriyê yê dewleta Tirk a dirinde yê bi hejmarê 413 û 424, şoreşa Kurdistanê pêşveçûna xwe didomîne. Biryarnemeyên aliye xwe yê ramyarî û leşkerî ve, hem jî di demeke gelekî kin de, serjêr çûn. Li welat û derveyî welat dewleta Tirk rûberê tengzariyê herî mezin bû. Di navnetewan de êdî terorîstiya dewleta Tirk baş dihe ditin. Lewma jî dewleta Tirk jî hemû aliyan ve tengzar bûye. Weke riyeke xilasbûna yan jî xwe xilasîkirina jî van tengzariyan, qirkirina Gêrê çêkir û xwest biavêje ser Partiya me. Ev jî wê re, wê bûbûya riyeke xwe xilasîkirinê. Kete ser riyeke weha, lê negiha armancên xwe. Partiya me PKK, plana hov a dewleta Tirk deşifre kir. Li ber çavan hat raxistin, ku ev rejîma bêhn-genî mirovên me yê bê gune û bê parastin, bê insaf qirdike. Bê insafî, xwinrijandkari, hoviti, derewkari û sextekariya dewleta Tirk li pêşiya çavê tevîya mirovahiyê ye. Çiqasî şerê me yê rizgariyê bilind dibe, û bilindtir bibe, rûçikê dij-mirovahi û derî-serdemî yê dewleta Tirk jî, jî aliye mirovahiya pêşveçûyî çêtir wê were ditin. Nifrina li dijî dewleta Tirk mezintir dibe. Rejîma Tirkan di qada navnetewan de bi lez pişange dibe û dihe rabirrin. Bi van qirkirinan peyvajoya rabirrinê dilezîne.

Ji bo gelê me rewşa dewleta Tirk gelekî ronak e. Qirkirina li gundê Gêrê, weke ku ne ya yekemîn be, weha jî ne ya dawî ye. Gelê me di diroka xwe de van qirkirinan gelek caran jiyaye. Lê di dema berê de gelê me jar bû. Ne xwediyê pêşengiyê bû. Lewma jî nedikari bersiva pêdivî bide doliwgerên Tirkan. Lê niha yê bê him û neçare ketî, ne gelê me ye; dewleta Tirk bi xwe ye. Ji xwe sedema qirkirina wê jî, jî tengzariya tunebûna xwe ye; encamekî vî ye. Xwest vê qirkirina xwe ya hov bike stûyê Partiya me. Ev sextekari jî bo dewleta Tirk bû sedema, ku bêhtir nifrina gelê me li ser xwe kombike. Ev jî dibe sedemek, da şerê dagirkeriyê nekariyê li hemberê şerê rizgariyê ku gelê me di bin pêşengîya PKK de bilind dibe, xwe li ser lingan bigire.

Di dadgeha Dusseldorfê de polisên Almanî careka din êrişî girtiyên Kurdistanî kirin

Destpêk di rûpela dawî de

xwestin, ku kesbûna polisên êrişbaz were eşkere kirin. Sawci jî pesna polisên êrişbaz dan û hakim jî daxwaza advokatan nepejirandin.

Encumana dadgehê bi vî jî tîr nebû. Xwestin jî ber êrişê, girtiyên gunehkar şani bikin. Li derveyî Ali Sapan û Huseyin Çelebi, li derbarê Mustafa Erbil jî, biryara sê rojan girtinê dan. Hêrsê şoreşger hatin girtin. Herçiqasî dikarin wan di girtigeha Dusseldorfê de bigirin jî, wan birin girtigeha bi navê Moers a li ser tixûbê welatê Hollanda, da ji bo wan bibe tadayiyek. Di rastîyê de hakimên daweyê bi bikaranîna xwe dixestî vî bibêjin: "Heke, qempên hêsiaran ên minê yê di dema Hitler de hebûna, bê tîrs me wê Kurdan bişandana wan qempan."

Ev bûyer careka din şani kir, ku di dadgeha Dusseldorfê de hiqûq û dadmafi tune ye. Mafên mirovan û prensîbên hiqûqî yê navnetewan di binê lingan de dihe perçiqandin. Dilxwa-

ziya li gora dil û zorbazi serdest in. Eşkere ye, ku derfetên xweparastina girtiyên û karkirina advokatan neman. Ji ber ku, yê hatine berdan jî rasti êrişan dibin. Gava dilê wan dixwaze êrişî yê hatine berdan jî dikin, bi rûmeta wan dixwazî bileyizî û weke di vî bûyerê de jî hati diti wan digirin, disa dikin girtigehan.

Hinde armancên din jî hene, lewma encumana dadgehê ferman da polisan jî bo êrişî girtiyên bikin. Encumana dadgehê dixwaze bi van leyistokan wan şahidên derewkar ên bi navê "Kronzeuge" (kesên poşîman bûne) gava pêwîst be, bine dadgehê. Lewma dixwaze wê imajê bide belavkirin, weke ku yê negirti dihe pîrsyarkirin gelekî bi xeter in. Belê, kin were gotin, dixwaze vî imajê disa bide belavkirin.

Di rojên rûniştina dadgehê yê 12 û 13. Heziranê de, parêzkarê şahidên derewkar ê bi navê Bergeh anin dadgehê. Ev jî serekkomîsêrê daireya kriminalî ya Almanya li Wiesbadenê ye.

Ev polis di daxweyanîyên xwe de

pejirand, ku jî dawîya sala 1987'an pêve, jî bo parastina kesên jî PKK qutbûne bûroyeka taybetî hatiye damezirandin. Gava jî wî hate pîrsin, heya niha çend kes parastine, li ser daxwaza hakim polis bédeng ma. Tenê navên Hasan Dogan û Nusret Aslan da, ku ev jî, jî xwe dihat zanin. Polis herweha got, ku jî meha Sibate sala 1988'an heya niha Nusret Aslan li cem polisên kriminalî dimine û masrafên wî jî jî aliye polisan dihe dayin.

Bi vî awahî hate pejirandin, ku ev bû du sal in, polisên Almanî Nusret Aslanê dilkiret jî xwe re minê ajanekî dixebitînin.

Dawe bi tevayî bi kotekê û hîlebaziyên hiqûqî dihe meşandin. Di rûniştinê rojên pêş de jî wê hinde komploiyên nuh eşkere bibin. Dek û dolabên nuh wê li ser van komployan werin avakirin. Lê hemû rûreşiyên dixwazî di tariyê de bihelîn, wê yeko yeko ronahî bibin. Ev jî tiştêki bi tevayî eşkere ye. Di rojên pêşiya me de ev tişt wê bibe.

KURDISTAN'90

Mihricana Govend û Muzîkê

Gelê me yê welatparêz, hunermend û hunerperwerno!

Ji sedan salan vir ve dijinên gel û welatê me dixwazî gelê me di bin nira dagirkeriya xwe de jî kesbûna netewî û jî hebûna madêr dîr bikin. Lê gelê me êdî statuya dildariyê perçe dîke. Şerê di nava gelên pêşketî û aza de cih girtinê, bilind dîke. Bili teror û şerê taybetiyê dirinde yê dewletên dagirker û faşîst, şerê me yê rizgariya netewî jî bajarên Nisêbinê û Cizira Botan hilpeki û xwe gihand Serihildanê Geli yê herî pîroz û bi rûmet.

Şerê me yê serxwebûn û azadiyê li çîyan, bajarên, gundan, dibistanan; jî bo zîman, çand û hunerê, kin bê gotin di hemû aliyan jîyanê de didome.

Em baş dizanin: Gelê me yê ku hebûna wî nehatiye pejirandin û navê wî hatiye qedexekirin, di dirêjahiya diroka xwe ya di bin doliwgeriya dagirkeriyê de, tenê rûberê qirkirinan bûye, herweha rasti qirkirineka spi jî bûye. Zîman, çand û huner hatiye talan, qedexekirin û helandin. Dagirker, li kêleka êrişên leşkerî yê li ser welatê me, bi navê "pêşverûtiyê", "şoreşgerî" û "medenîkirinê" êrişên dijwar anîne ser çanda me jî. Zîmanê me hatiye qedexekirin. Di serî de muzîk û govenda me, hemû nixxên me yê çand û hunerî bi şeweyekî nedîtî, bi hovîtiyêke herî mezin hatine talankirin. Tev zivirandine hevîrê çanda Tirk, Erebi û Farisan. Ev talankari hîna jî bi hemû hovîtiya xwe didome. Ev jî rûxineka hindê mezin e, ku neteweyek di diroka xwe de bi vî rengî rûberî wê dibe. Ji ber ku, çand giyana civakê, qada jiyanê rewani ye. Gava çanda neteweyekî were rûxandin, êdî pîr hesan e, ku jiyanê wî netewî jî were rûxandin.

Lê gelê Kurdistanê bili diroka xwe ya reş, vî rojê bi hemû dinamîzmeyên xwe li ser piyan e. Ber bi azadiyê ve diçe. Ev tevgerê jî nuh ve jîyanê û zîndebûna civakî ye. Niha li ser axa welatê pîroz, di bin ala ERNK de gelê me xwe dicivine. Berxwedana xwe ya girseyî bilind dîke û dibe ew himê tenê, ku çand û hunera me ya netewî û demokratîkî jî diafirîne. Di vir de gelê me himê bîngehî ye. Li kêleka şerê me yê berxwedanê, tîkoşîna bilindkirina pêşvebirina zîman, çand, huner û wêjeya me jî dilezîne.

Civandina hemû nixxên netewê me yê çand û hunerî, xistina wan bin xizmeta tîkoşîna me ya rizgariyê, delameta her welatparêzêki, hunermendekî gelî û kedkarekî çandê ye.

Rêxistina me HUNERKOM, bi armanca li ser vî riyê dameziriyê. Nixxên me yê çanda netewî dicivine, bikardihêne, dewlemendîke, jî talana dagirkeran û ajanên çandê diparêze; van nixxan dixê bin xizmeta şerê me yê rizgariya netewî û li ser vî bîngehê tevgera me ya çanda netewî û şoreşgerî pêşvedibe. Ev xebat her didome.

Koçbera Serihildanan a şerê me yê rizgariya netewî, pêwîstiya xebatên me yê çand û hunerê jî mezintir dîke. Herweha delametên me yê di vî barê de jî zêdetir dîke. Da xebatên me bêhtir xêr û bêra xwe bidin û dewlemendiyên me yê çandî xurttir bibin, bê guman, pêwîstiya alikariyên darîngî û giyani yê gelê me di pêş de ne.

Welatparêzno, hozanên pêşverû û demokrat, kedkarên çand û hunerê!

Pîştgiriya we jî bo çanda netewî û şoreşger ku HUNERKOM pêşvedibe, delameta we ya netewî, çini û karvani ye. Berî her kesekî, divê hûn xebata jiyankirina giyanê neteweyekî bindest, xebata lêkirina yekitiya netewî û afirandina yekitiya çandî pêşvebibin. Em bang li we dikin, ku hûn bi delametên şoreşgerî û zanabûna berpirsiyariyê, tevli xebatên HUNERKOM bibin û piştgiriya xwe şanibikin.

HUNERKOM, weke birekî jî xebatên çand û hunerê, roja 7. Tirmehê 1990'an li bajarê Bonnê, bi armanca civandin, pêşvebirin, dewlemendkirin û nasdana muzik û govenda gelê Kurdistanê, Mihricana Govend û Muzîka Kurdistan'90 çêdike. Ji gelek bajarên welatên Ewropî, gelek komên govend û muzikê yê welatparêzên Kurdan, minê komên tevlihev, jinan, zarokan û mîran, wê tevli mihricanê bibin. Ji govenda me ya gelêrî û muzîka me, wê nimûneyên dewlemend pêşkêşbikin. Bi riya hawirkanekê, wê buhayên jî aliyan rewani ve bi nixx, di nava xwe de parbikin.

Ji ber vî yekê em hemû welatparêzan, hêzên pêşverû û demokrat vexwendiyê Mihricana Govend û Muzîka Kurdistan'90 dikin û banga jî bo xurtkirina xebatên me yê çanda netewî û şoreşgerî disa bilindîkin.

Mêjû : 7. Tirmeh 1990, roja Şemî

Dem : Di saet 10'an de

Cih : Brückenkopf-Beuel FORUM

Friedrich-Breuer Str. 17

5300 Bonn 3 / Almanya Rojava

HUNERKOM - Komeleya Hunermendên Welatparêzên Kurdistan, Max Str. 50-52, 5300 Bonn 1

Bê guman her parçeyek le niştîmanî dagirkirawman xawen xasiyete taybetiyekani xoyeti le rûy siyasiyewe. Emeş pêş hemû şîtek degerêtewe bo cor û sistemi ew rejîme dagirkeraney ke Kurdistanîyan le nêwan xoyan da zewt kirdûye. Çoniyeti bari abûri û ramyarî dewlete dagirkerekanî Kurdistan be her şeweyek bê kar dekate ser Kurdistan û gelekey. Le heman katîş da bari siyasi û geşekirdini bizûtnewey rizgarixwazî Kurdistan le her parçeyek bê kar dekate ser parçekani tiri welat ca çi be şeweyeki kem ya zor, xirap ya baş, bo nimûne zor car şoriş û serhildan le parçeyekewe berpa bûye û kari karigeri xoşî kirdote ser parçekani tir û emeş gewretirin belgey şanaziye bo Kurd û eweman bo deselmêne ke Kurd yeke û xakekeşî her yeke, belam dabêş û let let kirawe. Helbete gelêk nimûneman be desteweye bo em qiseyey serewe: Raperinekey Şêx Nehri (Nêri) le sali 1880 û Şêx Mahmud le bîstekan û Simkoyê Şikaki û Komari Mehabad û Şorişî Êlûn (1961) û zori tiriş.

Aşkiraye katê basî nawçeyek bikewin le layeni siyasiyewe zor layeni tiriş degerêtewe be taybeti layeni abûri û coxrafi û mējûyî û ferhengî û hî tiriş. Le ber ewe demewê be şeweyeki hemelayan dest bikem be baskirdini bari siyasi bakurê Kurdistanê û legel sūd wergirtin le çend serçaweyek û herweha geştekey xoşim, çunke be rastî piyaw eger be çawî xoy şitekan bibinê û rûy rastî û narastiyani bo derbikewê zor çiyawazî heye lewey ke le ser laperey rojnamekan û yaxud be hoy hoyekani rageyandinewe pêyan aşna bê.

Kurdistanî jêrdestî Tirkîye gewretirin parçey dabêşkirawî Kurdistanê û zortirin jimarey danîştîwani Kurd lewê dejîn (14 milyon), we le 20 wîlayet pêkdê ke zorbey zoryan Kurd in. Herweha em nawçeyê şiwênêki stratejîki zor girînge le nêwan Yekîtiya Sowyeti û dewletekani Îran û Iraq û Suri. Nawçey Kurdistanî jêrdestî Tirkîya û Iraq û Suri take berbeste le nêwan Yekîtiya Sowyeti û welatên Erebiyekan da. Xaki Kurdistanî pire le petrol û kanekani tiri jêr zewî, belam heta êstaş betewawî dernehêrwan, çunke rejîmên dagirkerekan siyasetî çewsandînewe û be hejari hêştînewey Kurdistanîyan girtote ber, herweha herdû rûbarî Tir (Dicle) û Ferad (Firat) le çiyakani Kurdistanewê heldequlên û samanêki awî dewlemend pêkdênin. Rejîme yek le diway yekekani Tirkîye siyasetî agir û asiniyan bekarhênawe diji geli Kurd û belku daniyan be wişey Kurd û Kurdistanîş nenawe û danîştîwani Kurdîyan be "Tirkî şaxawî" le qelem dawew Kurdistanîş be nawçekani ya wîlayetkani rojhilat naw deben. Helbete em siyasete çepelaneş be pêy nexşe û amançekani çini burjuwazî deselat be destî Tirk û wabestey imperyalîzmî çihani nexşe kêşrawe be taybetî imperyalîzmî Emerîki û Peymanî Atlantîk-NA-TO ke bê sê û dû diji geli Kurd û bizûtnewe niştîmani û şorişgêriyeykeyeti, ew peymaney ke Tirkîye endamêki serekîyeyî û be taybetîş le lay bakurî-rojhilatîyewe.

Bakurê Kurdistanê be "bêşke" y şoriş û raperîne rizgarixwaz û neteweyekani Kurd dejmêrdîrê. Reg û rişey Kurdayeti her le seretawe lem şiwêney Kurdistan da be naxî zawî da çuyete xîwarewe û weku dirext asa rişey xoy be tawawî dakutawe. Her le seretakani sedey nozdehem da çendeha şoriş û serhildan lewê berpa bûn ke karêki gewreyan kirde ser şiwênekani tiri Kurdistanîş, be taybetî raperîni Kurdan le sali 1880 ke be serokayeti Şêx Ubêdullayê Nehri bû. Yaxud şorişkey Şêx Seidê Pirani (1925). J. L. Nehru weha basî em şorişê dekat: "Ataturk bê bezeya ne Kurdekani daye dest dadgayeki taybetî û ewîş be hezaraniyanî tawanbar kird. Serdarani Kurd Şêx Seid û Doktor Fuad û zori

Geştêk bo Kurdistanî Bakurê-Rojawa

- 6 -

"Bar û doxî ramyarî û bizûtnewey azadîxwazî û netewayeti Kurd"

Mehabad Kurdi

dikeyan le dar diran. Le mirdiniş da bize le ser lêwanîyan nebra. Eme nişaneyek bû bo dilniyayî û birway tewawyan be serbexoyî Kurdistan. ⁽¹⁾ Tirkên regezperestekan her le mêjewe diji her bizûtneweyeki netewayeti û azadîxwazane û peşkewtûxwazane bûne, we le serûy hemûyanewe bizûtnewe azadîxwaz û netewayetiyekey geli Kurdman. Serhildan û raperînekani geli Kurd be zebri hêz û şeweyeki zor dirindane serkut kirawnetewe: "Bew core ew Tirkaney pêş maweyek bo azadî xoyan tedeqoşan, êstake ew Kurdane deçewşennewe ke bo azadiyan le xebat dan. Seyir û semere neteweyeki tinûy azadî bibête neteweyeki destdirêjker û xebatiyan le rêy serfiraziya da bibête hewlî dil kirdin û jêrdest kirdinî neteweyeki di. Kurd şorişêki dikey le 1929 da berpa kird. Ewîş xamoş kira. Diyare bo maweyeki kurt, dena çon detwanrê çok be milletêk da bidrê ke hemîşe le xebati bê pisa newe dabêt û amadêş bêt baci ew xebate bidat. ⁽²⁾ Emey serewe witeyeki tiri Nehruy serok wezirani koçkirdûy Hindistan bû.

Dagirkerani Tirk dan be bûni Kurd û Kurdistan da nanên û berperçî hemû birêk dedenewe ke peywendiardêt be meseley Kurdewe. Hergiza û hergiz Kurd û Kurdistan hiç bûnêkiyan niya lay ewan, rojnamey "Son Posta" le 11. Nisani 1946 da denûset: "Le Tirkîya da keme neteweyek be nêwî Kurdewe niye. Le serdemi împaratorêti Osmanî da, lew şiwênaney ke bêganekani be Kurdistan û Ermenistan nêwan dibird, Tirkî diwakewt û dejiyan, emane le têkeleyeki wişey Farisî û Erebi zimanêki dikeyan le zimane Tirkîye resenekeyan dirust kirdûye, zimane ke awazeyeki zor seyir û antikey heye û nêwî Kurdî yan lê naw. ⁽³⁾ Rojname nûsêki nejadperesti Tirk le kati damirkandinewey Serhildanekey Çiyayê Gilidan (Gildax, 1930-1933) le ser keli pêşmergeyeki şehid awa denûset: "Kurdistan xewnêke a lêreda ger kirawe. ⁽⁴⁾ Metirsidartirin û tirsinaktirin berhelstêk ke rûberûy Kurdekani bakurê Kurdistanê debêtewe kor û komele rastrewe faşist û regezperestekani, yekêk lewane "Partiya Bizûtnewey Netewayeti (Milliyetçi Hareket Partisi)", ke serkirdekeyan Alparslan Turkeş e. Em hizbe xawen mellişiyayeki çend hezar neferi le corekni "SS"î Hitler e. Naziyan heye û yekêk le hevaleyekani Turkeş ke nêwî Adsiz e, le 1967 da hereşe le Kurdekan dekat û pêyan delêt: "Ger ewe %100'î danîştîwanîş pêk bihênin debêt barken biron' ta (Le xiwên da şelal nekrawin) û le haleti naçari da, 'Detwanin dawa le netewe yekgirtîyekan biken welatêktan le Efrîqa pê bidat. ⁽⁵⁾ Ême eger le cewr û sitemi rejîmi faşistî Tirkîye bidwêyin derheq be Kurd, ewa nek be witarêk û dûyan belku be çendeha berig kitêbiş tewaw nabêt û pêwîste em kitêbanes be xiwên û firmêsk binûsrên. Herçende zilm û zori dagirkeran ter û wişki pêkewe sûtandiwe, belam: "Geli Kurd tiwani bûni netewayeti xoy le ziman û kultur û destûr û nerit biparêzê. ⁽⁶⁾

Le Tirkîye da gişt culaneweyek û çalakiyeki ramyarî (siyasi) qedexeye (yasaxe) û be pêy zagon (yasa) dewlet ewaney bem kare radebin tawanbarn û dedrêne dadga û paşan dexrêne zindane tarik û nutekekan. Xo ke mesele dête ser Kurd ewa her mepirse

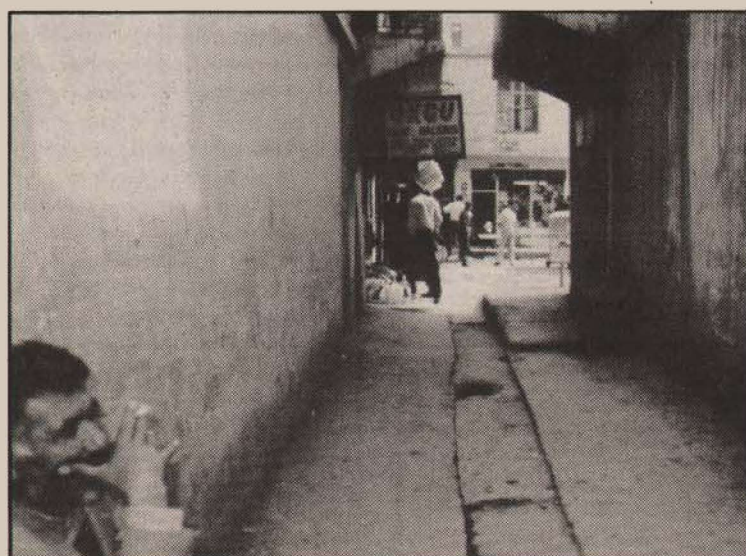
Zor le xelki gundekan çekiyani heye. Min û Kurdeki dilsoz (rast). Kurdistan - Heziran 1989

Be xom le yekê le çiyakani Kurdistan da. Heziran 1989

Dest bo ew şiwêne dirêj ekem le pêşmergey lêye! Nûser, Kurdistan - Heziran 1989

Jiyan teniya xem e! Bazid, Kurdistan - Heziran 1989

be çi tawanêki gewre dadenrê. Dewlet zor be tundi sizay ewane dedat ke hewlî dirustkirdin, yaxud karkirdin le rêkxirawe siyasiye yasaxekan deden. Hemûman dezanin bo nimûne Zindani Serbazi Amed (Diyarê Bekir) bûyete qelay xoragiri û berxodan diji faşistan û dagirkeran. Lêr da dû madde dehêninewe ke peywendiyan heye legel em witaney serewe ke baskiran. Maddey 57 le destûri Tirkî bem coreye: "Pêwîste le ser bername û sistem û çalaki parte siyasiyekan rêz le bir û bawere demokrati û zanistiye-kani dewlet bigrin ke ewane (hî dewlet, m.k.) damezrawin le ser maf û azadiyekanî mirov, le ser parçe parçe nekirdini niştîman û be netewe nekirdini dewlet." Yan maddey 142 le yasay sîzadani Tirkî: "Her kesêk be her şeweyek propaganda bikat be mebesti wedihênani deselati çinêki komelayeti le ser çinêki tir, ya hênane xîwarewey çinêki komelayeti le ser hukim, ya serewjêkirdini dezgayek yaxud çend dezgayeki binçineyi dewlet, yaxud hewl bidat bo têkdani rejîmê siyasi û yasayi dewlet, ewa çarenûsi ew kese sîzadan debêt be zindan le nêwan pênc sal heta pazde sal. ⁽⁷⁾ Mirov betewawî le mana û mebesti dariştini ew yasayane degat û dezane bo çi we bo kê danrawin? Be taybeti destewajekani "parçe parçe nekirdini niştîman" û "benetewe nekirdini dewlet", emaney serewe eger bo Kurd nebê axo bo kê nê?

Sereray zorlêkirdini neteweyî û kuştin û birin û êşkence û zindan... Sereray bekar hênani hemû core refartêk diji geli azadîxwazman le bakurê Kurdistanê da, belam her le paş heftakanewe coş û xiroşêk serapay Kurdistanî girtewe û dúbare Kurd hestayewe serpê û culecul kewte nêwan rizekaniyewe û çalaki û qurbanîdani zorîş encam dira. Azadîxwazan û dilêran be dengî qaremananey xoyan giwêçkey faşistekan û celadekanîyan tasand le zindanekani rejim da. Herweha legel emaneş da zor rêkxirawey hemeçêşin le birûbaweri derkewtine meydanewe û nawyan peyda kird le nêw kor û cemawerd. Lêreda ewey şayani baskirdine eweye ke damezrandini Partiya Karkerên Kurdistan-PKK le sali 1978 xoy le xoy da deskewtêki zor mezin bû bo geli Kurdman. Herweha rûdawekani em çend salaney rabirdûy Kurdistan û paşerojîş debne belgey rûn û aşkiray em witeyey serewe.

Bê guman dagirkerani Kurdistan û hawpeymanekaniyan ke em serhildanewe niwêyeyan hest pê kird dest le ejno daneniştin, belku be hemû şeweyek rûberûy geli Kurd û bizûtnewe neteweyî û rizgarixwazeyeki bûnewe û kudeta serbaziyekey 12. Êlûnê 1980 diwa nexşe û hengawî rejîmi Tirkîyaş nebû bo berangar bûnewe geli azay Kurdistan, belku heta êstaş berdewamin le ser piyadekirdini ew plananey ke bedestîyanewe be mebesti serkut kirdin û damirkandinewey şoriş azadîxwazî Kurdistan, tazeş kar le kar tiraza û xeyali contay faşist zor xawe, çunke millet hoşiyar botewe û dezanê rejim çon tûşî girûgirifti siyasi û aburi xoy bûye û lem haleteş da gel pere be xebati nepsawey xoy edat ta diwa tiroproki serkewtin. Pêwîste lêreda pençe bo xalêk rabikêşin ewîş eweye ke zor rêkxiraw le kati xoy renge naw û dengiyan hebûbê le nêw zehmetkêşan û rencderani Kurdistan da, belam êsta bedaxewe barega serekîyekanîyan le Stockholm û Paris û şare gewre gewrekani tiri Ewropa. Rêkxirawe hebû xaweni zor le pêdawîstekani xebat bûye û heta amadey xebati çekdarîş bûye, belam teniya behoy serkirdayetiye reformxwaz û gêlekaniyewe êsta zor le endamani wan le Ewropa kewtûn û le Kurdistan her nawîşiyani nemawe. Take parti ke heta êsta hebûni xoy be dost û dijmin selmandibê û le cergey Kurdistanî xiwên û xebat da koşîş bikat bo azadi

û serbexoyî Kurd û Kurdistan ewa **Partiya Karkerên Kurdistan-PKK** ye, ke: "Hemû wextêk her layengir û piştiwani bo ziyad debêt, çünke ewan -PKK- çekiyar beriz kirdotewe le rüy imperyaliste Tirkekan da."⁽⁸⁾

Mirov katê geştêk bikat be nêwçekanî Kurdistan û şar û şaroçekanî da teniya serbaz û cendirme û hêzi taybetî û maşênî serbazî (mekineyên leşkerî) çaw pê dekwê. Le şarekan da katê serbaze Tirkekan be tîfingî G-3 bedestewe esurênewe, be şeweyek lemîla û lewlay xoyan denorin, mirov wa dezanê her êsta yekê tayan rûdebê û deyankujê. Le seranserî Kurdistanîş da bas her basî PKK û **Eskerên Kurdan û Apocî (Dilxwazên APO-Abdullah Ocalan)** û **Serxwebûn û Pêşmergeyên ARGK û Cepheya Kurdistan ERNK** ye. Ataturk le nêw şarekana peykerî bo beriz kirawetewe û be şew û be roj giwê le xelik degre taku bizanê çî delên û çîyan le dil daye! Role beşerefekani Kurd zor rêz le Ataturk denên û pile û payey, "Kerê me yê mezin î pê xelat deken.

Le şarî **Bazîd** da çûme dikanêk, pêş hemû şitêk xawen dikaneke lêmî pirsî:

-Memleketê (welatê) te?

Ke gutim **Kurdistan** zor xoşhal bû û ke zani le Ewrûpawe hatûm pê witim.

Tu **Akademiya Mahsum KORKMAZ** nas diki?

Bê guman teniya em pirsiyarey dikandareke xoy le xoy da nişaney hoşiyarûnewey giştî gel degeyênê. Egerçî rejîm hemû hewl û tiwanayekî bo eweye ke cemawerî harawî Kurd demkut bikat û biyan bezênê, belam hergizaw hergiz emey bo neçûyete ser û naşçete ser. Tirke dilreçekan her xerikî awedan kirdinewey zindan û serbazge û şitî lem coranen. Ke min çûme şaroçekey **Taşlıçay** (bi Kurdî rûbarê be keviran) çawim be zindanêk kewt ke xerikî dirust kirdinî bûn û her ciwar dewreşi be şûre tenra bû.

Hoyekani rageyandini dewlet hemişe be diro û delese dekwene bas kirdinî çalakî partizane Kurdekani ser be PKK, belam le heman katîş da natwanin nikoli le bûnî şerî çekdari û xebatî Kurdekan biken. Roj niye le rojnamekanî ser be rejîm û televizyon da basî şer û pêkdadan nekrê be taybetî le nawçe çîyan, çiyakani **Heremî Botan** û le pêş hemûşiyane bajaran **Sêrt** û **Şirnex** û **Cizira Botan** û nawçekani **Mêrdîn**. Bê guman her le salî 1984 ewe ta êştâş pêşmerge Kurdekan ke ser be Partiya Karkerên Kurdistan-PKK in, rojane dest le dijimini faşist û dagirker deweşênin û zerer û ziyani lê deden, belam dijimin hemişe kuştinî yek yan dî serbaz redegeyênê le televizyon û rojnamekanî da. Bizûtnewey rizgarixwazi geli Kurd kari xoy kirdote ser cemawerî Tirk û kementewayetiyeke tiriş ke le nêw Tirkiya da dejin, herweha lê pirsirawekani resmî dewletîş natwanin rûdewekan bişarnewe û dan be rasti da nenên. Her bo nimûne Kolonel Yilmaz E., ke kone lêpirsirawî berêwêbirinî serbazî nawçey **Mêrdîn** bû we êsta 1989 lêpirsirawekî gewrey **MÎT** e, le çawpêkewtinêk da delê: "Bimanewê û nemanewê emro xelk hen le Tirkiya, xo be esleki tir dezanê û xoy le çîwarçewey ummetêkî tir dadenê û hewlî damezranî dewletî xoyan deden le çend nawçeyekî **Anatoliya** û eweş pê dewitrê cengî serbexobûn."⁽⁹⁾ Le heman kat da rejîm zor be perosewe kewtote bilawkirdinewey propaganday jarawî diji PKK û geli Kurdistan. Dezzgay polîsî nihênî rejîm **MÎT**, zor be perosewe kewtote bilawkirdinewey propaganda û gurc û golane roli serekî debînê lem kare da. Bo nimûne delên: "Eger PKK Kurdistanêki azad dabimezrênê ewa mizgeft û Quran bawyan namênê û Îslam dekwete jêr perdey birçûnewe û PKK terorist e û mirovkuj e û ewan Ermeni

Yek le gundê hejarekani Kurdistan. Heziran 1989

Rejim hiç bayex be Kurdistan nadat. Heziran 1989

Geli Kurd le bir kirawe! Kurdistan - Heziran 1989

ne û diji Îslam in..." û zor şitî lem core diroye zil zilane ke renga be qeder "müyek le gayek bêtewe."⁽¹⁰⁾ Kari xoyan kirdibê le ser hest û nestî millet da. Le hemû xoştîr û seyirtir eweye ke darûdestey sixurî ser be rejîm hemişe wa le xelk degeyênin ke pêşmergekani PKK "terorist" in, belam xelkî çewsawe be pêçewanewe em wişexe werdegirin û katê bekarîş dehênin be pozitifî nişan deden nek be negetifî, heta mi minalaniş (zaro) dezanin terorist kêne û bo ci le çîyan e. Ba lêreda ew nimûneyetan bo bihênnewe ke be çawî xom dim:

"Le gundêk be nawi A... dî zarok le textedar tifengyan dirust kirdibû û le nêw kelawe xanüyek da (bedem) xerikî teqekirdin bûn le yektîr û yekêkiyan heli dekutaye ser ewi tiryar û ewiş be teqe kirdinewe (dem) welami edayewe.

Minîş le ser dilim bûye mereq û lêm pirsin.

-Hûn çima şer dikan?

Vêca yekêkiyan witi:

-Em terorist in!

Pêm gotin:

-Hûn teroristan nas dikan?

Herdûkiyan pêkewe gotian:

-Erê, em gelek ji wan hes dikan!"

Dewlet zor car têkoşawe sixurî ser be **MÎT** binêrête naw pêşmergekan û em sixuraneş be nêwî pêşmerge dest dirêji le xelk biken û nawi PKK pis biken. Le zor kes rûdawi lem corem bist û êsta xelk em fêleşyan be tewawî bo aşkira bûye. Herweha rejîmî Ankara le jêr nawi "Parêzkarên Gundan-Koy Korucularî" destî kir-

dûye be damezrandini ças û dani pareyekî zor bo ew kesaney ke dene rizi em bekrêgirawanewe, belam her car ke pêşmergekan çasêk dekujin de ewende le tirsan tifengekaniyan degerênewe bo dewlet.

Hezim dekird basi grûpêki dini bikem ke nêwan "Nurçî" ye û **MÎT** xoy axniwete nêw em kesanewe û zor car diji geli Kurdistan û parte pêşmergey PKK bangase û diro bilaw dekenewe. Ca lere da weku belge demewê le nameyekî hevalêk bënnewe ke xoy wazi le "Nurçî" yekan hênawe û her le ser meseley Kurd û PKK. Em birye denûsê: "Nurçiyar gotin min, 'Tu çima pesnê Kurdan didî?' Min ji got wan, 'Ez Kurd im û ezê pesnê Kurdan li hemû deran bidim.' Min gelek caran pesnê Kurdan û Partiya Karkerên Kurdistan da. Wan ji got neke. Ji ber vê problemê ez ji 'Nurçiyar' veqetiyam."⁽¹¹⁾

Dewletî regezperestî Tirkiye ke segi pasewani nawçeyekî girtote esta û le layen axa Emerika Yekaniyewe fermanî bo de, hemişe hewl dedat "be zimani lus mar le kun bête der"⁽¹²⁾ û rêbazî rasteqiney xebat bişewênê. Legel hemû zorlêkirdinêki neteweyî û tund û tiji dagirkeran da mirovî Kurd roj be roj ziyatir pêşdekwê û perebe xebatî xoy edat. Komelani xelk zor hez le PKK deken, biraderêk pê witim:

"Bawer bike niha li her gundekî hevalên wan hene."

Mirovêki roşinbir ke ðanişgay tewaw kirdûye û be temeniş gewreye pê witim:

"Di teviya diroka Kurdistanê de tevgerêkê weha nehatiye ditin."

Le hemû serincrakêştîr eweye le kati zemawend û govendî gufêdekan da ew sitranane be zurnawe lê deden û deçrin ke hemûyan sitayşi PKK û pêşmerge û APO deken, yan ew goraniyey ke zor bawe be nawi "Muxtar", eger bawer naken detwanin biçine Kurdistan û rasti û narastiştan bo derekewê. Ew qise hiç û pûçaney ke hendê le biraderani Kurdî bezîw û otonomixwaz le Ewrûpa deyken le sedased dironê, çünke be daxewe ew biraderane agayan le bari nalebarî Kurdistan nemanwe û nazanin xebatî PKK be çî sextî û qurbanidank encam dedrê: "Endamani PKK zor be şaraweyî û diziyewe xebat deken. Yarmeti û yaridedani PKK le pêş hemû şitêkewe lew kirêkare Kurde mewanane û penaberaney Ewrûpawe pêk dêt û zorbey zori ewane le Almanya û Swêd dejin."⁽¹³⁾

Gundiyeke ke nawi H... bû, guti:

"Hereketa PKK, hereketeke gelekî mezin e."

Le her danîştin û mewanari û kor û kobaneweyek da ke gundiyeke yan xud le nêw şarekan da babetî serekî be şeweyekî rastewxo ya narastewxo debête meseley Kurd û Kurdistan û Apocî. Zor le gundiyeke çeki taybetî xoyan heye û le malewe şardüyanetewe û helbeta le kati pêwist da dezinin bo çî we beramber be kê le kari dehênin!

Xalêki giring ke pêwiste basi lêwe bikeyn eweye ke bizûtnewey PKK bizûtneweyekî millî ye û eger kem ya zor hemû kun û qujbinêk û goşeyekî Kurdistani girtotewe. Le kati caran da zor raperin û şoriş teniya le nawçeyekî diyarikirawî Kurdistan da deqewma û paş çend salêk û mangêk be mirdinî rêberekey û gelekomey dagirkeran û nezaninî rêberkaniyan û firufeli dijiminan kotayi be serhildane dehat. Belam ewey taybete be PKK bem core û şeweye niye. Tirke regezperestekan hemişe hereşe deken û le payiz delên eger zivistan hat ewa PKK lenawdebeyn û zistanîş de û delên eger bihar hat PKK tefrutuna dekeyn û htd! Her bem şeweyey serewe ewa le salî 1984 ewe ta êsta be qisey xoyan bê PKK yan le naw debird, belam diyare telekebazi dagirkeran her bem şeweye debê.

Bêge lew bas û xiwasaney ke le serewe lêydiyayn û penceman bo dirêj kird, lêreda basêki giringtir dête arawe eweye ke xebatî çekdari bakurî le Kurdistanê da bê sê û dî zor ciyawazi û karigertir debê wek le parçekani tir û herweha be şeweyekî rastewxo kardekate ser welatekani Ewrûpaw Rojava û cige lewêş bakurê Kurdistanê çend xasyet û taybetiyekî siyasi û stratejiki heye ke parçekani tiri Kurdistan niyane û nayanbêt:

1- Hawsinûri Kurdistan legel Yekitiya Sowyetî û binke serbaziyeke NATO û Emerikay serkirdewanewê, bê guman kari karigerî xoyan heye û debê le kati geşesendini xebatî çekdaraney geli Kurd lem beşey Kurdistan da. Bo nimûne katê xebatî çekdari ziyatir geşe dekat binke serbaziyeke NATO naçar debêt deste û yexey xebatî geli Kurd bêt ewsaş ew berangarbûnewey Emerika û NATO le layen Kurd sengêki tir eda be xebatî Kurd û xebatekeş le pileyeki dikeda debêt. Boye emro Emerika le hemû rojêk ziyatir basi kemayeti Kurd û mafê kulturîyekani dekat û deyewê amanci rasteqiney gel ke azadî û serbexoyiye bişerêtewe.

2- Taqirkirdinewekani xebatî geli Kurd hemişe eweyan nişan dawê ke ew welataney piştigiriyar le xebatî geli Kurd kirdûye, be piley yekem le berjewendi û qezenci xoyan bûye we ew yarmeti û piştigirîkirdine her bo lawazkirdinî ew rejîme bûye nek bo rûxandini, ke geli Kurd xebatî le diji kirdûye, beweş taku ew rejîme naçar bêt çok le berdemi wist û daxwazeka-

nî bidat û mercekanîyan qebûl bikat, yanîş bo ewe ke goranêk be ser ew rejîme da bêt û grûpêki tir bête ser hukim. Ew layenaney keharikari Kurdiyan kirdûye mebestiyan nebûye ke Kurd hemû yekbigrin û dewletî serbexo pêkbihênin, be Kurtî û be Kurdi siyasetî ewane: "Ne şîş bisûtê ne kebab"⁽¹⁴⁾ bûye. Lewanewe bizûtnewey Kurd le bakurî Kurdistan da bitawanêt dostî rasteqine û stratejiki xebatî xoy bidozêtewe, de taybetî eger hat û ew xebate geşey kird û pereysend.

3- Rejîme yek le diway yekekani Tirkiye hemişe hewliyan dawê Tirkiye wek dewletêki Ewrûpî û demokrasi be cihan binasên û bêne nêw Bazari Hewbeşî Ewrûpa-EG we, belam çendeha kosp rêgeyani pê nedawi be taybetî meseley azadiye demokratiyekan û çareser nekirdinî kêşey Kurd û zor teng û çelemey tir. Ca katê xebatî Kurd perebisenê lem beşey Kurdistan da ewa ziyatir deng edatewe wek le parçekani tiri Kurdistan, çünke heta êştâş zor le dewletekani Ewrûpaw Rojava û NATO wek dewletêki Ewrûpî seyri Tirkiye eken û renga rûdewekani Kurdistan û xebatî çekdari deng û seda bidatewe le hoyekani rageyandini em welatane da û bizûtnewey azadixwazi hesabêki bo bikrê û be hend bizanrê.

4- Yekêk le girûgirifte here gewrekanî partî û rêkxirawe siyasiyekanî parçekani tiri Kurdistan çî bo geşepêdani xebatî cemawerî siyasi çî bo xebatî çekdarane nebûnî serçeweyekî maddî serbexo û berdewam bûye. Belam bûnî jimareyekî zor û gewrey Kurdi bakurê Kurdistanê le derewey welatî be taybetî kirêkaran le Almanya (300.000 kes) û penaberan le zor welatî Ewrûpayî tir da detwanin bibine serçaweyekî giring le layenî maddiyewe bo perepêdani xebat le nawewey welatî û le derewey welat. Herweha propaganda û geyandini dengî xebatkerani Kurd be hawnîştimaneke ew welatane karêki zor gewre dekate serpiştigirî kirdinî gelani tir bo geli bo geli Kurd û bizûtnewey azadixwazekî.

Destpêkirdinî xebatî çekdari le bakurî Kurdistan da xoy le xoy da karêki zor mezin û piroz e û her ew hêzeş pêşrew û serkirdayeti gel degre te dest ke le naw cergey gel û welat da xebat bikat û weram derewey hiwa û awatî çewsawan û reşurûtiyanî gel bêt nek ew hêzanele le Ewrûpawe rojnameyek derbiken û xoyanman lê biken be "Hemzaxa". Pêwiste le ser her roleyekî be şerefi Kurd û hemû rêkxirawe siyasiyekanî tiri Kurdistan piştîwani biken le bizûtnewey geli Kurd û xebate çekdariyeke le Kurdistani jêrçepokî Tirkiye da, çünke her le rêgay Kurdistani bakurewe kêşey Kurd be tewawî dête ser şanoy siyasi dewletan û **Rizgarbûnî tewawî Kurdistaniş her le rêgay bakurê Kurdistanê da debêt.**⁽¹⁵⁾

Hiwam serkewtini hemû çewsawanî cihan û geli Kurdistan e.

Jêderkan:

(1) Kurdistan û Şorişekî. Cemal Nebez, Kurdo le Almaniyewe kirdûye be Kurdi, binkey Çapemenî Azad / Swêd - 1985, L 101.

(2) Heman serçawe, L 100 - 101.

(3) Heman serçawe, L 105.

(4) Heman serçawe, L 103.

(5) Heman serçawe, L 111 - 112.

(6) Govari Peyv, Jimare 2, Sali Yekem / Temmuz 1986. Witari "Derbarey Kurd le Turkiyay taze da", nûsini M. Hesretiyar, L 148.

(7) Dirasat Kurdiye, El Ede 1-2, El Sene El Saniye, Kanun El Sani 1985, S 71, be Erebi.

(8) Den Kurdiska Knuten, Hannes Reichman - Alexander Foggensteiner, Tryckeri Förlaget, 1989, sid 18, be Swêdi.

(9) Govari Peyv, Jimare 9, Sali Sêyem / Kanûnî Dûwem 1989. Witari "Taybetiyekani Kurdistani Turkiya", nûsini Bamko, L 963.

(10) Pendêki pêşinani Kurdi ye.

(11) Nameyekî taybetî bo nûser.

(12) Pendêki pêşinani Kurdi ye.

(13) Den Kurdiska Knuten, sid 64.

(14) Pendêki pêşinani Kurdi ye.

(15) Govari Peyv, Jimare 9, L 970.

CIHÊN DANİŞVANIYÊ Û BELAVBÛNA ŞENÎ LI ÊRDİMA RUHAYÊ

Pivana erdê êrdima Ruhayê biqasî 18.584 km² ye. Ev êrdima me, li bakurê Kurdistanê ji aliyê mezinbûn û berfirehiya erdî ve, êrdima duwemin mezintirîn e. Ji aliyê rojava ve bi êrdima Dilûkê, ji aliyê bakurê-rojava ve bi êrdima Pirrinê (Semsûrê), ji aliyê bakur û bakurê-rojhilat ve bi êrdima Amedê, ji aliyê rojhilat ve bi êrdima Mêrdînê û ji aliyê başûr ve bi başûrê-rojavayê Kurdistanê hatiye zivirandin. Tevli navenda êrdimê bajarê Ruhayê, bi tevayî xwediyê deh navçeyan, bist qopaniyan (nehîyeyan) û 672 gundan e.

Navenda êrdimê bajarê Ruhayê: Ji aliyê pîrbûna hejmara şeni li êrdimê, bajarê mezintirîn e. Ji aliyê berfirehiya erdî jî, navçeya duwemin mezintirîn e. Hejmara şeni 206.508 kes e. Pivana erdî 3.791 km² ye. Li ser her km² erdî, tundbûna şeni 32 kes e. Ango, li ser her km² erdî, 32 mirov dijîn. Li derî navçeyên Xelfetî û Bêrecukê, bi hemû navçeyên din re tixûbên xwe heye.

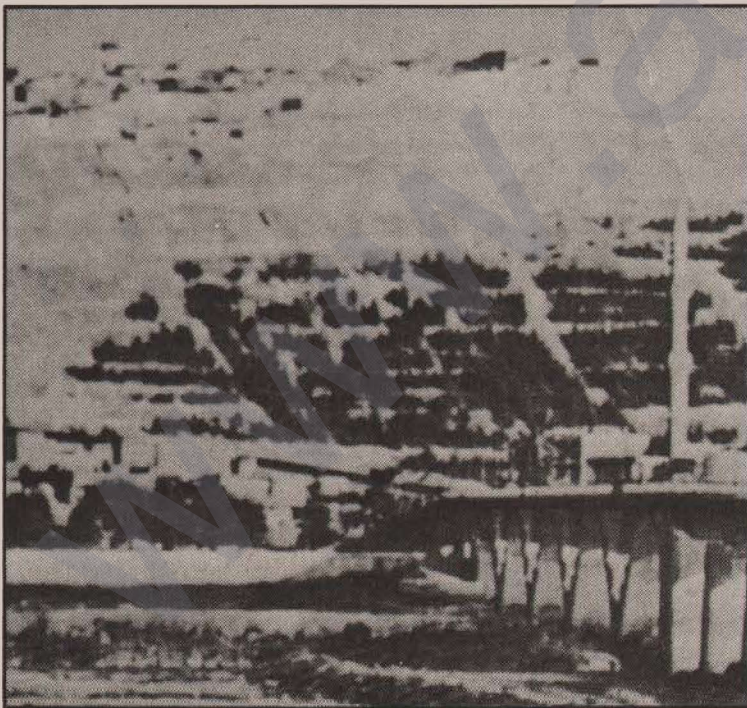
Pirraniya erdê navçeya navendî ji çîyan, platoyan û deverên bi giran çêbûye. Deşta Harranê jî li ser erdê bajarê Ruhayê ye.

Pirraniya gundên navendî xwediyê şeniyeke kêr hejmar in. Hejmara mirovên li gundan jî hindik e. Pênc qopani û 185 gund bi navçeya navendî ve girêdayî ne.

Navçeya Kehniya Xezalan (Tîleb-yad, Gir-Xezal): Dikeve aliyê tixûbên êrdimê yên başûr. Navçe, ji aliyê navçeyên Wêranşar, Serê Kehniyê û Pirsûsê hatiye pêçandin. Hejmara şeni 38.460 kes e. Pivana erdî 1.903 km² ye. Tundbûna şeni li ser her km² bist kes e. Du qopani û 115 gund girêdayê Kehniya Xezalan in.

Navçe, ji aliyên rojhilat û rojava ve bi çîyan hatiye zivirandin. Deştên navçeyê jî ne kêr in. Li birên çiyagêr lawir, pez û sewal dihên xwedî kirin. Li birên deşti jî çinandini çêdibe û ev çinandini jî, xurt e.

Navçeya Kehniya Xezalan li ser tixûbê bakurê-rojavayê-navina Kurdistanê û başûrê-rojavayê Kurdistanê hatiye avakirin. Lewma di aboriya

Dêmenek ji navçeya Bêrecukê...

navçeyê de karê "qaçxvaniyê" (karê firotna bê destur) ji cihêki pêwîst digire. Cihên rûniştinê (danişvaniyê) bi pirrani nêzîki hevûdu ne. Ji şeniye navçeyê jî sedî 70, mirov li gundan dijîn. Li navçeya Kehniya Xezalan berhemên bi nîrx ên dîrokî jî hene. Li ser rîya tirênan, ku ji Haydarpaşa (Stanbol) diçe Bexdayê, dimine.

Navçeya Bêrecukê: Dikeve aliyê başûrê-rojavayê êrdima Ruhayê. Ji aliyê

GAV BI GAV XAKA KURDISTAN

Êrdimeke niştiman ku bi berhemên xwe yên dîrokî û dewlemend dihê nasîn

RUHA

- III -

navçeya Belkis êrdima Dilûkê, navçeyên Pirsûs û Xewengê ve hatiye zivirandin. Li aliyê başûr jî, tixûbê başûrê-rojavayê Kurdistanê heye. Hejmara şeni 41.048 kes e. Pivana berfirehiya erdî jî 852 km² ye. Li ser her km² erdî 48 mirov dijîn. Qopaniyek û 39 gund girêdayê Bêrecukê ne. Ji tevîya şeni jî sedî 51, mirov li gundan rûdin.

Erdê Bêrecukê ne rast e. Girên nêzîki hevûdu li ser erdî rêz bûne. Li aliyên başûrê-rojhilat, rojhilat û bakurê-rojava yên navçeyê, çîya bilind dibin. Li kendal û qontarên çîyan zeytun, fisteq û hwd. dihên hilandin. Çîya bi darên van xemilîne. Herweha pez û sewal jî dihên xwedî kirin. Deşta Bêrecukê, ji aliyê çem û rûbarên ku şaxên Ava Feradê ne, bi firehi dihê avdan.

Navçeya Hewengê: Dikeve rojavayê êrdima Ruhayê. Ji aliyê navçeyên Xelfetî, Bêrecuk, Curnê Reş û bajarê Ruhayê ve hatiye zivirandin. Ji aliyê bakur ve jî, bi bajarê Pirrin û navçeya Şemîzad re xwedî tixûb e. Hejmara şeni 36.390 kes e. Pivana erdî 1.550 km² ye. Li ser her km² erdî jî 23 kes dijîn. Du qopani û 75 gund girêdayê navçeya Hewengê ne. Ji tevîya şeni jî sedî 84.6, mirov li gundan rûdin.

Bakur û rojhilatê navçeyê çiyagêr in. Erdê navçeyê bi pirrani xwediyê gir û kaşan e. Li êrdimê bi çîyan pez û sewal dihên xwedî kirin. Herweha fisteq û fêkivani jî di aboriya navçeyê de cih digirin. Karê destan e pêwîsttîrîn, risandin, hunandin û çêkirina ber û cawê ne. Avahiyan navçeyê bi girani jî kûç û keviran çêbûne. Avahî tev bi keviran hatine lêkirin.

Dêmenek ji navçeya Bêrecukê...

Navçeya Serê Kehniyê: Heya sala 1981'an qopaniyeka girêdayê Wêranşarê bû. Dikeve bakurê-rojhilatê êrdima Ruhayê. Navçe, ji aliyê navçeyên Kehniya Xezalan û Wêranşarê, ji aliyê başûrê-rojavayê Kurdistanê û êrdima Mêrdînê ve hatiye zivirandin. Hejmara şeni 40.750 kes e. Pivana berfirehiya erdî 2.020 km² ye. 47 gundên Serê Kehniyê hene. Ji şeniye navçeyê jî sedî 86, mirov li gundan rûdin û dijîn.

Erdê navçeyê xwediyê deştên rast e. Deşt jî, ji aliyê Çemê Xeburê dihên avdan. "Çiftlika" (zeviyên cohtî) li Tirkîyê û Kurdistanê mezintirîn li Serê Kehniyê ye. "Çiftlika" li Serê Kehniyê ya dewletê ye. Pirraniya erdê Serê Kehniyê dikeve nava tixûbên "çiftlika" dewletê.

Navçeya Xelfetî: Dikeve rojavayê êrdima Ruhayê. Ji aliyê êrdimên Dilûk û Pirrinê, navçeyên Heweng û Bêrecukê ve hatiye pêçandin. Hejmara şeni 25.852 kes e. Pivana erdî 646 km² ye. Li ser her km² erdî 40 mirov dijîn. 34 gundên navçeya Xelfetî hene. Ji şeni jî sedî 87.4, mirov li gundan rûdin.

Aboriya navçeyê bi tevayî piştî xwe dide xwedîkirina pez û sewalan û çinandiniyê.

Navçe, li kevi û qîrexa Ava Feradê avabûye. 121 kilometre ji bajarê Ruhayê dûr e. Li êrdima Ruhayê navçeya piçûktirîn e û herweha, navçeya kêmîrîn pêşveçûyî ye jî.

Navçeya Curnê Reş: Dikeve bakurê êrdima Ruhayê. Bi navçeyên Heweng, Girê Sor û bajarê Ruhayê, herweha êrdima Pirrinê re xwediyê tixûb e. Hejmara şeni 21.654 kes e. Pivana berfirehiya erdî 1.278 km² ye. Li ser her km² erdî 17 mirov dijîn. Du qopani û 53 gund girêdayê navçeya Curnê Reş in.

Navçeya Curnê Reş, ji aliyên rojava û bakurê-rojava ve bi Geliyê Feradê hatiye zivirandin. Mina platoyekê xweya dike. Aboriya navçeyê piştî xwe dide çandini û xwedîkirina lawiran, pez û sewalan.

Curnê Reş 54 kilometre ji bajarê Ruhayê dûr e. Li ser rîya bajarên Ruha û Amedê avabûye.

Navçeya Girê Sor: Dikeve bakurê êrdima Ruhayê. Li êrdimê navçeya ji aliyê berfirehiya erdî ve, navçeya mezintirîn e. Cîranê navçeyên Wêranşar û Curnê Reş, bajarê Ruha, êrdimên Pirrin û Amedê ye. Hejmara şeni 82.022 kes e. Pivana berfirehiya erdî 4.314 km² ye. Li ser her km² erdî jî 19 mirov dijîn. Piştî navçeya Curnê Reş, ji aliyê hejmara şeni ve navçeya piçûktirîn e. Şeş qopani û 59 gund girêdayê Girê Sor in. Li gora gelemperîya êrdima Ruhayê, hejmara şeni li gund

dên navçeya Girê Sor, herî bilind e. Li derveyî deverên bi çîyan, erdê navçeyê, xwediyê platoyên mîna giran e. Gelek gir hene.

Girê Sor 93 kilometre ji bajarê Ruhayê dûr e. Li ser rîya Ruha û Amedê dimîne. Ji ber ku Girê Sor navendekî danişvaniyê yê kevnar e, li navçeyê hinde şop û kaviên avahî û berhemên dîrokî hene.

Navçeya Pirsûsê (Ordî): Dikeve ser tixûbê başûrê-rojavayê Kurdistanê û başûrê-rojavayê êrdima Ruhayê. Bi navçeya Bêrecukê û bajarê Ruhayê re xwedî tixûb e. Hejmara şeni li Pirsûsê 50.664 kes e. Pivana berfirehiya erdî jî 799 km² ye. Li ser her km² erdî 63 mirov dijîn. Navçeya Pirsûsê, li êrdima Ruha, navçeya ji aliyê hejmara şeni ve ya mezintirîn e. Qopaniyek û 72 gundên Pirsûsê hene. Ji tevîya şeni jî sedî 62.7, mirov li gundan rûdin.

Navçeya Pirsûsê 44 kilometre ji bajarê Ruhayê û 10 kilometre jî, ji deriyê tixûbê e bi navê "Murşîtpinar" dûr dimîne.

Bingeha aboriya navçeyê bi girani hilbirina zad û dextlê ye. Vekêşana pambûjî, di aboriya navçeyê de cihêki pêwîst digire.

Navçeya Wêranşarê: Dikeve rojhilatê êrdima Ruhayê. Li êrdimê navçeya bêhtirîn pêşveketî ye. Ji aliyê bajarê Ruhayê, navçeyên Kehniya Xezalan û Serê Kehniyê, êrdimên Amed û Mêrdînê ve hatiye zivirandin. Hejmara şeni 59.478 kes e. Pivana erdî 1.431 km² ye. Tundbûna şeni li ser her km² erdî, 42 mirov e. Ji tevîya şeni jî 68.6, mirov li navenda navçeyê dijîn. Ji aliyê hejmara şeniye li navendê ve, piştî bajarê Ruhayê, navçeya li êrdimê mezintirîn e. Hejmara şeni li navendê bilind e.

Wêranşar, li êrdima Ruhayê jî cihên danişvaniyê yên kevintirîn e. Gelê Hitîti ve navçeyê jî xwe re kiribû navendek. Riyê hevrişimê jî ve navçeyê derbas dibe. Navçe, xwediyê erdên bi xêr û bîr e, ax gelekî berhem dide. Navçeyeka herî pêwîst û xwediyê rewşekî baş e.

Navçeya Wêranşarê 90 kilometre ji Ruhayê dûr dimîne. Riyê transitî jî ve navçeyê derbas dibe. Ev jî bûye sedemek, da Wêranşar pêşvehere.

AVAHIYA ÇANDÎ LI ÊRDİMA RUHAYÊ

Êrdima Ruhayê ji aliyê çandî ve, pêşemîn ji aliyê muzîk û folklorê ve, heya were gotin dewlemend e. Gelek stran, goranî û helbestên ji êrdimê hatine çivandin hene. Tev jî berhemên gelêrî ne. Çanda muzîkê li êrdimê gelekî berfireh e. Heya niha ji Ruhayê gelek hunermendên muzîkê derketine. Lê mixabin, çanda muzîkî yê heyî, ji aliyê dagirkeriya Tirkan jî naverokên xwe hatiye dîr kirin, vala kirin. Tev hatiye rûxandin û bervajî kirin. Hunermendên mîna Îbrahîm Tatlıses, ne tenê li êrdima Ruhayê, li tevîya Kurdistanê jî, li diji çanda muzîkî ya Kurdan dihên birkarandin. Ev hunermendên vî nolê, di destê dijmin de bûne navgînên talankirina çanda Kurdistanê. Ev hunermend rast û rast ji aliyê dewleta Tirk dihên xurtkirin; dewlet bi her awahî piştî-girîya wan dike. Pêşî heyrani û bala civakê dikişînin ser xwe, paşê jî, li ser daxwaza dagirkeran li diji tîkoşîna me ya rizgariya netewî daxweyaniyên derewîn û reşkirinê dikin karê xwe. Vî tîştî dagirker bi wan dikin kirin. bi vî awahî dijmin armanc dike, ku heyranan van hunermendên navdêr û bi nav û deng, li diji tîkoşîna me bilivîne; wan bike dijberên doza me. Nimûne; di meha Çilê sala 1990'an de, di rojnameyên Tirkan de nûçeyek hate belavkirin. Li gora wê nûçeyê, kesekî bi navê Burhan Nart endamê PKK (di rastîniyê ev kes bi PKK re çî girêdaneka xwe tune ye), ji hunermendên eslê xwe Kurd xeraç (bi kotekê dirav) xwestiye ku di nava wan de Îbrahîm Tatlıses jî hebû. Dewleta dagirkeran jî li ser wê bingehê dest avête Îbrahîm Tatlıses û jî xwe re mîna navginekê (hacetekî) bi lez bîkarani. Îbrahîm Tatlıses bi daxweyaniyê, da belavkirin, ku ev bûyer bi tevayî rast e. Lê ji aliyê din pir eşkere bû, ku berpirsiyarên şerê taybetî yên dagirkeran, wê daxweyaniyê bi wî dabûn kirin. Nemaze roja 18'ê Adarê di Kovara "2000'e Dogru" de nameyeka Burhan Nart hate weşandin. Di nameya wî de weha dihat gotin: "...Polis û İbrahim Tatlıses di nava xwe de peymanek danin û pilanek çêkirine. Li gora senaryoya ku wan amadekiribû, hinde axiftin ji amade kiribûn. Min bi xwe kirina wan nepejirandiyê... Çi girêdan an jî tîkiliyeka min bi PKK re haya niha tu caran nebûye..."

Ev bûyer, nimûneyeke berçavî û eşkere ye, ji êrişên derî-serdemî yên dagirkeriya Tirkan li diji çanda me ya netewî û tîkoşîna me ya rizgariya netewî.

Leyistokên folklorî yên Ruhayê gelek şewereng in û ji govendên dilani ne. Govend û strana "APO hate Hilwanê", ku di rojên me de welatpêrêzên Kurdistanê wê di dilan, mihrican, şadimani, pirozî û dawetên xwe de jî xwe re zivirandine serpêhatîneke jî çanda netewî, ji êrdima Ruhayê hatiye wergirtin. Welatê ve stran û govendê ev êrdima me ye.

(Hemu statistikên -hejmarên- li jo-rê ji statistikên sala 1980'an hatine wergirtin.)

Raman ji Berxwedan

Hovîtiyeka dewleta Tirk a nuh: Li zivînga Gêrê gundê Basan navçeya Dihê kontrayên dij-şoreşê qirkirineke dirinde pêkanîn

Şeva ku 9'ê Heziranê bi 10'ê Heziranê ve girêdide, kontrayên Tirkan pîrraniya wan zaro û jin, 26 mirovên Kurdistanê bi xîzî qirkirin. Ev qirkirin li zivînga Gêrê gundê Basan navçeya Dihê çêbû.

Dagirker, bi destê kontrayên cilên pêşmergeyan li xwe kiribûn, vî qirkirinê pêkanîn. Piştî kuştina mirovên me yê bê-parastin, xwestin qirkirina xwe bikin stûyê Partiya me PKK.

Weke ku dewleta Tirk eşkere kiri, pênc mîr hatine kuştin û yê din ji 22 zaro û jin in. Kontra wê şevê di saet 23'an de avêtin ser zivîngê. Pêşî 13 mirovên bêguneh ji ber berikên xwe derbas kirin. Paşê ji agir berdan malan. Di xaniyên dişewitîn de, 14 zaro û jin ji bi saxî şewitîn.

Ev qirkirin ji berê ve hatibû amadekirin. Di demeka wusa de hat pêkanîn, ku danûstandin li ser pîrsa Kurdistanê di sazîyên navnetewan de dibûn û Biryarnameya dagirkeriyê ya 28'ê Adarê bi firehî dihat pişange (teşhîr) kirin. Nemaze çarçîva qirkirina bûye, gelek mezintir hatibû plankirin. Di planê de bi tevayî tune kirin û ji neşxeyê malîştana gund ji hebû. Berî qirkirin çêbibe, li ser rîya gund li gerek deran benzîn hatiye rijandin. Lê benzînxaneyê nêzîktir, 90 kilometre ji gund dûr e. Benzîn anîna ji vir û rijandina wê benzîna li dora gund li ser rîyan ne tişteki hesan e. Tenê dewleta Tirk li wir, xwediyê teknîkê wusa ye, da bikaribe tişteki wilo çêbibe. Ji vir ji eşkere dibe, yê ku benzîn anîna û rijandina dora gund hêzên şerê taybetî yê dewleta Tirk bi xwe ne. Disa, hinde gundî ditine, ku li ser hinde kontrayên vî qirkirinê pêkanîna, cilên sipî hebûn. Her kesek dizane ku pêşmerge tu caran cilên sipî li xwe nakin. Ji ber ku cilên sipî li erdî nayin û mirov zû dikare were ditin. Ev nişan tenê, bi delîl datînin pêşîya çavan, ku ev qirkirin berhemekî nuh ji hovîtiya dewleta Tirk e.

Li gora plana qirkirinê, dixwestin ji aliyê wî çêkên giran bireşînin ser gund, ji aliyê din jî agir berdin benzîna li dora gund. Bi vî awahî wê teviya gund tune bikiran. U wê hovîtiyê jî, wê bikiran stûyê berpîrsiyarê gelê me Partiya me PKK û bi kevîrê du çûkan ji darê bianînan xwarê. Bi vî qirkirinê jî hêlekê wê gelê me biçewşandana, ji hêlekî jî, wê PKK di nava netewan de mîna "terorîst"iyê bidana şanîkirin. Nemaze di van demên dawiyê de hinde belavok dihên belavkirin. Li Kurdistanê bi van belavokan gelê me bi qirkirinan dihê tehdît kirin. Di binê belavokan de ji imzeyeke bi navê GOK (Parêzkarên Başûrê-Rojhilatê yê Bê-Mirin) heye. Van belavokan diavêjin malan jî. Ev belavokên provokasyonê armanca tirsandina gelê me dikin; dixwazin, ku gelê me alîkarî nede şerê me yê rizgariyê û birawestînin, ku mirov tevli têkoşîna me bibin. Herweha bîngehekê jî, ji bo çêkirina qirkirinan girseyî amade dikin. Qirkirina Gêrê, mîna perçeyekê ve hatiye pêkanîn.

Çima ev qirkirin li Gêrê hat pêkanîn? Gundê Gêrê, li dorhêla Haruna zivîngeki girêdayê gundê Basan e. Herçiqasî Gêrê zivîngeki jî, xwediyê şeniyekî hejmar bilind e û weke gundekî ye. Mirov dikare bibêje ku gundekî mezîn e. Niha devera Haruna bi Şîrnexê ve hatiye girêdan. Li Haruna hejmara şenî gelekî bilind e û mirov xwe li vir tund kirine. Haruna xwediyê yekîtiyeka eşîran e. Eşîr ji hîna jî bîni belav nebûne. Li Haruna du cihên rûniştîna yê mezîn hene; yek qopaniya Beronî (Fîndîk), dido; gundê Basan. Serokatiya koma cerdevanên vî deverê jî aliyê Beho Axa (Bahattîn Aktug) dihê kirin. Heya Hilpişkîna 15'ê Tebaxê sala 1984'an Beho Axa mehîkum bû. Dewleta Tirk li wî digeri û fermana kuştîna li ser wî hebû. Piştî wê meşîyê bi rîya Mihemedê Hessam (Mehmet Tulgaç) jî bo cerdevaniyê jî aliyê dewleta Tirk hate peşîrandin. Paşê bi çekan hate kemilandin û li deverê bû reşê çavê dagirkeran.

Ev bêbext û cerdevanên wî, roja 5'ê Gulanê 1985'an cih di kuştina hevreyên bi navên Bedrettîn TİMURTAŞ, Hasan CABADEK, Ali KAYA, Mehmet SEVİLGİN, Ali SEVİLGİN û Nuri ... de girtin. Roja 30'ê Heziranê 1985'an de jî, kuştina hevreyên HANIM YAVERKAYA, Hasan ... û FADİL TUNÇ disa bi destê van cerdevanan çêbû. Bi hev-xebatkariya van cerdevanan hevreyên me şehîd ketin. Beho Axa, jin û keçîkan direvîne, pez û sewalan didize, dexl û zadê gundiyan dide ber agirî, malan dişewitîne, gundiyan jî gund derdixîne. Di vî dawiyê de jî, di mehên Gulan û Hezîrana sala 1989'an de, gundiyan welatparêz ên bi navên Mehmet ESENDEMİR, Omer SAVUN, Huseyin DEMİRTAŞ û Osman ESENDEMİR kuşt. Ji van Mehmet ESENDEMİR piştî kuştîna hate sohtandin. (Binêr rapora "Amnesty International", Adar 1990).

Gundiyan Gêrê pêwendî û tîkîliyên xwe bi pêşmergeyan re hene. Lê di nava wan de dubendî, nakokî û dijîminahî jî heye. Meha Çilê sala 1989'an de komeke pêşmergeyan a jî pênc kesan, ji bo gundiyan li hev bine diçe gund. Bêbextên li gund tevli Beho Axa dafekê vedidin. Di encama komployekê de her pênc pêşmergeyan dikujin.

Bili hemû keftûlaftên Beho Axayê welatfiroş, gundî cerdevaniyê û standîna çekan napejirîn. Tenê du malbatên girêdayê Beho Axa bûne cerdevan. Cerdevanên Beho bi berdewamî erîşî gundiyan dikin. Lê disa jî dagirker nikarin xwe bigihînin daxwaza dilê xwe. Weke bi gelemperî dibe, gundiyan Gêrê jî xwedî li şerê rizgariyê derdikevin. Ji ber ku tişteki ku dewleta Tirk êdî bike nemabû, vî qirkirinê plan dîke û bîchîdihêne. Di vî qirkirinê de malbateka bi eşkeretî jî bo qenciya PKK bangeşî dikir, bûye hedefa pêşemîn. Ev malbat herweha du xortên xwe jî, ji bo gihandina ARGK amadedikir. Bi taybetî hîlbijartîna wê malbatê jî bo vî qirkirinê, baş eşkere dîke, ka dewleta Tirk jî destê yekemîn berê xwe daye çî.

Dûmahîk di rûpela 28'an de

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Bilî hemû derew û demagojiyên dewleta Tirk şerê me yê rizgariyê pêşveçûna xwe didomîne

Şerê me yê rizgariyê netewî pêşveçûna xwe didomîne. Dewleta Tirk bi biryarnameya xwe xwest şerê dagirkeriyê xurtir bike. Bi taybetî qirkirînan xwe yê li ser gel pêşvetir bir û girani da tirsandin û bizdandina gel. Disa xebitî, ku di nava gelê me de tovên dijîminahiyê biçîne û mirovên me li dijî hevûdu rabike, da gelê me bê him bikeve. Armanca wê jî, daxwaza bîrrîna tîkîliyên di nava gel û pêşmergeyan de ye. Bi hêzên xwe yê ji sed-hezaran serbaz, komên xweser, cerdevan û polîsan; bi hima xwe ya mezîn ku li Kurdistanê bi cih kiriye, xebitî ku pêşmergeyan bipêçiqîne û wusa encamêkê bi destê xwe ve bine. Herweha wê Kurdistanê jî cihanê rabîbîrîna û hovîtiya xwe veşartî bihêla. Lewma jî dewleta Tirk, waliyê dagirkeriyê zivîrand "muxabîrê" hemû weşanan ê bi serê xwe û tik û tenê. Hemû nûçe tenê ji wî derdikevin. Li derveyî destura wî, standîna nûçeyan û weşandina wan bi tevayî qedexe ye. Ki li hemberê vî tiştî rabe, bi dijwari dihê cezakirin.

Gava Hayrî Kozakçioğlu bi vî awahî bû "muxabîr" jî, êdî hemû nûçe û gotar bi zêdahî li ser "jêhatîbûna" şerê taybetî dirawestî. Tev dibêjin, ku şerê me yê rizgariyê "hatiye perçiqandin." Nemaze ev tişt bi firehî dibe. Li ser vî bîngehê dagirker perdeyê ewrê û mijê dadigerînan ser Kurdistanê, da jî derve ve hema hiç tiştê nekarîbe were ditin. Ji aliyê din jî, nûçeyên dihên weşandin jî bo berjewendiyên şerê taybetî heya were gotin mezîn dihên şanîkirin û bîngeha tevan ji tenê derewên mezîn in. Şerên ku bi rojan an jî bi hefteyan cih bi cih berdewam kirin, an jî bîni nehatin bîhîstandin an jî kada kuştina gelekî pêşmergeyan hate kirin. Ji ber vî yekê jî, em dibînin, ku şerê qirkirina li Kurdistanê bi şerê bangeşîya demagojîk dihê xurtkirin û ji bo vî armancê xebateka mezîn birêvedikeve. Lê hemû xebatên şerê taybetî nekarînan pêşveçûna şerê me yê rizgariyê binixîmin. Her lêdaneka pêşmergeyan li Kurdistanê û cihanê çîngîniya xwe da belavkirin. Her serhîldaneka gelê me li teviya gerdûnê deng da. Ev hemû taktîkên şerê dagirkerî perçe kirin û xwe gihandin mirovahiya cihanê. Ji her demê bêhtir li ser vî bîngehê jî tekoşîna me alîkarî û hevkarîyên mirovahiya dinê ber xwe ve anî.

Di vî dema dawiyê de waliyê dagirkeriyê Hayrî Kozakçioğlu disa civînekê jî bo rojnemeyan çêkir. Di civîna de heya kari zor da xwe, da rastiya şerî bervajî şanîbike. Lê disa jî nekarî biserkeve. Hiç çetîna nebû, da mirov bikaribe rewşa pêşveçûna şerî bibîne. Waliyê dagirkeriyê got, ku ji sala 1987'an heya niha 1.500 pozberî çêbûne, 497 komên xweser niha di rewşa operasyonê de ne û di meha Heziranê de li 39 deran operasyon didomin. Disa; 10,5 milyar Lîrên Tirkî "parêzkarên" gundan girtine û di pênc mehên pêşîn ên sala 1990'an de 190 pêşmerge mirî yan birîndar hatine girtin. Belê, iddiayên wî ev bûn. Lê ji aliyê din, bi çî rengê kada (bêhsa) hundabûnên xwe nekir.

Herçiqasî waliyê taybetî yê dagirkeriyê, bi van daxweyaniyên xwe yê berjewendiyên şerê taybetî jî xwe re bîngeh digirin rastîyan bervajî dîke jî, disa jî dipejirîne, ku bi kêmasî di rojê de pozberiyek çêdibe. Ev hejmar tenê jî bo herêma di nava tixûbên "Gîrdana Awarte" de hatine bilêvkirin. Tenê kada livbaziyan li vî herêmê hatiye kirin. Gava em van hejmaran bi

teviya bakurê Kurdistanê bipivin, hingê emê bibînin, ku serdestiya di şer de ya hêzên ARGK bi xwe ye û hejmara pozberiyên (şeran) wê zêdebûna xwe û xurtiya xwe berçavî bikin. Eşkere ye, ku di şerê navbera dewletan de jî, di rojê de şerek wusa bi hesanî çênabe. Ev rastî, şanî dîke, ku dewleta Tirk ketiye beramberê rastiya şerê çîqasî mezîn. Ev, mezînbûna di şerê me yê rizgariyê de jî datîne holê. Gava hejmara pozberiyên û hundabûnên dijîmin ên rast werin eşkere kirin, hingê wê rewşa perîşan a dewleta Tirk jî çetîr were ditin. Dewleta Tirk, dipejirîne, ku pêşmerge bili hima û hêza dijîmin a bi navgînan nûjen hatiye tîkîzkirin û jî sed-hezaran kesan avabûye, her rojê livbaziyan pêkdihînin. Ev jî dihê wateya peşîrandîna bê-tevgeriya, tengzariya û rûxîna hêzên şerê taybetî. Ji aliyê din, xurtî û serdestiya ARGK dihê zimên.

Disa, waliyê dagirker şerê me û şerê rizgariya Vietnamê jî danî cem hev. Got, ku hundabûnên dewleta Tirk kêmtirîn jî hundabûnên Emerîka Bakur ên li Vietnamê. Ev jî îtirafkirina du tiştên dinê ye. Yekemîn; şerê rizgariyê yê di bin pêşengîya PKK de, ji aliyê dewleta Tirk bi rengê îndîrekt (ne rast û rast) dihê peşîrandin. Ji ber ku cihan tev dizane li Vietnamê şerê rizgariyê hatibû bilîndkirin û Vietnam biserketibû. Cem hevûdu danîneka weha, peşîrandîna wê rastiye ye, ku şerê rizgariya li Kurdistanê dijîbê yê li Vietnamê. Duwemîn; tiştê li Vietnamê bûye, şoreşekê ku bi serfiraziyê çûyê dawiyê. Ji ber vî yekê jî gelekî normal e, ku hundabûnên Emerîka Bakur mezintirîn jî yê

dewleta Tirk. Şoreşa Kurdistanê hîna nuh xwe jî domana ciwanî û cihiliyê derbas kiriyê û nuh ketiye domana mezînbûna xwe. Ji bo serfiraziyê, ji bo derxistina dagirkeriya Tirkan ji Kurdistanê hîna rê li pêşîya şoreşa Kurdistanê heye. Heya roja serfirazîya şoreşê, hundabûnên dewleta Tirk wê çend caran zêdetir bin jî hundabûnên Emerîka Bakur ên li Vietnamê. Ji ber ku waliyê dagirker vî encamê baş dibîne, van gotinan dîke û bi ava sarîlê xwe yê dişewite hênik dîke. Baş dizane, ku wê dawîya wan gelekî bê eman be. Ji ber ku, gunehên sistema dolîwgeriya Tirkan li Kurdistanê gelekî stûr in. Waliyê "ezbenî" baş dizane, ku wê hisaba van tevan-baş were pîrsin.

Niha şerê taybetî rind ketiye nava tengzariyê. Hevqasî garanên leşkerî yê talanê li Kurdistanê hatine bi cih kirin, lê disa jî dagirker nikarin xwe li hemberê şerê me yê rizgariyê rabigirin. Pêdivî dibînin ku hêzên nuh bikişînin Kurdistanê. Lewma waliyê dagirkeriyê herweha dibêje, wê giranî bidin avakirina qereqolan. Wusa dibêje: "Di serê her tiştî de parastin divê hebe. Ki dixeyde bila bixeyde, di vî barê de kêmasîya binavahiye heye. Ev jî qereqolî bi xwe ne. Di sala 1990'an de emê avakirina qereqolan bilezînin." (Hayrî Kozakçioğlu, rojnemeya "Cumhuriyet", 9. Heziranê 1990). Bi vî awahî dipejirîne, ku hêzên şerê taybetî li hemberê pêşmergeyan di tengasî û zehmetîyan de ne. Lewma plan dihên çêkirin, ji bo bîchîkirina hêzên nuh ên dagirkeriyê li êrdîmên ku ceng û şer dijwar e.

Dûmahîk di rûpela 25'an de

Di dadgeha Dusseldorfê de polisên Almanî careka din erîşî girtiyên Kurdistanî kirin

Di her rûniştina Daweya PKK a li Dusseldorfê de mirov, rûberê rûreşîyeka nuh a sawcî û hakîman dibe. Bûyereka bi vî sixletê, di rûniştîna dadgehê yê rojên 5 û 6'ê Heziranê de disa sêrpehat.

Hakîm jî sawciyên wî nekarînan debara xweparastîna girtiyên û pişangekirina rewênê dadvanî yê erzan bikin, bi leyistokên xwe yê hiqûqî jî tîr nebûn. Ji ber nebûna hima biryara xwe, gavekî nuh avêtin. Rabûn pê destpêbîkin, ku girtiyên û yê negirtî dihên pîrsyarkirin, tehdît bikin.

Sawciyê bi navê Volz, her carê roja ku dihê dadgehê, bi gotin û lîva xwe dibe sedema bûyerên nuh. Bi hiceta, ku yê dihên pîrsyarkirin xwe tevli gotînan wî dikin û nahêlin bîpeyive, vî carê jî erîşî anî ser girtiyên û yê negirtî dihên pîrsyarkirin. Xwest, ku ji bo yê negirtî dihên pîrsyarkirin Ali Sapan û Husayîn Çelebî û jî bo girtî M. Sait Yıldırım, jî bo her yekî sê rojan, ceza hepsê were dayin. Carek din dayîna biryara girtîna kesekî ku jî xwe girtî ye, jî bo girtiyên politikî, advokat û guhdarên hevkar, bû sedema kenîneka bi maf.

Ji aliyê din girtî û yê negirtî dihên pîrsyarkirin, ku baş dizanin ev leyistokeke jî aliyê encumana dadgehê hatiye amadekirin, biryardariya xwe û karê xwe yê pişangekirinê domandin. Hakîmên ku jî destpêkê ve avakarên bûyerên di dadgehê de ne, pêşîniya bi plan a sawcî peşîrandin. Herçiqasî vî peşîrandîbûn jî, disa jî serî dan leyistokên hiqûqî yê erzan. Biryara sê rojan girtîna, di rûniştina roja 5'ê Heziranê de danezane nekirin.

Roja 6'ê Heziranê saet 9.30'an de,

gava rûniştin hîna destpêkiribû û hîna guhdar amade nebûbûn, hakîmê daweyê Belker, biryara xwe ya bi sixleta tehdît û tirsandinê eşkere kir, ku bi tevayî bêhna gemara faşîzmê belavî dora xwe dikir. Ji ber ku serê xwe li ber komployekê neçemandibûn, li derbarê du kesên negirtî dihên pîrsyarkirin, biryara cezaya hepsê jî bo sê rojan hate dayin.

Li hemberê vî biryara bi plan, girtiyên ramyarî û Kurdên negirtî dihên pîrsyarkirin, encumana dadgehê ya mîna serokatiya şerî û biryara wê protesto kirin. Protestoya xwe bi dirûşmeyan anîn zimên û jî eywana dadgehê derketin. Huseyin Çelebî û Ali Sapan, ku li derbarê wan biryara girtîna hatibû dayin, bi dilxweşî berê xwe dan aliyê ku girtiyên şoreşger li wir bûn.

Serokê dadgehê Belker, ku nekarî debarê dilxweşîya girtiyên bike, fermana erîşê da polîsan û natirvanên dadgehê, ku hejmara wan bêhtirî 30 kesan bû. Ew jî, bi hovîtiyeka layiqê nijadperestîya Almanî erîşî Kurdên ramyarî û negirtî dihên pîrsyarkirin, kirin. Gava jî eywanê derdiketin erîşî destpêkir. Herweha erîşî guhdaran kirin ku tev du zaro û du jin tenê bûn. Ki dihat pêşîya wan, polîsan wî didan ber kulmên xwe. Ji yê dihên pîrsyarkirin Erol Kedîk, İbrahim Kadah û Mustafa Erbil birîndar kirin.

Gava rûniştina dadgehê disa destpêkir, jî girtiyên şoreşger Selahattin Erdem, Alî Haydar Kaytan û Meral Kidîr bi axiftînan xwe, lîva komplovan a serokê dadgehê û erîşa polîsan a bi plan protesto kirin. Advokat jî, Dûmahîk di rûpela 28'an de